GRČKA VJEŽBENICA

Sabadoš
Stronić
Žmajlović

GRČKA VJEŽBENICA

ZA KLASIČNA ODJELJENJA OSNOVNE ŠKOLE

SASTAVILI
DIONIZIJE SABADOŠ
dr. MILIVOJ SIRONIĆ
ZVONIMIR ZMAJLOVIĆ

IX. IZDANJE

ŠKOLSKA KNJIGA — ZAGREB 1988

Urednica
LJERKA TOMLJENOVIĆ-BIŠKUPIĆ

Stručni recenzenti
PAVAO PAUŠ
PETAR KURIR

Odobrio Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu NRH
broj 17165 od 14. XI 1953.

Tisak
»TISKARA RIJEKA« — RIJEKA

CIP — Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb
UDK 372.880.75(075.2)

SABADOŠ, Dionizije
Grčka vježbenica : za klasična odjeljenja osnovne škole / sastavili Dionizije Sabadoš, Milivoj Sironić, Zvonimir Zmajlović. — 9. izd. — Zagreb : Školska knjiga, 1988. — 173 str. ; ilustr. ; 20 cm

Lat. i grč. pismo.
1. Sironić, Milivoj 2. Zmajlović, Zvonimir

U V O D

1. Grčko pismo

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ	ΖΕΥΣ	ΛΕΩΝΙΔΑΣ
Ἀκαδήμεια	Ζεύς	Λεωνίδας
ΑΡΜΟΝΙΑ	ΖΩΟΛΟΓΙΑ	ΛΑΜΠΑΣ
ἁρμονία	ζωολογία	λαμπάς
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ	ΗΡΩΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ
βιογραφία	ἥρως	μαθηματική
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΗΓΕΜΟΝΙΑ	ΜΑΡΑΘΩΝ
βιβλιοθήκη	ἡγεμονία	Μαραθών
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ	ΘΕΡΜΟΣ	ΝΙΚΗ
γραμματική	θερμός	νίκη
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ	ΘΕΑΤΡΟΝ	ΝΕΙΛΟΣ
γυμνάσιον	θέατρον	Νεῖλος
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΙΣΣΑ	ΞΥΛΟΝ
δημοκρατία	Ἴσσα	ξύλον
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ	ΞΕΡΞΗΣ
διάλογος	ἱστορία	Ξέρξης
ΕΛΕΓΕΙΑ	ΚΑΘΕΔΡΑ	ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ἐλεγεία	καθέδρα	ὀρχήστρα
ΕΠΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΗ	ΟΜΗΡΟΣ
ἔπος	κριτική	Ὅμηρος

ΠΑΠΥΡΟΣ	ΤΕΧΝΗ	ΧΡΟΝΟΣ
πάπυρος	τέχνη	χρόνος
ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΤΡΑΓΟΥΡΙΟΝ	ΧΑΟΣ
πολιτική	Τραγούριον	χάος
ΡΥΘΜΟΣ	ΥΠΝΟΣ	ΨΥΧΗ
ῥυθμός	ὕπνος	ψυχή
ΡΕΥΜΑ	ΥΠΟΘΗΚΗ	ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ
ῥεῦμα	ὑποθήκη	ψευδώνυμον
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	ΩΚΕΑΝΟΣ
σχολή	φιλοσοφία	Ὠκεανός
ΣΦΑΙΡΑ	ΦΑΡΟΣ	ΩΙΔΗ
σφαῖρα	Φάρος	ᾠδή

2. Vježbe u čitanju i pisanju

1. Σπάρτη, στάδιον, σχολή, Φάρος, δῆμος, χάος, γυμνάσιον, φιλοσοφία, ὀρχήστρα.

2. κλαγγή, ἄγκυρα, Σφίγξ, λόγχη.

3. ἀποθήκη, Ἀχιλλεύς, ὄργανον, Ἄρης, Ὄλυμπος, Ἴσσα, ἔπος; Ὅμηρος, Ἑλλάς, ἱππόδρομος, Ἕκτωρ, ὥρα, Ῥώμη, ῥεῦμα, Πύῤῥος, κατάῤῥους.

4. Ἰωνία, Ἰάσων, ἰατρός.

5. a) Ἀττική, Μαραθών, μαθηματική, Ὠκεανός, ἠχώ, χαρακτήρ, Μαραθὼν καὶ Σαλαμίς.

b) Ἀσία, βιβλιοθήκη, Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη, Σωκράτης, ἱστορία, καθέδρα, δημοκρατία.

c) Πάτροκλος, Φίλιππος, φιλόσοφος, θέατρον, διάλογος, γυμνάσιον, πάπυρος.

d) Ἀθηνᾶ, Σοφοκλῆς, Ποσειδῶν, Ἑρμῆς, Περικλῆς, Ξενοφῶν, γῆ, Ἀπελλῆς.

e) Ῥῆμος, πρᾶξις, δῶμα, δρᾶμα, χρῶμα, Ῥῆνος.

6. Καύκασος, τραῦμα, Αἴγυπτος, Καῖσαρ, Νεῖλος, εἰρήνη, Εὐρώπη, Ζεύς, Τροία, Κροῖσος, οὐρανός, Μοῦσα, μυῖα.

7. τραγῳδία, κωμῳδία, Θρᾴκη, πῇ, τῇδε, Ἅιδης.

Neke riječi koje pokazuju vrijednost grčkog jezika za opću kulturu:

1. θέατρον, τραγῳδία, κωμῳδία, δρᾶμα, σκηνή, ὀρχήστρα, χορός, μελῳδία, λύρα, μουσική, ῥυθμός, συμφωνία.

2. τραῦμα, βακτηρία, φάρμακον, φαρμακεύς, πλεύμων, πλευρῖτις, ῥεῦμα, ἀγωνία, θεραπεία, ἀορτή, ἀρτηρία, ἄσθμα, βιολόγος, ἐπιδημία, ἕκζεμα, κατάρρους, χειρουργός, νάρκωσις, προφύλαξις, πρόθεσις, σκλήρωσις.

3. σχολή, βιβλίον, βιβλιοθήκη, ὀρθογραφία, ποίησις, γραμματική, μαθηματική, ἱστορία, γεωγραφία, φιλοσοφία, καθέδρα, κριτική, φαντασία, βοτανική.

4. πολιτική, δῆμος, δημοκρατία, ἀριστοκρατία, ὀλιγαρχία, ἀγρονόμος, αὐτόνομος, πολεμική, πρᾶξις, πρόβλημα, σύστημα.

5. τέχνη, ἀρχιτέκτων, ἄτομον, ἐνέργεια, αὐτόματος, ἄσβεστος, κρύσταλλος, μηχανική, ὀπτική, πλαστική.

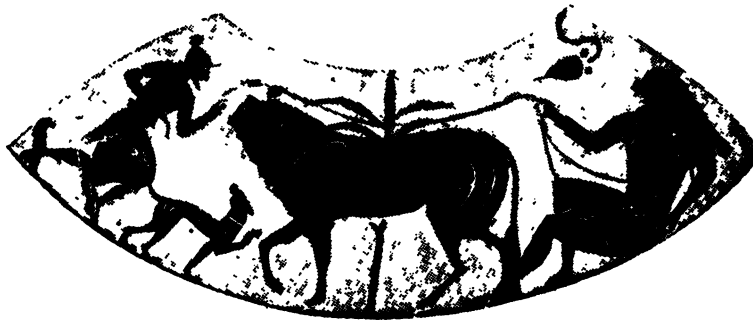

DEKLINACIJA

A-DEKLINACIJA

Vježba 1.

Feminina na ᾱ purum

1. Βία βίαν τίκτει. 2. Αἱ ἀδικίαι τὰς ἔχθρας τίκτουσιν. 3. Ἡ τῶν στρατιῶν ἀνδρεία ταῖς χώραις σωτηρίαν φέρει. 4. Τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ φιλεργίᾳ τὴν χώραν πλουτίζομεν.

Vježba 2.

Feminina na η

1. Ἡ νίκη τιμὴν φέρει. 2. Στέργετε τὰς ἐπιστήμας. 3. Χαίρω τῇ τῆς νίκης τιμῇ. 4. Αἱ τῶν στρατιῶν νῖκαι τὰς χώρας φυλάττουσιν. 5. Αἱ ἐπιστῆμαι τὰς ψυχὰς πλουτίζουσιν. 6. Τῇ τύχῃ οὐ πιστεύομεν. 7. Ἡ εἰρήνη τὰς τέχνας τρέφει.

Vježba 3.

Feminina na ᾰ purum i impurum

1. Στέργε τὴν ἀλήθειαν. 2. Ἡ ἀνδρεία ἐστὶ ῥίζα τῆς δόξης. 3. Τῇ ὁμονοίᾳ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ φυλάττετε τὴν ἐλευθερίαν. 4. Αἱ Μοῦσαί εἰσι θεαὶ τῆς σοφίας. 5. Ἡ θάλαττά ἐστι πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας. 6. Ἡ μὲν ἀνδρεία νίκην καὶ δόξαν φέρει, ἡ δὲ δειλία φυγὴν καὶ ἧτταν. 7. Θαυμάζομεν τὴν τῶν μελιττῶν φιλεργίαν.

Vježba 4.

1. Ne izbjegavaj rad! 2. U Ateni cvjetaju znanosti i umjetnosti 3. Radom povećavamo blagostanje. 4. Pravda je početak prijateljstva. 5. U bitki ne spasava vojsku bijeg nego hrabrost. 6. Ljubite i čuvajte slobodu! 7. Iskustvom povećavaš znanje. 8. Pobjeda je izvor slave i časti. 9. Divi se slavi Atene! 10. U nepravdi nema sreće. 11. Snaga vojske je izvor slobode.

Vježba 5.

Masculina na -ας i -ης

1. Ἐν Θερμοπύλαις Ἐφιάλτης τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν Σπαρτιατῶν προδότης ἦν. 2. Εἰκότως κολάζομεν τὸν προδότην. 3. Μὴ δίωκε, ὦ νεανία, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς τιμάς, ἀλλὰ τὴν ἀρετήν. 4. Ὦ μαθητά, μάνθανε τὴν γραμματικήν. 5. Ἡ τῶν ἐργατῶν φιλεργία τοῖς πολίταις ὠφέλειαν παρέχει. 6. Χαίρετε τῇ ἐργασίᾳ, ὦ πολῖται. 7. Οἱ προδόται τὴν ἧτταν τῇ στρατιᾷ φέρουσιν.

Vježba 6.

Stegnuta *A* deklinacija

1. Ἡ γῆ σφαῖρά ἐστιν. 2. Αἱ Ἀθῆναι ἐπωνυμίαν ἔχουσιν ἀπὸ Ἀθηνᾶς τῆς θεᾶς. 3. Θαλῆν μὲν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ θαυμάζομεν, Ἀπελλῆν δὲ ἐπὶ τῇ γραφικῇ. 4. Ἑρμῆς ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς λύρας εὑρετὴς λέγεται. 5. Ἐν ταῖς Ἀθήναις Ἑρμαῖ ἦσαν.

Vježba 7.

1. Spartanci strogo odgajaju mladiće. 2. Vojniku dolikuje hrabrost, a učeniku marljivost. 3. Pjesmama pjesnika odgajaju se građani. 4. Suci, sudite pravedno! 5. Plodnost zemlje povećava blagostanje građana. 6. Izvori poṇajviše izbijaju iz zemlje. 7. Dužnost je učenika marljivo učiti. 8. U Ateni osobito poštuju božicu Atenu. 9. Građani se dive hrabrosti vojnika. 10. Građani, izbjegavajte društvo izdajica!

Vježba 8.

Ἀθῆναι, Σπάρτη, Θῆβαι

Ἀθῆναί εἰσιν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ Θῆβαι ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Αἱ Μοῦσαι καὶ αἱ τέχναι εἰσὶν ἐν τιμῇ ἐν ταῖς

Ἀθήναις, ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς Θήβαις. Ἡ δὲ Σπάρτη τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ πειθαρχίᾳ καὶ τῇ καρτερίᾳ διαφέρει, καὶ θαυμάζομεν τὴν Λεωνίδου τελευτὴν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις. Αἱ δὲ Πελοπίδου καὶ Ἐπαμεινώνδου νῖκαι φέρουσι Θήβαις δόξαν καὶ τιμήν.

O-DEKLINACIJA

Vježba 9.

Masculina i feminina

1. Ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ὁ δῆμος πολιτεύεται. 2. Πείθου, ὦ ἄνθρωπε, τοῖς δήμου νόμοις. 3. Ἡ σοφία τοῖς ἀνθρώποις τῆς εὐδαιμονίας πηγή ἐστιν. 4. Στέργε τοὺς φίλους. 5. Ἡ νίκη δόξαν τοῖς στρατηγοῖς φέρει. 6. Ὁ χρόνος τῶν ἀνθρώπων διδάσκαλός ἐστιν. 7. Οἱ ἰατροὶ τὰς νόσους θεραπεύουσιν. 8. Τοῖς τοῦ φίλου λόγοις πολλάκις οὐ πιστεύομεν. 9. Μαθητοῦ ἐστι θεραπεύειν τοὺς διδασκάλους.

Vježba 10.

Neutra

1. Ἡ Αἴγυπτός ἐστι δῶρον τοῦ Νείλου ποταμοῦ. 2. Ἐκ τῶν φυτῶν τὰ φάρμακα λαμβάνεται. 3. Παροιμία λέγει, ὅτι τὰ τῶν ἐχθρῶν δῶρα βλάπτει. 4. Τὰ δένδρα κόσμος ἐστὶ καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ὑλῶν. 5. Ἡ ἱστορία διδάσκαλος τῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. 6. Τὸν χρόνον φάρμακον λέγουσι τῆς λύπης.

Vježba 11.

1. U Sparti bijaše veliko mnoštvo robova. 2. Slobodu ljube i ljudi i životinje. 3. Drveće se poznaje po plodovima. 4. Rad je (za) čovjeka čast. 5. Nesloga škodi narodu. 6. Liječnici spasavaju ljudima život. 7. Od loze seljaci dobivaju vino. 8. U bolesti i san liječi. 9. Ne prosuđuj ljude po riječima, nego po djelima! 10. Učitelj je učenikov prijatelj. 11. Iz knjige čitaš priču.

Vježba 12.

Γεωργὸς καὶ ἵππος

Γεωργός, ἕως μὲν πόλεμος ἦν, ἵππον τρέφει χόρτῳ καὶ σίτῳ καὶ συνεργὸν ἔχει ἐν τοῖς τοῦ πολέμου πόνοις καὶ κινδύνοις, καὶ πολλάκις ὁ ἵππος τὸν γεωργὸν σῴζει. Μετὰ δὲ τὸν πόλεμον ὁ γεωργὸς τῷ ἵππῳ

παραβάλλει καλάμους ὡς τοῖς ὄνοις. Επεὶ δὲ πάλιν πόλεμος ἦν, καὶ κίνδυνος ἥκει τῶν πολεμίων, ὁ μὲν γέωργὸς ἀναβαίνει ἐπὶ τὸν ἵππον, ὁ δὲ ἵππος ἀεὶ καταπίπτει. Τὸ τελευταῖον ὁ ἵππος λέγει πρὸς τὸν γεωργόν· „Πῶς, ὦ ἄνθρωπε, πάλιν ἐξ ὄνου ἵππον ἐθέλεις ἔχειν; πρόαγε μετὰ τῶν πεζῶν· ἐξ ἵππου γὰρ ὄνος ἤδη ὑπάρχω.“

Vježba 13.

Pridjevi A i O deklinacije

1. Παλαιά ἐστιν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶττα. 2. Οἱ ἀγαθοὶ μαθηταὶ σὺν τῇ ἡδονῇ Ἑλληνικὴν γλῶτταν μανθάνουσιν. 3. Οἱ τοῦ Λεωνίδου στρατιῶται ἀνδρεῖοι ἦσαν. 4. Τὸν ἀληθινὸν φίλον φύλαττε ὡς θησαυρόν, στέργε ὡς ἀδελφόν. 5. Ἰσχυρὰ ἦν τῶν νεανιῶν παιδεία παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις. 6. Κακοὺς φέρουσι καρποὺς οἱ κακοὶ λόγοι. 7. Τοῖς ἀνδρείοις ἀθάνατος ἕπεται δόξα. 8. Δικαίους ἀνθρώπους στέργομεν. 9. Τὸν ἀγαθὸν στρατιώτην θαυμάζουσιν οἱ πολῖται. 10. Κακαὶ βίβλοι φέρουσι βλάβην.

Vježba 14.

Τὰ τῶν Ἀθηνῶν μνημεῖα

Ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἄκρα πέτρα ἐστὶν ἐν τῷ τοῦ Ἰλισσοῦ πεδίῳ. Ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ ἐστὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ. Ἔστι καὶ ἐν Ἀθήναις παντοδαπὰ τῶν τεχνιτῶν ἔργα, τὸ Λύκειον καὶ τὸ Θησεῖον καὶ ἡ Ἀκαδήμεια καὶ ἡ Ποικίλη στοὰ καὶ ἱερὰ θαυμαστά.

Vježba 15.

Περὶ τῆς Αἰγύπτου

Ἡ Αἴγυπτος μάλα εὔκαρπος χώρα ἐστίν. Τὴν δὲ εὐδαιμονίαν τῷ Νείλῳ ποταμῷ ὀφείλει. Ὁ γὰρ Νεῖλος κατ' ἐνιαυτὸν οὐ μόνον τοὺς ἀγροὺς κατακλύζει, ἀλλὰ καὶ τὰς ὁδούς. Τότε ὁ Νεῖλος πόντῳ ὅμοιός ἐστιν. Μόνον οἱ λόφοι ὥσπερ νῆσοι ἐξέχουσιν. Μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν ἡ Αἴγυπτος σῖτον φέρει ἄφθονον. Εἰκότως οὖν τὴν Αἴγυπτον οἱ παλαιοὶ τοῦ Νείλου δῶρον λέγουσιν. Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἰατροί εἰσιν ἀγαθοί. Τὰς νόσους παντοίοις φαρμάκοις θεραπεύουσιν. Τὰς ἐκ παπύρου βίβλους οἱ παλαιοὶ τῇ Αἰγύπτῳ ὀφείλουσιν.

Vježba 16.

Stegnuta O-deklinacija

1. Ἀπὸ Φάρου τῆς νήσου εἰς τὴν Ἴσσαν μικρὸς καὶ καλὸς πλοῦς ἐστιν. 2. Ἐν τῷ πλῷ οἱ ναῦται σῴζονται τῇ ἐμπειρίᾳ. 3. Πολλάκις ὀργὴ ἀνθρώπων νοῦν ἐκκαλύπτει. 4. Τὰ τῶν νεκρῶν ὀστᾶ ἐν τοῖς ἄντροις εὑρίσκομεν. 5. Τὰ τῶν παλαιῶν ὅπλα χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ ἦν.

Vježba 17.

ATIČKA DEKLINACIJA

1. Ἐκ Ὁμήρου τὴν Μενέλεω ἀνδρείαν γιγνώσκομεν. 2. Ὁ θηρευτὴς διώκει τοὺς λαγώς. 3. Ὁ ἥλιος τὴν ἕω ἄγγελον ἔχει. 4. Οἱ ἔλαφοι καὶ οἱ λαγῲ ἐλαφροί εἰσιν. 5. Ἐν τοῖς παλαιοῖς νεῲς ἐνδόξων τεχνιτῶν ἔργα ἐστίν. 6. Αἱ Ἀθῆναι πλέαι καλῶν νεῶν ἦσαν.

Vježba 18.

1. Marljivi radnici u zoru polaze na posao. 2. Ne drži za prijatelja zlą čovjeka! 3. Lijeni učeniče, nemarnošću zadaješ žalost učiteljima! 4. Dobrohotne riječi prijatelja vrlo su korisne. 5. Život roba bijaše pun nevolja. 6. Kod Atenjana nagrada dobrih građana bijaše zlatan vijenac. 7. Kosti mrtvaca čuvaju se u grobu. 8. Orao lovi zečeve. 9 Govor je slika misli. 10. Dobri liječnici liječe i teške bolesti. 11. Besmrtna je slava pjesnika Homera.

Vježba 19.

Περὶ τῶν κακῶν

(Μῦθος Αἰσώπου τοῦ ποιητοῦ)

Ἀνθρώπων ἕκαστος δύο πήρας φέρει, τὴν μὲν ἔμπροσθεν, τὴν δ' ὄπισθεν· μεστὴ δὲ κακῶν ἐστιν ἑκατέρα· ἀλλ' ἡ μὲν ἔμπροσθεν ἀλλοτρίων, ἡ δ' ὄπισθεν τῶν ἰδίων. Διὸ οἱ ἄνθρωποι τὰ μὲν ἴδια κακὰ ἐν ὀφθαλμοῖς οὐκ ἔχουσιν, τὰ δ' ἀλλότρια ἀεὶ βλέπουσιν.

Vježba 20.

Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀμπέλῳ θησαυροῦ

Γεωργός τις καταλύει τὸν βίον. Ἥκουσιν οὖν οἱ υἱοί. Ὁ γεωργὸς λέγει πρὸς τοὺς υἱούς· „Ἐγὼ μέν, ὦ φίλα τέκνα, ἤδη ἀποθνήσκω, ὑμῖν δὲ τὴν ἄμπελον καταλείπω. Ἐν τῇ ἀμπέλῳ θησαυρός ἐστιν.“ Μετὰ δὲ τὸν

τοῦ γεωργοῦ θάνατον οἱ νεανίαι τὴν ἄμπελον ὀρύττουσι μετὰ πόνου καὶ καμάτου. Τὸν μὲν θησαυρὸν οὐχ εὑρίσκουσιν, ἡ δ' ἄμπελος συχνοὺς καὶ καλοὺς καρποὺς τοῖς υἱοῖς φέρει. Γιγνώσκουσιν οἱ υἱοί, ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

KONSONANTSKA DEKLINACIJA

Vježba 21.

Guturalne i labijalne osnove

1. Ἥλιξ ἥλικα τέρπει. 2. Οἱ στρατιῶται τῆς ἐλευθερίας φύλακές εἰσιν. 3. Ὁ λύκος τὴν τρίχα, οὐ τὴν γνώμην ἀλλάττει. 4. Κόραξ κόρακι φίλος. 5. Οἱ παλαιοὶ στρατιῶται θώρακας χαλκοῦς φέρουσιν. 6. Θαυμάζομεν τοὺς Ἀράβων ἐλαφροὺς ἵππους. 7. Αἱ φόρμιγγες τοὺς τῶν ἀνθρώπων θυμοὺς τέρπουσιν. 8. Οἱ ἄνθρωποι πολλάκις γλαυκὶ ὀρνίθια θηρεύουσιν. 9. Τοῖς ἀνθρώποις αἱ αἶγες ὠφέλιμαί εἰσιν. 10. Τοῖς Κύκλωψιν ὀφθαλμὸς ἐν μέσῳ τοῦ μετώπου ἦν.

Vježba 22.

Dentalne osnove

1. Ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν καλόν ἐστιν. 2. Οἱ Σπαρτιᾶται σώματος εὐεξίᾳ ἀγάλλονται. 3. Οἱ παλαιοὶ λέγουσιν, ὅτι τρέφεται ἡ ψυχὴ μαθήμασιν. 4. Σὺν ἀγαθῇ ἐλπίδι εἰς τὴν μάχην ἐρχόμεθα. 5. Χάρις μὲν χάριν, ἔρις δ' ἔριν τίκτει. 6. Ὦ παῖ, δίωκε τὰ μαθήματα. 7. Τῶν Κρόνου παίδων Ἅιδης βασιλεύει τῶν νεκρῶν. 8. Ἡ δημοκρατία τοῖς πολίταις ἰσότητα διανέμει. 9. Οἱ μὲν τέττιγες ἡμέρας ᾄδουσιν, αἱ δὲ γλαῦκες νυκτός. 10. Τοῖς πολίταις πρέπει τῶν πολιτικῶν πραγμάτων φροντίζειν. 11. Τοῖς μὲν ποσὶ βαδίζομεν, τοῖς δὲ ὀφθαλμοῖς βλέπομεν.

Vježba 23.

Osnove na ν i ντ

1. Ἡ Σπαρτάκου, τοῦ τῶν δούλων ἡγεμόνος, δόξα ἀθάνατός ἐστιν. 2. Χρηστοὶ ἡγεμόνες ἐν τοῖς ἀγῶσι σῴζουσι τὴν πατρίδα. 3. Ἡγεμόνας ἀγαθοὺς Ὅμηρος ποιμένας λαῶν λέγει. 4. Οἱ Ἑλλήνων ὁπλῖται θώρακα ἔχουσι καὶ κόρυν καὶ κνημῖδας καὶ ἀσπίδα. 5. Παῖς μὲν παῖδα τέρπει, γέροντα δὲ γέρων. 6. Δεινοί εἰσιν οἱ λεόντων ὄνυχες καὶ οἱ ἐλεφάντων ὀδόντες. 7. Ἐν τῷ χειμῶνι οἱ ναῦται εἰς λιμένας φεύγουσιν. 8. Ἐν τῇ ὕλῃ συχναί εἰσιν ἀηδόνες.

Vježba 24.

1. Dužnost je dobrih građana boriti se za domovinu. 2. Djecu s pravom zovemo nadom domovine. 3. Mnogi ljudi hrane se kozjim mlijekom. 4. Libija bijaše domovina lavova, a Indija slonova. 5. Ajant bijaše sličan gigantu. 6. Kuća se noću osvjetljuje svjetiljkama. 7. Dječače, ne diviš li se mravu zbog marljivosti? 8. U kazalištu gledamo nove drame. 9. Mladići, ne vjerujte riječima udvorica! 10. Slobodu i jednakost uvijek čuvajte! 11. Slavna bijaše pobjeda Helena kod Salamine. 12. Vukovi su loši čuvari ovaca i koza. 13. Hrabre vojnike uspoređujemo s lavovima.

Vježba 25.

Pridjevi

1. Οἱ Ῥωμαῖοι καὶ μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην εὐέλπιδες ἦσαν. 2. Ἄχαριν ἄνθρωπον οὐ στέργομεν. 3. Τὸ ἐλεύθερον τὸ εὔδαιμόν ἐστιν. 4. Τὸν ἄνθρακα μέλανα χρυσὸν λέγουσιν. 5. Αἱ ἐλπίδες ἄφρονες ὥσπερ οἱ κακοὶ ἡγεμόνες εἰς ὄλεθρον ἄγουσιν. 6. Οἱ ἐλπίσι πιστεύοντες σφάλλονται πολλάκις. 7. Οἱ διδάσκαλοι τοὺς παῖδας σπουδαίως μανθάνοντας στέργουσιν. 8. Τοὺς τῆς χώρας ἄρχοντας ἐπιστήμονας δεῖ εἶναι. 9. Χαλεπὸς ἦν ὁ τῶν ταλάνων δούλων βίος. 10. Μετὰ τῆς ἡδονῆς τὰς χαριέσσας Ἀνακρέοντος ᾠδὰς ἀναγιγνώσκομεν. 11. Ὁ παλαιὸς φιλόσοφος διδάσκει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἄκοντες, οὐχ ἑκόντες ἁμαρτάνουσιν.

Vježba 26.

Οἱ τῶν Ἑλλήνων πεζοί

Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οἱ πεζοὶ στρατιῶταί εἰσιν ὁπλῖται ἢ γυμνῆται ἢ πελτασταί. Οἱ μὲν ὁπλῖται κόρυθας φέρουσι καὶ θώρακας καὶ κνημῖδας καὶ ἀσπίδας καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας. Αἱ δὲ κόρυθες σκύτιναι ἢ χαλκαῖ εἰσιν, οἱ θώρακες χαλκοῖ, χαλκαῖ καὶ αἱ κνημῖδες. Βόειον δὲ δέρμα τὰς ἀσπίδας ἐγκαλύπτει. Μακραὶ αἱ λόγχαι εἰσίν, μικραὶ δὲ αἱ μάχαιραι. Ὕστερον δὲ τοῖς ὁπλίταις ἀντὶ θωράκων χιτῶνες λινοῖ ἦσαν. Τοῖς δὲ γυμνήταις καὶ τοῖς πελτασταῖς ὅπλα ἐστὶ πρὸς τῇ πέλτῃ τόξον ἢ σφενδόνη ἢ ἀκόντιον.

Vježba 27.

Likvidne osnove

1. Ὁ ἀὴρ ἀναγκαῖός ἐστι καὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζῴοις καὶ τοῖς φυτοῖς. 2. Τὸν μὲν χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. 3. Φὼρ ἐπιγιγνώσκει φῶρα. 4. Ἔαρος οἱ ἀγροὶ θάλλουσιν. 5. Τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις ὠφελείας τε καὶ βλάβας παρέχει. 6. Μιλτιάδην σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζουσιν. 7. Οἱ ῥήτορες τὴν ἀλήθειαν λέγοντες τοῖς πολίταις σωτηρίαν παρέχουσιν. 8. Ὦ τῆς πατρίδος σῶτερ, οἱ πολῖται χαίρουσι τῇ ἐλευθερίᾳ. 9. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς δήμοις ὁ ἅλς σύμβολον ἦν ξενίας. 10. Ἡ μὲν σωφροσύνη τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ ὀργὴ τοῖς θηρσὶ πρέπει.

Vježba 28.

Nastavak

1. Ἡρόδοτος πατὴρ τῆς ἱστορίας νομίζεται. 2. Ἡ τῶν θυγατέρων ἀρετή ἐστι δόξα πατρὸς καὶ μητρός. 3. Πείθεσθε, ὦ παῖδες, τοῖς πατράσι καὶ ταῖς μητράσιν. 4. Οἱ ἀγαθοὶ παῖδες θεραπεύουσι τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν διδάσκαλον. 5. Οἱ Πυθαγορικοὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ ἀστέρες εἰσὶ θεοί. 6. Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται. 7. Ὦ κακοὶ νεανίαι, μὴ δουλεύετε τῇ γαστρί. 8. Ἀνὴρ ἀνδρὸς διαφέρει. 9. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἄλλοις ἀστράσιν ἐν αἰθέρι λάμπουσιν. 10. Περσεφόνη θυγάτηρ ἦν Δήμητρος. 11. Ὦ θύγατερ, περίμενε τὴν τῆς μητρὸς ἐπιστολήν.

Vježba 29.

1. Spasitelju domovine iskazuju se mnoge časti. 2. Vojnici se bore hrabrošću, vojskovođe umom, govornici riječju. 3. Perzijanci žrtvuju suncu, mjesecu i vatri. 4. Čovječe, nerad smatraj ocem mana! 5. Ružno je robovati snu i želucu. 6. Slušajte savjete razboritih prijatelja! 7. Etiopljani su crni. 8. Djeca ne duguju zahvalnost samo očevima i majkama, nego i učiteljima. 9. I životinje se sjećaju dobročinitelja. 10. Rado slušamo riječ prijateljevu. 11. Dužnost je otaca i majki dobro odgajati sinove i kćeri. 12. Vukovi su grabežljivi.

Vježba 30.

Osnove na ι

1. ῾Η δύναμις πολλάκις ἐστὶν ἀρχὴ καὶ αἰτία ὕβρεως. 2. Πόσεως καὶ βρώσεως πολλάκις οἱ ἄνθρωποι δοῦλοί εἰσιν. 3. Ἄνθρωπος φύσει πολιτικὸν ζῷον. 4. Ὕβρις ὕβριν τίκτει. 5. Ἐν συχναῖς τῆς Ἑλλάδος πόλεσιν ἀκροπόλεις ἦσαν. 6. Οἱ μὲν πόλεμοι πολλάκις, αἱ δὲ στάσεις ἀεὶ διαφθείρουσι τὰς πόλεις. 7. Μὴ ἐκ τῶν λόγων, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πράξεων τοὺς ἀνθρώπους κρῖνε. 8. Οἱ ἀετοὶ τοῖς ὄφεσι πολέμιοί εἰσιν. 9. Τῆς πόλεως ψυχὴ οἱ νόμοι εἰσίν. 10. Ἀναξαγόρας λέγει τὴν σελήνην οἰκήσεις ἔχειν. 11. Τοῖς μάντεσι μὴ πιστεύετε.

Vježba 31.

Osnove na υ

1. Ὁ ἰχθῦς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὄζει. 2. Παροιμία ἐστίν· ἰχθῦν νήχεσθαι διδάσκεις. 3. Οἱ παράσιτοι ὡς μύες εἰσίν. 4. Τοῖς μυσὶ μάχη ποτὲ ἦν πρὸς τοὺς βατράχους. 5. ῾Η γῆ βότρυς τίκτει. 6. ῾Η θάλαττα παντοίους ἰχθῦς ἔχει. 7. Ἐν συχνοῖς τῆς Ἑλλάδος ἄστεσιν ἀθλητῶν ἀνδριάντες ἦσαν. 8. Οἱ Ἕλληνες λόγχας ἔχουσι πεντεκαίδεκα πήχεων. 9. Οἱ γεωργοὶ συὶ βαλάνους τροφὴν πορίζουσιν. 10. Οἱ τῶν ποταμῶν ἰχθύες τοῖς τῆς θαλάττης ἰχθύσιν οὐκ εἰσὶν ὅμοιοι.

Vježba 32.

Pridjevi na υ

1. Βραχὺς ὁ βίος, βραχεῖα ἡ ἡδονή ἐστιν. 2. Τὸν τραχὺν ἵππον τῷ χαλινῷ μετάγομεν. 3. Τῶν βραχειῶν καὶ μακρῶν λυπῶν μόνον φάρμακον ὁ χρόνος ἐστίν. 4. Οἱ μὲν ἵπποι ταχεῖς, οἱ δὲ ὄνοι βραδεῖς εἰσιν. 5. Τὸ μεταβάλλειν ἡδύ (ili γλυκύ). 6. Θρασέος ἀνδρὸς πολλάκις θρασεῖς καὶ οἱ λόγοι. 7. ῾Η ἀηδὼν φωνὴν ἡδεῖαν καὶ γλυκεῖαν ἔχει. 8. Μὴ πιστεύετε, ὦ νεανίαι, τοῖς γλυκέσι λόγοις, ἀλλὰ τοῖς χρησίμοις. 9. ῾Η κακῶν φιλία ἐν βραχεῖ χρόνῳ διαλύεται.

Vježba 33.

1. U dubokim rijekama ima veliko mnoštvo riba. 2. Bogatstvo bez razboritosti nestalno je blago. 3. Korijeni odgoja su gorki, a plodovi slatki. 4. Divimo se arapskim brzim konjima. 5. Nepravda je

uvijek uzrok bune. 6. Karani se bore i sjekirama. 7. Na atenskoj akropoli bijaše krasan hram božice Atene. 8. Čovjek nadvisuje razumom životinje. 9. Život je kratak, a nauka dugotrajna. 10. Sramotno je u boju napuštati (bojni) red. 11. Heleni žrtvuju Erinijama crne ovce. 12. Zli građani bunama i svađama uništavaju državu.

Vježba 34.

Osnove na ευ, ου, αυ

1. Ἀχιλλεὺς Θέτιδος παῖς ἦν καὶ Πηλέως. 2. Οἱ γονεῖς ἐπιστήμονας παῖδας στέργουσιν. 3. Οἱ γεωργοὶ συχνὰς ἀγέλας τρέφουσι βοῶν καὶ οἰῶν καὶ συῶν. 4. Ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς πρὸ τῆς μάχης θύει τοῖς θεοῖς βοῦν καὶ σῦν καὶ οἶν. 5. Τῷ Ἀχιλλεῖ φίλος πιστὸς ἦν Πάτροκλος. 6. Αἱ γρᾶες τέρπονται μύθους τοῖς παισὶ λέγουσαι 7. Οἱ λέοντες τοῖς βουσὶ νύκτωρ ἐπιβουλεύουσιν. 8. Ἔστι τῶν νεανιῶν καὶ τοῖς γέρουσι καὶ ταῖς γραυσὶν ἀξίας τιμὰς ἀπονέμειν. 9. Ὦ Ἀχιλλεῦ, τῆς σῆς ἀρετῆς δόξα ἀθάνατός ἐστιν.

Vježba 35.

Osnove na ω i ο

1. Ὀδυσσεὺς ἦν συχνὸν χρόνον παρὰ Καλυψοῖ. 2. Περὶ Ἀχιλλέως τοῦ ἥρωος ᾄδει Ὅμηρος. 3. Ὁ ἀγαθὸς παῖς τοὺς πάτρωας καὶ τοὺς μήτρωας θεραπεύει. 4. Ἡ ἠχὼ πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους ψεύδει. 5. Τὴν τῶν ἡρώων ἀνδρείαν ἀεὶ θαυμάζομεν. 6. Ἥρωσιν ἀγάλματά ἐστιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. 7. Πλάτων τὰς χαριέσσας Σαπφοῦς ᾠδὰς μάλα θαυμάζει διὸ τὴν Σαπφὼ δεκάτην Μοῦσαν λέγει. 8. Οἱ δημῶες βίον χαλεπὸν ἄγουσιν. 9. Πειθοῖ καὶ λόγῳ τὰς ἔχθρας διαλύομεν.

Vježba 36.

1. Stara je riječ: Ljubite i štujte roditelje! 2. Ljudi imaju vatru od Prometeja. 3. Homer opisuje u Odiseji lutanja junaka Odiseja. 4. U Korintu bijaše trijem posvećen Jeki. 5. Sapfo, divimo se tvojim pjesmama. 6. Stado goveda i ovaca slijedi pastira. 7. Herojima dugujemo zahvalnost. 8. Ovce daju ljudima vunu. 9. Govornici su umjetnici uvjeravanja.

Vježba 37.

Περὶ Ἀλεξάνδρου

Ἀλέξανδρος, Μακεδόνων βασιλεύς, Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως μάλιστα ἐθεράπευε τῶν παλαιῶν βασιλέων καὶ ἡρώων· καὶ πολλάκις ἔλεγεν· „Ὦ εὔδαιμον Ἀχιλλεῦ, ὅτι Ὅμηρον ἔχεις κήρυκα καὶ ἑρμηνέα τῆς σῆς ἀνδρείας.“

OSNOVE S ELIZIJOM

Vježba 38.

1. Τὸ ψεῦδος, ὦ παῖδες, αἰσχρόν ἐστιν. 2. Οἱ διδάσκαλοι, οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τὰ τῶν παίδων ψεύδη κολάζουσιν. 3. Ἐν τῇ Λιβύῃ παντοῖα γένη ζῴων ἐστίν. 4. Ἐλπὶς κακοῦ κέρδους ἀρχή ἐστι πονηρίας. 5. Ἐν τοῖς ὄρεσι θηρεύονται σύες ἄγριαι καὶ ἔλαφοι. 6. Οἱ βάρβαροι τὰ βέλη ἰῷ ἔχριον. 7. Θέρους τὰ μὲν ἄνθη ἐν τοῖς κήποις, τὰ δὲ δένδρα ἐν τοῖς ἄλσεσι θάλλει. 8. Ἡ τῶν κερδῶν ἐπιθυμία οὐκ ἄνδρας μόνον διαφθείρει, ἀλλὰ καὶ πόλεις καὶ ἔθνη. 9. Ἁπλᾶ ἐστι τῆς ἀληθείας ἔπη.

Vježba 39.

Nastavak

1. Παλαιὸς λόγος ἐστίν· ὑγιὴς ψυχὴ ἐν σώματι ὑγιεῖ. 2. Οἱ εὐγενεῖς καὶ ἐπιστήμονες παῖδες τὰ μαθήματα στέργουσιν. 3. Ἡ ἀρετὴ μόνη ἀσφαλὲς κτῆμά ἐστιν. 4. Ἐπαμεινώνδας πατρὸς ἦν ἀφανοῦς. 5. Φέρειν χρὴ συμφορὰς τὸν εὐγενῆ. 6. Οὔποτ' αἰσχρόν ἐστι τἀληθῆ λέγειν. 7. Ψευδέσι λόγοις οἱ ἄνθρωποι πολλάκις σφάλλονται. 8. Τὰ μὲν ψεύδη πρῶτον ἀφανῆ ἐστιν, ἔπειτα δὲ σαφῆ γίγνεται.

Vježba 40.

1. Domovinu ne brane zidovi, nego vojnici i građani. 2 Grčki vojnici nosili su na glavama kacige. 3. Mnogi narodi bijahu podložni Rimljanima. 4. Homerovi epovi su besmrtni. 5. Riječi udvorica su lažne. 6. Mornari poznaju dubine mora. 7. Nije uvijek lako raspoznavati istinito i lažno. 8. Snaga građana je zid grada. 9. Plemeniti ljudi ne rugaju se slabima i nesretnima.

Vježba 41.

1. Πλάτων καὶ Ξενοφῶν μαθηταὶ Σωκράτους ἦσαν. 2. Τὸν Σωκράτη διὰ τὴν σοφίαν θαυμάζομεν. 3. Ὦ Δημόσθενες, τὴν ῥώμην οὐκ ἴσην ἔχεις τῇ γνώμῃ. 4. Τὰ Σοφοκλέους δράματα ὀνομαστά ἐστιν. 5. Οἱ Τύριοι Ἡρακλέα τῆς πόλεως ἀρχηγὸν ἐνόμιζον. 6. Εὐκλεὲς τὸ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι Ὅμηρος ὁ ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος διδάσκαλός ἐστιν. 7. Ὁ ἐλεύθερος ἀνὴρ θάνατον εὐκλεᾶ μᾶλλον βούλεται ἢ βίον αἰσχρόν.

Vježba 42.

1. Οἱ τῶν Σπαρτιατῶν παῖδες καὶ νεανίαι ἐπίσημοι ἦσαν αἰδῶ. 2. Οἱ ποιηταὶ τοῦ βίου χειμῶνα τὸ γῆρας ὀνομάζουσιν. 3. Κάτων ἐν τῷ γήρᾳ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν ἐμάνθανεν. 4. Τοῖς τῶν θηρίων κρέασιν ἐτρέφοντο οἱ στρατιῶται. 5. Ταῖς τριήρεσιν ἐμάχοντο οἱ Ἕλληνες ἐν Σαλαμῖνι. 6. Τὰ κέρα τὸ τοῦ ἐλάφου σῶμα μᾶλλον καλλύνει ἢ φυλάττει. 7. Οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κεράτων οἶνον ἔπινον.

NEPRAVILNOSTI U DEKLINACIJI

Vježba 43.

Nepravilne imenice

1. Αἱ Μοῦσαι θυγατέρες ἦσαν Διὸς καὶ Μνημοσύνης. 2. Τὰς μάχας οἱ ποιηταὶ Ἄρεως ἔργα λέγουσιν. 3. Ἀντὶ τῶν πολεμίων μὴ κλίνετε τὰ γόνατα, ὦ νεανίαι. 4. Οἱ κύνες φύλακες καὶ σωτῆρες προβάτων εἰσίν. 5. Τῷ ὕδατι τῷ τοῦ ποταμοῦ ἄρδεται ὁ ἀγρός. 6. Ὦ δικασταί, μὴ πιστεύετε μάρτυσι ψευδέσιν. 7. Χεὶρ χεῖρα νίπτει. 8. Ἡ πόλις πολλάκις ὑπὸ τῶν ποιητῶν νηὶ εἰκάζεται. 9. Ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα μέρη τοῦ προσώπου ἐστίν. 10. Οἱ πατέρες τοὺς υἱεῖς τῶν κακῶν ἀνθρώπων ἀποτρέπουσιν. 11. Ὑπὸ τῶν φυλάκων τὸ στρατόπεδον ἐφυλάττετο ἀσπίσι καὶ δόρασιν. 12. Αἱ τῶν Ἰλλυριῶν γυναῖκες ἐν ταῖς μάχαις ἀνδρείως ἐμάχοντο.

Vježba 44.

1. Romul i Rem bijahu sinovi Aresovi. 2. Homer nazivaše Zeusa ocem i ljudi i bogova. 3. Sofoklo, još i sada se divimo tvojim tragedijama. 4. Pobjeda kod Salamine Temistoklovo je djelo. 5. U luci bijahu mnoge i lijepe lađe. 6. Erinije drže u rukama baklju i mač. 7. Luke

grada Atene bijahu pune troveslarki i drugih brodova. 8. Ima mnogo priča o filozofu Diogenu. 9. Mornari se često hrane ribljim mesom. 10. Psi su vjerni čuvari kuće i gospodara. 11. Helenske žene nošahu do peta duge haljine. 12. U bitki bijahu grčki hopliti na desnom krilu.

Vježba 45.

Nepravilni pridjevi i πᾶς

1. Δικαία γλῶττα ἔχει κράτος μέγα. 2. Οἱ Ἕλληνες πολλῶν καὶ μεγάλων πόλεων οἰκισταὶ ἦσαν. 3. Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνων βασιλέα μέγαν ὀνομάζουσιν. 4. Ἀριστοτέλης λέγει, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι φύσει τῆς ἐπιστήμης ὀρέγονται. 5. Ἀρχὴ ἥμισυ παντός. 6. Κάθευδε, ὦ παῖ· ὕπνος γὰρ πάσης ἐστὶν ὑγίεια νόσου. 7. Μὴ πᾶσι πίστευε πάντα. 8. Θαλῆς ἀρχὴν τῶν πάντων ὕδωρ ἔλεγεν. 9. Μελέτη τὸ πᾶν. 10. Δίκαια λέγοντες πολλοὶ ἄδικα πράττουσιν. 11. Πρὸ ἅπαντος πράγματος βουλεύεσθε.

Vježba 46.

1. Kserkso bijaše vođa velike vojske i kralj čitave Azije. 2. Heleni bijahu osnivači mnogih i velikih naseobina u Jadranskom moru. 3. Laž je veliko zlo. 4. Filozof Heraklit kaže: »Rat je otac svih stvari«. 5. Svima je poznato ime Spartaka, vođe robova. 6. Svi rado slušaju prijateljevu riječ. 7. Rijeke hrane mnoge i velike ribe. 8. Porazu kod Termopila više se divimo nego mnogim pobjedama.

Vježba 47.

Pravilna komparacija pridjeva

1. Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δὲ πάντων Σωκράτης σοφώτατος. 2. Μηδὲν τοῖς πολίταις ἐλευθερίας τιμιώτερόν ἐστιν. 3. Φίλος μὲν Πλάτων, ἀλλὰ φιλτέρα ἡ ἀλήθεια. 4. Τῶν Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παίδων πρεσβύτερος ἦν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. 5. Οἱ κόρακες πάντων ὀρνίθων μελάντατοί εἰσιν. 6. Τῇ τῶν γεραιτέρων ἐμπειρίᾳ οἱ νεώτεροι παιδεύονται. 7. Χρὴ τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τοῦ σωφρονεστέρου διδάσκεσθαι. 8. Κῦρος αἰδημονέστατος τῶν ἡλικιωτῶν ἦν. 9. Ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλεέστατος νομίζεται.

Vježba 48.

Nastavak

1. Ταχὺς ὁ ἔλαφος, θάττων δ' ὁ ἄνεμος, τάχιστος δ' ὁ νοῦς. 2. Οὐδὲν τῷ ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ ἔχθιόν ἐστιν ἢ ἡ δουλοσύνη.3."Ομηρος Ἀχιλλέα καλλίω καὶ θάττω οὐ μόνον Πατρόκλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ἁπάντων εἶναι λέγει. 4. Οἱ λαγῳ θάττους εἰσὶ πολλῶν θηρίων. 5. Οὐδέν ἐστιν αἴσχιον βουλῆς κακῆς. 6. Τί κάλλιον καὶ ἥδιον τῆς πατρίδος ἐστίν; 7. Ἀγαθὸς ἡγεμὼν οὐχὶ τὰ ἥδιστα συμβουλεύει τοῖς πολίταις, ἀλλὰ τὰ κάλλιστα καὶ τὰ δικαιότατα. 8. Οἱ προδόται πολὺ ἐχθίονές εἰσιν ἢ οἱ πολέμιοι. 9. ‘ Η μὲν σοφία πάντων κάλλιστόν ἐστιν, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον.

Vježba 49.

1. Menandar kaže: »Najljepši je imutak ljudima obrazovanost« 2. Falaris, akragantski tiranin, bio je vrlo okrutan. 3. Svima dobrim građanima domovina je najdraža. 4. Mnogi smatrahu Kreza najbogatijim i najsretnijim od svih kraljeva. 5. Najdublje rijeke su najsporije. 6. Jeleni su brži nego zečevi. 7. Spartanci bijahu ratoborniji od Atenjana. 8. Kralju Kodru bijaše domovina milija od života. 9. Najstariji zakoni bijahu Minosovi. 10. Mlađi treba da poštuju starije.

Vježba 50

Nepravilna komparacija pridjeva

1. Βέλτιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν ἢ διὰ παντὸς βίου δουλεύειν. 2. Οἱ "Ελληνες ἐνομίζοντο ἀμείνους καὶ κρείττους εἶναι πάντων βαρβάρων. 3. Πενέστατοι ἦσαν οἱ βέλτιστοι τῶν ‘ Ελλήνων. 4. Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις. 5. Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος. 6. ‘ Η Ἰνδικὴ πλείστους καὶ μεγίστους ἐλέφαντας ἐκτρέφει. 7. Μεῖζον κακὸν τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἔστι τῆς ἀδικίας. 8. Οἱ πλεῖστοι τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων τὸν ἥλιον ἐσέβοντο. 9. ’ Ελάττω κακὰ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ ὑπὸ τῶν φίλων. 10. Πολλῶν χρημάτων κρεῖττον ὁ παρὰ τοῦ δήμου ἔπαινος. 11. Οἱ "Ελληνες ἐν τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ πολὺ μείονες ἦσαν τῶν Περσῶν· ἀλλὰ καὶ μεγίστῃ δύναμις τῇ ἀρετῇ εἴκει. 12. Χρὴ τοὺς παῖδας σπεύδειν ἐπὶ τὰ βελτίω.

Vježba 51.

1. Život robova u Rimu bijaše gori nego u Ateni. 2. Ahilej bijaše najljepši, najbrži i najjači od svih junaka kod Troje. 3. Perzijanci smatrahu Kira od svih u svemu najboljim. 4. Najbolji su oni građani (koji) hoće raditi. 5. Nema većega zla od bezvlađa. 6 Najgori i najodvratniji su izdajice domovine. 7. Lakše je zapovijedati nego slušati. 8. Ljudi, najlakši i najbrži put do slave je hrabrost.

PRILOZI

Vježba 52.

1. Ὦ παῖδες, τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν καὶ ἄλλας μαθήσεις σπουδαίως μανθάνετε. 2. Ἀνδρείως μάχονται οἱ πολῖται· περὶ γὰρ σωτηρίας ὁ ἀγών ἐστιν. 3. Παροιμία ἐστίν· Σπεῦδε βραδέως. 4. Πρέπει τῷ μαθητῇ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς λέγειν. 5. Ὦ δικασταί, κολάζετε ἰσχυρῶς τοὺς ἄδικα πράττοντας. 6. Ῥᾷον εὑρίσκομεν τὰ εἰς τὸ σῶμα ἢ τὰ εἰς τὴν ψυχὴν χρήσιμα. 7. Οἱ ἔλαφοι θᾶττον τρέχουσι τῶν λαγών, οἱ δὲ λέοντες τάχιστα. 8. Ὦ νεανίαι, ἀπέχεσθε μᾶλλον τῶν κολάκων ἢ τῶν ἐχθρῶν. 9. Ὦ λῷστε, μάνθανε ὡς βέλτιστα.

Vježba 53.

1. Dobra djeca rado slušaju roditelje. 2. Zlikovci ne spavaju niti mirno niti sigurno. 3. Nikad se Rimljani ne borahu hrabrije nego kod Kane. 4. U životu marljivost najviše vrijedi. 5. Čestiti ljudi lakše podnose smrt nego nečastan život. 6. Kažu da kleveta trči od svega najbrže. 7. Ljudi upoznaju tuđe pogreške lakše i bolje nego vlastite.

ZAMJENICE

Vježba 54.

Lične i prisvojne zamjenice za 1. i 2. lice

1. Ἐμοὶ μὲν τὰ μαθήματα, σοὶ δὲ ἡ μουσικὴ ἀρέσκει. 2. Ἡμεῖς μὲν γράφομεν, ὑμεῖς δὲ παίζετε. 3. Ἡ τιμὴ φιλτέρα ἡμῖν τοῦ πλούτου ἐστίν. 4. Ἡ πατρίς ἐστι κοινὴ μήτηρ ἡμῶν πάντων. 5. Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ πάππος σου φίλοι εἰσὶν ἀρχαῖοι· δεῖ οὖν καὶ ἡμᾶς φίλους εἶναι.

6. ‘ Ημᾶς μὲν τὰ ἡμέτερα, ὑμᾶς δὲ τὰ ὑμέτερα εὐφραίνει. 7. Ὁ πόλεμος τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ τοὺς ὑμετέρους ἀγροὺς ἔβλαπτεν. 8. Ὦ στρατιῶται, ὑμῶν ἐστι τὴν πόλιν φυλάττειν· εἰ δὲ ὑμεῖς φεύγετε, πᾶσα ἡ πόλις διαφθείρεται. 9. Μνημονεύω σου, ὦ φίλε, πανταχοῦ καὶ μνημόνευέ μου ἀεί. 10. Δεῖ ὑμᾶς ὡς ἀγαθοὺς πολίτας μὴ εἰς τὸ ἴδιον, ἀλλ’ εἰς τὸ τῆς πόλεως ὠφέλιμον βλέπειν.

Vježba 55.

1. Zar tebi nije stalo do domovine? — Meni je osobito stalo do moje domovine. 2. I ja, i ti, i mi svi treba da pravedno radimo. 3. Tvoj drug vježba u palestri. 4. Ja vam govorim istinu, a vi me slušate. 5. Filozof Bijant govoraše: »Sve svoje nosim u sebi.« 6. Naša domovina ima radine i valjane građane. 7. Poslovica je: Danas meni, sutra tebi. 8. Mi danas dolazimo k vama, vi sutra dođite k nama. 9. Slava naših predа je velika.

Vježba 56.

Περὶ Σωκράτους

Σωκράτης ὅτ’ ἐσκώπτετο ἐπὶ τῇ δυσγενείᾳ ὑπ’ ἀνθρώπου εὐγενοῦς μέν, πονηροῦ δὲ καὶ ἀμαθοῦς, ἔλεγεν· „’ Εμοὶ μὲν τὸ γένος ὄνειδος, σὺ δὲ τῷ γένει.“

Vježba 57.

Povratne zamjenice, αὐτός, ἄλλος i recipročna zamjenica

1. ’Επ’ ἀλλοτρίων παραδειγμάτων παίδευε σεαυτόν. 2. Ὁ σοφὸς ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ χρήματα φέρει. 3. ’ Εγὼ μὲν τὰ ἐμαυτοῦ πράττω, σὺ δὲ τὰ σεαυτοῦ. 4. Γυμνάζετε ὑμᾶς αὐτοὺς τοῖς πόνοις ἑκουσίοις. 5. Οὐδὲν ἀεὶ ταὐτὸ μένει. 6. Δαρεῖος μεταπέμπεται τὸν Κῦρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτὸν σατράπην ἐκλέγει. 7. Ὁ οἶκος αὐτοῦ καλός ἐστιν. 8. Αὐτὸς ὁ στρατηγὸς καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἐν τῷ αὐτῷ στρατοπέδῳ διαμένουσιν. 9. Ὁ ἡμῶν αὐτῶν διδάσκαλος δίκαιός ἐστι καὶ ἀγαθός, ἀλλὰ σκληρός. 10. Οἱ ἄνθρωποι ἀλλήλων πολὺ διαφέρουσι τῇ ἀνδρείᾳ, τῇ ῥώμῃ καὶ τῷ σώματος μεγέθει. 11. Εὐκλείδης λέγει· Τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα.

Vježba 58.

1. Malo ljudi pozna sebe: svoje vrline i svoje mane. 2. Najprije prosuđuj sebe, a zatim druge! 3. Ne vjerujte drugima više nego sami sebi! 4. Vojnici, vaš život bijaše naporan, ali slavan! 5. Djeca istih roditelja nisu uvijek među sobom slična. 6. Samo ime Homerovo je glasovito. 7. Spartanci i Atenjani često se borahu jedni protiv drugih. 8. Moj otac daje sinovima primjer vrline. 9. Onaj (koji) griješi sebi griješi.

Vježba 59.

Ταῦρος καὶ αἶγες

Ταῦρος διωκόμενος ὑπὸ λέοντος καταφεύγει εἰς σπήλαιον. ᾽Εν σπηλαίῳ ἦσαν αἶγες ἄγριαι· τυπτόμενος δὲ ὑπ᾽ αὐτῶν ὁ ταῦρος καὶ κερατιζόμενος ἔλεγεν· „Οὐχ ὑμᾶς δείδων ἀνέχομαι, ἀλλὰ τὸν πρὸ τοῦ σπηλαίου.“

Οὕτω πολλοὶ διὰ φόβον τῶν κρειττόνων τὰς ἐκ τῶν ἡττόνων ὕβρεις ὑπομένουσιν.

Vježba 60.

Pokazne zamjenice

1. ᾽Εν τῇ μάχῃ τὸ τῶν ῾Ελλήνων σύνθημα ἦν τόδε· Ζεὺς σωτὴρ καὶ Νίκη. 2. ῾Ω μαθητά, φεῦγε τὴν ἀργίαν· αὕτη γὰρ βλάβην φέρει. 3. Μὴ εἴκετε ταῖς αἰσχραῖς ἡδοναῖς· αὗται γὰρ τὴν ψυχὴν διαφθείρουσιν. 4. Πείθεσθε, ὦ πολῖται, τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος· ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἔστιν ἡ πόλις. 5. Τούτου τοῦ ἀνδρὸς ὁ λόγος ἐστὶ καλός, ἐκείνου δὲ ἡ πρᾶξις καλλίων. 6. Ταύτην τὴν γνώμην ἔχω ἔγωγε. 7· ῾Ο Πλάτων λέγει· ῾ Η τραγῳδία τῆσδε τῆς πόλεώς ἐστιν εὕρημα. 8. Τούτους μὲν τοὺς μαθητὰς διὰ τὴν σπουδὴν θαυμάζομεν, ἐκείνους δὲ διὰ τὴν ἀργίαν ψέγομεν. 9. Κῦρος καὶ οἱ ἱππεῖς τούτου κατὰ τὸ μέσον ἦσαν. 10. Τοιοῦτον ἀγαθὸν συνεργὸν ὡς σύ, ὦ φίλε, ἔχειν βούλομαι. 11. ᾽Εν ταῖς τῶν γεωργῶν οἰκίαις εἰσὶν αἶγες, βόες καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῷα.

Vježba 61.

Relativne i korelativne zamjenice

1. Θαυμαστόν ἐστι τὸ κράτος τοῦ ἡλίου, ὃς πάντα ταῖς ἀκτῖσιν αὐξάνει καὶ πάλιν μαραίνει. 2. Θαυμάζετε, ὦ ἄνδρες, Σπάρτακον, οὗ ἡ ἀνδρεία μεγίστη ἦν. 3. Τῆς Βαβυλῶνος τὸ μέσον ποταμὸς διείργει, ᾧ

ὄνομά ἐστιν Εὐφράτης. 4. Φαίνεσθε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἔχετε, ὦ πολῖται. 5. Τοὺς Ἀθηναίους θαυμάζομεν, οἳ ἐν ταῖς ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι μάχαις τῆς Ἑλλάδος σωτῆρες ἦσαν. 6. Εὐδαίμονές εἰσιν οἱ ἄνθρωποι, οἷς φίλοι πολλοὶ καὶ πιστοί εἰσιν. 7. Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ λέγει· ὃ βούλεται, τοῦτ' ἕκαστος καὶ οἴεται. 8. Ἃ πράττειν οὐκ ἔξεστιν, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστιν. 9. Οἷος ὁ τρόπος, τοιοῦτος καὶ ὁ λόγος, οἷος δ' ὁ λόγος, τοιαῦται καὶ αἱ πράξεις. 10. Ὅσοι ἄνθρωποι, τοσαῦται γνῶμαι. 11. Οὐκ ἦσαν ἐν Σαλαμῖνι τῷ Θεμιστοκλεῖ τοσοῦτοι στρατιῶται, ὅσοι τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ ἦσαν πολλῷ ἀνδρειότεροι. 12. Ἀχιλλεὺς τηλικοῦτος ἦν, ἡλίκος ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ Πάτροκλος.

Vježba 62.

Upitne i neodređene zamjenice i korelativni prilozi

1. Τίς πλουσιώτερος ἦν τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὃς πάσης τῆς Ἀσίας ἐβασίλευεν; 2. Τίνι μᾶλλον πιστεύομεν ἢ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν; 3. Τίς σου ἡ τέχνη; Τίνα γνώμην ἔχεις; Λέγε μοι, ἥντινα γνώμην ἔχεις. 4. Τίνος τοῦτο τὸ βιβλίον ἐστίν, ὦ ἀδελφέ; 5. Ζῷά τινα οἴκους ὑπὸ τῆς γῆς ἔχει. 6. Ἡ σωφροσύνη ἐστὶ κατὰ Πλάτωνα ἡδονῶν τινων καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια. 7. Μέρη ἄττα τῆς γῆς γεωμετρικοῖς εἰκάζεται σχήμασιν. 8. Τίς ἐστιν, ὅτῳ μείζω χάριν ὀφείλεις, ὦ τέκνον, ἢ τοῖς γονεῦσιν; 9. Σπαρτιάτης τις ἔλεγεν· Ἡμεῖς οὐ πυνθανόμεθα ὁπόσοι, ἀλλὰ ὅπου εἰσὶν οἱ πολέμιοι; 10. Πόθεν ἥκεις καὶ ποῖ βαδίζεις; Ποῦ οἱ φίλοι εἰσίν; 11. Οἵστισι τῶν πολιτῶν Ἀριστείδης οὐ φίλος ἦν; 12. Βούλομαί σοι λέγειν, ἃ ὁ κοινὸς ἑκατέρου φίλος ἡμῶν περί σου ἔλεγεν. 13. Τίς οὕτω ῥᾴθυμός ἐστιν, ὅστις οὐ μετέχει τούτου τοῦ ἀγῶνος.

Vježba 63.

1. Aristotel i Ksenofont su poznati grčki pisci; ovome se divimo zbog ratne vještine, a onome zbog učenosti. 2. Ovi dječaci su sinovi moga prijatelja. 3. Oni ljudi su doista razboriti koji uvijek hrabro podnose nesreću. 4. Tko se u ratu buni protiv zapovjednika, taj se buni protiv svojega spasa. 5. Imaš li sve što ti je potrebno? 6. Kakvi su roditelji, takva su ponajviše i djeca. 7. Kakvo mišljenje imaš, učeniče, o Spartaku? 8 Kome se više divite, Spartaku ili Leonidi? 9. Kaži mi kako se zoveš, tko su ti roditelji i odakle. 10. Neki od grčkih

mudraca drže da je smrt najveće zlo. 11. Tko je tako lud koji ne želi biti tebi prijatelj? 12. Savjetuj prijatelju uvijek ono što smatraš najboljim i najljepšim!

BROJEVI

Vježba 64.

Glavni brojevi

1. Εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ. 2. Εἰς πλείστην ἀτυχίαν ῥᾳδίως ἐξ ἑνὸς ἁμαρτήματος ἐμπίπτομεν. 3. Βέλτιόν ἐστιν ἕνα φίλον πιστὸν ἔχειν ἢ μυρίους ψευδεῖς. 4. Τοῦ Κροίσου τὰ χρήματα τοσαῦτα ἦν, ὅσα οὐδενὸς τῶν τότε ἀνθρώπων. 5. Πρωταγόρας λέγει μηδὲν εἶναι μήτε τέχνην ἄνευ μελέτης, μήτε μελέτην ἄνευ τέχνης. 6. Τίς ὥρα ἐστίν; Εἰσὶ τρεῖς ὧραι. Ἔστι μία ὥρα καὶ ἡμίσεια. 7. Ἔφεσος ἀπέχει Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν. 8. Τέτταρές εἰσιν αἱ τῶν ἐτῶν ὧραι· τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον, ὁ χειμών. 9. Ἡ δραχμὴ ἦν ἓξ ὀβολῶν, ἡ δὲ μνᾶ ἑκατὸν δραχμῶν, τὸ δὲ τάλαντον ἑξήκοντα μνῶν. 10. Ὁ τῶν Ἀθηναίων ἐνιαυτὸς ἦν δώδεκα μηνῶν ἢ τριακοσίων πεντήκοντα τεττάρων ἡμερῶν· ἦν οὖν ὁ μὴν εἴκοσιν ἐννέα ἢ τριάκοντα ἡμερῶν. 11. Ἡ Εὔβοια μῆκος ἔχει σταδίων χιλίων καὶ διακοσίων. 12. Αἱ Πυραμίδες ἀπέχουσι τῆς Μέμφιδος στάδια ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν, τοῦ δὲ Νείλου πέντε καὶ τετταράκοντα. 13. Ὀλυμπιὰς ἦν χρόνος τεττάρων ἐτῶν ἢ πεντήκοντα μηνῶν Ἑλληνικῶν. 14. Δύο ἦσαν οἱ Διόσκουροι, τρεῖς δὲ αἱ Χάριτες, τρεῖς καὶ αἱ Μοῖραι, ἐννέα δὲ αἱ Μοῦσαι, δώδεκα δὲ οἱ μεγάλοι θεοί.

Vježba 65.

Redni i priložni brojevi

1. Πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἦν Ῥωμύλος, δεύτερος Ποµπίλιος Νουμᾶς, τρίτος Τύλλος Ὡστίλιος, τέταρτος Ἄγκος Μάρκιος, πέμπτος Ταρκύνιος Πρῖσκος, ἕκτος Σέρβιος Τύλλιος, ἕβδομος καὶ ἔσχατος Ταρκύνιος Ὑπερήφανος. 2. Δεκάτῳ ἔτει τοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες λαμβάνουσι καὶ ἀνακαίουσι τὴν Τροίαν. 3. Γίγνεται Πλάτων ὀγδόῃ καὶ ὀγδηκοστῇ Ὀλυμπιάδι. 4. Ἡ Σόλωνος ἀκμὴ ἦν ἀμφὶ τὴν τετταρακοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα. 5. Ὁ ψευδὴς ἄνθρωπος οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις ψεύδεται. 6. Δὶς καὶ τρὶς τὸ καλόν, τὸ δὲ κακὸν μηδὲ ἅπαξ. 7. Τὰ δὶς τέτταρά ἐστιν ὀκτώ· πόσα ἐστὶ τὰ τρὶς πέντε, πόσα δὲ τὰ πεντάκις

ἑπτά; 8. Τίκτουσιν αἱ περιστεραὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ δεκάκις, τινὲς δὲ καὶ ἐνδεκάκις. 9. Οἱ μὲν Ἕλληνες μύριοι ἦσαν, οἱ δὲ Πέρσαι δεκαπλάσιοι. 10. Τῷ ἑβδόμῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τοῦ βίου οἱ νέοι Ῥωμαῖοι ἀποβάλλουσι τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα.

Vježba 66.

1. Volim jednoga vjernog prijatelja nego tisuću laskavaca. 2. Mudrac Epikur kaže: »Iz ničega ništa (ne postaje).« 3. Kerber, čuvar u Hadu, ima jedno tijelo, a tri glave. 4. Koliko je deset puta deset? Deset puta deset je sto. 5. Dan je trideseti dio mjeseca, a mjesec dvanaesti dio godine. 6. Koliko je tebi godina? Ja imam petnaest godina. 7. Koliko je sati? Dvanaest. 8. Kritija bijaše najokrutniji od tridesetorice atenskih tirana. 9. Plateja je od Tebe udaljena sedamdeset stadija. 10. Cezar je volio biti u alpskom selu prvi nego u Rimu drugi. 11. Darej, četvrti perzijski kralj, kraljevaše trideset i šest godina.

Vježba 67.

Παῖς ψεύστης

Παῖς τις ἐν τῷ λειμῶνι ποίμνην νέμει. Παίζειν μὲν ἐθέλει, ἀλλ' οὐκ ἔχει ἑταίρους. Πῶς οὖν διατρίβει τὸν χρόνον; Κραυγάζει ἰσχυρῶς· „Λύκος, λύκος." Προστρέχουσι μὲν οἱ γεωργοί, λύκον δὲ οὐχ εὑρίσκουσιν. Δὶς καὶ τρὶς τῷ παιδὶ ἔθος ἦν παράγειν τοὺς γεωργούς. Τὸ δὲ τελευταῖον ἀληθῶς ἥκει λύκος. Πάλιν ὁ παῖς ἰσχυρῶς κραυγάζει· „Λύκος, λύκος", οἱ δὲ γεωργοὶ οὐ πιστεύουσιν. Νομίζουσι γάρ, ὅτι ὁ παῖς πάλιν παράγει αὐτούς. Καὶ ὁ μὲν λύκος πολλὰ πρόβατα εὐκόλως διαφθείρει, οἱ δὲ γεωργοὶ τὸν παῖδα δεινῶς τύπτουσιν.

Vježba 68.

Γνῶμαι καὶ παροιμίαι

1. Ὀλίγον τὸ χρηστόν (ἐστιν).
2. Ἔστι φίλος ἄλλος αὐτό (ili ἄλλος ἐγώ).
3. Λίθον ἔψεις.
4. Μηδὲν ἄγαν.
5. Λύκος ποιμήν.
6. Πῆμα κακὸς γείτων.

7. Ἥδιστον ἀκρόαμα ἔπαινος.
8. Ἄριστον μέτρον.
9. Ἡ εὐλάβεια πάντα σῴζει.
10. Ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλεῖ πολλοί.
11. Οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς.
12. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν.
13. Μετὰ τὴν δόσιν τάχιστα γηράσκει χάρις.
14. Πατρίδος τὸ ὄνομα πρῶτον καὶ οἰκειότατον πάντων.
15. Αἰσχρὸν σὺ μηδὲν πρᾶττε μηδὲ μάνθανε.
16. Πόνος γάρ, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.
17. Βούλου γονέας πρὸ πάντων ἐν τιμαῖς ἔχειν.

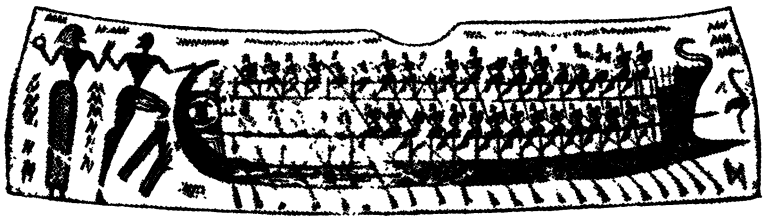

GLAGOLI

POMOĆNI GLAGOL εἰμί I NJEGOVE SLOŽENICE

Vježba 69.

1. Μὴ λέγε, τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ; 2. Ἔργοις φιλόπονος ἴσθι, μὴ λόγοις μόνον. 3. Ὦ παῖ, εἴης ἀεὶ φρόνιμος. 4. Μανθάνουσιν οἱ μαθηταί, ἵνα πολυμαθεῖς ὄντες εὐδαιμονέστεροι ὦσιν. 5. Κακοῖς συνὼν αὐτὸς ἔσῃ κακός. 6. Οὐκ ἐξῆν ἐν Σπάρτῃ τοῖς δειλοῖς τῆς συσσιτίας μετεῖναι. 7. Ἐλευθέρου ἀνδρός ἐστι τὰ ἀληθῆ λέγειν καὶ ἐὰν ᾖ ἀτερπῆ ταῦτα τὰ ἀληθῆ. 8. Παρ' Ὁμήρῳ οἱ θεοὶ πάρεισι ταῖς μάχαις τῶν ἀνδρῶν. 9. Πᾶς λόγος, ἐὰν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιος ἔσται καὶ κενός: 10. Σωφροσύνη καὶ ἀνδρεία νεανίου ἀρεταὶ ἔστων. 11. Οὐδείς ἐστί μοι ἀλλότριος, ἂν ᾖ χρηστός.

Vježba 70.

1. Građani, budite uvijek hrabri! 2. Ne družimo se sa zlima, nego s dobrima! 3. Lijepa i sjajna bit će pobjeda naših vojnika. 4. O, da mir bude dugotrajan! 5. Megara ne bijaše daleko od Atene. 6. Grci nadvisuju Perzijance hrabrošću. 7. Druži se uvijek s dobrima i bit ćeš dobar! 8. (Ako) budete marljivi i hrabri, bit ćete dostojni slobode. 9. Uvijek ćemo biti gospodari svoje zemlje. 10. Budite uvijek tumači istine!

Vježba 71.

Γνῶμαι καὶ παροιμίαι

1. Ὃ ἔξεστι Διί, οὐκ ἔξεστι βοΐ.
2. Ἡ γλῶττα πολλῶν ἐστιν αἰτία κακῶν.
3. Γηράσκω ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

4. Ἀπούσης τῆς γαλῆς χορεύουσιν οἱ μύες.
5. Μὴ εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα.
6. Μόνος εὐδαίμων ὁ ἐλεύθερος.
7. Δυοῖν μάχεσθαι ἐναντία χαλεπόν.

PRVA GLAVNA KONJUGACIJA

GLAGOLI NA ω

Vježba 72.

Prezent aktivni

1. Οἱ παῖδες ἀεὶ ἀληθευόντων. 2. Περὶ παίδων καὶ πατρίας γῆς ἀνδρείως θνῄσκωμεν. 3. Ἐὰν δίκαια λέγωμεν, πιστεύετε ἡμῖν. 4. Τίς οὐκ ἂν θαυμάζοι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρείαν; 5. Πράττωμεν, μὴ λέγωμεν. 6. Ὁ ἄνθρωπος τοῖς εὐεργέταις χάριν ἐχέτω. 7. Εἴθε ἀεὶ τὴν ἀλήθειαν λέγοις, ὦ παῖ. 8. Τοὺς νεανίας οἱ παιδοτρίβαι γυμνάζουσιν, ἵνα ῥᾷον τοὺς πόνους φέρωσιν. 9. Βίας λέγει ἀτυχῆ εἶναι τὸν ἀτυχίαν μὴ φέροντα. 10. Οἱ ἄνθρωποι ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν, ἵνα βλέπωσιν. 11. Εἰ οἱ πολέμιοι πλησιάζοιεν, πάντες ἂν τὰ ὅπλα λαμβάνοιμεν καὶ ἐπὶ τοὺς ὅρους τρέχοιμεν. 12. Ὅταν ἀγορεύῃς, τὴν ἀλήθειαν ἀεὶ λέγε καὶ μὴ θώπευε τοὺς πολίτας. 13. Πλησιάζοντος τοῦ πολέμου οἱ δειλοὶ πολῖται φεύγουσι τοὺς κινδύνους.

Vježba 73.

Prezent medijalni i pasivni

1 Οἱ νεκροὶ ὑπὸ μὲν τῶν Αἰγυπτίων ταριχεύονται, ὑπὸ δὲ τῶν Ῥωμαίων καίονται. 2. Οἱ κλέπται καὶ οἱ προδόται ἀγέσθων εἰς τὸ δεσμωτήριον. 3. Πειθώμεθα τῷ ἄρχοντι καὶ πολιτευώμεθα προθύμως. 4. Διδασκάλοις ἐγὼ ὅταν πείθωμαι, οὐδέ ποτέ μοι μεταμέλει. 5. Παυώμεθα τοῦ θορύβου, ἵνα ὁ διδάσκαλος ἡμᾶς μὴ ψέγῃ. 6. Μὴ ὀργίζου, ἐὰν παραχρῆμα τῆς εὐεργεσίας ἡ ἀντίδοσις μὴ φαίνηται. 7. Παύοιο, ὦ μαθητά, τῆς ἀργίας. 8. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν παιδεύονται οἱ ἄνθρωποι. 9. Μάχεσθε ἀνδρείως, ὦ πολῖται, ὅπως σῴζησθε μὲν αὐτοί, σῴζωνται δὲ οἱ σύμμαχοι.

Vježba 74.

1. Ljubimo domovinu, pokoravajmo se zakonima! 2. Djeca neka uvijek daju roditeljima dužne časti! 3. Kamo sreće da uvijek čujem od tebe istinu! 4. Mlađi neka se odgajaju iskustvom starijih. 5. U ratu se i žene naoružavaju da odbiju neprijatelje. 6. Zakoni odgajaju

ljude (pasiv). 7. Građani neka ljube domovinu! 8. Narodi naše domovine bore se vrlo hrabro za slobodu. 9. Nitko ne (može) postizavati slave bez velikog truda. 10. U državi neka zakon vrijedi više nego sve drugo.

Vježba 75.

Ἀποφθέγματα τῶν ἑπτὰ σοφῶν

Κλεόβουλος· Τὰ δίκαια κρῖνε. — Κακολογίας ἀπέχου.

Σόλων· Ἡδονὴν φεῦγε, ἥτις λύπην τίκτει. — Μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε. — Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις. — Ἀλήθειαν ἀνέχου.

Χίλων· Πρεσβύτερον σέβου. — Νόμοις πείθου. — Αἰσχρὰ φεῦγε.

Πιττακός· Μὴ μεθύσκου.

Θαλῆς· Δίδασκε καὶ μάνθανε τὸ ἄμεινον. — Μὴ πᾶσι πίστευε.

Βίας· Ἄκουε πολλά.

Περίανδρος· Μὴ μόνον τοὺς ἁμαρτάνοντας κόλαζε, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας ἁμαρτάνειν· κώλυε. — Πρᾶττε δίκαια. — Κακίας ἀπέχου. — Ὁμόνοιαν δίωκε. — Θνῇσκε ὑπὲρ πατρίδος. — Καιρὸν πρόσμενε.

Vježba 76.

Imperfekt aktivni. Augment

1. Οἱ Ἀθηναῖοι τριήρεις εἰς Ἀσίαν ἔπεμπον. 2. Παρὰ τοῖς Πέρσαις οἱ σατράπαι ὕβριζον τὸν δῆμον. 3. Τοῖς μάντεσιν οὐδεμίαν πίστιν εἶχον οἱ σώφρονες στρατιῶται. 4. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπερεῖχον τῶν Ἀθηναίων τῇ πρὸς πόλεμον τέχνῃ. 5. Ἱππίας Ἀθήνας τῆς σοφίας πρυτανεῖον ὠνόμαζεν. 6. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐν τῷ πολέμῳ ἦδον Τυρταίου ἐμβατήρια. 7. Οἱ πολέμιοι παντοῖα βέλη ἔρριπτον. 8. Ἐξήταζεν ὁ στρατηγὸς τὸ στράτευμα ἐν τῷ πεδίῳ. 9. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἑκόντες προὔβαινον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. 10. Ὁ Ξενοφῶν τῷ Κύρῳ ὡς ἐθελοντὴς συνεστράτευεν. 11. Οἱ Ἕλληνες τοῖς τῶν νεκρῶν στόμασιν ὀβολὸν ἐνέβαλλον, ναῦλον τοῦ Χάρωνος.

Vježba 77.

Imperfekt medijalni i pasivni

1. Οἱ Εἵλωτες τοῖς Σπαρτιάταις τὴν γῆν εἰργάζοντο. 2. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐν πολλαῖς μάχαις τῶν Καρχηδονίων περιεγίγνοντο. 3. Οἱ ἡμέτεροι

πρόγονοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν πολλάκις πρὸς τοὺς πολεμίους μαχόμενοι σωτῆρες τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐγίγνοντο. 4. Ἐν ταῖς κώμαις ηὐλίζοντο οἱ στρατιῶται. 5. Ἐκ παίδων εἰθιζόμην τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα σπουδάζειν. 6. Οἱ Ἀθηναῖοι συνελέγοντο ἐν Πυκνὶ καὶ ἐνταῦθα ἐβουλεύοντο. 7. Ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἀποικίαι ἐξεπέμποντο εἰς πολλὰς χώρας. 8. Πάντων τῶν Ἑλλήνων τοῦ μαθήματος καὶ τῶν τεχνῶν μάλιστα ἐπεμέλοντο οἱ Ἀθηναῖοι.

Vježba 78.

1. Atenjani birahu svake godine devet arhonata, a Rimljani dva konzula. 2. Kod starih naroda robovi su teško živjeli; zato su često dizali ustanke. 3. Pitagora privikavaše učenike na šutnju. 4. Kritija i Alkibijad ne slušahu riječi Sokratove. 5. Grci osnivahu mnoge kolonije. 6. Stari narodi opasivahu gradove visokim zidovima. 7. Arg, čuvar Ijin, imađaše oči po čitavu tijelu. 8. U borbi smo išli spremno za vođom. 9. Peonjani bacahu mrtvace u bare.

Vježba 79.

Περὶ Σπαρτιατῶν

Οἱ Σπαρτιᾶται τὴν μὲν ἀνδρείαν πρώτην πασῶν ἀρετῶν ἐνόμιζον, οἱ δὲ νόμοι μᾶλλον ἴσχυον παρ' αὐτοῖς ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος καὶ σφόδρα ἐπείθοντο αὐτοῖς. Τοὺς γέροντας οὐχ ἧττον ἐθεράπευον ἢ αὐτοὺς τοὺς γονέας. Τοὺς μὲν ἀγροὺς εἰργάζοντο αὐτοῖς οἱ Εἵλωτες, δοῦλοι ὄντες τοῦ κοινοῦ, τὰς δὲ τέχνας ἐπετήδευον οἱ ὑπήκοοι, περίοικοι ὀνομαζόμενοι. Αἰσχρὸν γὰρ ἐνόμιζον Σπαρτιᾶται ἄλλας μανθάνειν τέχνας ἢ τὰς πρὸς πόλεμον. Σπάρτη οὐκ εἶχεν οὔτε τείχη οὔτε τάφρους· ἔλεγον γάρ, ὅτι Σπάρτῃ τῇ πόλει ἀσφάλειαν παρέχοι οὐ τείχη, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα. Ἐμακαρίζετο παρὰ Σπαρτιάταις μᾶλλον εὐκλεὴς ἐν μάχῃ θάνατος ἢ βίος εὐτυχής. Οἱ Σπαρτιᾶται ἤδη τοὺς παῖδας ἐγύμναζον, ὅπως ὕστερον ῥᾷον φέροιεν τοὺς ἐν πολέμῳ πόνους.

Vježba 80.

Οἱ Ἑλλήνων μεγάλοι θεοί

Ὁ Κρόνος υἱεῖς εἶχε τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Πλούτωνα. Ζεὺς μὲν ἐπ' οὐρανῷ ναίων παντὸς τοῦ κόσμου ἐβασίλευεν. Ποσειδῶν δὲ τῆς θαλάττης ἦρχε καὶ Πλούτων τοῦ Ἅιδου. Ἀπόλλων δέ, ὁ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως εἶχεν

ἐπιμέλειαν καὶ τὸν τῶν Μουσῶν χορὸν ἦγεν. Ἑρμῆς δὲ τῶν θεῶν ἄγγελος ἦν καὶ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς γυμναστὰς ἐθεράπευεν. Ἄρης δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν μαχῶν ἐπιμέλειαν εἶχεν. Ἥφαιστος δέ, θεὸς τοῦ πυρός, χωλὸς τοὺς πόδας, τοῦ Διὸς κεραυνὸν ἐν Λήμνῳ τῇ νήσῳ κατεσκεύαζε μετὰ τῶν Κυκλώπων. Διόνυσον δέ, τὸν τῆς ἀμπέλου πατέρα καὶ τοῦ οἴνου εὑρετήν, οἱ Ἀθηναῖοι ἰδίως ἐσέβοντο.

Verba contracta

GLAGOLI NA -άω

Vježba 81.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Πάντες τοὺς σοφοὺς ἄνδρας τιμῶσιν. 2. Αἱ τῶν Σπαρτιατῶν μητέρες ἐκέλευον τοὺς παῖδας ἢ νικᾶν ἢ τελευτᾶν. 3. Σιγώντων οἱ νεώτεροι παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις. 4. Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται μαχόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους οὐδὲν ἄλλο ἠρεύνων πλὴν τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος. 5. Πάντα δεῖ πράττειν, ὅπως νικῶντες σῳζώμεθα. 6. Μάχου ἀνδρείως, ὦ στρατιῶτα, ἵνα τοὺς πολεμίους νικᾷς. 7. Θεμιστοκλῆς ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸν οὐκ ἐᾷ καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. 8. Ὁ ἡγεμὼν μετὰ τὴν μάχην εἴα τοὺς στρατιώτας καθεύδειν. 9. Μή σε νικάτω κέρδος. 10. Ἐκ τῆς φθέγξεως ὁ βουκόλος γιγνώσκει, ὅτι ἡ βοῦς πεινῇ ἢ διψῇ. 11. Οὐ ζῇς, ἵνα ἐσθίῃς, ἀλλ' ἐσθίεις, ἵνα ζῇς.

Vježba 82.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Οἱ Πέρσαι ἐν μάχῃ ἅρμασι δρεπανηφόροις ἐχρῶντο. 2. Ἄρης διαφερόντως ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν. 3. Καλῶς παιδεύετε, ὦ διδάσκαλοι, τοὺς παῖδας, ἵνα ὑπ' αὐτῶν τιμᾶσθε. 4. Ὁ ἐλέφας τῷ μυκτῆρι χρῆται ὥσπερ χειρί. 5. Φίλους μὴ ταχὺ κτῶ. 6. Εἴθε πάντες οἱ διδάσκαλοι ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' ἀξίαν τιμῷντο. 7. Μὴ νικᾶσθε ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικᾶτε τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. 8. Ὁπόσα φάρμακα οὐκ ἰᾶται, σίδηρος ἰᾶται, ὅσα σίδηρος οὐκ ἰᾶται, πῦρ ἰᾶται, ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰᾶται, ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα. 9. Ἀνδρείου ἐστὶ μὴ ἡττᾶσθαι.

Vježba 83.

1. Hrabar vojnik i sebi i domovini stječe besmrtnu slavu. 2. Svi poštujmo hrabra i odvažna muža! 3. I šuteći često griješimo. 4. Prirodu pobjeđujemo naukom. 5. Aristonik bijaše štovan od svih robova i siromašnih građana. 6. O, da biste poštovali učitelje i roditelje! 7. Mnogi narodi u starini puštahu mrtvace nepokopane. 8. Često je bolje šutjeti nego govoriti. 9. Velika je čast biti štovan od čestitih ljudi. 10. Nastojte živjeti prema prirodi!

Vježba 84.

'Αποφθέγματα

Διονυσίου κόλαξ τις βλέπων τὸν τύραννον μετά τινων φίλων γελῶντα (ἀπεῖχε δ' ἀπ' αὐτῶν τοσοῦτον, ὥστε μὴ ἀκούειν) καὶ αὐτὸς ἐγέλα. 'Ερωτῶντος δὲ τοῦ Διονυσίου, διὰ τί οὐκ ἀκούων τῶν λεγομένων γελᾷ, ἔλεγεν· „Ὑμῖν πιστεύω τὰ λεγόμενα γελοῖα εἶναι."

Διογένης, ὀδυρομένου τινὸς ἐπεὶ ἐπὶ ξένης ἔμελλε τελευτᾶν, ἔλεγεν. „Τί ὀδύρει, ὦ μάταιε; πανταχόθεν γὰρ ἡ ὁδός ἐστιν ἡ αὐτὴ εἰς "Αιδου."

Δημάρατος ἀνθρώπου τινὸς πονηροῦ κόπτοντος αὐτὸν ἀκαίροις ἐρωτήμασιν, καὶ τόδε πολλάκις ἐρωτῶντος τίς ἄριστος εἴη Σπαρτιατῶν, ἔλεγεν· „"Ος σοι ἀνομοιότατος."

GLAGOLI NA -έω

Vježba 85.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Μία χελιδὼν τὸ ἔαρ οὐ ποιεῖ. 2. Τίς οὐκ ἂν φιλοίη τοὺς ἑαυτοῦ γονέας; 3. Τοῖς ἀγαθοῖς ὁμίλει καὶ τοὺς κόλακας μίσει καὶ τοὺς εὐφρονοῦντας φίλει, μηδενὶ δὲ φθόνει. 4. Εἰρήνη μὲν δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὁ δὲ πόλεμος μέγα κακόν. 5. 'Ωφελῶμεν τὴν γῆν τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων. 6. Οἱ 'Ρωμαῖοι τὰ μὲν μαθήματα ἠμέλουν, τὰ δὲ πολεμικὰ μάλα σπουδαίως ἔπραττον. 7. 'Αρχὴ τοῦ νικᾶν τὸ θαρρεῖν. 8. 'Ο ἀδικῶν ἑαυτὸν ἀδικεῖ κακὸν ἑαυτὸν ποιῶν. 9. Κἂν εὐτυχῆτε, μὴ μέγα φρονεῖτε. 10. Οἱ μεγαλόφρονες τύραννοι τλήμονας ποιοῦσι τοὺς πολίτας. 11. Νοσούσης τῆς πόλεως νοσοῦσι καὶ οἱ πολῖται. 12. Τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ ὑμῖν τοῖς λόγοις.

Vježba 86.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Ὅλη ἡ γῆ κοσμεῖται ταῖς ἀνθρωπίναις τέχναις. 2. Αἱ τέχναι τὴν φύσιν μιμοῦνται. 3. Μᾶλλον εὐλαβώμεθα τοὺς ψόγους ἢ τοὺς κινδύνους. 4. Εὐλαβοῖσθε ἀεὶ τοὺς πονηροὺς καὶ μιμοῖσθε τοὺς ἀγαθούς. 5. Οἱ Σπαρτιᾶται φοβούμενοι, μὴ οἱ πολῖται ὑπὸ τῶν ξένων διαφθείροιντο, ξενηλασίας ἐποιοῦντο. 6. Μᾶλλον τὴν αἰσχύνην φοβοῦ ἢ τὸν θάνατον αὐτόν. 7. Οἱ νόμοι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελοῦνται. 8. Καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι ἀγαθῶν δέονται. 9. Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οἱ τῆς πατρίδος εὐεργέται ἐν πρυτανείῳ δημοσίᾳ ἐσιτοῦντο.

Vježba 87.

1. Ljudi u davnini stanovahu u spiljama. 2. Heleni su Perzijance mrzili i prezirali. 3. Kir opsjedaše Milet i na kopnu i na moru. 4. Dobre ne samo hvalite nego (ih) i nasljedujte! 5. Atenjani osobito ljubljahu i štovahu Perikla (aktiv i pasiv). 6. Uvijek čini dobro roditeljima, učiteljima i prijateljima! 7. Želja za slobodom činila je Grke hrabrijima od Perzijanaca. 8. Što je dobro, radimo, a što je štetno, ne radimo! 9. I neprijatelji preziru izdajice domovine. 10. Zec se plaši svoje sjene.

Vježba 88.

Οἱ Ἑρμαῖ

Οἱ Ἀθηναῖοι οὐ μόνον Ἀθηνᾶν, ἀλλὰ καὶ Ἑρμῆν ἐτίμων, πολλαχοῦ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ εἰκόνες Ἑρμοῦ ἦσαν, ἃς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάλουν Ἑρμᾶς. Ἐν Ἀθήναις καὶ στοὰ ἦν, ἡ τῶν Ἑρμῶν στοὰ ἐκαλεῖτο. Ἐν ταύτῃ τῇ στοᾷ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἑαυτῶν νίκας κατὰ βαρβάρων ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάττῃ ἔγραφον.

Vježba 89.

Περὶ τῆς γεωργίας

Καλῶς λέγεται τὴν γεωργίαν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι. Εὖ μὲν γὰρ φερομένης τῆς γεωργίας ἀκμάζουσι καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἅπασαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ἔστι δὲ ἡ γεωργία οἴκου αὔξησις καὶ σωμάτων ἄσκησις· τοὺς γὰρ γεωργοῦντας ἀνδρίζει πρωΐ τε ἐγείρουσα καὶ πορεύεσθαι σφοδρῶς ἀναγκάζουσα.

Vježba 90.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Ὁμόνοια βεβαιοῖ τὰς πόλεις. 2. Εἶθε πάντες τὴν τῶν προγόνων ἀρετὴν ζηλοῖεν. 3. Ἔφοροι ἐν Σπάρτῃ ἱκανοὶ μέν εἰσι ζημιοῦν, ὃν ἂν βούλωνται. 4. Οἱ νόμοι ζημιοῦσι τοὺς ἀδικοῦντας. 5. Ζημιοῦτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς προδότας. 6. Ὅμηρος ὡμοίου τοῖς φύλλοις τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. 7. Οὐκ ᾄδουσιν οἱ ὄρνιθες, ὅταν ῥιγῶσιν. 8. Ζήλου, ὦ παῖ, τοὺς ἐσθλοὺς καὶ σώφρονας ἄνδρας. 9. Οἱ Ἕλληνες· δάφνῃ καὶ φοίνικι τοὺς νικῶντας ἐστεφάνουν. 10. Ὁ χρυσὸς πολλῶν βροτῶν ψυχὰς δουλοῖ.

Vježba 91.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Ὑπὸ τῶν σοφῶν ὁ μὲν λόγος ὡμοιοῦτο τῷ ἀργύρῳ, ἡ δὲ σιγὴ τῷ χρυσῷ. 2. Οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κεφαλὰς στεφανούμενοι εἰς μάχην προσήρχοντο. 3. Οἱ δοῦλοι ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐμαστιγοῦντο. 4. Ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις μᾶλλον ἂν ἐκ τῶν ἔργων ἢ ἐκ τῶν λόγων δηλοῖτο. 5. Κακόν ἐστι τῶν ἀρίστων γνώμαις ἐναντιοῦσθαι. 6. Οἱ ἐν τῷ πολέμῳ νικώμενοι τὸ πάλαι ἐδουλοῦντο. 7. Ὁ Ξέρξης ἐξεστράτευεν, ἵνα τὴν Ἑλλάδα ὅλην δουλοῖτο. 8. Οἱ τοὺς νόμους παραβαίνοντες ζημιούσθωσαν. 9. Οἱ τῶν Σπαρτιατῶν παῖδες νομίμως περὶ Ἀρτέμιδος βωμὸν μαστιγοῦνται καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κλαίει.

Vježba 92.

1. Sloga državu jača, a nesloga upropašćuje. 2. Perzijski kralj Kir mnoge je narode podjarmljivao. 3. Naši se narodi hrabro borahu da oslobode domovinu. 4. Suci, izdajica domovine neka se strogo kažnjava! 5. Kod starih naroda robovi se vrlo okrutno kažnjavahu. 6. Ako tko od vojnika pustoši polja, kažnjava se od vođe. 7. Rat pustoši polja, uništava gradove i umnožava patnje. 8. Učeniče, odupiri se pogreškama! 9. Ne treba malo porediti s velikim. 10. Dječake u Sparti bičevahu kod Artemidina žrtvenika. 11. Vođa reče vojnicima: »Borite se hrabro i oslobađajte domovinu.« 12. Hrabrost atenskih građana jačala je grad.

Vježba 93.

Τέττιξ καὶ μύρμηκες

Χειμῶνος ὥρᾳ τέττιξ ἀπορῶν πρὸς τοὺς μύρμηκας ἦκε καὶ ἠξίου (ᾔτει) αὐτοὺς τροφήν. Οἱ δὲ μύρμηκες ἀγανακτοῦντες ἐρωτῶσιν· „Διὰ τί θέρους οὐ συνῆγες τροφήν;“ Ὁ δὲ τέττιξ· „Τότε ἦδον μουσικῶς.“ Οἱ δὲ γελῶντες· „Ἀλλ᾽ εἰ θέρους ᾠδες, χειμῶνος ὀρχοῦ.“

Οὕτω νεότης, πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα, παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

Vježba 94.

Λέαινα καὶ ἀλώπηξ

Λέαινα, ὀνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος ἐπὶ τῷ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἕνα τίκτειν, „ἕνα“, ἔλεγεν, „ἀλλὰ λέοντα.“

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ καλὸν οὐκ ἐν πλήθει, ἀλλ᾽ ἐν ἀρετῇ.

Vježba 95.

Γνῶμαι καὶ παροιμίαι

1. Ῥᾷον μωμᾶσθαι ἢ μιμεῖσθαι.
2. Κάκιον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι.
3. Ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖς.
4. Μήτε νεῖν μήτε γράμματα (παροιμία ἐπὶ τῶν πάνυ ἀμαθῶν· ἀμφότερα γὰρ ἐκ παίδων Ἀθήνησιν ἐμάνθανον).
5. Μέτρῳ χρῶ.
6. Τὸ εὖ ζῆν οὐδὲν διαφέρει τοῦ εὐδαιμονεῖν.
7. Πάντα ῥεῖ.
8. Ἄλλοι ἄλλα φιλοῦσιν.
9. Κυβερνήτου νοσοῦντος ὅλον τὸ πλοῖον κινδυνεύει.
10. Ἃ ψέγομεν ἡμεῖς, ταῦτα μὴ μιμώμεθα.
11. Ζεῖ χύτρα, ζῇ φιλία.
12. Κατηγορεῖν οὐκ ἔστι καὶ κρίνειν ὁμοῦ.
13. Ὧν τὴν δόξαν ζηλοῖς, τούτων μιμοῦ τὰς πράξεις.
14. Ζηλοῦτε τοὺς κρείττους, ἀλλὰ μὴ φθονεῖτε αὐτοῖς.
15. Ζημίαν αἱροῦ μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· τὸ μὲν γὰρ ἅπαξ λυπεῖ, τὸ δὲ ἀεί.

Vježba 96.

Aktiv

1. Οὐ πρέπει τῷ στρατιώτῃ ἐν τῇ μάχῃ τὴν τάξιν λιπεῖν. 2. Οἱ πολέμιοι εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν εἰσβαλόντες τοὺς ἀγροὺς ἐδῄουν. 3. Ξέρξης πρὸς τοὺς Ἕλληνας συνήγαγε τριήρεις μὲν τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίας μυριάδας. 4. Ἐὰν οἱ στρατιῶται ἐν τῇ μάχῃ ἀσπίδας ἀποβάλωσιν, ἄτιμοι ἔστων. 5. Ἡ γλῶττα πολλοὺς ἤδη εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν. 6 Ὦ νεανίαι, εἴθε ἀποφύγοιτε τὸν φθόνον. 7. Ζεὺς Ἀθηνᾶν, ὡς λέγεται, ἐκ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἔτεκεν. 8. Λέγουσιν οὐδένα τῶν στρατιωτῶν ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἀποφυγεῖν. 9. Τοῖς στρατηγοῖς δοκεῖ τὸ στράτευμα ὡς τάχιστα συναγαγεῖν. 10. Μὴ λίπε φίλον ἐν κινδύνῳ ὄντα.

Vježba 97.

Medij

1. Ἐφοβεῖτο Ξενοφῶν, μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα. 2. Οἱ στρατιῶται προβαλόμενοι τὰ ὅπλα ἐβάδιζον. 3. Οἱ ἀρχαῖοι τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῖς ἀθάνατα τῆς ἑαυτῶν δόξης ἀπελίποντο ὑπομνήματα· πυραμίδας. 4. Πῶς ἂν ἀξίαν σιγὴν μεταβάλοισθε λόγου; 5. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίους θεοὺς ἐξ ἀλλοτρίων ἐθνῶν εἰσηγάγοντο. 6. Πηλεὺς ὁ Αἰακοῦ ἠγάγετο γυναῖκα Θέτιν τὴν Νηρέως. 7. Λέγονται οἱ πάλαι πρῶτον μὲν πρὸς ἁρπαγήν, ὕστερον δ' ἐπὶ γεωργίαν τραπέσθαι.

Vježba 98.

1. Atenjani, ostavivši grad, pobjegoše na Salaminu. 2. Neprijateljski vojnici ostaviše redove da pljačkaju. 3. Ljubimo zemlju (koja) nas je rodila! 4. Empedoklo se baci u krater Etne. 5. Drugu vojnu na Grke poveo je sam Kserkso. 6. Zbog Perikla nitko od Atenjana nije obukao crnu haljinu. 7. Nije lako promijeniti zlu narav. 8. Zarobljene Spartakove vojnike Rimljani okrutno pobiše (= ubiše). 9. O, da bismo izbjegli svima nevoljama u životu!

Vježba 99.

Περὶ Δαιδάλου

Δαίδαλος ἦν ἀρχιτέκτων ἄριστος καὶ πρῶτος ἀγαλμάτων εὑρετής. Οὗτος ἐξ Ἀθηνῶν ἔφυγεν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως βαλὼν τὸν τῆς ἀδελφῆς υἱὸν μαθητὴν ὄντα φοβούμενος, μὴ διὰ τὴν εὐφυΐαν αὐτὸν ὑπερβάλῃ. Εἰς Κρήτην πρὸς Μίνω φυγὼν ἐκεῖ τὸν Λαβύρινθον κατασκευάζει, εἰς ὃν κατὰ ἔτος οἱ Ἀθηναῖοι κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας τὰς ἴσας τῷ Μινωταύρῳ βορὰν ἔπεμπον.

Vježba 100.

Γνῶμαι καὶ παροιμίαι

1. Ὤδινεν ὄρος, εἶτα μῦν ἔτεκεν.
2. Τήμερον οὐδεμίαν γραμμὴν ἤγαγον.
3. Λόγος ἔργου σκιά.
4. Ἔφυγον κακὸν εὑρίσκων ἄμεινον.

FUTUR AKTIVNI I MEDIJALNI

Vježba 101.

Verba vocalia

1. Χρὴ εὖ παιδεύεσθαι τοὺς παῖδας, ὅπως ὡς μάλιστα ὠφελήσοιεν τὴν πόλιν. 2. Τὴν πατρίδα φιλοῦντες καὶ ὠφελοῦντες μεγάλην δόξαν κτήσεσθε. 3. Ἀεὶ μιμησόμεθα τοὺς προγόνους ἡμῶν. 4. Παραδείγμασι καλοῖς παιδεύσομεν τοὺς ἀπαιδεύτους. 5. Πλάτων ἦκεν εἰς Σικελίαν θεασόμενος τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς τοὺς ἐν τῇ Αἴτνῃ. 6. Οἱ γενναῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ σοφοὶ ἄνδρες βουλεύσουσι καὶ πρωτεύσουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν. 7. Οὐδέποτε ξένον ἀδικήσομεν, ἀλλὰ τιμήσομεν καὶ ὠφελήσομεν. 8. Ἆρ' οὐκ ἀκροάσεσθε, ὦ μαθηταί, τῶν διδασκάλων; 9. Ματαία ἦν τοῖς πολεμίοις ἐλπὶς καταλύσειν τὴν τοῦ δήμου ἀρχήν. 10. Οὐκ ἐάσομεν τοὺς πολεμίους τὴν χώραν πορθεῖν. 11. Φιλόπονος ἴσθι καὶ βίον κτήσει καλόν.

Vježba 102.

Verba muta

1. Τοὺς προδότας καὶ τοὺς φονέας οὔτε γῆ οὔτε ἀὴρ οὔτε ὕδωρ οὔτε ἄλλος τόπος φυλάξει. 2. Νῦν μὲν ἀναγιγνώσκομεν, ὕστερον δὲ γράψομεν. 3. Πείσομαι μᾶλλον τοῖς νόμοις ἢ τοῖς κακοῖς φίλοις. 4. Οἱ

χρηστοὶ πολῖται ὁμονόως συμπράττοντες τὴν πόλιν σώσουσι καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξουσιν. 5. Μὴ ἔλπιζε τῷ χρόνῳ κακὸν ἔργον ἀποκρύψεσθαι. 6. Ὁ στρατηγὸς ἔλεγεν, ὅτι σπείσοιτο σπονδὰς πρὸς τοὺς πολεμίους. 7. Οὔποτε ψεύσεται ὁ ἀγαθός. 8. Οἱ πολῖται ἔλεγον· πολὺν σῖτον εἰς τὴν πόλιν συνάξομεν, ᾧ θρεψόμεθα ἐν τῇ πολιορκίᾳ. 9. Φροντίζετε, ὦ μαθηταί, ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς πράξετε. 10. Ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξει σε ἡ ἀρετή. 11. Ἀγαθοὶ πολῖται τὴν πόλιν μᾶλλον σώσουσιν ἢ ἰσχυρὰ τείχη.

Vježba 103.

1. Dobri roditelji dobro će odgojiti svoju djecu. 2. Perzijanci su slali poslanike u Atenu i Spartu (da) traže vodu i zemlju. 3. Nitko neće vjerovati izdajicama domovine. 4. Pravedan muž uvijek će se pokoravati narodnim zakonima. 5. Nitko od ljudi ništa neće steći bez velikog napora. 6. Hrabri vojnici neće se plašiti smrti. 7. Valjani ljudi uvijek će ljubiti i poštovati roditelje, učitelje i domovinu. 8. Ne nadajte se da će vrijeme sakriti loša djela!

Vježba 104.

Verba liquida

1. Ἐν τῷ καιρῷ ὁ σαλπιγκτὴς σημανεῖ μάχεσθαι ὥραν εἶναι. 2. Ἡμεῖς οὐκ ἀρξόμεθα τοῦ πολέμου, ἀλλὰ τοὺς ἀρχομένους ἀμυνούμεθα. 3. Οἱ στρατιῶται ἔλεγον· Ἐπὶ Ἴσσαν πλευσούμεθα τιμωρησόμενοι τοὺς πολεμίους. 4. Ἄρχοντος πανουργίαι τὴν πᾶσαν πόλιν μιανοῦσιν. 5. Ἤλπιζον οἱ βάρβαροι τὰ δρεπανηφόρα ἅρματα μέγαν φόβον ἐμβαλεῖν τοῖς Ἕλλησιν. 6. Τοὺς ἀτυχεῖς οἰκτερῶ. 7. Τοὺς τὰ πρὸς βίον ἀναγκαῖα κομιοῦντας φιλικῶς δεξιωσόμεθα. 8. Μετὰ τὴν μάχην ὁ στρατηγὸς πέμπει τοὺς ἀγγελοῦντας νίκην τοῖς πολίταις. 9. Οἱ γεωργοὶ ἐφοβοῦντο, μὴ ὁ χειμὼν τὸν σπόρον λυμανοῖτο. 10. Τὸν ἐν τῇ μάχῃ θάνατον οὐδεὶς φευξεῖται τῇ φυγῇ. 11. Τοὺς φίλους πλουτίζων σαυτὸν πλουτιεῖς.

Vježba 105.

1. Rat će uništiti sve ljudske napore. 2. Neprijatelje naše domovine hrabro ćemo odbiti. 3. Izbjegavajte društvo zlih, mladići, jer će vas oni pokvariti! 4. Došli smo (da) vam očitujemo svoje mišljenje. 5. Domovina odgaja građane (da) brane slobodu. 6. Prijatelju, javit ću

ti uzrok svoje nesreće. 7. Barbari se nadahu da će Grci smjesta pobjeći. 8. Ljeti ćemo otploviti nə Hvar. 9. Čineći dobro, djeco, ugodit ćete roditeljima.

Vježba 106.

Πόνος

Οἱ μὲν ποιμένες τὰς ποίμνας νομεύσουσιν ἐν τοῖς λειμῶσι καὶ οἱ κηπουροὶ δένδρα φυτεύσουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ οἱ θηρευταὶ θηρία θηρεύσουσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν ταῖς ὕλαις καὶ οἱ ἁλιεῖς ἰχθῦς ἀγρεύσουσιν ἐν τῷ ἁλὶ καὶ ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι παῖδας παιδεύσουσι καὶ οἱ ῥήτορες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀγορεύσουσι καὶ οἱ στρατιῶται ἐν ταῖς μάχαις κινδυνεύσουσι καὶ οἱ γενναῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ σοφοὶ ἄνδρες βουλεύσουσιν ἢ πρωτεύσουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν· μόνοι δ' ἀργοὶ καὶ ἄχρηστοι ἔσονται οἱ ἐν τῇ ῥᾳθυμίᾳ τὸν βίον διατρίβοντες.

SLABI AORIST AKTIVNI I MEDIJALNI

Vježba 107.

Verba vocalia. Aktiv

1. Οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς. 2. Μὴ πίστευσον τοῖς κακὰ συμβουλεύουσιν. 3. Ἐπαίνων ἄξιοί εἰσιν οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύσαντες. 4. Οἰδίπους λύσας τὸ τῆς Σφιγγὸς αἴνιγμα ἐβασίλευσεν ἐν ταῖς Θήβαις. 5. Τοῖς κακοῖς μὴ πιστεύσῃς. 6. Ὁ ἡμέτερος δῆμος πᾶσαν τὴν χώραν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἠλευθέρωσεν. 7. Ἔπαινος τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ ναυμαχήσασι καὶ νικήσασιν. 8. Οἱ Ἕλληνες ἔκαυσαν τοὺς νεκροὺς μετὰ τὴν μάχην. 9. Κόνων ὁ Ἀθηναῖος τὴν ἀρχὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀσίᾳ κατέλυσεν. 10. Ἀλέξανδρος θύσας τῷ Ἀχιλλεῖ ἐδάκρυσεν.

Vježba 108.

Medij

1. Ὦ γονεῦ, καλῶς παίδευσαι τοὺς υἱούς· καλὴ γὰρ παιδεία ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἐστίν. 2. Φάλαρις ὁ τύραννος χαλκοῦν ταῦρον ἐποιήσατο. 3. Αἴας ὁ Τελαμῶνος ἑαυτὸν ἐφονεύσατο καὶ ἔμελλεν πάντας τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνας φονεῦσαι. 4. Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Λιβύην ἐπορεύσατο παρὰ τῷ Ἄμμωνι μαντευσόμενος. 5. Πρῶτον μὲν ἀκού-

σωμεν τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα δὲ ἀκούσαντες βουλευσώμεθα. 6. Δαρεῖος πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ὑφ' ἑαυτοῦ ποιησάμενος ἐβούλετο καὶ Εὐρώπην δουλώσασθαι. 7. Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὅμορα ἔθνη χειρωσάμενοι τοὺς πλείστους τῶν Ἰταλῶν ἐπολεμώσαντο.

Vježba 109.

1. Vođa je zarobljenike oslobodio okova. 2. Kir zavojšti na brata Artakserksa. 3. Neprijatelj je htio pokoriti našu domovinu. 4. Poslušajte razboritijega! 5. Filip pobijedi Atenjane kod Heroneje. 6. Tko bi s pravom (mogao) Helene pohvaliti zbog sloge? 7. Uvijek ćemo slaviti one muževe (koji) su poginuli za slobodu domovine. 8. Fočani su se prvi od Helena poslužili dugom plovidbom. 9. Melet optuži Sokrata zbog bezboštva.

Vježba 110.

Ἀποφθέγματα

Πέρδικά τις ἀγρεύσας ἔμελλε σφάζειν· ἡ δὲ ἱκέτευε λέγουσα· „Ἔασόν με ζῆν· ἀντ' ἐμοῦ πολλὰς πέρδικας ἐγώ σοι μηνύσω. " Ὁ δὲ ἔλεγεν· "Δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλόν σε θύσω, ὅτι τοὺς συνήθεις καὶ φίλους ἐνεδρεῦσαι βούλει."

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν χεῖρον προδότου.

Δημόκριτος θεασάμενός τινα πολλὰ μέν, ἀπαίδευτα δὲ διαλεγόμενον· „Οὗτος, ἔλεγεν, οὐ λέγειν μοι δοκεῖ δυνατός, ἀλλὰ σιωπᾶν ἀδύνατος."

Ἐρωτώμενος δὲ Ἀγησίλαος, πῶς μεγάλην δόξαν περιεποιήσατο· „Θανάτου καταφρονήσας", ἀπεκρίνατο.

Ἀγησίλαος, ἐρωτῶντός τινος, τί περιεποίησαν οἱ Λυκούργου νόμοι τῇ Σπάρτῃ, ἔλεγεν· „Καταφρονεῖν τῶν ἡδονῶν."

Vježba 111.

Περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἡγεμόνων

Πάντων τῶν Ἑλλήνων τῶν εἰς τοὺς Τρῶας συστρατευσαμένων ὁ μὲν πρῶτος καὶ κράτιστος ἦν Ἀγαμέμνων· ὁ δεύτερος ὁ Μενέλαος, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν τύραννος· ὁ δὲ τρίτος ὁ παῖς Θέτιδος, πάντων τῶν Ἑλλήνων ῥώμῃ τε καὶ θυμῷ ἠρίστευσεν· ὁ δὲ τέταρτος ὁ τύραννος τῆς

Ἰθάκης, δολιεύεσθαι ἀγαθός· ὁ δὲ πέμπτος ὁ Νέστωρ, πάντων σοφώτατος καὶ πρεσβύτατος· πολλοὶ δὲ ἄλλοι, ὧν Ὅμηρος τὰ ὀνόματα μνημονεύει, ἐν ταῖς μάχαις ἠρίστευσαν.

Vježba 112.

Verba muta. Guturalne i labijalne osnove

1. Πολλὰ ἤδη λόγου ἄξια αἱ γυναῖκες αἱ ἡμέτεραι ἔπραξαν. 2. Λυδοὶ πρῶτοι νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκόψαντο. 3. Οὐδεὶς ἑκὼν ἂν ἑαυτὸν βλάψειεν. 4. Ἡμῶν οἱ στρατιῶται πολεμίους νικήσαντες ἐδίωξαν. 5. Οἱ Ἕλληνες Ἀστυάνακτα κατὰ τῶν τειχῶν ἔρριψαν. 6. Ἑρμῆς ἔκλεψε τὰς βοῦς, ἃς ἔνεμεν Ἀπόλλων. 7. Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. 8. Μαρδόνιος ἔλεγε πρὸς Ξέρξην· „Ὦ βασιλεῦ, τὰς Ἀθήνας ἔχων ῥᾳδίως ἂν καταστρέψαιο τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.“ 9. Τοὺς υἱεῖς φύσει ἀγαθοὺς ἐν τοῖς μαθήμασι θρεψώμεθα. 10. Μὴ ἅψασθε κακοῦ ἔργου. 11. Οἱ Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκας τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι.

Vježba 113.

Dentalne osnove

1. Ἡ τοῦ δήμου ἀνδρεία ἔσωσε τὴν πατρίδα. 2. Λόγισαι πρὸ τοῦ ἔργου. 3. Θεμιστοκλῆς Ξέρξην ἔπεισε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ναυμαχῆσαι. 4. Πρὸ τῆς μάχης οἱ Ἕλληνες Διὶ ἔσπεισαν. 5. Ἡμῶν ἐστι τοὺς παῖδας καλῶς γυμνάσαι, ἵνα ὡς καρτερώτατοι γίγνωνται. 6. Ὁ δῆμος ὁ ἡμέτερος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα σοφίᾳ καὶ πόνῳ ἤνυσεν. 7. Νηλεὺς ὁ Ποσειδῶνος ἦκεν εἰς Μεσσήνην τῆς Πελοποννήσου καὶ Πύλον ἔκτισεν. 8. Μὴ μέμψῃ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς. 9. Τίς λοιμὸς ἢ σεισμὸς τοσαῦτα γένη ἀνθρώπων ἠφάνισεν, ὅσα ἡ τῶν τυράννων φιλοτιμία;

Vježba 114.

Likvidne osnove

1. Ἡρακλῆς ἐπὶ τοὺς πονηροὺς βαδίζων ἐκάθηρε γῆν καὶ θάλατταν. 2. Πῶς ἂν κρίναις τοῦτο ἀληθὲς εἶναι; 3. Ἀπέκτεινεν ὁ Οἰδύπους τὸν αὑτοῦ πατέρα Λάϊον. 4. Τοὺς γίγαντας κεραυνοῖς Ζεὺς διέφθειρεν. 5. Γαλιλήϊος πρῶτος τὸν ἥλιον ἀκίνητον εἶναι ἀπεφήνατο. 6. Νῦν ἄρα ἀπόφηναι, ὦ ἑταῖρε, τὴν σὴν γνώμην. 7. Τίς οὐκ ἂν οἰκτίραι τοὺς δυστυ-

χοῦντας; 8. Οὔτε πῦρ ἱματίῳ περιστεῖλαι δυνατόν ἐστιν, οὔτε αἰσχρὸν ἁμάρτημα χρόνῳ. 9. Οἱ τριάκοντα τύραννοι ἐπὶ τοσοῦτον κατέφθειραν τὴν πόλιν, ὥστε φυγεῖν Ἀθηναίους πλείους τῶν ἡμισέων. 10. Λακεδαιμόνιοι Παυσανίαν μηδίσαντα οὐ μόνον λιμῷ ἀπέκτειναν, ἀλλὰ καὶ νεκρὸν ἐξέβαλον αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ὅρων.

Vježba 115.

1. Egist, ubivši Agamemnona, vladao je Mikenom sedam godina. 2. Atenjani poslaše Temistokla (kao) poslanika u Spartu. 3. Aristotel napisa vrlo mnogo knjiga. 4. Bitka kod Salamine spasi Grčku. 5. Harmodije i Aristogiton ubiše Hiparha htijući Atenu učiniti slobodnom. 6. Treba živjeti radi djece da ih othraniš i odgojiš. 7. Vojniče, javi pobjedu građanima! 8. Vojskovođa dade vojnicima znak da pođu na neprijatelja. 9. Aleksandriju osnova Aleksandar, kralj makedonski. 10. Agamemnon pogrdi Hriza, svećenika Apolonova.

Vježba 116.

Φύσις ὑπ' ἀνθρώπου νικᾶται

Ἡ φύσις πολλὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐπόρισεν, τὸ ξύλον ἐν ταῖς ὕλαις, τὰ δένδρα ἐν τοῖς πεδίοις· καὶ πολλὰ ζῷα αὐτοῖς ὑπερετεῖ. Ἀλλὰ πολλὰ κακὰ καὶ θηρία καὶ φάρμακα ἦν κατ' ἀρχήν. Πάντα ταῦτα ὁ ἄνθρωπος διὰ πόνων ἐνίκησεν. Καὶ γὰρ ὄργανα χαλεπῶς ἐποίησεν, ὅπλα καὶ τόξα καὶ δίκτυα καὶ ἄγκιστρα· καὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενος τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ῥόδα ἐφύτευσεν. Τὸ δὲ πῦρ μέγιστον τοῦ ἀνθρώπου εὕρημά ἐστιν. Οὐ γὰρ ἦν ποτε ἡ χρυσῆ γενεά, ἀλλ' ἔργον τῶν ἀνθρώπων καὶ πόνος ἐστὶ τὰ πλεῖστα ἀγαθὰ τῆς γῆς.

Vježba 117.

Ποιητὴς καὶ Βοιωτοί

Ποιητής τις ἐν Θήβαις ἀναγιγνώσκων τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, κλείσας τὸ βιβλίον, ἔλεγεν· Δικαίως ΒΟΙΩΤΟΙ καλεῖσθε· ΒΟΩΝ γὰρ ΩΤΑ ἔχετε.

Γελοῖοι λόγοι

Διδύμων ἀδελφῶν ὁ ἕτερος ἐτελεύτησεν· σχολαστικὸς οὖν ἐντυγχάνει τῷ ἑτέρῳ καὶ πυνθάνεται αὐτοῦ· „Σὺ ἐτελεύτησας ἢ ὁ ἀδελφός σου;“

Εὐτράπελος φλυάρου κουρέως ἐρωτήσαντος· „Πῶς σε κείρω,“ ἔλεγεν, „σιωπῶν.“

Σχολαστικὸς ἀκούσας, ὅτι ὁ κόραξ ὑπὲρ τὰ διακόσια ἔτη ζῇ, ἀγοράσας κόρακα εἰς ἀπόπειραν ἔθρεψεν.

Ἀπόφθεγμα

Γέρων τις ἐρωτησάντων τινῶν, τίνι ἂν τὸ γῆρας ὁμοιοῖτο, ἔλεγεν· „Τῷ χειμῶνι.“

Perfekt i pluskvamperfekt

Vježba 118.

JAKI PERFEKT I PLUSKVAMPERFEKT AKTIVNI

1. Πρώτους τοὺς Πέρσας χρυσᾶ νομίσματα κεκοφέναι λέγουσιν. 2. Θαρρεῖτε, ὦ πολῖται· οἱ γὰρ πολέμιοι πεφεύγασιν. 3. Πολλοὶ τὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράγματα συγγεγράφασιν. 4. Λέγεται Πεισίστρατος τοὺς πλείστους νόμους τοὺς Σόλωνος πεφυλαχέναι. 5. Τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλῇ πεποιθότες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν κατελελοίπεσαν καὶ εἰς τὰς ναῦς ἐπεφεύγεσαν. 6. Οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀθηναίων ῥητόρων πρὸς χάριν τοῦ δήμου λέγειν εἰώθεσαν. 7. Ἀγησίλαος παρακαλούμενος ἀκοῦσαι τοῦ τὴν ἀηδόνα μιμουμένου· Αὐτῆς, ἔλεγεν, ἀκήκοα. 8. Ἐνίους τῶν στρατιωτῶν πέπομφε ὁ στρατηγὸς ἐπὶ κατασκοπήν. 9. Δεῖ σε ἀκηκοέναι πρὶν λέγειν. 10. Οἱ τὴν ἀσπίδα ἐν τῇ μάχῃ ἐρριφότες ἄτιμοι ἦσαν. 11. Λυκοῦργος μεμηνὼς Δρύαντα τὸν παῖδα πελέκει πλήξας ἀπέκτονεν. 12. Ἐπεὶ ἔβλεψαν τὸ ὄρος ἐχόμενον, ἐγρηγόρεσαν οἱ πολέμιοι καὶ ἕκαιον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός.

Vježba 119.

1. Homer je napisao dva epa: Ilijadu i Odiseju. 2. Zli govornici često su više naškodili narodu nego neprijatelji. 3. Kartažani i svoje sinove žrtvovahu bogovima kao što si i ti možda čuo. 4. Vojnici su probdjeli cijelu noć u šumi. 5. Ksenofont je ostavio mnogo lijepih spisa. 6. Lakedemonjani su dugo vrijeme očuvali Likurgove zakone. 7. Vojskovođa je neke od vojnika poslao u selo da traže hranu. 8. Kažu da Likurg nikada nije kovao zlatan novac. 9. Poštujmo svi domovinu kao majku jer nas je ona odgojila i othranila. 10. Oni (koji) su svoje pametno sačuvali sačuvat će i zajedničku imovinu države.

Vježba 120.

Στρατηγικὸς λόγος

Τιμόθεος εὐδαίμων ἐδόκει στρατηγὸς εἶναι· φθονοῦντες οὖν οἱ ἐχθροὶ ἐζωγράφουν τὰς πόλεις καθεύδοντος αὐτοῦ εἰς δίκτυον εἰσδυομένας. Ὁ δὲ Τιμόθεος ἔλεγεν· „Εἰ καθεύδων πόλεις τηλικαύτας αἱρῶ, τί με ποιήσειν οἴεσθε ἐγρηγορότα;“

SLABI PERFEKT I PLUSKVAMPERFEKT AKTIVNI

Vježba 121.

Verba vocalia

1. Εὐκλεὲς τὸ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι Ὅμηρος ὁ ποιητὴς πεπαίδευκε τὴν Ἑλλάδα. 2. Δημοσθένης ἀεὶ τῷ δήμῳ εὖ συμβεβούλευκεν. 3. Οἱ Ἀθηναῖοι πρῶτοι ὡς θεὸν τετιμήκασιν Ἡρακλέα. 4. Οἱ ἄνθρωποι συνεχῶς τὴν ἀλήθειαν ἐζητήκασιν. 5. Ἀκηκόαμεν Θεμιστοκλέα ἄνδρα ἀγαθὸν πεφυκέναι. 6. Οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ νενικηκότες διαφερόντως ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων ἐτιμῶντο. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἑαυτῶν πόλιν καλλίστοις νεὼς ἐκεκοσμήκεσαν. 8. Πολλὰ κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας. 9. Οἱ τριάκοντα πλείους πεφονεύκασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτὼ μησὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Vježba 122.

1. Častimo vojnike koji su u borbama poginuli. 2. Kamilo bijaše pobijedio Gale i oslobodio Rim. 3. (Iako) je Aristid učinio državi mnogo dobra, umro je vrlo siromašan. 4. Neprijatelji su mnoga naša sela u ratu spalili, a muževe i žene okrutno poubijali. 5. Pjesnici su odgojili Grke. 6. Lakedemonjani su dugo vrijeme bili prvaci Helade. 7. Hiron koji je odgojio Ahileja bijaše odgojio i Asklepija. 8. Neprijateljska vojska razorila je sve gradove na moru.

Vježba 123.

Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα

Ἄνθρωπός τις ἀποδημήσας ἐπεὶ πάλιν οἴκαδε ἦκεν, ἐκόμαζε πολλά τε ἄλλα ἠριστευκέναι καὶ ἐν Ῥόδῳ πήδημα πεπηδηκέναι, ὅσον

οὐδείς πω ἐπήδησεν. Καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ αὐτὸ θεασαμένους ἔλεγεν ἔχειν. Τῶν δ' ἀκουσάντων τις γελῶν ἔλεγεν· „'Αλλ' εἰ ἠλήθευσας, οὐ δεῖ σοι μαρτύρων· ἰδοὺ ἡ 'Ρόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα."

Vježba 124.

'Αποφθέγματα

Διογένης, ὁ εὐτελὴς καὶ αὐτάρκης φιλόσοφος, ἐπεί ποτ' ἐθεάσατο, ὅτι παῖς ταῖς χερσὶν ἔπινεν, τὴν κοτύλην ἐκρίπτει τῆς πήρας καὶ λέγει· „Παιδὸς εὐτέλεια νενίκηκέ με.

'Ιατρὸς ἑτερόφθαλμος νοσοῦντα ἐρωτᾷ· „Πῶς ἔχεις;" 'Ο δὲ ἀπεκρίνατο· „'Ως ὁρᾷς." 'Ο δὲ ἰατρός· „'Εάν, ὡς ἐγὼ ὁρῶ, ἔχῃς, τὸ ἥμισύ σου τετελεύτηκεν."

Vježba 125.

Verba muta i liquida

1. Σωκράτην θανάτου οἱ 'Αθηναῖοι κεκρίκασιν. 2. Πονηρὰ τροφὴ σῶμα καὶ ψυχὴν διέφθαρκεν. 3. 'Επὶ μὲν ἐπῶν ποιήσει "Ομηρον μάλιστα τεθαύμακα, ἐπὶ δὲ τραγῳδίᾳ Σοφοκλέα. 4. 'Ο τῶν πολεμίων στρατηγὸς τοὺς ἀγγέλους ἀπέσταλκεν εἰρήνην ποιησομένους. 5. Δαίδαλος τὸν ἐν τῇ Κρήτῃ Λαβύρινθον κατεσκευάκει. 6. Ποῦ ἐγὼ ὑμᾶς ἢ πότε ὕβρικα; 7. "Οταν οἱ δεσπόται ἐσπουδάκωσιν, κλαύματα τοῖς δούλοις γίγνεται. 8. Τὴν ἀργίαν πολλοὺς ἤδη νέους διεφθαρκυῖαν φεύγετε. 9. Εἴθε τοῦτο εὖ πεφροντίκοις.

Vježba 126.

1. Neprijatelji su uništili u ratu mnoge gradove i sela. 2. Što ste javili drugovima? Javili smo im istinu, ništa ne krijući. 3. Kserkso je poslao veliku vojsku na slobodnu Grčku. 4. Često onaj (koji) je mnogo posijao malo bere. 5. Narod je s pravom osudio izdajice i zločince na smrt. 6. Zar se nijesi često divio hrabrosti naših vojnika? 7. Čuvajmo slogu naših naroda jer je nesloga mnoge države upropastila! 8. Atenjani su poslali poslanike u Tebu radi zajedničkog spasa cijele Grčke.

Vježba 127.

Verba vocalia

1. Αἱ τῶν ἀγαθῶν ὁμιλίαι οὔποτε λέλυνται. 2. Ἔστε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἧς κέκτησθε. 3. Ὁ τῆς πατρίδος σωτὴρ ὑπὸ πάντων πεφιλήσθω. 4. Ἀρταπάτης ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὔνοιαν καὶ πιστότητα. 5. Πολλοὶ βούλονται πλείω κεκτῆσθαι ἢ ἔχουσιν. 6. Οἱ πεπαιδευμένοι εἰσὶν εὐδαιμονέστεροι καὶ τιμιώτεροι τῶν ἀπαιδεύτων. 7. Πολλοὶ Ῥωμαῖοι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπεπαίδευντο. 8. Οἱ παλαιοὶ ἐστεφανωμένοι ἔθυον. 9. Οὐδένα μείζω τῆς φιλίας θησαυρὸν κέκτημαι. 10. Οἱ λῃσταὶ πεφονεύσθων.

Vježba 128.

Verba muta

1. Ἆρ' οὐ διαπέπραξαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐπιτεταγμένα; 2. Ἐγὼ παρεσκεύασμαι πείθεσθαι τοῖς νόμοις. 3. Ἀνερρίφθω κύβος. 4. Ἀθήνησιν πρὸς τῷ Διπύλῳ ἐν δημοσίοις τάφοις τεθαμμένοι ἦσαν, οἳ ἐν τοῖς πολέμοις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐτελεύτησαν· ἀνεγέγραπτο δ' ἐν τοῖς μνήμασι καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν καὶ οὕτω πολλῶν ἀνδρείων στρατιωτῶν ἡ μνήμη καταλέλειπται. 5. Οὐκ ἔστιν ἰσχυροτέρα φάλαγξ ἢ ὅταν ἐκ φίλων συμμάχων ἠθροισμένη ᾖ. 6. Τετάρακται ἡ θάλαττα δεινοῖς χειμῶσιν. 7. Ἡ Βαβυλὼν κράτιστα ἐτετείχιστο. 8. Ἀχιλλεὺς ὁ μάχιμος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων τέθαπται ἐν τῇ Τρῳάδι. 9. Πεφύλαξο ταῦτα ποιεῖν, ἃ φθόνον ἔχει. 10. Ῥόδον τὴν νῆσον κεκρύφθαι λέγουσι τῇ θαλάττῃ. 11. Οἶνος τὰ κεκρυμμένα φαίνει. 12. Αἴσχιστον τοῖς Πέρσαις τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται. 13. Οἱ Ἕλληνες ἐβάδιζον εἰς μάχην τεταγμένοι ἐπὶ τεττάρων καὶ ἔφερον τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαλυμμένας. 14. Τῇ Δημοσθένους ἀσπίδι ἐπεγέγραπτο γράμμασι χρυσοῖς· Ἀγαθῇ τύχῃ.

Vježba 129.

Λακωνικὰ ἀποφθέγματα

Ἀγησίλαος ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς ἀποθνήσκων τοὺς φίλους ἐκέλευσε μὴ ἀνδριάντα ἑαυτοῦ ποιήσασθαι· εἰ γάρ τι καλὸν ἔργον εἴργασται, τοῦτο μνημεῖον εἶναι, εἰ δὲ μή, οὐδὲ πάντας τοὺς ἀνδριάντας.

Λάκων τις θεασάμενος ἐν πίνακι γεγραμμένῳ τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νικωμένους ἔλεγεν· „Ἀνδρεῖοί γε οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ πίνακι.“

Λάκων τις ἐρωτώμενος, διὰ τί ἡ Σπάρτη οὐ τετείχισται, ἀπεκρίνατο· „Οἱ ἄνδρες εἰσὶν Σπάρτης τεῖχη.“

Vježba 130.

Verba liquida

1. Χαλᾶν δεῖ τὸ τόξον ἄγαν τεταμένον. 2. Τῶν πάντων Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μαχιμώτατοι κέκρινται. 3. Πάντα θυέλλῃ διέφθαρτο. 4. Πρῶτος τῶν στρατηγῶν κεκρίσθω Ἀλέξανδρος. 5. Πολλάκις τῇ τύχῃ ἐσφάλμεθα. 6. Τετελεσμένου τοῦ ἔργου ἔξεστί σοι σεμνύνεσθαι, οὐκ ἀρξαμένῳ τοῦ ἔργου. 7. Ἡ τῶν Συρακοσίων πόλις λιμέσιν ἐκεκόσμητο μεγίστοις καὶ τεῖχος αὐτῇ περιεβέβλητο ὑψηλότατον. 8. Τὰ δρεπανηφόρα καλούμενα εἶχον τὰ δρέπανα ἐκ τῶν ἀξόνων εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα. 9. Τὸ Κύρου σημεῖον ἦν ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος.

Vježba 131.

1. Neprijatelji su bili pobijeđeni od naših građana koji se hrabro borahu. 2. Cijenimo grobove u kojima su pokopani ljudi (koji) su poginuli za domovinu! 3. Kaže se da je Euripid pokopan u Makedoniji. 4. Grci su u perzijskim ratovima izvršili sjajna djela i spasili slobodu Grčke. 5. Pompej, pobijeđen od Cezara, pobjegne u Egipat. 6. Ljubit ćemo zemlju u kojoj smo othranjeni. 7. Naši vojnici dobro naoružani bijahu strašni neprijatelju. 8. Teba je od Makedonaca bila posve razorena. 9. Dekeleja bijaše dobro utvrđena od Lakedemonjana.

JAKI AORIST PASIVNI

Vježba 132.

1. Ῥωμύλῳ δώδεκα γῦπες ἐφάνησαν ἐπὶ τῇ κτίσει τῆς Ῥώμης. 2. Οἱ πολέμιοι ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. 3. Ἀγαθὸς φίλος πολλῶν χρημάτων πῶς οὐκ ἂν φανείη κρείττων; 4. Ἡ Ἀττικὴ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων πυρὶ καὶ σιδήρῳ διεφθάρη.

5. Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ὑφ' Φιλίππου χρήμασι διαφθαρῆναι λέγεται. 6. Πτολεμαῖος, ὁ Μακεδονίας βασιλεύς, ὑπὸ Γαλατῶν ἐσφάγη, καὶ πᾶσα ἡ Μακεδονικὴ δύναμις κατεκόπη καὶ διεφθάρη. 7. Ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ πολὺ ἐβλάβησαν οἱ Ἀθηναῖοι. 8. Μὴ σφάληθι τῶν ἐλπίδων. 9. Τὰ ὄρνεα καταπτήσσει ἀετοῦ φανέντος. 10. Ὁ τὰ κλαπέντα κρύπτων τοῦ κεκλοφότος οὐδὲν κρείττων ἐστίν. 11. Ἡρακλῆς μανεὶς τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπέκτεινεν. 12. Τοὺς προδότας οἱ Ἀθηναῖοι οὐδ' ἐν τῇ χώρᾳ ταφῆναι ἐπέτρεψαν τοῖς οἰκείοις. 13. Μὴ ἐκπλαγῆτε ἀκούσαντες ἀνήκεστον συμφοράν.

Vježba 133.

1. U pomorskoj bitki kod Salamine bi uništeno četrdeset atenskih lađa. 2. Kažu da je Zeus na Kreti bio othranjen od koze. 3. Sparta se pokaza najmoćnijom i najvećom u Grčkoj. 4. Solonovi zakoni biše napisani na drvene ploče. 5. Neprijatelji se preplašiše, ugledavši naše vojnike. 6. Leonida bi poslan od Grka u Termopile da se bori protiv Kserksa. 7. Platon bi pokopan u Akademiji. 8. Ajant, pomahnitavši, ubije sama sebe. 9. Nitko od vođa poslanih u Aziju nije bio sposobniji od Agezilaja. 10. Kad je Kir umro, bi mu odsječena ruka i glava.

Vježba 134.

Περὶ τῆς Κύρου τοῦ νεωτέρου τελευτῆς

Ἡ Κύρου τελευτὴ ἡ ἐν τῇ ἐν Κουνάξοις μάχῃ ὑπὸ Ξενοφῶντος ὧδέ πως συνεγράφη. Ἐπεὶ οἱ βασιλέως ἱππεῖς εἰς φυγὴν ἐτράπησαν καὶ διεσπάρησαν, Κῦρος τῇ νίκῃ ἡδόμενος σὺν πάνυ ὀλίγοις τὸν ἀδελφὸν ἐδίωξεν· καὶ μαχομένων ἀλλήλοις τῶν ἀμφὶ Κῦρον καὶ βασιλέα Κῦρος αὐτὸς πληγεὶς ἐτελεύτησε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατεσφάγησαν. Κύρου δ' ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ δεξιὰ ἀπεκόπη. Ἐξεπλάγησαν δ' οἱ Ἕλληνες ταῦτα ἀκούσαντες πασῶν τῶν ἐλπίδων σφαλέντες.

Vježba 135.

Βόες καὶ ἄξονες

Βόες ἅμαξαν εἵλκον· τοῦ δὲ ἄξονος τρίζοντος, ἐπιστραφέντες ἔλεγον οὕτως πρὸς αὐτόν· „Ὦ οὗτος, ἡμῶν τὸ ὅλον βάρος φερόντων, σὺ τί κράζεις;“

Οὕτω καὶ ἔνιοι ἑτέρων μοχθούντων αὐτοὶ προσποιοῦνται κάμνειν.

SLABI AORIST PASIVNI

Vježba 136.

Verba vocalia

1. Εὐριπίδης ἐγεννήθη ἡμέρᾳ, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τοὺς Πέρσας. 2. Ἡ τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονία ὑπὸ τῶν Θηβαίων κατελύθη. 3. Δαρεῖος ἐν πολλαῖς μάχαις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐνικήθη. 4. Πάντα τὰ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ ποιηθέντα διηγήσομαι. 5. Ἄνευ ὁμονοίας οὐκ ἂν πόλις εὖ πολιτευθείη. 6. Μὴ φοβήθητι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας. 7. Σικελία ἡ νῆσος Σικανία πρότερον ὠνομάζετο, εἶτα δὲ Σικελία ἐκλήθη. 8. Οἱ οὕτως ἀνδρείως τῇ τῶν πολεμίων προσβολῇ ἐναντιωσάμενοι ἀθανασίας ἀξιωθέντων. 9. Οἱ αἰχμάλωτοι δεσμωθέντες ἐμαστιγώθησαν ὠμῶς.

Vježba 137.

Περὶ Προμηθέως

Προμηθεύς, ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἐπόρισεν αὐτοῖς τὸ πῦρ, λάθρᾳ Διός, ἐν νάρθηκι κρύψας. Ζεὺς δὲ ὁρῶν ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ τῷ Καυκάσῳ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλῶσαι· τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὲ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεὺς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἐδέδετο· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐπιπετόμενος αὐτοῦ τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τῶν ἡπάτων αὐξανομένων διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεὺς μὲν πυρὸς κλαπέντος δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρι Ἡρακλῆς αὐτὸν ὕστερον ἔλυσεν.

Vježba 138.

Περὶ τοῦ δειλοῦ σαλπιγκτοῦ

Σαλπιγκτής τις ἐν μάχῃ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐβόα ὠχρὸς ὢν ὑπὸ δέους· „Μὴ ἀποκτείνετέ με, ὦ ἄνδρες, εἰκῇ καὶ μάτην· οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα· πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο κέκτημαι. " Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔλεγον· „Διὰ τοῦτό γε μᾶλλον τελευτήσεις, ὅτι σύ, αὐτὸς οὐχ ἱκανὸς ὢν πολεμεῖν, τοὺς ἄλλους πρὸς μάχην ἐγείρεις."

Vježba 139.

Verba muta

1. Πείθειν χρὴ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ βιάζειν· οἱ γὰρ βιασθέντες μισοῦσιν, οἱ δὲ πεισθέντες φιλοῦσιν. 2. Οἱ Κύκλωπες ὑπ' Οὐρανοῦ δε-

θέντες εἰς Τάρταρον ἐρρίφθησαν, ἔπειτα δὲ ὑπὸ Διὸς ἐλύθησαν. 3. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐσώθησαν τοῖς χησὶ τοῦ Καπιτωλίου. 4. Μὴ ψευσθῇς καλαῖς ἐλπίσιν. 5. Ῥώμη ὑπὸ Ῥωμύλου ἐκτίσθη. 6. Τοῖς κλοπεῦσι καὶ τοῖς φονεῦσιν ἐτάχθησαν ὑπὸ Θησέως χαλεπαὶ τιμωρίαι. 7. Κόρινθος ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατεφλέχθη. 8. Κῦρος κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατράπης Λυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας. 9. Οὗ ἄν τις ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν. 10. Μισοῦσι τοὺς ψεύσαντας οἱ ψευσθέντες. 11. Σόλων Ἀθηναίοις νόμους ποιήσας ἀπεδήμησεν ἔτη δέκα, ἵνα μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι.

Vježba 140.

Πάριδος κρίσις

Ἐν τῷ Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμῳ Ἔρις εἰς τὸ συμπόσιον οὐκ ἐκλήθη. Ἡ δὲ ἀγανακτοῦσα ἐνέβαλεν εἰς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον καὶ χρυσοῦν ὅλον, ἐν ᾧ ἐνεγέγραπτο· „Τῇ καλλίστῃ. " Τοῦτο δὲ κυλινδούμενον ἦκεν, ἔνθα Ἥρα τε καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο. Ἐκ τούτου γίγνεται ἡ περὶ κάλλους ἔρις. Κελεύσαντος Διὸς αἱ θεαὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἴδην πρὸς Πάριν τὸν Πριάμου, ᾧ τὴν κρίσιν ἐπιτρέπουσιν. Ὁ δὲ τοῦ μήλου Ἀφροδίτην ἠξίωσεν.

Vježba 141.

Ἀντιγόνη ἔθαψε τὸ Πολυνείκους σῶμα

Κρέων, ὁ Θηβαίων βασιλεύς, τοὺς τῶν Ἀργείων νεκροὺς ἔρριψεν ἀτάφους καὶ ἐκήρυξε μηδένα θάπτειν. Ἀντιγόνη δὲ μία τῶν Οἰδίποδος θυγατέρων κρύφα τὸ Πολυνείκους σῶμα κλέψασα ἔθαψε· καὶ φωραθεῖσα ὑπὸ Κρέοντος τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἀδελφοῦ ζῶσα ἐνεκρύφθη.

Vježba 142.

Verba liquida

1. Ἀναξαγόρας ἀσεβείας κριθῆναι λέγεται, διότι τὸν ἥλιον μύδρον διάπυρον ὠνόμασεν. 2. Καπανεὺς λέγεται κεραυνῷ βληθῆναι. 3. Ὡς ὁ Νέρωνος θάνατος ἠγγέλθη, πάντες ἔχαιρον. 4. Μήποτε ὑπ' εὐπραγίας εἰς ἄλογον ὑπερηφανίαν ἀρθείης. 5. Κῦρος ὑπὸ Τισσαφέρνους διεβλήθη τῷ Ἀρταξέρξῃ, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ. 6. Ὁ ἄνθρωπος εἰς κακὸν κλιθεὶς μόλις ἐπανορθοῦται. 7. Νυκτὸς ἡ μάχη διεκρίθη. 8. Ἀγαθοῖς ἀνθρώποις ὁμιλῶν μάλιστ' ἂν εὐφρανθείης.

Vježba 143.

1. Kaže se da je paun donesen od barbara među Grke. 2. Bojim se da ću biti oklevetan kod prijatelja. 3. Alkibijad i Platon bili su odgojeni od Sokrata. 4. Ksenofont bi prognan od Atenjana. 5. Ne usprotivi se onome koji ti dobro savjetuje! 6. Perzijanci su bili pobijeđeni od Grka i na kopnu i na moru. 7. Vlast tridesetorice tirana bi brzo srušena. 8. Dobro uzorano polje donosi dobre plodove. 9. Demosten bi od Atenjana poslan kao poslanik u Tebu. 10. Aristid, upitan od nekoga što je pravedno, reče: »Ne željeti tuđe«.

FUTUR I FUTUR EGZAKTNI PASIVNI GLAGOLSKI PRIDJEVI

Vježba 144.

Verba vocalia

1. Ἡ πόλις ἄνευ νόμων καὶ ὁμονοίας ταχὺ καταλυθήσεται. 2. Οἱ γονεῖς εἰκότως ἤλπιζον ὑπὸ τῶν παίδων τιμηθήσεσθαι. 3. Ὑπὸ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἀεὶ οἱ νεανίαι παιδευθήσονται καὶ τὴν εἰς τὴν πατρίδα φιλίαν καὶ τὴν τῶν πόνων καρτερίαν. 4. Θεραπευτέοι εἰσὶν οἱ γέροντες. 5. Ἡ πόλις τοῖς πολίταις ὠφελητέα ἐστίν. 6. Εἰ βούλει γῆν σοι καρποὺς ἀφθόνους φέρειν, τὴν γῆν θεραπευτέον. 7. Ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς διὰ τῶν ὀρῶν πορευτέον εἶναι. 8. Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον ἐστίν, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. 9. Ἄφροσι μὴ χρῶ φίλοις, ἐπεὶ κεκλήσῃ καὶ σὺ παντελῶς ἄφρων. 10. Τὴν ἀναρχίαν ἐξαιρετέον ἐκ παντὸς τοῦ βίου ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων. 11. Ψεύστης ὢν οὐδέποτε πιστευθήσει, κἂν ἀληθεύῃς. 12. Πολιτεία εὖ κεκοσμήσεται, ἐὰν ἐπιστήμων ἄρχων αὐτὴν πολιτεύσῃ.

Vježba 145.

Verba muta

1 Νόμους δεῖ εἶναι τοιούτους, δι' ὧν τοῖς ἀγαθοῖς ἔντιμος καὶ ἐλευθέριος ὁ βίος παρασκευασθήσεται. 2. Πολλοὶ μὲν τῇ γλώττῃ διεφθάρησαν, πολλοὶ δὲ διαφθαρήσονται. 3. Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ οὐ σφαλησόμεθα. 4 Οἱ Τρῷες ἐνόμιζον τὴν πόλιν ὑφ' Ἕκτορος σωθήσεσθαι. 5. Τοῖς πολίταις πανταχοῦ προστετάξεται πείθεσθαι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις. 6. Ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τετέλεσται.

7. Τοὺς κακοὺς ἡμῖν φευκτέον ἐστίν, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ γιγνώμεθα κακοί. 8. Πολλὰ μὲν ἀνέλπιστα πράττεται, πολλὰ δὲ πέπρακται, πολλὰ δὲ πεπράξεται. 9. Τί λέγεις περὶ τῶν ἡμῖν πρακτέων; Πειστέον ἐστίν. 10. Βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες. 11. Οὐ λειπτέα ἐστὶν ἡ τάξις, ἐφ' ἧς τετάγμεθα. 12. Τὴν πατρίδα ὠφεληκὼς μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγράψῃ.

Vježba 146.

1. Bez slobode naroda neće se ništa lijepo i dobro učiniti. 2. Poslije rada čut će se lijepe pjesme. 3. Dobre treba ne samo hvaliti nego i nasljedovati. 4. Neznanje treba izbjegavati kao najveću nesreću. 5. Narodne zakone treba slušati. 6. Izdajice će biti kažnjeni, a spasitelji domovine dostojno počašćeni. 7. Ako budemo zlo činili dobročiniteljima, neće nam ostati nijedan prijatelj. 8. Djecu treba privikavati da govore istinu. 9. Od svih moraju biti poštovani oni (koji) su poginuli za slobodu.

DRUGA GLAVNA KONJUGACIJA

GLAGOLI NA -μι

Prvi razred glagola na -μι

Vježba 147.

Prezent i imperfekt aktivni od τίθημι

1. Ἡ ἐλευθερία μόνη τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας τίθησιν. 2. Ἤδη Ἀναξαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐδίδασκε τὸν ἥλιον τῇ σελήνῃ ἐντιθέναι τὸ φῶς. 3. Ἐν τοῖς μεγίστοις ὠφελήμασι τὴν καλὴν παιδείαν τιθῆτε. 4. Οἱ παλαιοὶ τοῖς τῶν νεκρῶν στόμασιν ὀβολὸν ἐνετίθεσαν. 5. Ὁ δικαστὴς κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ δίκην ἐπιτιθέτω. 6. Τὴν σχολὴν οὐδὲν ἄλλο τῷ μαθητῇ τίθησι χαλεπὴν ἢ ἡ ἀργία αὐτοῦ. 7. Πῶς ἄν τις πλουτήσειεν; Οὐ τοῖς οὖσι προστιθείς, τῆς δὲ χρείας πολλὰ περιτέμνων. 8. Μηδὲν προτίθει τῆς ἐλευθερίας.

Vježba 148.

Futur, aorist i perfekt aktivni od τίθημι

1. Σόλων νόμους τῇ Ἀθηναίων πόλει κατέθηκεν. 2. Οἱ Ἐφέσιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Κροίσου ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι. 3. Κατέκαυσαν οἱ Ἕλληνες τὰς κώμας παντελῶς, ὅπως φόβον ἐνθεῖεν τοῖς βαρβάροις. 4. Φοβοῦμαι, μὴ ὁ πατὴρ δίκην ἐπιθῇ μοι τῆς ἀμελείας. 5. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοὺς νόμους, οὓς Δράκων τέθηκεν, αἵματι, ἀλλ' οὐ μέλανι γεγράφθαι. 6. Ῥᾷον ἐξ ἀγαθοῦ θήσομεν κακὸν ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν. 7. Λυκοῦργον τὸν θέντα τοὺς νόμους οἱ Σπαρτιᾶται ἐθαύμαζον καὶ μάλα σοφὸν ἡγοῦντο.

Vježba 149.

Medij i pasiv od τίθημι

1. Ὦ πολῖται, φόβον ἐπιτίθεσθε τοῖς πολεμίοις. 2. Αἰνείας τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τοῖς ὤμοις ἐπέθετο καὶ ἐκ τῆς Τροίας ἔφερεν. 3. Φιλίππου τελευτήσαντος Ἀλέξανδρος τῷ θρόνῳ ἐπετέθη. 4. Λέγουσι τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν πρώτην νόμους θέσθαι. 5. Ἐὰν ἴσοις ἴσα προστεθῇ, τὰ ὅλα ἐστὶν ἴσα. 6. Οἱ λῃσταὶ εἰς δεσμωτήριον ἀποτεθήσονται. 7. Παρατεθεὶς ὁ καιρὸς οὐχ εὑρίσκεται πάλιν. 8. Τίθεται ὁμολογῶν, ὃς μὴ ἀποκρίνηται. 9. Ἀλέξανδρος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν φίλων νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις ἔλεγεν· „Οὐ βασιλικόν ἐστι κλέπτειν τὴν νίκην."

Vježba 150.

1. Krećanima je Minos dao zakone. 2. Od svih dobara slobodu smatraj prvom! 3. Zakonodavac određuje smrt kao kaznu zločincima. 4. Tvoju šutnju smatrat ću priznanjem. 5. Perzijanci, navaljujući na neprijatelja, podizahu veliku viku. 6. Atenjani su često svoj novac uložili u državnu blagajnu. 7. Odložite odmah oružje, neprijatelji! 8. Spartanci izlagahu na Tajgetu djecu (koja) su bila tjelesno slaba. 9. Zeusa, izložena na Kreti, othrani koza.

Vježba 151.

Aktiv od ἵημι

1. Σὺ μὲν εὖ συνίης, ὃ λέγω, ἐκεῖνοι δὲ οὔτε συνιᾶσιν οὔτ' ἂν συνιεῖεν. 2. Οἶνος μέτριος λαμβανόμενος ἰσχὺν παρέχει, πλείων δὲ παρίησιν. 3. Ἄφες ταύτην τὴν μάχαιραν. 4. Τοὺς παῖδας ἀφίει παίζειν. 5. Σεύθης ὁ Θρᾷξ συνίει ἑλληνιστὶ τὰ πλεῖστα. 6. Ὁ λέων μεγάλην φωνὴν ἀνῆκεν. 7. Ὁ Νάρων ποταμὸς ἐξίησιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. 8. Ἐλευθέρους ἀφῆκε πάντας ἡ φύσις, οὐδένα δὲ δοῦλον πεποίηκεν. 9. Τὰ σώματα τὰ εὖ ἔχοντα ὁπόταν τις ἀνῇ ἐπὶ ῥᾳδιουργίαν, πονηρῶς πάλιν ἔχει. 10. Πύρρος πρὸ τοῦ Ἄργους τείχους ἐτελεύτησε γραός τινος κεραμίδα ἀφείσης ἄνωθεν ἐπὶ κεφαλήν.

Vježba 152.

Medij i pasiv od ἵημι

1. Ἀγόρευε πάντ' ἀληθῆ καὶ τῶν ψευδῶν ἀφοῦ. 2. Οἱ παῖδες ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἔπαιζον. 3. Κῦρος οὐκ ἄν ποτε προεῖτο

φίλους, οὐδ' εἰ κακῶς πράξειαν. 4. Σὲ οὐκ ἐθέλω προέσθαι. 5. Κύρῳ πλεῖστοι ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα καὶ ἑαυτῶν σώματα προέσθαι. 6. Τοὺς Ἕλληνας ἀναβαίνοντας οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον, ἐγγὺς δ' οὐ προσίεντο. 7. Δεῖ πολίτην ἀγαθὸν ὀνομάζειν τὸν τὴν οὐσίαν προιέμενον μᾶλλον τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου. 8. Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται οὐκ ἀφίεντο τῆς ἐλπίδος, ἀλλ' ἐφιέμενοι τῆς ἐλευθερίας ἀνδρειότατα ἐμάχοντο.

Vježba 153.

1. Oštre pse danju vežu, a noću puštaju da čuvaju kuću. 2. Solon je poticao građane da ne napuste slobodu. 3. Neprijateljima nećemo nikad popustiti (dok) živimo! 4. Učeniče, ne propuštaj činiti svoje dužnosti! 5. Tko bi napustio prijatelja u opasnosti? 6. Dužnost je suca krivce kažnjavati, a oslobađati nevine. 7. Prirodne nauke učimo da shvatimo zakone prirode. 8. Građani, nikad ne propustite činiti ono što je korisno domovini!

Vježba 154.

Prezent i imperfekt aktivni od δίδωμι

1. Δὶς δίδως, ἐὰν ταχέως διδῷς. 2. Δίκην διδοίη ὁ τὴν πατρίδα προδιδούς. 3. Οἱ πονηροὶ πᾶν ποιοῦσιν, ὥστε δίκην μὴ διδόναι. 4. Τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκάλοις χάριν ἀποδίδου. 5. Ἀργύρου οὐκ ἦν ποτε οὐδὲ χρυσοῦ νόμισμα, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἀντεδίδοσαν βοῦς καὶ ἀνδράποδα καὶ ἀγρὸν καὶ ἄργυρον καὶ χρυσόν. 6. Λαομέδων Ἀπόλλωνι καὶ Ποσειδῶνι τὸ Πέργαμον τειχίσασι τὸν μισθὸν οὐκ ἀπεδίδου. 7. Μεταδίδου τοῖς δεομένοις τῶν ὄντων. 8. Ἡ τῆς ἐλευθερίας ἐλπὶς μαχομένοις ἡμῖν τὴν τόλμαν ἐνεδίδου.

Vježba 155.

Futur, aorist i perfekt aktivni od δίδωμι

1. Ἔλεγεν ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ δώσειν τὸ Ἕκτορος σῶμα τῷ πατρὶ ἀλλὰ κυσίν. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορὰν τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα τοῖς Λακεδαιμονίοις παρέδοσαν. 3. Παυσανίας λέγεται προδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα. 4. Δότε τι καὶ τῷ πένητι. 5. Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητής, πρῶτος γεωμετρικὸν πίνακα ἐξέδωκεν. 6. Τὴν δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες παραδεδώκασιν, καὶ τοῖς ἡμετέροις παισὶ

παραδώσομεν. 7. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν νίκην τοῖς φίλοις δῶρα ἐδεδώκει μέγιστα. 8. Δαρεῖος παραδοὺς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξῃ ἐτελεύτησεν. 9. Ἅ τις μὴ ἔχει, ταῦτα οὐκ ἂν δοίη ἑτέρῳ. 10. Ἐάν τις τὴν πατρίδα προδῷ, ὑπὸ πάντων καταφρονήσεται.

Vježba 156.

Medij i pasiv od δίδωμι

1. Προδόται ἀπέδοντο τὴν Ἑλλάδα τῷ Φιλίππῳ. 2. Λυπηρότατόν ἐστιν ὑπὸ τῶν φιλτάτων προδίδοσθαι. 3. Τῷ ἀρίστῳ ἡ ἀρχὴ παραδοθήσεται. 4. Ὡς μέγα τὸ μικρόν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν. 5. Τοῖς κάλλιστα τὴν γῆν ἐργαζομένοις μέγιστα ἄθλα δίδοται. 6. Ὑπὸ Κύρου τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοῖς χρήματα ἐδίδοτο, ἵνα ξένους συλλέγοιεν. 7. Ἀλέξανδρος τὴν Θηβαίων πόλιν ἐκπολιορκήσας ἀπέδοτο τοὺς ἐλευθέρους πάντας. 8. Ἐν ταῖς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησίαις ἐδίδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ.

Vježba 157.

1. Titani predadoše vlast Kronu. 2. Onima (koji) su pobijedili u olimpijskim igrama davahu Heleni vijence. 3. Leonida bi kod Termopila izdan od Efijalta. 4. Dvaput daje (onaj) tko brzo daje. 5. Neka budu kažnjeni oni koji su izdali narod! 6. Prometej je ljudima dao vatru (akt. i pas.). 7. Velike nagrade dat će se najmarljivijim radnicima. 8. Dar koji se daje bez dobrohotnosti ne prima se rado. 9. Feničani dadoše Helenima pismo. 10. Nije dano svakome sve.

Vježba 158.

Λακωνικὰ ἀποφθέγματα

Γοργὼ ἡ Λακεδαιμονία, Λεωνίδου γυνή, τῷ υἱῷ ἐπὶ στρατείαν πορευομένῳ τὴν ἀσπίδα παραδοῦσα ἔλεγεν· „Ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης.“

Λάκαινα πρὸς τὸν υἱὸν λέγοντα μικρὸν ἔχειν ξίφος ἔλεγεν· „Βῆμα πρόσθες.“

Ἀρχίδαμος θεασάμενος τὸν υἱὸν προπετῶς μαχόμενον Ἀθηναίοις· „Ἢ τῇ δυνάμει πρόσθες, ἔλεγεν, ἢ τοῦ φρονήματος ὄφες.“

Vježba 159.

Prezent i imperfekt aktivni od ἵστημι

1. Ὁ δῆμος ἵστησιν εἰκόνας τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τετελευτηκότων. 2. Τοῖς ἥρωσιν ἀνδριάντας ἀνίσταμεν. 3. Τὸν δῆμον δεῖ τοὺς ἀρίστους τῆς πόλεως προιστάναι. 4. Ὁ Ἀρχίδαμος καθίστη τὸν στρατὸν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. 5. Μὴ ἀφίστη τοὺς φίλους τῆς ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην ὁδοῦ. 6. Παρισταίητε τοῖς ἀτυχέσιν. 7. Θησεὺς τὸν δῆμον κύριον τῆς πολιτείας καθίστησιν. 8. Οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῖς παισὶ παιδαγωγοὺς δούλους ἐφίστασαν. 9. Τοὺς μὲν κενοὺς ἀσκοὺς τὸ πνεῦμα διίστησιν, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀνθρώπους τὸ οἴημα.

Vježba 160.

Futur, aorist i perfekt aktivni od ἵστημι

1. Οἱ Θηβαῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους νικήσαντες ἡγεμόνες κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων. 2. Κλεινὸν τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους· Δὸς πῇ στῶ καὶ τὴν γῆν κινήσω. 3. Ἀνάστηθι, ὦ μαθητά, καὶ ἀναγίγνωσκε. 4. Ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία σπουδαιοτέρα ἦν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστηκυίας. 5. Μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ ἧτταν οἱ Ἀθηναῖοι ἐφοβοῦντο, μὴ πάντες οἱ σύμμαχοι αὐτῶν ἀποσταῖεν. 6. Τάνταλος, ὡς λέγεται, ἀεὶ διψῶν ἐν τῇ τοῦ Ἅιδου λίμνῃ ἕστηκεν. 7. Ἐν κινδύνῳ δεῖ σε στῆναι μετὰ τῶν φίλων. 8. Νουμᾶς βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων κατέστη. 9. Ἅπας ὁ κόσμος, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει, συνέστηκεν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς. 10. Πολλὰ διαπραξόμεθα, ἐὰν πόνου μὴ ἀποστῶμεν. 11. Στῆθι, ὦ φίλε· ἤδη γὰρ ἐπὶ τὸ τέλος τῆς πορείας ἥκομεν.

Vježba 161.

Medij i pasiv od ἵστημι

1. Ὦ στρατιῶτα, μὴ ὑφίεσο πόνων, μὴ ἀφίστασο κινδύνων. 2. Κῦρος τοῖς Ἕλλησι παρήγγειλεν ἐξοπλίζεσθαι καὶ καθίστασθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον· οἱ δὲ σὺν πολλῇ σπουδῇ καθίσταντο. 3. Ξενοφῶν ἦκεν εἰς Σάρδεις καὶ Κύρῳ συνεστάθη. 4. Οἱ Ἕλληνες τοῖς συμπίνουσι παρεκελεύοντο· Πῖνε μετρίως, μὴ πῖνε ἄκρατον, ἀνίστασο πρὸ τῆς μέθης. 5. Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίας πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀφίστασθαι. 6. Ὁ φθονερὸς πολέμιος καθι-

σταται· αὐθαιρέτοις γὰρ συνέρχεται λύπαις ἀεί. 7. Ἀφίστασθε, ὦ μαθηταί, τῆς ἀργίας. 8. Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολλῆς σπουδῆς.

Vježba 162.

1. Za vođe postavljajte najbolje i najsposobnije! 2. Roditelji, odvraćajte djecu od društva zlih! 3. Ćud nećeš lako promijeniti u kratkom vremenu. 4. Probitke domovine u svemu pretpostavljajte svojima! 5. Oni (koji) stoje na čelu države neka budu razboriti! 6. Kloni se uvijek laži, mladiću! 7. Mladići treba da ustaju pred starijima. 8. Tko se ne bi protivio onome (koji) državi preporučuje štetno. 9. Naša je (dužnost) pomagati drugovima u nevolji. 10. O, da bismo uvijek bili spremni za domovinu podnositi i najveće napore.

Vježba 163.

Περὶ Κικέρωνος

Πομπηΐου καὶ Καίσαρος διαστάντων ἔλεγε Κικέρων· „Γιγνώσκω ὃν φύγω μὴ γιγνώσκων πρὸς ὃν φύγω."

Περὶ Διογένους

Εἱστήκει ποτὲ Διογένης τοῦ χειμῶνος γυμνὸς ψυχρῷ ὄμβρῳ βρεχόμενος· ἐλεούντων δὲ αὐτὸν τῶν περιεστηκότων ὁ Πλάτων ἔλεγεν· „Εἰ βούλεσθε αὐτὸν παῦσαι τοῦ κακοῦ, ἀπόστητε καὶ μόνον ἀπολίπετε."

Διογένει ἡλιουμένῳ Ἀλέξανδρος ἐπιστὰς ἔλεγεν· „Αἴτησόν με, ὃ θέλεις." Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. „Μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετάστηθι."

Διογένει ἀριστῶντι ἐν τῇ ἀγορᾷ οἱ περιεστηκότες συνεχὲς ἔλεγον· „Κύον." Ὁ δὲ ἔλεγεν· „Ὑμεῖς ἐστε κύνες, οἵ με ἀριστῶντα περιεστήκατε."

DRUGI GLAGOLI PRVOGA RAZREDA NA -μι

Vježba 164.

Glagoli s osnovom na α

1. Πολλ' ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα. 2. Κῦρος βασιλεῦσαι ἐβούλετο, ἢν δύνηται, ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 3. Τοῖς πόνοις τοῖς ἑκουσίοις τὴν πατρίδα σου μέγα ὀνίνης. 4. Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ οἱ

πολέμιοι ἐνεπίμπρασαν πολλὰς κώμας καὶ πόλεις ἡμῶν. 5. Πτωχοῦ πήρα οὐ πίμπλαται. 6. Ἆρ' οὐ πολλάκις ἠγάσθης τὴν τῶν ἡμετέρων πολιτῶν φιλοπονίαν; 7. Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι τὰ τῶν νεκρῶν σώματα ἐμπιμπλᾶσι παντοίων θυμιαμάτων. 8. Πάντων χρημάτων καὶ πόνων πριαίμην ἂν πιστὸν φίλον. 9. Τίς οὐκ ἂν ἄγαιτο θεώμενος, ὡς καλὴ ἡμῖν ἡ πατρίς ἐστιν. 10. Ἐπίστασθε, ὦ ἑταῖροι, ὅτι ὁ στέφανος παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄθλον ἦν τῶν τὴν πατρίδα μέγα ὀνησάντων. 11. Οὐδεὶς δύναιτο ἂν ἄνευ πολλοῦ πόνου εὐδαιμονεῖν.

Vježba 165.

Λόγος γελοῖος

Πρὸς δύσκολον ἦκων ἰατρὸς καὶ ἁψάμενος αὐτοῦ ἔλεγεν· „Κακῶς πυρέττεις." Ὁ δὲ δυσχεραίνων ἔλεγεν· „Εἰ σὺ δύνασαι πυρέττειν βέλτιον, ἰδοὺ κλίνη, κατακλιθεὶς πύρεττε."

Vježba 166.

Ostali glagoli na -μι

εἶμι, φημί, κεῖμαι i κάθημαι

1. Ποῖ εἶ, ὦ φίλε; Εἶμι εἰς τὴν παλαίστραν· σὺ δ' οὐκ ἂν ἐκεῖσε ἴοις; Μάλιστα· καὶ γὰρ ὁ ἀδελφός μου ἐκεῖσε πάρεισιν, συνίασι δὲ καὶ οἱ ἑταῖροι ἡμῶν. Οὐκοῦν ὁμοῦ ἴμεν; Πῶς γὰρ οὔ; Ἴωμεν οὖν. 2. Οἱ ῥαψῳδοὶ παρῆσαν ᾄδοντες τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη. 3. Ὁ στρατὸς πολλοὺς ἄγων αἰχμαλώτους καὶ πολλὴν λείαν ἐπάνεισιν. 4. Οἱ Λουσιτανοὶ παιᾶνας ᾄδουσιν, ὅταν ἐν μάχῃ ἐπίωσι τοῖς πολεμίοις. 5. Οὐ δεῖ, τῶν πονηρῶν ἄδικον ὁδὸν ἰόντων, μετ' αὐτῶν ἰέναι. 6. Καὶ φημί, καὶ ἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ. 7. Καλῶς ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὃς ἔφη τὴν ἡμετέραν χώραν καρποφόρον καὶ εὐδαίμονα εἶναι. 8. Καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες. 9. Αἱ Κυκλάδες ἐν κύκλῳ περὶ Δῆλον τὴν νῆσον κεῖνται. 10. Ἄπιθι ὡς τάχιστα. 11. Δεῖ φυλάττειν τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. 12. Οἱ Ἕλληνες οἱ παλαιοὶ δειπνοῦντες οὐκ ἐκάθηντο, ἀλλὰ ἔκειντο.

Vježba 167.

1. Onaj je pametan koji zna korisno, a ne onaj koji zna mnogo. 2. Nitko ne može laž učiniti istinom. 3. Marljivo učeći, koristit ćeš svojoj domovini. 4. Tko se ne bi divio hrabrosti naših građana?

5. S dobrim drugom išao bih i kroz vatru. 6. Idimo, građani, na rad, jer on koristi narodu! 7. Od umora ne mogu ni stajati ni sjedjeti ni ležati. 8. Učenici, u školi mirno sjedite i slušajte učitelja! 9. Otok Vis je (= leži) nedaleko od Hvara. 10. Kaži mi što si čuo. 11. Sela spaljena od neprijatelja obnavljaju se radom svih građana.

Vježba 168.

Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες

Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅτε ἐπυνθάνοντο τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, αὐταί γε ἐρχόμεναι τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν, τά τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὄπισθεν. Καί, εἰ ἦν πλείω τὰ ἐναντία, αἵδε γαυρούμεναι τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῴας ἔφερον ταφάς. Εἰ δὲ τὰ ὀπίσθια, ἐνταῦθα αἰδούμεναι καὶ θρηνοῦσαι ἀπηλλάττοντο, καταλιποῦσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι ἢ λάθρᾳ εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτούς.

Vježba 169.

Ἀποφθέγματα

Διογένης μεθ' ἡμέραν λύχνον ἅψας περιήει λέγων· „Ἄνθρωπον ζητῶ."

Μοχθηροῦ τινος ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν· Μηδὲν εἰσίτω κακόν, Διογένης· „Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, ποῦ εἴσεισιν;"

Ἀπελλῆς ἐρωτηθείς, διὰ τί τὴν Τύχην καθημένην ἔγραψεν· „Οὐχ ἕστηκε γάρ", ἔφη.

BESTEMATSKI AORIST

Vježba 170.

1. Ὅτε ἑάλω τὸ Ἴλιον, ᾤκτειραν οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας. 2. Οὐκ ἔστιν ἀνδρείων στρατιωτῶν ἐν τῇ μάχῃ ἀποδρᾶναι. 3. Ἔνδοξός ἐστιν ὁ λόγος ὁ τοῦ Θαλοῦ· Γνῶθι σεαυτόν. 4. Κῦρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἅρματος τὸν θώρακα ἐνέδυ. 5. Οὔτε σε οὔτε αὐτὸν ἀνέγνων. 6. Δὶς εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. 7. Ἅμα τῷ ἡλίῳ καταδύντι ἔταξεν ὁ στρατηγὸς πολιορκῆσαι τὴν πόλιν καὶ κατὰ γῆν

καὶ κατὰ θάλατταν. 8. Σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἂν ἐκβαίης σοφός. 9. Ἀνάγκη ἦν τῷ Σωκράτει μετὰ τὴν κρίσιν τριάκοντα ἡμέρας βιῶναι. 10. Σβήτω ὁ λύχνος. 11. Ὕδατος πολλοῦ ὄντος ἐξ οὐρανοῦ ἀποσβείη ἂν τὰ πυρά.

MJEŠOVITI PERFEKT

Vježba 171.

1. Ἔλεγε Σωκράτης τοῦτο αὐτὸ εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν εἰδείη. 2. Ἴσθι, ὅτι ἄμεινόν ἐστιν ὀλίγα εὖ εἰδέναι ἢ πολλὰ οὐκ ὀρθῶς. 3. Δημοσθένης πρὸς κλέπτην λέγοντα· „Οὐκ ᾔδη, ὅτι σόν ἐστιν", „ὅτι δ', ἔλεγεν, σὸν οὐκ ἔστιν, ᾔδησθα." 4. Οἱ προεστῶτες τῶν πόλεων δίκαιοι ἔστων. 5. Θεραπεύωμεν ἄνδρας, οἳ ὑπὲρ τῆς πατρίδος τεθνᾶσιν. 6. Αἱ μέλιτται τοὺς σφῆκας καὶ τὰς χελιδόνας καὶ τοὺς ὄφεις δεδίασιν. 7. Ὦ παῖ, τόλμα, δέδιθι μηδέν. 8. Ἔλεγεν Ἡράκλειτος ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι. 9. Ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδὼς εἰδείη ἂν καὶ τὸ μέρος, οἱ δὲ μόνον τὸ μέρος εἰδότες οὐκέτι ἴσασι τὸ ὅλον. 10. Τοῖς καλῶς εἰδόσιν ἄθλα προτιθέασι καὶ διδόασιν οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι. 11. Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεστώσας τύχας.

Vježba 172.

1. Prijatelja (možeš) bolje upoznati u nesreći nego u sreći. 2. Mnogo je bolje umrijeti nego robovati. 3. Cezar, prešavši Rubikon, započne građanski rat. 4. Ne poznajemo točno život Homerov. 5. Znaš li tko je pobijedio kod Maratona? — Svi znamo. 6. U mnogim gradovima naše domovine stoje spomenici heroja. 7. Smiješni su oni koji se plaše naših neprijatelja. 8. Sunce je već zašlo, vrijeme je počinka. 9. Solon umre na Kipru (pošto) je proživio 80 godina. 10. Vojnici spališe brodove da neprijatelji ne prijeđu rijeku. 11. Desete godine opsjedanja Troja bi od Grka osvojena.

Vježba 173.

Ἀποφθέγματα

Ἀναξαγόρᾳ τις ἔφη τεθνάναι αὐτῷ τοὺς δύο παῖδας, οὕσπερ εἶχεν· ὁ δὲ μηδὲν διαταραχθεὶς ἔλεγεν· „Ἤιδειν θνητοὺς γεγεννηκώς."

Ἀρίστιππος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας φοιτῶσιν, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐχί, ἔφη· „Ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν, ὧν δέονται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν."

DRUGI RAZRED GLAGOLA NA -μι

Vježba 174.

Prezent i imperfekt. Aktiv i medij

1. Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν. 2. Ἐν Χαιρωνείᾳ ἐδείκνυτο παλαιὰ δρῦς Ἀλεξάνδρου καλουμένη. 3. Οὕτως ἦν ψῦχος, ὥστε τὸ ὕδωρ ἐπήγνυτο. 4. Οἱ Ἕλληνες τὸν οἶνον ὕδατι ἐμείγνυσαν. 5. Τὸ ὕδωρ κατασβέννυσι τὸ πῦρ, τῷ δὲ ἐλαίῳ οὐκ ἂν σβεννύοις αὐτό. 6. Φοβεῖται ὁ τύραννος, μὴ μειγνύηται τῷ ποτῷ φάρμακον. 7. Τὴν φιλεργίαν μᾶλλον τοῖς ἔργοις δείκνυτε ἢ τοῖς λόγοις. 8. Οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται. 9. Ὁ νόμος συζεύγνυσιν ἄνδρα καὶ γυναῖκα.

Vježba 175.

Ostali oblici

1. Ἀποδείξομεν, ὅτι πάντα ὑπ' ἐχθρῶν λεγόμενα οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ διαβολαί. 2. Πολλαὶ πόλεις, καθάπερ πλοῖα καταδυόμενα, διόλλυνται καὶ διολώλασι καὶ ἔτι διολοῦνται διὰ τὴν τῶν κυβερνητῶν μοχθηρίαν. 3. Οἱ Κένταυροι τὴν φύσιν εἶχον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων συγκεκραμένην. 4. Οὐδεὶς ἂν πόλιν ἐπιδείξειε τῆς ἡμετέρας λαμπροτέραν. 5. Ἐγὼ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι. 6. Ὑπὸ Ἰάσωνος οἱ χαλκόποδες ταῦροι ἐζύγησαν. 7. Ἐν τῷ βίῳ ἀεὶ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ μέμεικται. 8. Ὁ πολεμικὸς στρατὸς διεσκεδάσθη ὑπὸ φόβου. 9. Εἰ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν κακῶν ἀνθρώπων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα. 10. Ἐξ ἐπιστολῆς τινος· Ἱεροκλῆς Μένωνι χαίρειν. Εἰ ἔρρωσαι, ἔχοι ἂν καλῶς· ὑγιαίνομεν δὲ καὶ ἡμεῖς.. (καὶ ἐπὶ τῷ τέλει.) Ἔρρωσο. 11. Κατεαγότων τῶν δοράτων οἱ Σπαρτιᾶται τοῖς ξίφεσιν ἐφόνευον τοὺς Πέρσας. 12. Μανδάνη πολυτελῆ χιτῶνα Κῦρον ἠμφίεσεν. 13. Κακῶς ὄλοιντο πάντες, οἳ τυραννίδι χαίρουσιν.

Vježba 176.

1. Darej je Kira postavio vođom mnogih naroda u Aziji. 2. Atena bijaše utvrđena dugim zidovima. 3. U Vestinu hramu nikad se nije gasila vatra. 4. (Dok) smo složni, jaki smo. 5. Ne otvarajmo nikad vrata neprijatelju! 6. Vidim te zdrava i snažna. 7. Ahilej se, raširivši ruke, moljaše Tetidi: »Majko, osveti me!« 8. Kad su se Grci vraćali

od Troje, bura im razasu brodove. 9. Kserkso je prešao Helespont (koji) je bio spojen mostom. 10. Učeniče, pokaži što znaš! 11. Velika slava hrabrosti nikad neće propasti.

Vježba 177.

Γέρων καὶ υἱοί

Γέρων τις παῖδας εἶχεν πολλάκις ἐρίζοντας ἀλλήλοις. Πολὺν δὲ χρόνον μάτην προστρέψας αὐτοὺς ἐν ὁμονοίᾳ πρὸς ἀλλήλους διάγειν ἐκέλευσέ ποτε ἑαυτῷ δέσμην ῥάβδων φέρειν. Εἶτ' ἐγχειρίσας αὐτοῖς ταύτας τὰς ῥάβδους ἀθρόας ἐκέλευσε ῥῆξαι. Ἀλλ' οὐδεὶς τῶν παίδων ἱκανὸς ἦν. Ἔνθα δὲ ὁ γέρων τὴν δέσμην λύσας ἐνεχείρισεν αὐτοῖς τὰς ῥάβδους κατὰ μίαν, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ οἱ παῖδες ῥᾳδίως τὰς ῥάβδους ἔρρηξαν. Καὶ ὁ γέρων· „Ὦ παῖδες, ἔφη, ταύτῃ τῇ δέσμῃ ὅμοιοί ἐστε. Ἐὰν μὲν γὰρ ἐν ὁμονοίᾳ πρὸς ἀλλήλους ἐθελήσητε διάγειν, ἀνίκητοι ἔσεσθε· ἐὰν δὲ ἀλλήλοις ἐρίζητε, ἕκαστος ἐχθρός, καὶ μαλακώτατος, ἱκανὸς ἔσται ὑμῶν περιγίγνεσθαι'.

Vježba 178.

Λόγοι γελοῖοι

Μεθύσῳ ἐν καπηλείῳ ἐρυθρὸν οἶνον πίνοντι ἐπιστὰς ἔφη τις·„Ἡ γυνή σου τετελεύτηκεν." Ὁ δὲ ἀκούσας ἔφη πρὸς τὸν κάπηλον· „Οὐκοῦν, ὦ οὗτος, κέρασον μοι τοῦ μέλανος."

Ἰατρῷ ἥκέ τις καὶ ἔφη· „Ὦ λῷστε, κεῖσθαι οὐ δύναμαι οὐδ' ἑστάναι, ἀλλ' οὐδὲ καθῆσθαι." Καὶ ὁ ἰατρός· „Οὐδὲν ἄρα σοι λοιπόν ἐστιν, ἔφη, ἢ κρεμασθῆναι."

Vježba 179.

Ἀποφθέγματα

Τίτος ὁ αὐτοκράτωρ, εἰ παρείη ἡμέραν μὴ εὐεργετήσας μηδένα, πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν· „Ταύτην τὴν ἡμέραν ἀπολώλεκα."

Λάκαινα Ἰωνικῇ τινι δειξάσῃ αὐτῇ τὸν κόσμον ἀντέδειξε τὰ τέκνα λέγουσα· „Ὁ δ' ἐμὸς κόσμος τοιοῦτος·"

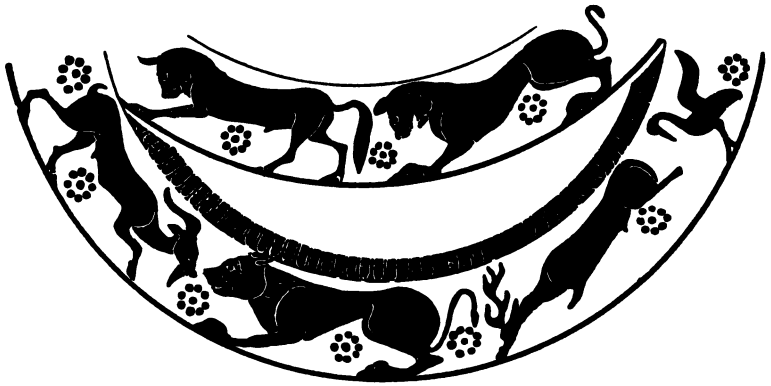

ŠTIVA

NEPRAVILNI GLAGOLI

1.

Ἀνὰ τὴν Ἀδριατικὴν παραλίαν

Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους χιλίων σταδίων· ἵδρυνται γὰρ οἱ Ἰάποδες ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἴστρον καθήκοντες, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Ἰαπόδων ὁ Λιβυρνικὸς παράπλους ἐστίν, μείζων τοῦ προτέρου. Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ Σκάρδων Λιβυρνικὴ πόλις ἐστίν.

Παρ' ὅλην δ' ἦν εἶπον παραλίαν νῆσοι μὲν αἱ Ἀψυρτίδες, περὶ ἃς ἡ Μήδεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον. Ἔπειτα ἡ Κυρικτικὴ κατὰ τοὺς Ἰάποδας· εἶθ' αἱ Λιβυρνίδες περὶ τετταράκοντα τὸν ἀριθμόν· εἶτ' ἄλλαι νῆσοι, γνωριμώταται δ' Ἴσσα, Τραγούριον, Φάρος.

Εἶτα ἡ τῶν Δαλματέων παραλία καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῶν Σάλων, ἔστι δὲ τῶν πολὺν χρόνον πολεμησάντων πρὸς Ῥωμαίους τὸ ἔθνος τοῦτο· κατοικίας δ' ἔσχεν ἀξιολόγους εἰς πεντήκοντα, ὧν τινας καὶ πόλεις, Σάλωνά τε καὶ Νινίαν καὶ Σινώτιον. Ἔστι δὲ καὶ Ἀνδήτριον ἐρυμνὸν χωρίον, Δέλμιον δὲ μεγάλη πόλις, ἧς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος· εἶθ' ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Ἀρδιαῖοι, οἷς πλησιάζει ἡ Φάρος.

Μετὰ δ' οὖν τὴν τῶν 'Αρδιαίων παραλίαν ὁ 'Ριζονικὸς κόλπος ἐστὶ καὶ 'Ρίζων πόλις καὶ Δρίλων ποταμός. Μετὰ δὲ τὸν 'Ριζονικὸν κόλπον Λίσσος ἐστὶ πόλις καὶ 'Επίδαμνος, ἡ νῦν Δυρράχιον λεγομένη.

Τὸν μὲν οὖν παράπλουν ἅπαντα τὸν 'Ιλλυρικὸν σφόδρα εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει, ὑπεναντίως τῷ 'Ιταλικῷ τῷ ἀντικειμένῳ, ἀλιμένῳ ὄντι.

2.

Γελοῖοι λόγοι

Πλάτωνος ὁρισαμένου· „'Άνθρωπός ἐστι ζῷον δίπουν ἄπτερον", Διογένης τίλας ἀλεκτρυόνα εἰσένεγκεν αὐτοῦ εἰς τὴν σχολὴν εἰπών· „Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος."

'Ανόητός τις βουλόμενος τὸν ἑαυτοῦ ἵππον διδάξαι μὴ φαγεῖν πρὸς μὲν τὴν φάτνην ἦγεν, τροφὴν δ' αὐτῷ οὐ παρέβαλλεν. 'Αποθανόντος δὲ τοῦ ἵππου ὑπὸ λιμοῦ ἔλεγε κλαίων· „Μέγα ἐζημιώθην· ἐπειδὴ γὰρ ἔμαθε μὴ ἐσθίειν, τότε ἀπέθανεν."

3.

Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα

Καῖσαρ ἐπὶ τὸν Φαρνάκην ἤλαυνε καὶ τὴν στρατιὰν ἄρδην ἀνεῖλεν. Καὶ τῆς μάχης ταύτης τὴν ὀξύτητα καὶ τὸ τάχος ἀγγέλλων εἰς 'Ρώμην πρός τινα τῶν φίλων ἔγραψε τρεῖς λέξεις· Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα.

4.

Λακωνικὰ ἀποφθέγματα

Λεωνίδας Σέρξου τὰ ὅπλα ἀπαιτήσαντος εἶπεν· „'Ελθὼν λαβέ."

Πλειστώναξ ὁ Παυσανίου, ῥήτορος 'Αθηναίου τοὺς Λακεδαιμονίους ἀμαθεῖς ἐπικαλοῦντος· „'Ορθῶς, ἔφη, λέγεις· μόνον γὰρ 'Ελλήνων ἡμεῖς οὐδὲν κακὸν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν."

5.

Σπεῦδε βραδέως

Λόγου περὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ἐμπεσόντος, οἱ μὲν ἄλλοι ῥήτορες Ἀθήνησιν ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ βῆμα ἐκέλευον πολεμεῖν παραχρῆμα, ὁ δὲ Φωκίων ἠξίου περιμεῖναι λέγων· „Εἰ γὰρ τήμερον τέθνηκεν, καὶ αὔριον καὶ εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσται τεθνηκώς.“

6.

Περὶ Διογένους

Ὀνειδιζόμενός ποτε, ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν· „Ἐν ἀγορᾷ γάρ, ἔφη, καὶ ἐπείνησα.“

Διογένης εἰς Μύνδον ἐλθὼν καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν· „Ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ.“

Διογένης πρὸς τὸν ἐρόμενον· „Ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀριστᾶν;“ „Εἰ μὲν πλούσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ, εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχῃ.“

7.

Ἀποφθέγματα

Ἐμπεδοκλῆς τὴν τῶν Ἀκραγαντίνων τρυφὴν ἰδὼν ἔλεγεν· „Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι.“

Ἀλέξανδρος, Ἀναξάρχου φιλοσόφου περὶ κόσμων ἀπειρίας ἀκούων, ἐδάκρυε καὶ φίλων ἐρωτησάντων αὐτόν, τί δακρύει· „Οὐκ ἄξιον, ἔφη, δακρύειν, εἰ κόσμων ὄντων ἀπείρων ἑνὸς οὐδέπω κύριοι γεγόναμεν;“

Πύρρος ἀκούσας, ὅτι νεανίσκοι πολλὰ βλάσφημα περὶ αὐτοῦ πίνοντες εἰρήκασιν, ἐκέλευσεν ἀχθῆναι μεθ' ἡμέραν πρὸς αὐτὸν ἅπαντας· ἀχθέντων δέ, τὸν πρῶτον ἠρώτησεν, εἰ ταῦτα εἰρήκασι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ

νεανίσκος· „Ταῦτα, ἔφη, ὦ βασιλεῦ· πλείονα δ' ἂν τούτων εἴπομεν, εἰ πλείονα οἶνον εἴχομεν."

8.

Κυνηγὸς καὶ δρυοτόμος

Λέοντός τινος ἴχνη ἐζήτει κυνηγός· δρυοτόμον δ' ἐρωτήσας, εἰ εἶδεν ἴχνη λέοντος καὶ ποῦ κοιτάζει, ἔφη· „Καὶ αὐτὸν τὸν λέοντα ἤδη σοι δείξω." Ὁ δ' ὠχριάσας ἐκ τοῦ φόβου καὶ τοὺς ὀδόντας συγκρούων εἶπεν· „Ἴχνη μόνα ζητῶ, οὐχὶ αὐτὸν τὸν λέοντα."

9.

Περὶ τῆς τοῦ ὄνου σκιᾶς

Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ λέγειν ποτὲ κωλυόμενος ὑπ' Ἀθηναίων ἐν ἐκκλησίᾳ βραχὺ ἔφη βούλεσθαι πρὸς αὐτοὺς λέγειν. Τῶν δὲ σιωπησάντων· „Νεανίας, ἔφη, θέρους ὥρᾳ μισθωσάμενος ὄνον ἦει Μέγαράδε ἑπομένου τοῦ ὀνηλάτου. Μεσούσης δὲ τῆς ἡμέρας καὶ σφοδρῶς φλέγοντος τοῦ ἡλίου ἑκάτερος αὐτῶν ἐβούλετο ὑποδύεσθαι ὑπὸ τοῦ ὄνου σκιάν. Εἴργον δὲ ἀλλήλους, ὁ μὲν μεμισθωκέναι τὸν ὄνον, οὐ τὴν σκιάν, λέγων, ὁ δὲ μεμισθωμένος τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν." Δημοσθένης ταῦτα εἰπὼν ἀπῄει. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ἐπισχόντων καὶ δεομένων πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ· „Εἶθ' ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς, ἔφη, βούλεσθε ἀκούειν, λέγοντος δὲ ὑπὲρ σπουδαίων πραγμάτων οὐ βούλεσθε."

10.

Περὶ τοῦ τῶν ἀλεκτρυόνων ἀγῶνος

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο ἀλεκτρυόνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὅδε ὁ νόμος, ἐρῶ.

Ὅτε Θεμιστοκλῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐξῆγε τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλεκτρυόνας ἐθεάσατο μαχομένους. Οὐδὲ ἀργῶς εἶδεν· ἐπέστησε δὲ τὴν στρατιὰν καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς· „Οὗτοι μὲν οὔτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος οὔτε ὑπὲρ πατρῴων θεῶν κακοπαθοῦσιν οὔτε ὑπὲρ δόξης οὔτε ὑπὲρ ἐλευθερίας οὔτε ὑπὲρ παίδων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττηθῆναι ἑκάτερος μηδὲ εἶξαι θατέρῳ τὸν ἕτερον." Ἅπερ οὖν λέγων ἐπέρρωσε τοὺς Ἀθηναίους.

11.

Ἵππος καὶ ἔλαφος

Στησίχορος ἑλομένων στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν Ἱμεραίων Φάλαριν καὶ μελλόντων φυλακὴν διδόναι τοῦ σώματος τἆλλα διαλεχθεὶς εἶπεν αὐτοῖς τόνδε τὸν λόγον· „Ἵππος κατεῖχε λειμῶνα μόνος· ἐλθόντος δ' ἐλάφου καὶ διαφθείροντος τὴν νομὴν βουλόμενος τιμωρήσασθαι τὸν ἔλαφον ἠρώτα ἄνθρωπον, εἰ δύναιτ' ἂν μετ' αὐτοῦ κολάσαι τὸν ἔλαφον· ὁ δ' ἔφησεν, ἐὰν λάβῃ χαλινόν τε καὶ ἡνίαν καὶ αὐτὸς ἀναβῇ ἐπ' αὐτὸν ἔχων ἀκόντια. Συνομολογήσας δέ, ἀντὶ τοῦ τιμωρήσασθαι, αὐτὸς ἐδούλευσε τῷ ἀνθρώπῳ. Οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, ἔφη, ὁρᾶτε, μή, τοὺς πολεμίους βουλόμενοι τιμωρήσασθαι, ταὐτὰ πάθητε τῷ ἵππῳ· τὸν μὲν γὰρ χαλινὸν ἤδη ἔχετε, ἑλόμενοι στρατηγὸν αὐτοκράτορα· ἐὰν δὲ φυλακὴν δῶτε καὶ ἀναβῆναι ἐάσητε, δουλεύσετε Φαλάριδι."

12.

Μυῖα

Μυῖα ἐμπεσοῦσα εἰς χύτραν κρέατος, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ ζωμοῦ ἀποπνίγεσθαι ἤμελλεν, ἔφη πρὸς ἑαυτήν· „Ἀλλ' ἔγωγε καὶ βέβρωκα καὶ πέπωκα καὶ λέλουμαι, καὶ θνῃσκούσῃ οὐ μέλει μοι."

13.

Ἀλώπηξ καὶ βότρυς

Ἀλώπηξ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο ἐπί τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι καὶ οὐκ ἠδύνατο· ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν· „Ὠμφακές εἰσιν."

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τῶν πραγμάτων ἀφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

14.

Ἑρμῆς καὶ ἀγαλματοποιός

Ἑρμῆς γνῶναι βουλόμενος, ἐν τίνι τιμῇ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν, ἦκεν ἀφομοιωθεὶς ἀνθρώπῳ εἰς ἀγαλματοποιοῦ ἐργαστήριον· καὶ θεασάμενος Διὸς ἄγαλμα ἐπύθετο, πόσου· τοῦ δὲ εἰπόντος „δραχμῆς", γελάσας

ἡρώτα τῆς Ἥρας πόσου ἐστίν· εἰπόντος δὲ ἔτι μείζονος, θεασάμενος καὶ ἑαυτοῦ ἄγαλμα ὑπέλαβεν, ὅτι αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ ἄγγελός ἐστι καὶ ἐπικερδής, περὶ πολλοῦ οἱ ἄνθρωποι ποιοῦνται. Διὸ προσεπυνθάνετο ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἔφη· „Ἀλλ' ἐὰν τούτους ἀγοράσῃς, τοῦτόν σοι προσθήκην δώσω."

15.

Κύων

Λάθρᾳ κύων ἔδακνεν. Τούτῳ δὲ ὁ δεσπότης κώδωνα ἐκρέμασεν, ὥστε πρόδηλον εἶναι τοῖς πᾶσιν. Οὗτος δὲ τὸν κώδωνα σείων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἠλαζονεύετο. Γραῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ κύων· „Τί φαντάζῃ; Οὐ δι' ἀρετὴν τοῦτον φορεῖς, ἀλλὰ δι' ἔλεγχον τῆς κεκρυμμένης σου κακίας."

16.

Αἰγοβοσκὸς καὶ αἶγες

Εἰς σπήλαιον ἀοίκητον αἰγοβοσκὸς ἐν χειμῶνι αἶγας ἤγαγεν. Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἀγρίας αἶγας καὶ τράγους, πλείονας ὧν εἶχεν αὐτὸς καὶ μείζους. Τὰς ἰδίας δὲ ἀφεὶς ἐπὶ ταῖς ἀγρίαις ταύτας ἔτρεφε τοῖς φύλλοις· Ὅτε δὲ εὐδία γέγονεν, τὰς μὲν ἰδίας εὗρε τεθνεώσας ἐκ τοῦ λιμοῦ, αἱ δὲ ἄγριαι πρὸς τὸ ὄρος ἔφυγον. Ὁ δὲ αἰπόλος γελαστὸς εἰς τὸν οἶκον ἦλθε κενός.

Ὅτι οὐδαμῶς ἡμᾶς πρέπει ἀμελεῖν τῶν οἰκείων, ἐπ' ἐλπίδι κέρδους ἐξ ἀλλοτρίων γενησομένου.

17.

Λύκος καὶ λέων

Λύκος ποτὲ ἄρας πρόβατον ἐκ ποιμνίου, ἐκομιζεν αὐτὸ εἰς κοίτην. Λέων δὲ αὐτῷ συναντήσας, ἀφείλετο τὸ πρόβατον. Ὁ δὲ πόρρωθεν σταθεὶς εἶπεν· „Ἀδίκως ἀφείλου τὸ ἐμόν." Ὁ δὲ λέων γελάσας ἔφη· „Σοὶ γὰρ δικαίως ὑπὸ φίλου ἐδόθη;"

Τοὺς ἅρπαγας καὶ πλεονέκτας λῃστὰς ἐν ἑνὶ παίσματι κειμένους καὶ ἀλλήλους μεμφομένους ὁ λόγος ἐλέγχει.

18.

Ὄνος καὶ λεοντῆ

Ὄνος δορὰν λέοντος ἐνδὺς λέων ἐνομίζετο ὑπὸ πάντων· καὶ φυγὴ μὲν ἦν ἀνθρώπων, φυγὴ δὲ θηρίων· Ὡς δ' ἀνέμου πνεύσαντος ἡ δορὰ περιῃρέθη καὶ γυμνὸς ὁ ὄνος ἦν, τότε πάντες ἐπιδραμόντες ξύλοις καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν ἔπαιον.

19.

Γνῶμαι καὶ παροιμίαι

1. Οὐ δυνατόν ἐστι μὴ καμόντ' εὐδαιμονεῖν.
2. Πολλάκις καὶ μῶρος ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν.
3. Παθὼν μαθών.
4. Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.
5. Λάθε βιώσας.
6. Τολμᾶν ἀνάγκη.
7. Οὕτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
8. Ἔρδοι τις, ἦν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.
9. Πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ κακ' εἰπὼν ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.
10. Δέσποτα, μέμνησο Ἀθηναίων.
11. Λαβὼν ἀπόδος, ἄνθρωπε, καὶ λήψῃ πάλιν.
12. Εὕρηκα.
13. Ἐὰν ἔχωμεν χρήμαθ', ἕξομεν φίλους.

UVOD

1. Grčko pismo

Grci su preuzeli pismo od Feničana, ali su ga znatno dotjerali. Feničani su u pismu bilježili samo suglasnike. Za grčki jezik nepotrebne feničke znakove preudesili su Grci kao znakove za samoglasnike. Upotrebu i pisanje samoglasnika dugujemo, dakle, Grcima.

Jedno su vrijeme Grci pisali, kao i Feničani, s desne strane na lijevu, a kasnije naizmjence s desne na lijevu i s lijeve na desnu stranu — βουστροφηδόν — bustrofedon (βοῦς = govedo i στρέφω = okrećem), tj. na način kako se kod oranja okreću volovi. Od svršetka 6. stoljeća pr. n. e. uobičajilo se u Atici pisanje s lijeve strane na desnu, kako i mi pišemo.

2. Vježbe u čitanju i pisanju

1. Za *s* ima grčki jezik dva mala slova: σ i ς. Prvo slovo stoji u sredini i na početku riječi, a drugo samo na kraju. I kad stoji među samoglasnicima, σ se izgovara kao naše *s*.

2. Slovo γ izgovara se pred γ kao naše *n*. Isto biva i pred ostalim grlenim suglasnicima (κ i χ) i pred ζ.

3. Riječi koje počinju samoglasnikom imaju na njemu poseban znak koji se zove *hak* (lat. spiritus), i to ili tihi hak (spiritus lenis) = ᾽ koji se ne izgovara, ili oštri hak (spiritus asper) = ῾ koji se izgovara kao lagano *h*.

I suglasnik ρ na početku riječi ima oštri hak, ali se on ne izgovara.

Kod malih slova hak stoji nad samoglasnikom i nad suglasnikom ρ, a kod velikih slova s lijeve strane gore. Kad se u sredini riječi nađu

dva ρ, onda se često nad prvi ρ stavlja tihi, a nad drugi oštri hak, ali se oba ρ izgovaraju kao da na njima nema nikakva znaka.

4. Samoglasnik ι izgovara se uvijek, i kad stoji ispred samoglasnika, kao naše i, a ne kao j.

5. Grčki jezik ima dva naglaska: oštri (accentus acutus) = ´ i zavinuti (accentus circumflexus) = ~.

a) Oštri naglasak može stajati na jednom od posljednja tri sloga.

Riječ koja ima oštri naglasak na posljednjem slogu zove se oksitona (ὀξύτονον). Kod oksitone zamjenjuje se oštri naglasak u sredini govora teškim naglaskom (accentus gravis) = `. Oksitona zadržava oštri naglasak pred interpunkcijom.

b) Riječ koja ima oštri naglasak na pretposljednjem slogu zove se paroksitona (παροξύτονον).

c) Riječ koja ima oštri naglasak na trećem slogu od kraja zove se proparoksitona (προπαροξύτονον). Oštri naglasak može stajati na trećem slogu od kraja samo onda ako je posljednji slog kratak.

d) Zavinuti naglasak može stajati samo na posljednjem ili pretposljednjem slogu riječi.

Ako riječ ima zavinuti naglasak na posljednjem slogu, zove se perispomena (περισπώμενον).

e) Riječ koja ima zavinuti naglasak na pretposljednjem slogu zove se properispomena (προπερισπώμενον).

Zavinuti naglasak može stajati na pretposljednjem slogu samo onda ako je posljednji slog kratak. Zavinuti naglasak mogu imati samo dugi slogovi.

Kratki su slogovi oni koji imaju kratak samoglasnik: α, ε, ι, ο, υ, a dugi oni koji imaju dug samoglasnik α, η, ι, ω, υ ili dvoglas (diftong). Znakom ∪ bilježimo kratak, a znakom – dug samoglasnik.

6. Dvoglase (diftonge): αυ, αι, ει, ευ, οι, ου izgovaraj tako da se pri izgovoru čuju oba glasa, ali da čine jedan slog: αυ = au, αι = ai, ει = ei, ευ = eu, οι = oi, ου = u. Dvoglas υι koji nalazimo u riječi μυῖα izgovaraj üj (müja). Kod dvoglasa hak i naglasak stoje nad drugim samoglasnikom.

7. Kad se samoglasnici α, η, ω združe sa samoglasnikom ι, nastaju nepravi dvoglasi, kod kojih se ι piše ispod tih samoglasnika te se ne izgovara (ῑōta subscriptum). Kod velikih slova to se ι piše desno uz samoglasnik (ῑōta adscriptum).

ENKLITIKE

Ὁ πόνος ἡδύς ἐστιν (= ἡδύσεστιν). Rad je ugodan.
Γεωργός τις (= γεωργόστις) ἔπεται. Neki seljak dolazi.
Φιλόσοφός τις (= φιλόσοφόστις) λέγει. Neki mudrac govori.

Riječi koje se u izgovoru naslanjaju na riječ pred sobom te ponajviše gube svoj naglasak tako da se zajedno s prethodnom riječi izgovaraju kao cjelina zovu se enklitike (od ἐγκλίνω = naslanjam se). Takve su riječi npr. ἐστί(ν) = jest, je, εἰσί(ν) = jesu, su, τὶς = netko, τὶ = nešto i mnoge druge.

PRAVILA O NASLANJANJU ENKLITIKE

a) Ἡ ὁμόνοια τῆς εὐδαιμονίας πηγή ἐστιν.
Sloga je izvor sreće.

Iza oksitone enklitika gubi naglasak, a oksitona ne pretvara svoj oštri naglasak u teški.

b) Φίλος τις ἔπεται. Neki prijatelj dolazi.
Ἡ ὁμόνοια πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας ἐστίν.

Iza paroksitone jednosložna enklitika gubi naglasak, a dvosložna ga zadržava.

c) Ἡ ὁμόνοιά ἐστι πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας.

Iza proparoksitone enklitika gubi naglasak, koji prelazi na posljednji slog proparoksitone, tako da ona ima dva naglaska.

d) Ἡ γῆ ἐστι σφαῖρα. Zemlja je kugla.

Iza perispomene enklitika gubi naglasak.

e) Ἡ γῆ σφαῖρά ἐστιν.

Iza properispomene enklitika gubi naglasak, koji prelazi na posljednji slog properispomene, tako da ona ima dva naglaska.

Pamti. Na kraju nekih riječi i oblika dolazi tzv. pokretljivo ν (ν ἐφελκυστικόν). Taj ν dolazi pred riječima koje počinju samoglasnikom i pred interpunkcijom. Evo riječi i oblika koji dobivaju pokretljivo ν:

1. ἐστί(ν), εἰσί(ν), εἴκοσι(ν); npr. φίλος ἐστὶν ἀγαθός. – φίλος ἀγαθός ἐστιν.
2. Treće lice jednine na -ε(ν); npr. ἔλεγεν αὐτός.
3. Dativ množine na -σι(ν); npr. παισὶν ἔλεγεν.
4. Treće lice množine i jednine na -σι(ν); npr. λέγουσιν ἄνθρωποι. – δῶρον δίδωσιν.

RIJEČI I KOMENTAR

Vježba 1.

Indikativ prezenta aktivnog		Imperativ	
φυλάττ-ω	čuvam	φύλαττ-ε	čuvaj!
φυλάττ-ει-ς	čuvaš	φυλάττ-ε-τε	čuvajte!
φυλάττ-ει	čuva		
φυλάττ-ο-μεν	čuvamo	Infinitiv	
φυλάττ-ε-τε	čuvate	φυλάττ-ειν	čuvati
φυλάττ-ου-σι(ν)	čuvaju		

ἐστί(ν) je, jest (*est*) ἦν bijaše (*erat*)
εἰσί(ν) su, jesu (*sunt*) ἦσαν bijahu (*erant*)

εἶναι biti (esse)

ἀδικία, -ας, ἡ nepravda
ἀνδρεία, -ας, ἡ hrabrost, junaštvo
βία, -ας, ἡ sila, nasilje
ἐργασία, -ας, ἡ rad, posao, poslovanje
ἔχθρα, -ας, ἡ neprijateljstvo
στρατιά, -ᾶς, ἡ vojska
σωτηρία, -ας, ἡ spas
φιλεργία, -ας, ἡ ljubav prema radu, radinost, marljivost
χώρα, -ας, ἡ zemlja, kraj
καί i
πλουτίζω bogatim
τίκτω radam
φέρω nosim, donosim

3.* Posvojni genitiv stoji obično između člana i imenice od koje zavisi (atributni položaj): ἡ τῶν στρατιῶν ἀνδρεία.

4. Grčki dativ ima značenje našega dativa, lokativa i instrumentala.

Vježba 2.

εἰρήνη, -ης, ἡ mir
ἐπιστήμη, -ης, ἡ znanje, znanost, nauka
νίκη, -ης, ἡ pobjeda
τέχνη, -ης, ἡ vještina, obrt, umjetnost (tehnika)
τιμή, -ῆς, ἡ čast; cijena (robe)
τύχη, -ης, ἡ slučaj, sudbina, sreća
ψυχή, -ῆς, ἡ dah, srce, duša (psihologija)
πιστεύω vjerujem
στέργω ljubim
τρέφω hranim
φυλάττω čuvam
χαίρω radujem se, veselim se
οὐ (οὐκ pred vokalima, οὐχ pred vokalima s oštrim hakom) ne (lat. *non*)

Vježba 3.

ἀλήθεια -ας, ἡ istina
δειλία, ας, ἡ plašljivost, kukavština
δόξα, -ης, ἡ slava
ἐλευθερία, -ας, ἡ sloboda
ἧττα, -ης, ἡ poraz
εὐδαιμονία, -ας, ἡ blagostanje, sreća
θάλαττα, -ης, ἡ more (talas)
θεά, -ᾶς, ἡ božica
μέλιττα, -ης, ἡ pčela
Μοῦσα, -ης, ἡ Muza
ὁμόνοια, -ας, ἡ sloga
πηγή, -ῆς, ἡ izvor
ῥίζα, -ης, ἡ korijen (*radix*)
σοφία, -ας, ἡ mudrost
φυγή, -ῆς, ἡ bijeg (*fuga*)
θαυμάζω (s akuz.) divim se, čudim se
μέν... δέ... ovim se česticama ističe suprotnost; μέν se obično ne prevodi, već samo δέ veznikom a, ali. Pazi na poredak: ἡ μέν... ἡ δέ...

2. Imenica kao dio imenskoga predikata obično nema člana.

4. Muze su zaštitnice pjesnika i umjetnika, kćeri Zeusa i Mnemozine. Bilo ih je devet: Talija, Uranija, Melpomena, Polihimnija, Erato, Klio, Kaliopa, Euterpa i Terpsihora. (Za lakše pamćenje njihovih imena služi mnemotehnički izraz *Tum peccet.*)

Vježba 4.

Atena (grad) Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ (*plur. tantum* — lat. *Athenae, arum*)
bitka μάχη, -ης, ἡ
iskustvo ἐμπειρία, -ας, ἡ
početak ἀρχή, -ῆς, ἡ
pravda δικαιοσύνη, -ης, ἡ
prijateljstvo φιλία, -ας, ἡ
snaga ῥώμη, -ης, ἡ
cvjetam ἀκμάζω
izbjegavam φεύγω s akuz. (*fugio*)
povećavam αὐξάνω (*augeo*)
spasavam σῴζω
nema οὐκ ἔστι(ν)
nego ἀλλά (lat. *sed*)
u ἐν (s dat.)

Za izricanje zabrane uz imperativ stoji uvijek negacija μή.

*Taj broj označuje rečenice u vježbama.

Vježba 5.

ἀρετή, ῆς, ἡ vrlina, hrabrost
γραμματική, -ῆς, ἡ gramatika
ἐργάτης, -ου, ὁ radnik
Ἐφιάλτης, -ου, ὁ Efijalt
ἡδονή, -ῆς, ἡ naslada, radost
Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ Termopile
Λεωνίδας, -ου, ὁ Leonida
μαθητής, -οῦ, ὁ učenik
νεανίας, -ου, ὁ mladić
πολίτης, -ου, ὁ građanin (politika)
προδότης, -ου, ὁ izdajica (lat. *proditor*)
Σπαρτιάτης, -ου, ὁ Spartanac
ὠφέλεια, -ας, ἡ korist
διώκω (s akuz.) gonim, progonim, težim za čim
κολάζω kažnjavam
μανθάνω učim (se)
παρέχω pružam, dajem, zadajem, donosim
εἰκότως s pravom

1. Λεωνίδας — Leonida, spartanski kralj, junački poginuo u bitki kod Termopila (god. 480. prije n. e.).

Ἐν Θερμοπύλαις — kod Termopila; Termopile su klanac između Tesalije i Fokide, poznat po Leonidinu junaštvu.

Ἐφιάλτης — Efijalt, Tesalac koji je pokazao Kserksovoj vojsci kod Termopila put preko brda.

Vježba 6.

Indikativ prezenta medijalnog (pasivnog)

φυλάττ-ο-μαι	čuvam se	(čuvaju me)
φυλάττ-η(ει)	čuvaš se	(čuvaju te)
φυλάττ-ε-ται	čuva se	(čuvaju ga)
φυλαττ-ό-μεθα	čuvamo se	(čuvaju nas)
φυλάττ-ε-σθε	čuvate se	(čuvaju vas)
φυλάττ-ο-νται	čuvaju se	(čuvaju ih)

Imperativ

φυλάττ-ου	budi čuvan!
φυλάττ-ε-σθε	budite čuvani!

Infinitiv

φυλάττ-ε-σθαι biti čuvan

Kao latinski, tako i grčki jezik ima *verba deponentia*, tj. glagole koji imaju samo medijalni (ili pasivni) oblik, a aktivno značenje; npr. πείθομαι (slušam, pokoravam se), γίγνομαι (postajem).

Ἀθηνᾶ, -ᾶς, ἡ Atena (božica)
Ἀπελλῆς, -οῦ, ὁ Apel
γῆ, γῆς, ἡ zemlja (geometar, geografija)
γραφική, -ῆς, ἡ slikarstvo (grafika)
ἐπωνυμία, -ας, ἡ nadimak, ime
Ἑρμῆς, -οῦ, ὁ Hermo
εὑρετής, -οῦ, ὁ pronalazač, izumitelj
Θαλῆς, -οῦ, ὁ Tal
λύρα, -ας, ἡ lira

ποιητής, -οῦ, ὁ pjesnik (*poēta*)
σφαῖρα, -ας, ἡ kugla, lopta, (sfera, stratosfera)
ἔχω imam, držim
λέγω govorim, kažem, zovem
ἀπό (prijedlog s gen.) od
ἐπί (prijedl. s dat.) radi, zbog; na
ὑπό (projedlog s gen. uz pasiv) od

2. Ἀθηνᾶς — Atena, kći Zeusa, zaštitnica grada Atene, božica mudrosti i umijeća.

3. Θαλῆν — Tal iz Mileta u Joniji, jedan od sedam mudraca, prvi grčki filozof. Živio je od god. 624—547. prije n. e. Prorekao je pomrčinu sunca god. 585. prije n. e.

Ἀπελλῆν — Apel, glasoviti grčki slikar (356—308. god. prije n. e.).

4. Ἑρμῆς — Hermo, sin Zeusov i Majin, glasnik bogova i zaštitnik trgovine.

5. Ἑρμαῖ — poprsja boga Herma, postavljena na stupovima po atenskim ulicama.

Vježba 7.

društvo ὁμιλία, -ας, ἡ
pjesma ᾠδή, -ῆς, ἡ (oda)
plodnost εὐφορία, -ας, ἡ
sudac δικαστής, -οῦ, ὁ
vojnik στρατιώτης, -ου, ὁ
dolikuje πρέπει, προσήκει
izbijam ἀνατέλλω
odgajam παιδεύω
poštujem σέβομαι (dep.)
sudim δικάζω
marljivo σπουδαίως
osobito διαφερόντως
ponajviše μάλιστα
pravedno δικαίως
strogo ἰσχυρῶς
iz ἐκ s gen. (pred samoglasnikom ἐξ; lat. *e, ex*)

2. Upotrijebi čestice μέν... δέ.

7. Dužnost je učenika = τοῦ μαθητοῦ ἐστιν — genitiv posvojni; usporedi u latinskom jeziku: *discipuli est.*

Vježba 8.

Ἀττική, -ῆς, ἡ Atika
Βοιωτία, -ας, ἡ Beotija
Ἐπαμεινώνδας, -ου, ὁ Epaminonda
Θῆβαι, -ῶν, αἱ Teba
καρτερία, -ας, ἡ postojanost
Λακωνική, -ῆς, ἡ Lakonija
πειθαρχία, -ας, ἡ poslušnost
Πελοπίδας, -ου, ὁ Pelopida
Σπάρτη, -ης, ἡ Sparta
τελευτή, -ῆς, ἡ svršetak, smrt
διαφέρω (s dat.) odlikujem se

Ἐπαμεινώνδας—Epaminonda, tebanski vojskovođa (418—362. prije n.e.), reorganizirao je tebansku vojsku, pobijedio Spartance kod Leuktre (g. 371) i Mantineje (god. 362), gdje je i poginuo.

Θῆβαι — Teba, glavni grad Beotije, pokrajine u srednjoj Grčkoj.

Πελοπίδας—Pelopida, ugledni Tebanac, Epaminondin prijatelj. Protjerao je Spartance iz Tebe (god. 378. prije n. e.), pao kod Kinoskefala u Tesaliji (g. 364) u borbi s Makedoncima.

Vježba 9.

ἄνθρωπος, -ου, ὁ čovjek (antropologija
δημοκρατία, -ας, ἡ demokracija
δῆμος, -ου, ὁ narod
διδάσκαλος, -ου, ὁ učitelj
ἰατρός, -οῦ, ὁ liječnik (psihijatrija)
λόγος, -ου, ὁ riječ, govor, pripovijest
νόμος, -ου, ὁ običaj, zakon, (autonomija)
νόσος, -ου, ἡ bolest
στρατηγός, -οῦ, ὁ vojskovođa
φίλος, -ου, ὁ prijatelj
χρόνος, -ου, ὁ vrijeme (kronika)
θεραπεύω liječim, njegujem, (terapija), štujem
πείθομαι (s dat.) slušam, pokoravam se
πολιτεύομαι vršim državne poslove, vladam
πολλάκις često

Vježba 10.

ἀγρός, -οῦ, ὁ njiva, polje (*ager*)
Αἴγυπτος, -ου, ἡ Egipat
δένδρον, -ου, τό drvo
δῶρον, -ου, τό dar
ἔργον, -ου, τό djelo (energija)
ἐχθρός, -οῦ, ὁ neprijatelj
ἱστορία, -ας, ἡ povijest
κόσμος, -ου, ὁ ures, nakit; svemir (kozmopolit)
λύπη, -ης, ἡ žalost, tuga, bol
Νεῖλος, -ου, ὁ Nil
παροιμία, -ας, ἡ poslovica
ποταμός, -οῦ, ὁ rijeka (Mezopotamija)
ὕλη, -ης, ἡ šuma (*silva*)
φάρμακον, -ου, τό lijek, otrov (farmacija)
φυτόν, -οῦ, τό biljka
βλάπτω škodim
λαμβάνω uzimam, primam, dobivam
ὅτι (izrični veznik) da

1. Imena zemalja obično dobivaju član (ἡ Ἀσία, ἡ Αἴγυπτος) i ženskoga su roda.

Ženskoga su roda imena stabala, zemalja, otoka (ἡ νῆσος) i većinom imena gradova.

Imena rijeka dolaze kao atribut između člana i riječi ποταμός; npr. ὁ Νεῖλος ποταμός.

Muškoga su roda imena rijeka, vjetrova i mjeseci.

2. Ako je subjekt imenica srednjega roda u množini, glagolski predikat stoji obično u jednini, a predikatno ime uvijek u množini.

Vježba 11.

knjiga βίβλος, -ου, ἡ
loza ἄμπελος, -ου, ἡ
nesloga διαφορά, -ᾶς, ἡ
plod καρπός, -οῦ, ὁ
priča μῦθος, -ου, ὁ (mitologija)
rad πόνος, -ου, ὁ
rob δοῦλος, -ου, ὁ
san ὕπνος, -ου, ὁ (hipnoza)
seljak γεωργός, -οῦ, ὁ
veliko mnoštvo ἀφθονία, -ας, ἡ
vino οἶνος, -ου, ὁ (*vinum*)
život βίος, -ου, ὁ (biologija)
životinja ζῷον, -ον, τό (zoologija)
čitam ἀναγιγνώσκω
poznajem γιγνώσκω
prosuđujem κρίνω

3. po plodovima — prevedi: iz plodova.

4. za čovjeka — prevedi: čovjeku. To je dativ interesa koji pokazuje komu se na korist ili štetu što radi. (Usporedi: *Non scholae, sed vitae discimus*).

7. od loze — prevedi: iz loze.

9. Vidi bilješku 3.

10. učenikov — prevedi: učenika (genitiv).

Hrvatski ili srpski posvojni pridjev prevodi se na grčki jezik obično imenicom u posvojnom genitivu; učenikov prijatelj = ὁ τοῦ μαθητοῦ φίλος.

Vježba 12.

ἵππος, -ου, ὁ konj
κάλαμος, -ου, ὁ trska, žitna stabljika (mn. slama); pisaljka
κίνδυνος, -ου, ὁ opasnost, pogibao
ὄνος, -ου, ὁ magarac
πεζός, -οῦ, ὁ pješak (*pedes*)
πολέμιος, -ου, ὁ neprijatelj
πόλεμος, -ου, ὁ rat
σῖτος, -ου, ὁ (mn. σῖτα) pšenica, uopće žito, hrana (parazit)
συνεργός, -οῦ, ὁ suradnik, pomoćnik
χόρτος, -ου, ὁ sijeno
ἀναβαίνω idem gore; ἐφ' ἵππον uzjašem konja
ἐθέλω hoću
ἥκω došao sam, ovdje sam
καταπίπτω padam, srušim se
λέγω πρός (s akuz.) govorim komu
παραβάλλω mećem pred koga (parabola)
προάγω vodim naprijed; idem dalje
ὑπάρχω jesam
ἀεί uvijek
ἤδη već
πάλιν natrag, opet
πῶς kako
τὸ τελευταῖον naposljetku, napokon
ἐπί (prijedlog s akuz.) na
μετά (prijedlog s gen.) s, uz (s akuz.) poslije
γάρ jer
ἐπεί kad; jer
ἕως dok (ne)
ὡς kao, kao što

Vježba 13.

ἀδελφός, -οῦ, ὁ brat
βλάβη, -ης, ἡ šteta
γλῶττα, -ης, ἡ jezik
θησαυρός, -οῦ, ὁ riznica, blago
παιδεία, -ας, ἡ odgoj, obrazovanost
ἀγαθός 3 dobar
ἀθάνατος 2 besmrtan, vječan
ἀληθινός 3 istinit, iskren, pravi
ἀνδρεῖος 3 muževan, hrabar, junačan
δίκαιος 3 pravedan
Ἑλληνικός 3 grčki
ἰσχυρός 3 jak, čvrst, strog
κακός 3 zao, opak
παλαιός 3 star (paleologija)
ἕπομαι (s dat.) slijedim
παρά (prijedlog s dat.) kod
σύν (prijedlog s dat.) s, sa

Vježba 14.

Ἀκαδήμεια, -ας, ἡ Akademija, vrt Akademov u Ateni
Θησεῖον, -ου, τό Tezejon, hram Tezejev u Ateni

ἱερόν, -οῦ, τό svetište, hram
Ἰλισσός, -οῦ, ὁ Ilis, rječica u Atici
Λύκειον, -ου, τό Likej, škola gdje je poučavao Aristotel (Usp. licej)
μνημεῖον, -ου, τό spomenik
πεδίον, -ου, τό ravnica, dolina
πέτρα, -ας, ἡ stijena, pećina, hrid
τεχνίτης, -ου, ὁ umjetnik
Φειδίας, -ου, ὁ Fidija
ἄκρος 3 visok, strm
ἐλεφάντινος 3 od slonove kosti
θαυμαστός 3 divan, čudan
παντοδαπός 3 raznovrstan, svakojak, različit
ποικίλος 3 šaren, umjetno izrađen; ποικίλη στοά, ἡ šareni trijem u Ateni

Ἀκαδήμεια — Akademija, škola u Ateni u kojoj je poučavao filozof Platon (Usp. Akademija).

Ποικίλη στοά — šareni trijem u Ateni; sagrađen je oko g. 450. prije n. e., a ime je dobio po tome što su mu zidovi bili ukrašeni slikama poznatog slikara Polignota. U tom trijemu osnovao je oko g. 300. prije n. e. svoju filozofsku školu Zenon. Sljedbenici te škole prozvali su se po tom trijemu stoicima.

Φειδίου — Fidija, glasoviti atenski kipar u Periklovo doba, graditelj golemih kipova prevučenih zlatom i slonovom kosti (Zeus i Atena).

Ἔστι — pazi na naglasak! Ako enklitika ἐστί(ν) stoji na početku rečenice, mora imati naglasak na prvom slogu.

Vježba 15.

ἐνιαυτός, -οῦ, ὁ godina (*annus*); κατ' ἐνιαυτόν svake godine
κατακλυσμός, -οῦ, ὁ poplava
λόφος, -ου, ὁ brežuljak
νῆσος, -ου, ἡ otok (Peloponez)
ὁδός, -οῦ, ἡ put (hod, period)
πάπυρος, -ου, ὁ i ἡ papirna stabljika, papir
πόντος, -ου, ὁ more
ἄφθονος 2 nezavidljiv, obilan
εὔκαρπος 2 plodan
ὅμοιος 3 jednak, sličan (homonim)
παντοῖος 3 svakojak, raznovrstan
ἐξέχω stršim
κατακλύζω poplavljujem
ὀφείλω dugujem
μάλα veoma, vrlo
οὐ μόνον... ἀλλὰ καί ne samo... nego i
οὖν (postpozitivno) stoga, dakle
τότε tada
γάρ naime (stoji na drugom mjestu u rečenici, a prevodi se sa „jer" ili „naime"; lat. *enim*)
ὥσπερ kao (što)
κατά (prijedlog s akuz.) po, na, pokraj, za
περί (prijedlog s gen.), o, oko, za

πάπυρος — papirna stabljika koja je rasla u Egiptu i predmeti načinjeni od njezina lika i kore.

Vježba 16.

ἄντρον, -ου, τό spilja, pećina (*antrum*)
Ἴσσα, -ης, ἡ Vis
ναύτης, -ου, ὁ mornar
νεκρός, -οῦ, ὁ mrtvo tijelo, mrtvac (nekrolog)
νοῦς, νοῦ, ὁ razum, pamet, misao, ćud

ὅπλον, -ου, τό (obično u množ.) oružje
ὀργή, -ῆς, ἡ srdžba, gnjev
ὀστοῦν, -οῦ, τό kost (*os*)
πλοῦς, πλοῦ, ὁ plovidba
Φάρος, -ου, ἡ Hvar
καλός 3 lijep (kalodont)
μικρός 3 malen, kratak (mikrofon)
σιδηροῦς 3 od željeza, željezan (siderit)
χαλκοῦς 3 od mjedi, mjeden
εὑρίσκω nalazim
εἰς (prijedlog s akuz.) u, na, do, za

Vježba 17.

ἄγγελος, -ου, ὁ glasnik, vjesnik
ἔλαφος, -ου, ὁ i ἡ jelen
ἕως, ἕω, ἡ zora
ἥλιος, -ου, ὁ sunce
θηρευτής, -οῦ, ὁ lovac
λαγώς, -ώ, ὁ zec
Μενέλεως, -εω, ὁ Menelaj
νεώς, νεώ, ὁ hram
Ὅμηρος, -ου, ὁ Homer
ἐλαφρός 3 brz, hitar
ἔνδοξος 2 glasovit, slavan
πλέως 3 pun

1. Ὅμηρος — Homer, slavni pjesnik Ilijade i Odiseje, živio oko god. 800. prije n. e., a rodom je bio vjerojatno iz Smirne u Maloj Aziji.

Μενέλεως — Menelaj, spartanski kralj, muž lijepe Helene, koju je ugrabio Trojanac Paris, što bijaše povodom Trojanskog rata. U tom ratu Menelaj se više puta istakao svojim junaštvom, osobito poslije smrti junaka Patrokla, druga Ahilejeva (17. knjiga Ilijade).

Vježba 18.

Atenjanin Ἀθηναῖος, -ου, ὁ
grob τάφος, -ου, ὁ
nagrada ἆθλον, -ου, τό
nemarnost ἀμέλεια, -ας, ἡ
nevolja ἀτυχία, -ας, ἡ
orao ἀετός, -οῦ, ὁ
slika κάτοπτρον, -ου, τό
vijenac στέφανος, -ου, ὁ
dobrohotan εὔνους 2
koristan χρήσιμος 3 i 2; ὠφέλιμος 3 i 2
lijen ἀργός 3
marljiv σπουδαῖος 3
pun μεστός 3
težak χαλεπός 3
zlatan χρυσοῦς 3
držim νομίζω
lovim θηρεύω
polazim na τρέπομαι εἰς, ἐπί, πρός s akuz.

1. u zoru — prevedi: ἅμα τῇ ἕῳ ili ἅμα τῇ ἡμέρᾳ. Ἅμα inače kao prijelog s dativom ima značenje — zajedno sa.

2. Glagoli koji znače „držati koga čim ili za što" imaju kao i u latinskom jeziku uza se dva akuzativa.

3. ἀργός: taj pridjev izveden je od ἀ-εργός; korijen ἐργ- imao je nekoć suglasnik u početku: ϝεργ-; ἀ- (pred vokalima ἀν-, lat. in- *inutilis*), tzv. α privativum zapravo je negacija i prema tome daje nekom pojmu suprotno značenje.

7. u grobu — prevedi: grobom.

Vježba 19.

Αἴσωπος, -ου, ὁ Ezop
κακόν, -οῦ, τό zlo, opačina (obično u množ.)
ὀφθαλμός, οῦ, ὁ oko (oftalmologija)
πήρα, -ας, ἡ torba (putnička)
ἀλλότριος 3 tuđ (*alienus*)
ἕκαστος 3 svaki (pojedini)
ἑκάτερος 3 jedan i drugi
ἴδιος 3 vlastit, svoj
ὁ μέν... ὁ δέ jedan... drugi
δύο dva, dvije (*duo*)
βλέπω gledam, vidim
διό zato, stoga
ἔμπροσθεν sprijeda
ὄπισθεν straga

Αἴσωπος — Ezop, najstariji grčki pisac basana iz 6. stoljeća prije n. e. Prema Herodotu, bio je rob. U njega su se ugledali svi kasniji pisci basana, među njima i rimski pjesnik Fedro.

δ' ὄπισθεν = δὲ ὄπισθεν. Ako jedna riječ svršava, a druga počinje samoglasnikom, kratki se samoglasnik prve riječi izbacuje (elidira). Znak se zove apostrof.

Vježba 20.

ἄμπελος, -ου, ἡ loza, trs, vinograd
θάνατος, -ου, ὁ smrt
κάματος, -ου, ὁ umor, muka, trud
τέκνον, -ου, τό dijete
υἱός, -οῦ, ὁ sin
ἐγώ ja (lat. *ego*)
ὑμῖν vama
τὶς neki
συχνός 3 mnogi
ὅλος 3 čitav, sav
φίλος 3 mio, drag
ἀποθνῄσκω umirem
καταλύω odrješujem; βίον κ. završujem život, rastajem se sa životom
καταλείπω ostavljam
ὀρύττω kopam

Vježba 21.

αἴξ, αἰγός, ἡ koza
Ἄραψ, -βος, ὁ Arapin
γλαύξ ili γλαῦξ, -κός, ἡ sova
γνώμη -ης, ἡ pamet, misao, mišljenje, ćud, sud, poslovica (gnomski)
ἧλιξ, -κος, ὁ vršnjak
θρίξ, τριχός, ἡ dlaka, vlas, množ. kosa (trihina)
θυμός, -οῦ, ὁ srce, duša, junaštvo, srdžba
θώραξ, -κος, ὁ oklop (pneumotoraks)
κόραξ, -κος, ὁ gavran (*corvus*)
Κύκλωψ, -ωπος, ὁ Kiklop
λύκος, -ου, ὁ vuk
μέτωπον, -ου, τό čelo
ὀρνίθιον, -ου, τό ptičica
φόρμιγξ, -γγος, ἡ forminga, lira
φύλαξ, -κος, ὁ čuvar, stražar
μέσος 3 srednji
ἀλλάττω mijenjam
τέρπω veselim, razveseljujem

1. Usporedi u latinskom jeziku: *Similis simili gaudet.*
4. Usporedi našu poslovicu: Vrana vrani oči ne vadi.
7. Forminga je bila glazbalo slično harfi.

10. Kiklopi su, prema grčkom mitu, divlji jednooki divovi i ljudožderi. Pripadali su starijoj generaciji bogova, a predstavljaju divlje, još neukrođene prirodne sile. Najpoznatiji od njih je Polifem, sin Posejdonov, koga je Odisej oslijepio.

Vježba 22.

Ἅιδης, -ου, ὁ Had
ἐλπίς, -ίδος, ἡ nada
ἔρις, -ιδος, ἡ svađa
εὐεξία, -ας, ἡ stasitost
ἡμέρα, -ας, ἡ dan
ἰσότης, -ητος, ἡ jednakost
Κρόνος, -ου, ὁ Kron
μάθημα, -τος, τό nauka, znanost (matematika)
νύξ, νυκτός, ἡ noć (*nox*)
παῖς, παιδός, ὁ i ἡ dječak, djevojčica (pedagogija)
πατρίς, -ίδος, ἡ domovina
πούς, ποδός, ὁ noga
πρᾶγμα, -τος, τό djelo, posao
σῶμα, -τος, τό tijelo (somatologija)
τέττιξ, -γος, ὁ cvrčak
χάρις, -ιτος, ἡ ljubav, hvala, dražest, zahvalnost, ljupkost
πολιτικός 3 građanski, državni
ἀγάλλομαι dičim se
ᾄδω pjevam
βαδίζω idem, hodam
διανέμω dijelim, dajem
βασιλεύω kraljujem, vladam
ἔρχομαι idem, polazim
φροντίζω mislim na što, brinem se za koga ili što (gen.)
ὑπέρ (prijedlog s gen.) nad, za

7. Κρόνος — Kron, Titan, otac Zeusov i Herin, prije Zeusa vladar bogova. Zeus ga je svrgnuo i s ostalim Titanima bacio u Tartar.

Ἅιδης — Had, bog podzemnoga svijeta, brat Zeusov i Posejdonov (Pluto)

9. ἡμέρας... νυκτός — prevedi: danju... noću (*genitivus temporis*).

Vježba 23.

ἀγών, -ῶνος, ὁ borba, natjecanje, igra (agonija)
ἀηδών, -όνος, ἡ slavuj
ἀσπίς, -ίδος, ἡ štit
γέρων, -οντος, ὁ starac (geronti u Sparti)
ἐλέφας, -αντος, ὁ i ἡ slon (slonova kost)
Ἕλλην, -ηνος, ὁ Helen, Grk
ἡγεμών, -όνος, ὁ provodič, vojvoda, vojskovođa (hegemonija)
κνημίς, -ῖδος, ἡ dokoljenica
κόρυς, -υθος, ἡ kaciga
λαός, -οῦ, ὁ narod
λέων, -οντος, ὁ lav (*leo*)
λιμήν, -ένος, ὁ luka
ὄνυξ, -χος, ὁ nokat, pandža (*unguis*)
ὀδούς -όντος, ὁ zub
ὁπλίτης, -ου, ὁ teški oružanik, hoplit
ποιμήν, -ένος, ὁ pastir
Σπάρταχος, -ου, ὁ Spartak
χειμών, -ῶνος, ὁ zima, nevrijeme, oluja (*hiems*)
δεινός 3 strašan, sposoban, vješt
χρηστός 3 koristan, čestit, pošten, valjan (hrestomatija)

1. Σπάρταχος — Spartak, rob gladijator, rodom Tračanin, vođa najvećeg ustanka robova u Italiji od 73. g. prije n. e. Junački je poginuo u borbi protiv rimske vojske u Apuliji. Bio je vojskovođa nenadmašivih sposobnosti i hrabrosti.

Njegovoj hrabrosti divili su se i sami Rimljani i govorili da je vođa robova poginuo kako dolikuje velikom vojskovođi. Njegovu uspomenu i ime poštuje sav borbeni radni narod na svijetu.

Subjekt u rečenici je ἡ δόξα.

Vježba 24.

Ajant Αἴας, -αντος, ὁ
drama δρᾶμα, -τος, τό
gigant γίγας, -αντος, ὁ
Indija Ἰνδική, -ῆς, ἡ
kazalište θέατρον, -ου, τό
kuća οἰκία, -ας, ἡ; οἶκος, -ου, ὁ
Libija Λιβύη, -ης, ἡ
mlijeko γάλα, -ακτος, τό (galaktometar)
mrav μύρμηξ, -ηκος, ὁ
ovca πρόβατον, -ου, τό
Salamina Σαλαμίς, -ῖνος, ἡ
svjetiljka λαμπάς, -άδος, ἡ
udvorica κόλαξ, -κος, ὁ
nov καινός 3
borim se μάχομαι
osvjetljujem καταλάμπω
uspoređujem εἰκάζω (s dat.)
ne li ἄρ' (= ἄρα) οὐ (lat. *nonne*)
za ὑπέρ s gen.

1. Usporedi vj. 7. reč. 7.

5. Ajant — Telamonov sin sa Salamine, nakon Ahileja najveći grčki junak pod Trojom.

Giganti bijahu divovski sinovi zemlje, zmijolikih nogu. Njihova borba protiv bogova (gigantomahija) često je umjetnički prikazivana.

11. Salamina — otok nedaleko od Atene, poznat po pobjedi Grka nad Perzijancima god. 480. prije n. e.

Vježba 25.

Particip prezenta aktivnog

Nom.	φυλάττων	φυλάττουσα	φυλάττον	čuvajući
Gen.	φυλάττοντος	φυλαττούσης	φυλάττοντος	

ὁ (μὴ, οὐ) φυλάττων = onaj koji (ne) čuva.

Ἀνακρέων, -οντος, ὁ Anakreont
ἄνθραξ, -κος, ὁ ugljen (antracit)
ἄρχων, -ντος, ὁ vladalac, poglavar, arhont; zapovjednik
Κάνναι, -ῶν, αἱ Kana
ὄλεθρος, -ου, ὁ propast
χρυσός, -οῦ, ὁ zlato
Ῥωμαῖος, -ου, ὁ Rimljanin
φιλόσοφος, -ου, ὁ mudrac, filozof
ἄκων, ἄκουσα, ἄκον (gen. ἄκοντος) preko volje, nerado (*invitus*)
ἄφρων 2 nerazuman, lud
ἄχαρις, -ι, gen. -τος nezahvalan
ἑκών, ἑκοῦσα, ἑκόν (gen. ἑκόντος) drage volje, rado
ἐλεύθερος 3 i 2 slobodan
ἐπιστήμων 2 znajući, učen, pametan, vješt
εὐδαίμων 2 sretan, blažen, bogat, plodan
εὔελπις, -ι, gen. -ιδος, pun nade
μέλας, μέλαινα, μέλαν; gen. μέλανος, -αίνης, -ανος crn

τάλας, τάλαινα, τάλαν; gen. τάλανος, -αίνης, -ανος bijedan
χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν; gen. χαρίεντος, -έσσης, -εντος ugodan, drag, mio, dražestan

ἄγω vodim, provodim
ἁμαρτάνω griješim
διδάσκω učim koga (*doceo* 2)
σφάλλω varam (*fallo*)
δεῖ treba (*oportet*) akuz. s inf.

1. Κάνναι — Kana, maleno mjesto blizu mora u Apuliji, gdje je Hanibal god. 216. prije n. e. pobijedio oba rimska konzula Lucija Emilija Paula i Gaja Terencija Varona i sasvim uništio njihovu vojsku.

4. Pazi na konstrukciju!

10. Ἀνακρέων — Anakreont, lirski pjesnik iz Teja u Joniji (oko god. 550. prije n. e.), živio na dvoru tiranina Polikrata na otoku Samu.

Vježba 26.

ἀκόντιον, -ου, τό koplje
γυμνήτης, -ου, ὁ laki oružanik
δέρμα, -τος, τό koža (dermatologija)
λόγχη, -ης, ἡ koplje
μάχαιρα, -ας, ἡ mač
πελταστής, -οῦ, ὁ štitonoša, peltast
πέλτη, -ης, ἡ štit
σφενδόνη, -ης, ἡ praćka
τόξον, -ου, τό luk
χιτών, -ῶνος, ὁ hiton, košulja

βόειος 3 goveđi, od goveđe kože
λινοῦς 3 lanen
σκύτινος 3 kožnat
μακρός 3 dug, velik
ὕστερον kasnije, zatim
ἐγκαλύπτω umatam, zastirem u što
ἀντί (prijedlog s gen.) mjesto, za, pred
πρός (prijedlog s dat.) uz, osim
ἤ... ἤ ili ... ili

τοῖς ὁπλίταις... ἦσαν — dativ prisvojni; prevedi: hopliti su imali.

Vježba 27.

ἀήρ, -έρος, ὁ zrak (aerodrom, aerodinamika)
ἅλς, ἁλός, ὁ (*sal*) sol, more
ἔαρ, ἔαρος, τό (*ver*) proljeće
Ἑλλάς, -άδος, ἡ Helada, Grčka
θήρ, θηρός, ὁ (*fera*) zvijer, životinja
Μιλτιάδης, -ου, ὁ Miltijad
ξενία, -ας, ἡ gostoprimstvo
πῦρ, πυρός, τό; mn. πυρά, dat. πυροῖς vatra (pirotehnika)
ῥήτωρ, -ορος, ὁ (*orator*) govornik

σύμβολον, -ου, τό znak
σωτήρ, -ῆρος, ὁ spasitelj
σωφροσύνη, -ης, ἡ razboritost
φώρ, φωρός, ὁ (*fur*) kradljivac, tat
ἀναγκαῖος 3 potrebit, nuždan
βασανίζω kušam
διαγιγνώσκω raspoznajem, razlikujem, prosuđujem (dijagnoza)
ἐπιγιγνώσκω raspoznajem
θάλλω cvjetam
ὀνομάζω nazivam, zovem

4. ἔαρος — *genitivus temporis* (usp. u lat. *vere*).

6. Μιλτιάδης — Miltijad, atenski državnik i vojskovođa, pobjednik kod Maratona god 490. prije n. e.

Vježba 28.

αἰθήρ, -έρος, ὁ zrak (eter)
ἀνήρ ἀνδρός, ὁ muž, čovjek
ἀστήρ, -έρος, ὁ (*astrum*) zvijezda
γαστήρ, γαστρός, ἡ trbuh, želudac
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ Demetra
ἐπιστολή, -ῆς, ἡ pismo (*epistula*)
Ἡρόδοτος, -ου, ὁ Herodot
θεός, -οῦ, ὁ i ἡ bog, božica
θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ kći
μήτηρ, μητρός, ἡ majka (*mater*)
πατήρ, πατρός, ὁ otac (*pater*)
Περσεφόνη, -ης, ἡ Perzefona
Πυθαγορικοί, -ῶν, οἱ Pitagorovci
σελήνη, -ης, ἡ mjesec (*luna*)
χαρακτήρ, -ῆρος, ὁ značaj, karakter
οἱ ἄλλοι, -ων ostali
γνωρίζω spoznajem, poznajem
διαφέρει (bezl.) razlikuje se
δουλεύω robujem
λάμπω svijetlim se, sjam
περιμένω čekam, očekujem

1. Ἡρόδοτος — Herodot, grčki povjesničar iz Halikarnasa (484—425. prije n. e.), nazvan „ocem povijesti". U svom djelu prikazao je grčko-perzijske ratove te slavi Atenjane kao spasitelje Grčke. Njegovo djelo sadrži bogat i živo iznesen materijal. Herodot je posjetio Egipat, boravio u Aziji, pa čak i u Skitiji. Sve što je sam vidio i čuo, putujući stranim zemljama, unio je u svoju povijest. Herodot ipak ne daje još naučnog tumačenja povijesnih događaja, jer ih većinom tumači voljom bogova.

5. Πυθαγορικοί — Pitagorovci, sljedbenici filozofa Pitagore u južnoj Italiji. Bili su pristaše aristokrata pa su se toliko omrazili da ih je narod oko god. 500. prije n. e. u nekoj kući prigodom bogoslužja zatvorio i kuću zapalio. Tom su prigodom gotovo svi izgorjeli.

10. Περσεφόνη — Perzefona, kod Homera žena Hadova, strahovita gospodarica podzemnog svijeta.

Δημήτηρ — Demetra, majka Perzefonina, božica plodnosti i zaštitnica poljodjelstva.

Vježba 29.

dobročinitelj εὐεργέτης, -ου, ὁ
Etiopljanin Αἰθίοψ, -οπος, ὁ
mana ἁμάρτημα, -τος, τό
nerad ἀργία, -ας, ἡ
Perzijanac Πέρσης, -ου, ὁ
savjet βουλή, -ῆς, ἡ
grabežljiv ἅρπαξ, -γος (*rapax*)
razborit σώφρων, σῶφρον
ružan αἰσχρός 3
iskazujem ἀπονέμω
sjećajući se (onaj koji se sjeća) μνήμων, μνῆμον; sjeća se μνήμων ἐστίν (*memor est*)
smatram νομίζω
žrtvujem θύω
dobro εὖ

Vježba 30.

αἰτία, -ας, ἡ uzrok
ἀκρόπολις, -εως, ἡ tvrđava, akropola
Ἀναξαγόρας, -ου, ὁ Anaksagora
βρῶσις, -εως, ἡ hrana, jelo
δύναμις, -εως, ἡ moć, snaga (dinamo, dinamit)
μάντις, -εως, ὁ vrač, prorok
οἴκησις, -εως, ἡ stan, naselje

ὄφις, -εως, ὁ zmija
πόλις, -εως, ἡ grad, država
πόσις, -εως, ἡ piće
πρᾶξις, -εως, ἡ djelo, posao (praksa, praktičan)
στάσις, -εως, ἡ buna, razmirica
ὕβρις, -εως, ἡ obijest, opačina
φύσις, -εως, ἡ priroda, narav, ćud (fizika)
πολιτικός 3 građanski, državni; ζῷον πολιτικόν biće određeno za život u državnoj zajednici
διαφθείρω kvarim, upropašćujem, uništavam

3. U poslovicama i uzrečicama često se izostavlja pomoćni glagol. — Izreka Aristotela — najvećeg grčkog filozofa iz Stagire u Makedoniji (384—322. prije n. e.). Bio je učenik Platonov a učitelj Aleksandra Velikog. Osnovao je u Ateni u Likeju god. 355. prije n. e. tzv. peripatetsku školu (περίπατος = šetnja).

5. ἀκρόπολις — grad na uzvisini, visoka tvrđava u starim grčkim gradovima. Osobito je poznata akropola u Ateni (154 m visoka) koja je sva bila iskićena hramovima (Partenon, Erehtejon), kipovima i drugim spomenicima. Na akropoli se osobito mnogo gradilo u doba Periklovo.

10. Ἀναξαγόρας — Anaksagora, grčki filozof iz Klazomene u Maloj Aziji (500—428. pr. n. e.), koji je filozofiju prenio iz Male Azije u Atenu. Kao napredan um pobijao je suvremeno praznovjerje i religiozno tumačenje raznih prirodnih pojava (Sunce mu je npr. užaren kamen, a mjesec je nastanjen).

Vježba 31.

ἀθλητής, -οῦ, ὁ borac (u javnim igrama), atleta
ἀνδριάς, -άντος, ὁ kip (čovjeka)
ἄστυ, -εως, τό grad
βάλανος, -ου, ἡ žirka, mn. žir
βάτραχος, -ου, ὁ žaba
βότρυς, -υος, ὁ grozd
ἰχθύς, -ύος, ὁ riba
κεφαλή, -ῆς, ἡ glava
μῦς, μυός, ὁ miš (*mus*)
παράσιτος, -ου ὁ parazit
πῆχυς, -εως, ὁ lakat
σῦς, συός, ὁ i ἡ svinja (*sus*)
τροφή, -ῆς, ἡ (τρέφω) hrana, jelo
πεντεκαίδεκα petnaest
νήχομαι plivam
ὄζω mirišem, zaudaram (*odor*)
πορίζω pružam, dajem
ποτέ (enklitika, prilog) negda, jednom
πρός (prijedlog s akuz.) k, na, za, prema, protiv

4. Boj žaba i miševa prikazuje stari grčki komički ep nazvan Βατραχομυομαχία. To je parodija u kojoj mjesto Homerovih junaka dolaze žabe i miševi. Ep se pogrešno pripisivao Homeru.

7. Stari su Grci neobično voljeli javna natjecanja u raznim sportskim disciplinama, a pobjednike bi darivali vijencima, podizali im spomenike u rodnim mjestima i iskazivali velike počasti.

8. πῆχυς mjera za dužinu, iznosi otprilike 0,46 m.

Vježba 32.

φωνή, -ῆς, ἡ glas (fonetika)
χαλινός, -οῦ, ὁ uzda
βραδύς 3 spor
βραχύς 3 kratak (brahilogija)
γλυκύς 3 sladak, mio (glicerin)
ἡδύς 3 ugodan, sladak
θρασύς 3 hrabar, junačan, drzak
ταχύς 3 brz (tahimetar)
τραχύς 3 hrabar, silovit, žestok
διαλύω razrešujem, raskidam
μετάγω vodim, upravljam
μεταβάλλω mijenjam

5. τὸ μεταβάλλειν: supstantivirani infinitiv. Infinitiv sa članom postaje supstantiv (imenica) te se može sklanjati. (Usp. u njemačkom jeziku das Singen = pjevanje).

Usporedi latinsku poslovicu: *Varietas delectat.*

Vježba 33.

blago κτῆμα, -τος, τό
bogatstvo πλοῦτος, -ου, ὁ (plutokracija)
Erinija Ἐρινύς, -ύος, ἡ
Karanin Κάρ, Καρός, (plur. Κᾶρες, οἱ)
razboritost σύνεσις, -εως, ἡ
razum φρόνησις, -εως, ἡ
red (bojni) τάξις, -εως, ἡ
sjekira πέλεκυς, -εως, ὁ
dubok βαθύς 3
gorak πικρός 3
nestalan ἀβέβαιος 2
sramotan αἰσχρός 3
nadvisujem što ὑπερέχω s gen.
napuštam λείπω
bez ἄνευ (s gen.)

1. ima — prevedi: jest
4. arapskim — prevedi: Arapa.
6. Karani — stanovnici Karije, jugozapadne pokrajine u Maloj Aziji. Bili su na zlu glasu kao gusari.
7. Na atenskoj akropoli osobito se isticao mramorni starogrčki hram Atene παρθένος (djevičanske Atene) u dorskom stilu. U dnu srednje lađe stajao je glasoviti kip Atenin od zlata i slonove kosti (12 m visok), djelo Fidijino.
9. Izreka Hipokrata — grčkog liječnika s otoka Kosa (460—377. prije n. e.). On je osnivač znanstvene medicine kod Grka.
11. Erinije (lat. *Furiae*) — prema grčkoj priči, stanovale su u podzemnom svijetu i odanle kažnjavale nepravde i zločine na gornjem svijetu. Bile su tri sestre: Ἀληκτώ, Τισιφόνη i Μέγαιρα.

Vježba 34.

ἀγέλη, -ης, ἡ stado
Ἀχιλλεύς, -έως, ὁ Ahilej
βασιλεύς, -έως, ὁ kralj
βοῦς, βοός, ὁ i ἡ govedo, vol, krava (*bos*)
γονεύς, -έως, ὁ roditelj (*genitor*)
γραῦς, γραός, ἡ starica
Θέτις, -ιδος, ἡ Tetida
Λακεδαιμόνιος, -ου, ὁ Lakedemonjanin
οἶς, οἰός, ὁ i ἡ (*ovis*) ovan, ovca
Πάτροκλος, -ου, ὁ Patroklo

Πηλεύς, -έως, ὁ Pelej
ἄξιος 3 vrijedan, dostojan
πιστός 3 vjeran, pouzdan
σός 3 tvoj
ἀπονέμω dijelim, iskazujem
ἐπιβουλεύω (s dat.) zasjedam, vrebam na koga
νύκτωρ noću
πρό (prijedlog s gen.) pred, prije, za

1. Ἀχιλλεύς — Ahilej, najveći grčki junak pod Trojom, sin mirmidonskog kralja Peleja i morske božice Tetide, koja ga je, prema priči, kod kupanja u Stiksu, rijeci u podzemnom svijetu, držala za petu te mu je čitavo tijelo, osim pete, postalo neranjivo (Ahilova peta!).

6. τέρπονται λέγουσαι — prevedi: rado pripovijedaju. Uz glagole χαίρω i τέρπομαι stoji predikatni particip koji postaje u hrvatskoj rečenici predikatom, a oblici glagola χαίρω i τέρπομαι prevode se prilogom „rado".

Vježba 35.

ἄγαλμα, -τος, τό ures, ponos, kip (božji)
δμώς, δμωός, ὁ (gen. množ. δμώων) rob, sluga
ἥρως, -ωος, ὁ junak, heroj
ἠχώ, ἠχοῦς, ἡ jeka
Καλυψώ, -οῦς, ἡ Kalipsa
μήτρως, -ωος, ὁ ujak
Ὀδυσσεύς, -έως, ὁ Odisej
Ὀλυμπία, -ας, ἡ Olimpija
πάτρως,-ωος, ὁ stric
πειθώ, -οῦς, ἡ uvjeravanje
Πλάτων, -ωνος, ὁ Platon
Σαπφώ, -οῦς, ἡ Sapfa
δέκατος 3 deseti
ψεύδω varam

1. Ὀδυσσεύς — Odisej, kralj na otoku Itaci, sin Laertov, glavni junak Homerove Odiseje u kojoj se opisuju njegova desetgodišnja lutanja nakon pada Troje. Među junacima pod Trojom ističe se lukavošću i hrabrošću.

Καλυψοῖ — Kalipsa, nimfa, kći Atlasova, nakon brodoloma spasila je Odiseja i sedam ga godina zadržavala kod sebe na osamljenom otoku Ogigiji, nadajući se da će ga dobiti za muža. Odisej ju je, međutim, ostavio iz čežnje za domovinom premda mu je obećavala besmrtnost.

6. Ὀλυμπία — Olimpija, mjesto u Elidi na Peloponezu, gdje su se svake pete godine slavile olimpijske igre (τὰ Ὀλύμπια).

7. Πλάτων — Platon, grčki filozof iz Atene (427—347. prije n. e.), učenik Sokratov a učitelj Aristotelov. Oko god. 387. osnovao je u Ateni svoju filozofsku školu Akademiju.

Σαπφοῦς — Sapfa, najveća grčka pjesnikinja s otoka Lezba (oko god. 600. prije n. e.).

Vježba 36.

Korint Κόρινθος, -ου, ἡ i ὁ
lutanje πλάνη, -ης, ἡ
Odiseja, grčki ep Ὀδύσσεια, -ας, ἡ
pastir νομεύς, -έως, ὁ
Prometej Προμηθεύς, -έως, ὁ
trijem στοά, -ᾶς, ἡ
vuna ἔριον, -ου, τό
opisujem συγγράφω

2. Prometej — Titan, sin Japetov; po mitu, ukrao je bogovima vatru i darovao je ljudima da im omogući kulturni napredak. Za kaznu ga je Zeus prikovao o pećinu na Kavkazu, a jastreb mu je kljuvao jetru. Oslobodio ga je Heraklo.

4. Korint — zbog svoga položaja na Korintskoj prevlaci jedan od najbogatijih gradova Grčke, osobito poznat zbog razvijene trgovine, obrta i raskošnog života. God. 146. pr. n. e. razorio ga je rimski vojskovođa Lucije Mumije, opljačkavši velik broj umjetnina.

Jeka — prema Ovidijevim Metamorfozama nimfa koja se zaljubila u lijepog mladića Narcisa. Kad joj ovaj nije uzvratio ljubav, ona se od tuge sušila i napokon je ostao od nje samo glas.

5. tvojim pjesmama — prevedi: τὰς σὰς ᾠδάς.

Vježba 37.

Indikativ imperfekta aktivnog

ἐ-φύλαττ-ο-ν	čuvah	čuvao sam
ἐ-φύλαττ-ε-ς	čuvaše	čuvao si
ἐ-φύλαττ-ε(ν)	čuvaše	čuvao je
ἐ-φυλάττ-ο-μεν	čuvasmo	čuvali smo
ἐ-φυλάττ-ε-τε	čuvaste	čuvali ste
ἐ-φύλαττ-ο-ν	čuvahu	čuvali su

Αλέξανδρος, -ου, ὁ Aleksandar
ἑρμηνεύς, -έως, ὁ tumač
κῆρυξ, -κος, ὁ glasnik
Μακεδών, -όνος, ὁ Makedonac

Ἀλέξανδρος — Aleksandar Veliki, sin Filipov i Olimpijin, makedonski kralj od god. 336. prije n. e. Umro nenadano god. 323. prije n. e. u Babilonu.

Vježba 38.

ἄλσος, -ους, τό gaj, lug
ἄνθος, -ους, τό cvijet (antologija)
βάρβαρος, -ου, ὁ barbarin
βέλος, -ους, τό strijela
γένος, -ους, τό rod, pleme, vrsta (genealogija)
ἔθνος, -ους, τό narod, pleme (etnologija)
ἐπιθυμία, -ας, ἡ želja
ἔπος, -ους, τό riječ, govor, ep
θέρος, -ους, τό ljeto
ἰός, -οῦ, ὁ otrov
κέρδος, -ους, τό probitak, dobitak, korist
κῆπος, -ου, ὁ vrt
ὄρος, -ους, τό gora (orografija)
πονηρία, -ας, ἡ zloća, opačina
ψεῦδος, -ους, τό laž (pseudonim)
ἄγριος 3 divlji
ἁπλοῦς 3 jednostruk, jednostavan, prirodan, iskren
χρίω mažem

4. Ἐλπὶς κακοῦ κέρδους — *genitivus obiectivus*.
6. Grci su sve ostale narode smatrali barbarima.
7. Θέρους — *genitivus temporis* (Usp. u lat. *aestate*).

Vježba 39.

συμφορά, -ᾶς, ἡ nevolja, nesreća
ἀληθής 2 istinit
ἀσφαλής 2 pouzdan, stalan
ἀφανής 2 nevidljiv, neugledan
εὐγενής 2 plemenit (po rodu ili značaju)
μόνος 3 sam, jedini
σαφής 2 jasan, očit
ὑγιής 2 zdrav
ψευδής 2 lažan, lažljiv
οὔποτε nikada
ἔπειτα zatim
πρῶτον prvo, najprije

1. Izreka rimskog satiričara Juvenala.
4. Vidi bilješku u vj. 9.
5. Uz χρή dolazi akuz. s infinitivom (usp. u lat. *oportet*).
6. τἀληθῆ = τὰ ἀληθῆ (kraza tj. stezanje dviju riječi u jednu, κρᾶσις miješanje, znak koronida).

Vježba 40.

dubina βάθος, -ους, τό
kaciga κράνος, -ους, τό
zid τεῖχος, -ους, τό
lagan ῥᾴδιος 3
nesretan ἀτυχής 2, δυστυχής 2
podložan ὑπήκοος 2 (s gen. ili dat.)
slab ἀσθενής 2 (neurastenija)
branim ἀμύνω
rugam se σκώπτω

7. Izreka rimskog govornika Cicerona.

Vježba 41.

ἀρχηγός, -οῦ, ὁ praotac, osnivač
Δημοσθένης, -ους, ὁ Demosten
Ἡρακλῆς, -έους, ὁ Heraklo
Ξενοφῶν, -ῶντος, ὁ Ksenofont, grč. povjesničar
Σοφοκλῆς, -έους, ὁ Sofoklo
Σωκράτης, -ους, ὁ Sokrat
Τύριοι, -ων, οἱ Tirani, stanovnici grada Tira u Fenikiji
εὐκλεής 2 slavan
ἴσος 3 jednak, ravan
ὀνομαστός (ὄνομα) znamenit, glasovit
βούλομαι hoću, želim, volim
μᾶλλον... ἤ više ... nego

1. Σωκράτους — Sokrat, grčki filozof iz Atene (469—399. prije n. e.). Protiv njega je podignuta optužba da kvari mladež. Bio je osuđen na smrt jer je bio neprijatelj atenske demokracije. Sokratova nauka poznata je iz djela njegovih učenika Platona i Ksenofonta.

3. Δημοσθένης — Demosten, glasoviti atenski govornik (384—322. prije n. e.), bio je protivnik Filipa Makedonskog. Njegovi govori protiv Filipa (filipike) kojima je pozivao sve Grke na borbu za obranu slobode i nezavisnosti uzor su patriotizma.

4. Σοφοκλέους — Sofoklo, grčki pisac tragedija (496—406. prije n. e.). Napisao je 123 drame od kojih je sačuvano sedam. On je najveći dramatik svjetske literature do Shakespearea.

5. Ἡρακλέα — Heraklo, sin Zeusov i Alkmenin, grčki heroj koji je, prema priči, izvršio 12 junačkih djela u službi kralja Euristeja.

6. Τὸ τοῦ Πλάτωνος — prevedi: Platonova izreka.

Vježba 42.

Indikativ imperfekta medijalnog (pasivnog)

ἐ-φυλαττ-ό-μην	čuvah se (ili čuvahu me)
ἐ-φυλάττ-ου	čuvaše se (ili čuvahu te)
ἐ-φυλάττ-ε-το	čuvaše se (ili čuvahu ga)
ἐ-φυλαττ-ό-μεθα	čuvasmo se (ili čuvahu nas)
ἐ-φυλάττ-ε-σθε	čuvaste se (ili čuvahu vas)
ἐ-φυλάττ-ο-ντο	čuvahu se (ili čuvahu njih)

αἰδώς, -οῦς, ἡ stid, čednost
γῆρας, -ως, τό starost
θηρίον, -ου, τό zvijer, životinja
Θρᾷξ, -κός, ὁ Tračanin
Κάτων, -ωνος, ὁ Katon
κέρας, -ως, τό (*cornu*) rog, krilo vojske
κρέας, -ως, τό meso
τριήρης, -ους, ἡ (ναῦς) troveslarka, brza ratna lađa
ἐπίσημος 2 glasovit, znamenit (akuz.)
καλλύνω poljepšavam
πίνω pijem

1. αἰδῶ — akuz. obzira; prevedi: po čednosti.

3. Κάτων — Marko Porcije Katon (234—149. prije n. e.) s nadimkom „Stariji" bio je pravi Rimljanin staroga kova i žestok zastupnik nacionalnog smjera u literaturi i u životu. Zbog toga se protivio prodiranju helenizma u Rim, ali mu je trud bio uzaludan pa je i sam potkraj života, kako se priča, učio grčki jezik. Bio je vojskovođa, govornik, historičar i stručni pisac. Smatra se osnivačem rimske proze.

5. ταῖς τριήρεσιν — trijera, ratna lađa, na obje strane s tri reda vesala, jedan red nad drugim; odlikuje se brzinom i okretnošću.

7. Θρᾷκες — Tračani, stanovnici Trakije, koja se u staro doba prostirala istočno od Makedonije do Crnog mora te između Dunava na sjeveru i Egejskog i Mramornog mora na jugu.

Vježba 43.

Ἄρης, -εως i -εος, ὁ Ares
γόνυ, γόνατος τό (*genu*) koljeno
γυνή, γυναικός, ἡ žena (ginekologija)
δόρυ, δόρατος, τό koplje
Ζεύς, Διός, ὁ Zeus
Ἰλλυριοί, -ῶν, οἱ Iliri
κύων, κυνός, ὁ i ἡ (*canis*) pas
μάρτυς, μάρτυρος, ὁ i ἡ svjedok
μέρος, -ους, τό dio
Μνημοσύνη, -ης, ἡ Mnemozina, mati muza
ναῦς, νεώς, ἡ (*navis*) brod, lađa
οὖς, ὠτός, τό uho
πρόσωπον, -ου, τό lice
σιγή, -ῆς, ἡ šutnja
στρατόπεδον, -ου, τό tabor
ὕδωρ, ὕδατος, τό voda (hidrant, hidroplan, hidrografija)

χείρ, χειρός, ἡ ruka (kirurg, hiromant)
ἀποτρέπω (s gen.) odvraćam od čega
ἄρδω natapam
κλίνω nagibam, pregibam
νίπτω perem
ἀνδρείως hrabro, muževno
ἀντί (s gen.) protiv; mjesto, za; ispred

1. Διός — Zeus, sin Kronov, najveći grčki bog: gospodar neba i zemlje, oluje i munje, otac bogova i ljudi.

2. Ἄρεως — Ares, sin Zeusov i Herin, bog rata (kod Rimljana Mars).

Vježba 44.

baklja δᾴς, δᾳδός, ἡ stegnuto od δατς, -τδος)
Diogen Διογένης, -ους, ὁ
haljina ἐσθής, -ῆτος, ἡ (*vestis*)
kuća οἰκία, -ας, ἡ; οἶκος, -ου, ὁ
Rem Ῥῆμος, -ου, ὁ
Romul Ῥωμύλος, -ου, ὁ
Temistoklo Θεμιστοκλῆς, -έους, ὁ
tragedija τραγῳδία, -ας, ἡ
desni δεξιός 3 (*dexter*)
još i sada καὶ νῦν ἔτι
dug (do peta) ποδήρης 2

1. Romul i Rem, blizanci, bili su, po priči, sinovi boga Marta i vestalke Reje Silvije. Odgojila ih je vučica. Oni su osnivači Rima kojim je Romul vladao od god. 753. do 716. prije n. e. pošto je ubio Rema.

4. Temistoklo — atenski državnik (525—460. prije n. e.). Između drugog i trećeg perzijskog pohoda na Grčku dao je izgraditi snažnu ratnu mornaricu unatoč opoziciji konzervativne plemićke stranke na čelu s Aristidom, jer je uvidio da je budućnost Atene na moru. Ispravnost njegove politike potvrdila je pobjeda nad Perzijancima kod Salamine g. 480. prije n. e.

8. Diogen — grčki filozof iz Sinope na Crnom moru (404—323. prije n. e.). Propovijedao je odbacivanje kulture i povratak »prirodnom« životu. S njegovim imenom povezane su mnoge anegdote.

9. ribljim — prevedi genitivom množ. imenice.

Bilješka: Od vj. 45. dalje traži riječi u rječniku na kraju knjige!

Vježba 45.

2. Grci su već početkom 4. stoljeća prije n. e. počeli osnivati kolonije u Jadranskom moru. Prve i najnaprednije njihove kolonije u našim krajevima bile su Vis (Ἴσσα) i Hvar (Φάρος). One su kovale svoj novac i u njima se razvio bujan i kulturan život, zahvaljujući razgranatoj trgovini, eksploataciji robovskog rada i pljačkaškim pohodima na Ilire. Važne su bile još i ove kolonije: Κέρκυρα ili Κόρκυρα μέλαινα (Korčula), Ἐπίδαυρος (Cavtat) i dr.

9. Ova se izreka pripisuje jednom od 7 mudraca — Perijandru iz Korinta.

Vježba 46.

1. Kserkso — perzijski kralj, sin Darijev (485—465. prije n. e.). Nastavio je agresivnu politiku svoga oca prema Grcima i nakon dugih i velikih priprema pošao je s velikom vojskom protiv Grka, ali je bio pobijeđen kod Salamine (god. 480).

2. Jadransko more dobilo je ime po gradu Adriji u sjevernoj Italiji blizu ušća rijeke Pada. (Vidi i bilj. 2. u vježbi 45).

4. Heraklit — grčki filozof iz Efeza. Živio je potkraj 6. i početkom 5. stoljeća. Bio je jedan od osnivača dijalektike. On je osobito istakao zakonitost neprekidnog kretanja i mijenjanja u prirodi (πάντα ῥεῖ). Te se promjene zbivaju borbom suprotnosti, i to takvom brzinom »da nije moguće dvaput stati u jedan te isti potok«, kako on sam kaže.

Vježba 47.

1. Εὐριπίδης — Euripid, grčki pisac tragedija (480—406. prije n. e.), odličan je poznavalac ljudskih osjećaja. Od velikih grčkih tragika on je najbliži životu svoga vremena. Euripid uzima svoje junake iz grčke mitologije, ali im daje sve težnje i osjećanja pravih ljudi. Od 75 njegovih drama sačuvano je 19.

Po antičkoj predaji, ta se rečenica pripisuje delfijskom proročištu koje se, iskorištavajući praznovjerje i misticizam suvremenika, silno obogatilo i došlo do velikog političkog utjecaja u cijeloj Grčkoj. Kako je Sokrat bio predstavnik idealističkog i religijsko-moralnog nazora na svijet, proročište ga je iz svoga vlastitog interesa proglasilo najmudrijim čovjekom.

3. Ove riječi izrekao je Aristotel, učenik Platonov, kad je osnovao svoju filozofsku školu, udaljivši se od Platonove nauke.

Vidi bilj. 3. vj. 30; bilj. 7. vj. 35. i bilj. 3. vj. 33.

4. Δαρείου — Darej II perzijski kralj (424—405. prije n. e.), i žena mu Parisatida imali su više sinova, a od njih su se poslije Darejeve smrti Artakserkso i Kir otimali o prijesto.

Vježba 48.

7. οὐχί — pojačana negacija.

Vježba 49.

1. Menandar — najpoznatiji predstavnik novije atičke komedije (oko 342—290. prije n. e.). Za njim su se povodili rimski komediografi.

2. Falaris — zloglasni tiranin iz Akraganta na Siciliji (u 6. stolj. prije n. e.), poznat je po svojoj okrutnosti. Među ostalim spominje se da je osuđenike dao zatvarati u šupljeg mjedenog bika i pod njim potpaliti vatru uživajući u mukama svojih žrtava.

vrlo okrutan — prevedi superlativom (*superlativus elativus*).

4. Krez — posljednji kralj Lidije (oko 563—545. prije n. e.), basnoslovno bogat.

od svih kraljeva—prevedi genitivom bez prijedloga (*genitivus partitivus*)

8. Kodro — po grčkoj priči, posljednji atenski kralj u 11. st. prije n. e. U ratu protiv Spartanaca spasio je domovinu, žrtvovavši sebe.

9. Minos — po priči, moćan vladar i zakonodavac na Kreti u doba cvata kretsko-mikenske kulture. Poslije smrti zbog svoje pravednosti sudac u pod-podzemnom svijetu.

Vježba 51.

2. kod — prevedi: u.

3. u svemu — prevedi akuzativom množine (akuzativ obzira).

4. oni koji hoće raditi = οἱ θέλοντες πράττειν.

5. Citat iz Sofoklove drame «Antigona».

8. put do slave — ἡ εἰς τὴν ἀρετὴν ὁδός.

Vježba 54.

8. ὑμῶν ἐστι prevedi: vaša je dužnost. Usp. bilj. 7. vj. 7.

9. Glagoli sjećanja imaju kao i u latinskom jeziku objekt u genitivu (*genitivus memoriae*).

Vježba 55.

5. To je izrekao mudrac Bijant iz Prijene kad je morao bježati iz svoje domovine, ostavivši svu svoju imovinu. (Usp. u latinskom jeziku: *Omnia mea mecum porto* — Ciceron).

Vježba 57.

3. τὰ ἐμαυτοῦ — dodaj: πράγματα.

5. ταὐτό = τὸ αὐτό.

6. Vidi vj. 47. bilj. 5.

σατράπης — satrap; golema perzijska država bila je podijeljena na pokrajine (satrapije) kojima su upravljali kraljevi namjesnici — satrapi. Oni su kupili od naroda porez za kralja, a osim toga su udarali na stanovništvo velike namete u svoju korist. Njihova je dužnost također bila držati u redu državne ceste i konake, brinuti se za straže, pribavljati brodovlje i vojsku. Satrapi su imali veliku vlast. Oni su zatvarali i kažnjavali ljude bez suda, gonili su seljake na »kraljevske radove« itd.

11. Εὐκλείδης — — Euklid, matematičar u Aleksandriji (oko god. 300. prije n. e.). Dao je prvu sustavnu geometriju u djelu Στοιχεῖα (*Elementa*) u 13 knjiga u kojem je obrađeno sve dotad poznato temeljno znanje iz aritmetike i geometrije. Na tom djelu temelji se naša obična ili tzv. euklidska geometrija.

Vježba 58.

1. malo ljudi — usporedi u latinskom jeziku: *pauci homines*.

5. među sobom — upotrijebi recipročnu zamjenicu: ἀλλήλων, dat. ἀλλήλοις, -αις, -οις.

Vježba 59.

Particip prezenta medijalnoga (pasivnoga)

φυλαττ-ό-μενος	onaj koji se čuva
φυλαττ-ο-μένη	ona koja se čuva
φυλαττ-ό-μενον	ono koje se čuva

Vježba 60.

1. Νίκη — Nika, božica pobjede. Atenjani su joj sagradili na Akropoli prekrasan mali hram (oko god. 430. prije n. e.) koji su kasnije Turci razorili, ali je nanovo podignut. Umjetnici je obično prikazuju krilatom.

Vježba 61.

5. Μαραθών — Maraton, selo nedaleko od Atene, znamenito je zbog bitke u kojoj je malen broj Atenjana pod Miltijadom porazio daleko veću vojsku Perzijanaca (god. 490. pr. n. e.). Glas o pobjedi donio je u Atenu glasnik koji se od iscrpljenosti mrtav srušio. Kao uspomena na taj događaj naziva se danas u atletici trka na 42 195 m »Maratonskom trkom«.

9. To su riječi filozofa Sokrata.

10. Usporedi latinsku poslovicu: *Quot homines, tot sententiae.*

Vježba 63.

9. kako se zoveš = koje ti je ime: τί σοι ὄνομά ἐστιν.

Vježba 64.

BROJEVI

Glavni, redni i prilošni

1	εἷς μία, ἕν jedan	πρῶτος prvi	ἅπαξ jedanput
2	δύο	δεύτερος	δίς
3	τρεῖς, τρία	τρίτος	τρίς
4	τέτταρες, τέτταρα	τέταρτος	τετράκις
5	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ἑπτά	ἕβδομος	ἑπτάκις
8	ὀκτώ	ὄγδοος	ὀκτάκις
9	ἐννέα	ἔνατος (ἔννατος)	ἐνάκις
10	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ἕνδεκα	ἑνδέκατος	ἑνδεκάκις
12	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	τρεῖς (τρία) καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τρισκαιδεκάκις
14	τέτταρες καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τετταρεσκαιδεκάκις

BROJEVI. Glavni, redni i priložni (nastavak)

15	πεντεκαίδεκα	πέμπτος καὶ δέκατος	itd.
16	ἑκκαίδεκα	ἕκτος καὶ δέκατος	
17	ἑπτακαίδεκα	ἕβδομος καὶ δέκατος	
18	ὀκτωκαίδεκα	ὄγδοος καὶ δέκατος	
19	ἐννεακαίδεκα	ἔνατος καὶ δέκατος	
20	εἴκοσι(ν)	εἰκοστός	εἰκοσάκις
30	τριάκοντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	τετταράκοντα	τετταρακοστός	itd.
50	πεντήκοντα	πεντηκοστός	
60	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός	
70	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός	
80	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός	
90	ἐνενήκοντα	ἐνενηκοστός	
100	ἑκατόν	ἑκατοστός	ἑκατοντάκις
200	διακόσιοι, -αι, -α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τριακόσιοι, -αι, -α	τριακοσιοστός	itd.
400	τετρακόσιοι, -αι, -α	τετρακοσιοστός	
500	πεντακόσιοι, -αι, -α	πεντακοσιοστός	
600	ἑξακόσιοι, -αι, -α	ἑξακοσιοστός	
700	ἑπτακόσιοι, -αι, -α	ἑπτακοσιοστός	
800	ὀκτακόσιοι, -αι, -α	ὀκτακοσιοστός	
900	ἐνακόσιοι, -αι, -α	ἐνακοσιοστός	
1 000	χίλιοι, -αι, -α	χιλιοστός	χιλιάκις
2 000	δισχίλιοι, -αι, -α	δισχιλιοστός	itd.
3 000	τρισχίλιοι, -αι, -α	τρισχιλιοστός	
10 000	μύριοι, -αι, -α	μυριοστός	μυριάκις
11 000	μύριοι καὶ χίλιοι		
20 000	δισμύριοι	δισμυριοστός	

4. Vidi vj. 49. bilj. 4.

τῶν τότε ἀνθρώπων: tadašnjih ljudi.

5. Πρωταγόρας — Protagora iz Abdere u Trakiji, uz Gorgiju najpoznatiji sofist u 5. stoljeću prije n. e., suvremenik je Periklov i Sokratov. Za veliku plaću poučavao je omladinu u govorništvu, pravu i filozofiji (osobito u etici). Poznata je njegova izreka πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος (*omnium rerum homo mensura*).

7. Ἔφεσος — Efez, stari trgovački grad u Maloj Aziji, sjedište kulta božice Artemide s glasovitim hramom koji se u starini ubrajao među 7 svjetskih čudesa. Od toga grada ostale su danas samo ruševine.

(τριῶν ἡμερῶν) ὁδόν — akuzativ protezanja (u prostoru i vremenu) na pitanje: kako daleko? — kako dugo? — τριῶν ἡμερῶν je *genitivus qualitatis* koji pokazuje svojstvo, ali samo onda kad je veličina ili dob naznačena brojem.

Σάρδεις — Sard, u starini glavni grad Lidije u Maloj Aziji, prijestolnica lidskih kraljeva.

9. τάλαντον, μνᾶ, δραχμή, ὀβολός — mjere za težinu i novac kod starih Grka.

11. Εὔβοια — Eubeja, najveći grčki otok u Egejskom moru.

στάδιον — stadij, grčka mjera za udaljenost (oko 180 m). Drugo značenje te riječi jest trkalište.

12. πυραμίδες — piramide su goleme kamene grobnice egipatskih faraona na zapadnoj obali rijeke Nila, izgrađene iskorištavanjem robovskog rada. Memfis, stara prijestolnica Egipta.

13. Ὀλυμπιάς — olimpijada, vrijeme od 4 navršene godine, od jedne olimpijske svečanosti do druge. Kao prva godina olimpijskog računanja vremena uzima se godina 776. prije n. e.

14. Διόσκουροι (= sinovi Zeusovi) — Dioskuri, Kastor i Polideuko (Poluks), blizanci, sinovi su Zeusa i Lede, kćeri spartanskog kralja Tindareja. Odlikovali su se mnogim junačkim djelima (Kastor osobito kao krotitelj konja, a Polideuko kao šakač). Grci su ih poštovali kao zaštitnike pomoraca. Poslije smrti uvršteni su među zvijezde.

Χάριτες (kod Rimljana Gracije) — Harite su tri božice dražesti: Εὐφροσύνη, Ἀγλαΐα i Θάλεια. One su niža božanstva, službenice Herine i Afroditine.

Μοῖραι (lat. Parcae) — tri božice koje su određivale sudbinu ljudskoga života (Κλωθώ, Λάχεσις i Ἄτροπος).

Vježba 65.

1. Kraljevi su, prema rimskoj tradiciji, vladali gradom Rimom od god 753—510. prije n. e.

3. Grci su računali vrijeme olimpijadama.

Usporedi vj. 64. bilj. 13.

4. Σόλων — Solon, atenski zakonodavac, jedan od 7 grčkih mudraca (635—559. prije n. e.). Živio je u doba ustanka i ogorčene klasne borbe između demosa i eupatrida. God. 594. prije n. e. izabran je za arhonta sa zadaćom da posreduje i izmiri protivnike. Kao arhont proveo je neke važne socijalne reforme: ukinuo je sve dotadašnje dugove (σεισάχθεια) i zabranio ropstvo zbog dugova, stanovništvu je podijelio prava isključivo prema imovini, a ne prema podrijetlu kao što je bilo dotada. Svojim reformama Solon je zadao odlučan udarac ekonomskoj i političkoj vladavini eupatrida te udario temelj stvaranju čisto klasne robovlasničke države kojoj se društveno uređenje temelji na privatnom posjedu.

10. τῷ ἑβδόμῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει — *dativus temporis* (na pitanje: kada?)

τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα — grimizom optočena toga (*toga praetexta*), nošnja rimskih konzula i viših činovnika koju su i dječaci nosili prije nego bi obukli muževnu togu (*toga virilis*); i djevojke su je također nosile do udaje.

Vježba 66.

2. Epikur — filozof s otoka Sama (342—270. prije n. e.), jedan je od najvećih grčkih filozofa. God. 306. pr. n. e. osnovao je u Ateni svoju filozofsku školu. Njegova djela su izgubljena, a njegovu nauku poznajemo najbolje po epu rimskoga pjesnika Lukrecija Kara — *De rerum natura.*

3. Kerber — po grčkom mitu, troglavi pas Plutonov, čuvar ulaza u podzemni svijet. Heraklo ga je izvukao iz podzemlja i donio kralju Euristeju.

8. Kritija — Platonov ujak, atenski aristokrat, bio je mnogostrano obrazovan, sofist, pjesnik drama i elegija. Bio je žestok neprijatelj atenske demokracije pa je nakon Peloponeskog rata (404. god. pr. n. e.) postao vođom tzv. tridesetorice tirana (οἱ τριάκοντα), koji su silom uzeli svu vlast u Ateni u svoje ruke, i zaveo u Ateni pravu strahovladu.

9. Plateja — stari grad u Beotiji kod kojega su Grci pobijedili Perzijance (479. prije n. e.).

Teba — glavni grad Beotije, većinom protivnik Atene i Sparte. God. 335. prije n. e. razorio ju je Aleksandar Veliki.

10. Cezar — poznati rimski državnik, vojskovođa i pisac (100—44. prije n. e.).

11. Darej — perzijski kralj (558—486. prije n. e.). Nakon ugušenja ustanka Grka u Joniji u Maloj Aziji (g. 500. prije n. e.) skupio je golemu vojsku da pokori Grčku, ali je bio poražen na Maratonskom polju (god. 490. prije n. e.).

Vježba 68.

1. Usporedi latinsku poslovicu: *Omnia praeclara rara.*

2. Usporedi: *alter ego.*

3. Smisao poslovice: raditi uzaludan posao.

4. Izreka koja se pripisuje Solonu, a znači da se ni u čemu ne smije pretjerati (*Ne quid nimis*).

5. Usporedi našu narodnu poslovicu: Na kurjaku stado ostaviti.

8. Ova se izreka pripisuje Kleobulu, tiraninu iz Linda, jednome od 7 mudraca.

9. Opreznost je majka mudrosti.

10. Na satrape su u Perziji pazili tajni kraljevi činovnici koje su zvali »oči i uši kraljeve«. Oni su izvješćivali kralja o svemu što se događalo u satrapijama.

βασιλεῖ — dodaj: εἰσιν (dativ posvojni).

Vježba 69.

3. Optativ u grčkom jeziku izriče ispunljivu želju; negacija je μή. Npr. εἴης = bio!

4. Namjerne rečenice počinju veznicima: ἵνα, ὡς, ὅπως, a negativne: ἵνα μή, ὡς μή, ὅπως μή, ili samo μή. Iza glavnih vremena stoji u njima konjunktiv, a iza sporednih optativ (rijetko konjunktiv).

6. U Sparti je bilo uobičajeno zajedničko blagovanje građana starijih od 20 godina. Blagovalo se u društvu po 15 osoba koje su morale zajednički pribaviti jelo ili dati za to jelo doprinose. Hrana je bila vrlo jednostavna.

ἐξῆν je imperfekt od bezlič. ἔξεστιν = slobodno je, dopušteno je (*licet*).

7. Veznici složeni s ἄν kao ἐάν (= εἰ ἄν), ὅταν (= ὅτε ἄν) slažu se s konjunktivom.

11. ἄν = ἐάν.

To je izreka grčkoga komediografa Menandra. Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 70.

4. Pred optativ koji pokazuje ispunljivu želju stavljaju se često čestice εἴθε, εἰ γάρ, ὡς (o da! o kad bi! *utinam*!).

Vježba 71.

1. Usporedi latinsku: *Quod licet Iovi, non licet bovi.*

3. Solonova izreka. O Solonu vidi bilj. 4. u vj. 65.

5. Μὴ (sc. ὑπερβάλλου) εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα (sc. μαθήματα). Usporedi našu poslovicu: Što možeš učiniti danas, ne odgađaj za sutra.

7. Usporedi našu poslovicu: Dva loša ubiše Miloša. (*Nec Hercules contra duos*).

Vježba 72.

4. Optativ s ἄν pokazuje mogućnost ili blažu tvrdnju (negacija οὐ). Npr. λέγοι τις (rekao bi tko, može tko reći, reći će tko).

5. Adhortativni konjunktiv (negacija μή).

11. Εἰ... πλησιάζοιεν, πάντες ἂν...λαμβάνοιμεν: pogodbena potencijalna rečenica. Konstrukcija: u protazi veznik εἰ s optativom, a u apodozi optativ s ἄν.

13. πλησιάζοντος τοῦ πολέμου: genitiv apsolutni.

Vježba 73.

4. οὐδέ ποτέ μοι = οὔποτέ μοι.

Vježba 74.

3. Vidi bilj. 4. u vj. 70.

Vježba 75.

Među sedam grčkih mudraca ubrajaju se obično: Tales iz Mileta, Bijant iz Prijene, Pitak iz Mitilene, Solon iz Atene, Hilon iz Lakedemona, Kleobul iz Linda i Perijandar iz Korinta. Većina od njih bili su državnici i živjeli su u vremenu prije razvoja grčke filozofije (u 6. stolj. prije n. e.). Pripisuju im se mudre izreke (gnome) u kojima su u kratkom, sažetom obliku izražavali moralna načela mlade, radine i štedljive robovlasničke klase nasuprot razuzdanosti, raskoši i nasilju stare aristokracije.

Vježba 76.

5. Ἱππίας — Hipija iz Elide, znamenit sofist, suvremenik Sokratov. Bio je na glasu zbog izvanrednog pamćenja i svestranog obrazovanja.

πρυτανεῖον — pritanej, sjedište državne vlade u Ateni. Tu su se održavali sastanci pritana (članova vijeća koji su određeno vrijeme u godini upravljali atenskom državom). Oni su se na državni trošak u njemu i hranili. Zaslužni građani hranili su se u pritaneju sve do smrti, a častili su se u njemu i poslanici stranih država. Atena se nazivala »pritanejem Helade«.

6. Τυρταίου — Tirtej, grčki pjesnik elegija iz 7. stoljeća prije n. e. Svojim elegijama poticao je Spartance na boj protiv Mesenjana. Te su elegije i kasnije Spartanci voljeli. On je pjevao i koračnice koje su se pjevale uz frulu kad je vojska stupala u boj.

11. Χάρωνος — Haron, po priči, brodar koji je prevozio u podzemnom svijetu duše pokojnika preko rijeke Stiksa.

Vježba 77.

1. Εἵλωτες — heloti, stanovnici u Lakedemonu, pokoreni od Spartanaca, bili su u vrlo teškom položaju. Svojim radom uzdržavali su vladajuću klasu u Sparti.

6. Πυκνί (od Πνύξ, Πυκνός) — Pniks, brežuljak u Ateni gdje se održavala narodna skupština.

Vježba 78.

3. Pitagora — grčki filozof i matematičar s otoka Sama (oko god. 580—500. prije n. e.). Osnovao je u gradu Krotonu u južnoj Italiji filozofsku školu. (Vidi vj. 28: bilj. 5.)

7. Arg — sin Agenorov ili Inahov i Zemljin, s očima po čitavu tijelu, od Here postavljen za čuvara Iji. Ija je od Here bila pretvorena u kravu i od obada bila gonjena po cijelom svijetu do Nila. Poslije su je u Egiptu štovali kao Izidu.

Vježba 79.

Stanovništvo Sparte dijelilo se na spartijate, perijeke i helote. Perijeci su bili slobodni stanovnici, ali su morali plaćati danak spartijatima. Bavili su se obrtom, trgovinom i ratarstvom.

Vidi vj. 77. bilj. 1.

Vježba 80.

γυμναστής — učitelj tjelesnih vježbi koji je morao poučavati buduće atlete. Ti učitelji bili su osobito upućeni u teoriju čitave gimnastike.

χωλὸς τοὺς πόδας — akuzativ obzira (u latinskom jeziku *ablativus limitationis*). Prevedi: hrom s obzirom na noge, hromih nogu; usporedi u lat. *claudus altero pede.*

Vježba 81.

7. τρόπαιον — spomenik kao znak dobivene pobjede, podignut na bojištu. Zaplijenjeno oružje ili kljunovi od lađa vješali su se na drveće i posvećivali Zeusu.

Vježba 82.

1. ἅρμασι δρεπανηφόροις — kola kojima su rude svršavale željeznim šiljkom, a na osovini i na točkovima bili su prikovani zemlji okrenuti srpovi. Kola su bila na dva kotača, a upotrebljavali su ih Perzijanci i Sirani.

8. Riječi grčkog liječnika Hipokrata. Vidi vj. 33. bilj. 9.

Vježba 83.

5. Aristonik — U borbi protiv Rimljana za vlast u Pergamskom kraljevstvu, nakon smrti kralja Atala III (god. 133. prije n. e.), digao je Aristonik ustanak robova i sirotinje. Oslobodio je robove i obećao da će osnovati »državu sunca« (Heliopol) u kojoj će svi građani biti slobodni i ravnopravni.

7. u starini — prevedi: u staro vrijeme.

Vježba 84.

Διονυσίου — Dionizije Stariji, sirakuški tiranin od god. 405—367. prije n. e. Osvojio je velik dio južne Italije i osnovao vojničke kolonije na obalama Jadranskoga mora. Oko god. 390. prije n. e. oteo je Ilirima otok Vis (*Issa*) i podigao na njemu utvrđen grad u koji je naselio sirakuške koloniste. Kratko vrijeme nakon toga dopustio je grčkim kolonistima s otoka Para u Egejskom moru da se nasele na nekom otoku u blizini Visa. Kolonisti su taj otok nazvali Faros (današnji Hvar). Na italskoj obali blizu ušća rijeke Pada osvojio je grad Adriju po kojemu je nazvano Jadransko more.

ὥστε μὴ ἀκούειν — posljedična rečenica. Ako je posljedica stvarna, dolazi u posljedičnoj rečenici indikativ; ako je pomišljena (moguća), dolazi infinitiv. Negacija je μή.

ἐπὶ ξένης — dodaj: χώρας.

ὀδύρει = ὀδύρῃ.

εἰς Ἅιδου — misli se: οἶκον. Prevedi: u Had.

Vježba 85.

7. Infinitiv sa članom postaje supstantiv (imenica) te se može sklanjati, ali ne gubi glagolske naravi. Ako je infinitiv subjekt ili akuzativ objekta, može k njemu pristupiti član, a ako je genitiv ili dativ objekta ili ako zavisi od prijedloga, mora pred njim stajati član.

8. To su riječi Marka Aurelija, rimskog cara i filozofa.

9. κἄν = καὶ ἐάν veznik dopusne rečenice koja se u vremenima i načinu povodi za pogodbenim rečenicama. Negacija je μή.

Vježba 86.

4. Usporedi za optativ bilj. 3. u vj. 69.

Vježba 87.

5. Periklo — poznati atenski državnik (500—429. god. prije n. e.). U njegovo je doba Atena dosegla najviši stupanj svoga unutrašnjeg procvata. Stojeći na čelu pomorskog saveza, a pretvarajući postepeno saveznike u podanike, od kojih je ubirala velike novčane doprinose, Atena je došla na vrhunac političke i ekonomske moći. U takvim prilikama Periklu je bilo omogućeno da učini Atenu kulturnim središtem cijele Grčke. U njegovo vrijeme podižu se veličanstvene građevine, među kojima se osobito isticao divan hram božice Atene na Akropoli — Partenon. Cvate kazališna umjetnost (tragedija i komedija), kiparstvo (Fidija) i nauka (Anaksagora, sofisti).

Periklo je uveo plaću za vršenje državne službe, što je i najsiromašnijim građanima omogućilo sudjelovanje u državnim poslovima.

Vježba 90.

3. Ἔφοροι — efori, u Sparti važna državna ustanova od 5 lica koja je svake godine birao narod. U početku su imali sudačku vlast, a kasnije se ta vlast proširila te su mogli pozivati na odgovornost i same kraljeve.

Vježba 91.

9. Artemida — sestra Apolonova, božica mjeseca i lova. U umjetnosti prikazana je kao lijepa i stasita djevojka s lukom i strelicama. Posvećen joj je bio lovački pas i sva zvjerad, a osobito košuta.

Spartanci su djecu slabo odijevali, oskudno hranili, a katkada i tukli da bi ih privikli na teškoće vojničkog života. Tako su jedanput u godini dječake bičevali pred Artemidinim žrtvenikom, a oni nisu smjeli ni vikati ni plakati. Takvim odgojem htjeli su Spartanci razviti kod djece otpornost i izdržljivost jer im je to, s obzirom na njihovu malobrojnost, bilo potrebno da održe vlast nad mnogobrojnim pokorenim stanovništvom (heloti).

Vježba 92.

2. podjarmljivao je — prevedi imperfektom.

Vježba 94.

ἐπὶ τῷ...τίκτειν — supstantivirani infinitiv; prevedi: zbog toga što rađa. Vidi bilj. 7. u vj. 85.

Vježba 95.

2. Platonova izreka.

Vidi vj. 46. bilj. 4.

11. Usporedi Ovidije, Trist., I, 9,5: *Donec eris sospes, multos numerabis amicos.*

12. Usporedi našu narodnu poslovicu: Kadija tuži, kadija sudi. — Izreka grčkog komediografa Menandra.

Vježba 97.

1. Ἐφοβεῖτο, μὴ τράποιτο = bojaše se da će se dati na...

Rečenice zavisne o izrazima bojazni (*verba timendi*) počinju

s μή (lat. *ne*) da ću, da ne bih;

s μὴ οὐ (lat. *ut*) da neću.

Konstrukcija je kao i u namjernoj rečenici.

5. Sve većim prodiranjem grčke kulture (druga polovina III stoljeća prije n. e.) u Rim, na rimsku vjeru počinje jak utjecaj grčke religije i poštovanje grčkih bogova. Rimski se bogovi izjednačuju sa sličnim grčkim bogovima: Jupiter — Zeus, Junona — Hera, itd. Osim poštovanja grčkih bogova prodiru nešto kasnije u rimsku religiju i različiti istočnjački kultovi (Serapis, Izida, Mitra). Te su kultove donosili robovi i vojnici, a širili su ih vrači, svećenici, proročice i trgovci.

7. Οἱ πάλαι — prevedi: stari, pređi.

Vježba 98.

4. Empedoklo — grčki filozof iz Akraganta na Siciliji (483—423. prije n. e.). Uživao je u starini glas filozofa, pjesnika, govornika i »čudotvorca«.

Vježba 99.

Silni kretski kralj Minos naredio je vještom atenskom umjetniku Dedalu koji je pobjegao iz Atene na Kretu da mu sagradi u Knosu veliki dvor. Taj je dvor imao mnogo dvorana i hodnika te se moglo u njemu lako zalutati. Dvor se zvao labirint. Odatle i danas izraz »labirint« u tom smislu.

Vježba 100.

1. Usporedi latinsku: *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus* (Horacije, *De arte poetica* stih 139). Usp. Tresla se brda, rodio se miš.

2. Izreka grčkoga slikara Apelesa; odatle potječe latinska izreka: *Nulla dies sine linea.*

3. Izreka se pripisuje grčkom filozofu Demokritu.

Vježba 101.

5. θεασόμενος — part. fut. izriče namjeru (kao i u lat. jeziku). Katkada mu pristupa ὡς. Negacija je μή.

Vježba 102.

9. ὅπως...πράξετε — uz *verba curandi* (φροντίζω) stoji u namjernoj rečenici ind. futura.

Vježba 104.

3. τιμωρησόμενοι — vidi vj. 101. bilj. 5.

9. ἐφοβοῦντο, μὴ λυμανοῖτο = bojahu se da će uništiti. Vidi komentar u vj. 97. reč. 1.

Vježba 105.

4. Usporedi vj. 101. bilj. 5.

Vježba 107.

4. U Beotiji i Atici pričao se mit o Edipu, sinu tebanskog kralja Laja i Jokaste. Nakon rođenja izložio ga je otac na Kiteronu, a neki pastir ga je spasio te je odgojen u Korintu. U neznanju ubio je kasnije svoga oca, odgonetnuo zagonetku sfinge i postao kralj u Tebi i muž svoje vlastite majke. — Grčki tragici često su obrađivali taj mit o Edipu.

9. Κόνων — Konon, znameniti atenski vojskovođa u Peloponeskom ratu.

Vježba 108.

2. Usporedi vj. 49. bilj. 2.

3. Kad su Grci poslije Ahilejeve smrti dosudili njegovo oružje Odiseju, Ajant, uvrijeđen zbog toga, odluči poubijati grčke vođe. Božica Atena mu smuti pamet te on poubija stoku umjesto junaka. Kad je, došavši k svijesti, vidio što je učinio, ubije se zbog sramote.

Usporedi vj. 24. bilj. 5.

4. Egipćani su poštovali sunčevu toplinu koja ima veliko značenje za rast bilja. Bogova sunca bilo je nekoliko, a najstariji i najviše štovan bio je Ra koga su zvali i Amon-Ra.

I grčki bog Zeus imao je u Egiptu pridjevak Amon.

Vježba 109.

9. zbog bezboštva — prevedi genitivom (*genitivus criminis*).

God. 399. prije n. e. optužili su Sokrata da kvari mladež. Tužbu su podnijeli Melet, Anit i Likon.

Vježba 110.

Δημόκριτος — Demokrit, slavni grčki filozof iz Abdere (460—350. prije n. e.).

ἀπεκρίνατο — aorist; prevedi: odgovori.

Ἀγησίλαος — Agezilaj, spartanski kralj (401—361. prije n. e.) Odlikovao se u bitkama protiv Perzijanaca.

Λυκούργου — Likurg, znameniti spartanski zakonodavac (u 9. stolj. prije n. e.).

Vježba 111.

Νέστωρ — Nestor, kralj grada Pila u Meseniji. On je najstariji od grčkih junaka pod Trojom. Ističe se razboritošću, mudrošću i govorničkom vještinom. Danas je to ime izraz za časna i iskusna starca.

Vježba 112.

2. Λυδοί — Lidani, stanovnici Lidije, pokrajine u Maloj Aziji.

5. Ἀστυάνακτα — sin trojanskog junaka Hektora.

6. Prema Homerovoj himni, Hermo je, tek što se rodio, ukrao svome bratu Apolonu 50 komada goveda. Smirio ga je time što mu je poklonio kitaru.

Θουκυδίδης — Tukidid, najveći grčki historičar (oko 460 — oko 396. prije n. e.). Napisao je objektivno povijest Peloponeskog rata.

Vježba 114.

5. Γαλιλήϊος — Galileo Galilei, talijanski učenjak i osnivač moderne fizike (1564—1642). Pronašao je libelu, termometar, konstruirao je prvi dalekozor odredio specifičnu težinu zraka, otkrio zakone prostog pada, njihanja itd. Inkvizicija ga je žestoko progonila i konačno prisilila da se odrekne svoga učenja.

9. ἐπὶ τοσοῦτον — prevedi: toliko, u toj mjeri.

10. Nakon smrti Leonidine postao je Pauzanija vođom spartanske politike. God. 479. prije n. e. pobijedio je Perzijance kod Plateje. Kasnije je htio pomoću Perzijanaca podvrgnuti pod svoju vlast čitavu Grčku. Njegova je namjera bila otkrivena te je bio osuđen na smrt i umro od gladi 468. prije n. e.

Vježba 115.

1. Klitemestra — Agamemnonova žena, ubila je zajedno s Egistom Agamemnona kad se vratio iz Troje. Njegovo je umorstvo osvetio njegov sin Orest, ubivši Egista i svoju majku.

10. Hriz — Apolonov svećenik Hriz došao je u grčki tabor pod Trojom da otkupi kćerku koju su Grci zarobili. Agamnemnon mu nije htio vratiti kćerke, nego ga pogrdi i istjera iz tabora. Na molbu Hrizovu Apolon pošalje kugu na grčku vojsku te tako primora Agamemnona da vrati ocu kćer bez otkupnine. (I knjiga Homerove Ilijade).

Vježba 116.

κατ' ἀρχήν = u početku.

Vježba 118.

4. Πεισίστρατος — Pizistrat, od god. 560. pr. n. e. kroz 17 godina tiranin u Ateni.

11. Λυκοῦργος — Likurg, mitski kralj Edonaca (Trakija), poznatih u starini zbog pijančevanja. Bio je protivnik uživanja vina te je dao iščupati svu vinovu lozu i progonio štovatelje Dioniza, zaštitnika vinoze loze. Natjerao je i samog Dioniza da skoči u more. Za kaznu ga je Dioniz učinio mahnitim pa je u ludilu ubio sina Drijanta i odrezao svoje vlastite noge, jer je mislio da su one vinova loza.

12. διὰ νυκτός = noću.

Vježba 119.

3. Poznato je da su u staro vrijeme Kartažani, kao i ostali narodi, prinosili bogovima ljudske žrtve. Tako su npr. Molohu žrtvovali djecu.

Vježba 120.

Τιμόθεος — Timotej, poznati atenski vojskovođa.

Vježba 121.

1. Homerovi epovi bili su glavna školska knjiga starih Grka. Oni su vršili velik utjecaj na grčku književnost i umjetnost.

Vježba 122.

2. Marko Furije Kamilo je jedna od najvećih ličnosti ranijega rimskoga doba. Osobito se istakao pobjedom nad Galima. Kamila su nazvali drugim utemeljiteljem Rima.

3. Aristid — vođa konzervativne aristokratske stranke u Ateni za vrijeme Perzijskih ratova. Kao protivnik napredne Temistoklove politike bio je g. 482. prije n. e. prognan iz Atene. Uoči bitke kod Salamine vratio se u Atenu te je kasnije mnogo koristio domovini. U antičkoj literaturi prikazan je kao nesebičan i pošten čovjek. Nadimak »Pravedni« dali su mu njegovi politički istomišljenici.

7. Hiron je jedan od kentaura koji je, prema priči, odgajao Ahileja. Bio je na glasu zbog pravednosti, mudrosti, poznavanja muzike i ljekovitih trava. Kentauri predstavljaju prelazni oblik božanstva od životinjskog lika u ljudski. Po mitu, živjeli su u Tesaliji. Mnogo su prikazivani u grčkoj umjetnosti kao bića čudnovata oblika (konjskom tijelu i grudima dodavao se gornji dio ljudskog tijela).

Vježba 123.

πολλά τε ἄλλα (ἠριστευκέναι) — akuzativ obzira; prevedi: u mnogom drugom.

Usporedi latinsku poslovicu: *Hic Rhodus, hic salta!*

Vježba 124.

Usporedi vj. 44. bilj 8. (o Diogenu).

Vježba 125.

1. Vidi bilj. 1. u vj. 41.
5. Δαίδαλος — Dedal (usporedi vj. 99).
7. ὅταν = ὅτε ἄν.

Vježba 127.

2. τῆς ἐλευθερίας, ἧς: relativna zamjenica rado dolazi u padež riječi na koju se odnosi, ako je ta riječ u genitivu ili dativu; npr. τῆς ἐλευθερίας, ἧς (mjesto ἥν) κέκτησθε. Ako je riječ na koju se relativna zamjenica proteže pokazna zamjenica, izostavlja se; npr. mjesto ἀντὶ τούτων, ἅ dolazi ἀνθ' ὧν.

Ta se pojava zove asimilacija ili atrakcija (*attractio relativa*).

Vježba 128.

3. Usporedi u latinskom: *Alea iacta esto!* Te riječi pripisuju se Cezaru, a izgovorio ih je kad je prelazio preko Rubikona i započeo građanski rat.

Vježba 130.

8. τὰ δρεπανηφόρα — dodaj: ἅρματα (usporedi bilj. 1. u vj. 82).

Vježba 131.

3. Usporedi vj. 47. bilj. 1.

Vježba 132.

5. Αἰσχίνης — Eshin, atenski govornik i državnik, bio je na čelu izdajničke aristokratske stranke koja je gurala Grčku pod vlast Makedonije.

6. Πτολεμαῖος — Ptolemej je bio pouzdanik Aleksandra Velikoga, a nakon njegove smrti postao je kralj egipatski (323—284. prije n. e.). Od njega je potekla egipatska kraljevska dinastija Ptolemejevića.

Vježba 133.

2. Prema mitu, Kron je proždirao svoju djecu čim su se rodila, jer mu je bilo proročeno da će ga s prijestolja svrgnuti rođeno dijete. Kad se rodio Zeus, majka Reja podmetnula je Kronu kamen zamotan u pelene, a Zeusa sakrila kod nimfa na otoku Kreti. Tu ga je hranila koza Amalteja.

4. na — prevedi: εἰς s akuz.

Vježba 135.

ὦ οὗτος — prevedi: dragoviću!

Vježba 136.

1. ἡμέρᾳ — *dativus temporis.*

3. Aleksandar Veliki pobijedio je Perzijance u tri velike bitke: kod Granika, Isa i Gaugamele.

Vježba 137.

καθ' ἑκάστην ἡμέραν = svaki dan.
τῶν ἡπάτων αὐξανομένων — genitiv apsolutni.

Vježba 139.

2. εἰς Τάρταρον — Tartar je, prema priči, mračan ponor kamo je Zeus bacio Titane: podzemni svijet.

3. Kad su Gali (god. 390. prije n. e.) pod vodstvom Brenovim podsjedali Rim, jedan se galski vojnik u noći nezapažen popeo na Kapitol. Prema predaji,

počeše tada gakati guske, posvećene Junoni. Rimljani se probudiše i odbiše Gale. (Kapitolske guske).

7. Usporedi vj. 36. bilj. 4.

11. Usporedi vj. 65. bilj. 4.

Vježba 141.

Poslije Edipove smrti preuzeli su vlast u Tebi njegovi sinovi Eteoklo i Polinik. Pogodili su se da će naizmjence vladati svaki po godinu dana, ali Eteoklo nije održao obećanje te dođe do tebanskog rata. Polinik je uz pomoć Argejaca udario na rodni grad. U dvoboju ubiju se braća, a Kreont, brat njihove majke Jokaste, preuzevši vlast, zabrani pokopati mrtvo tijelo Polinikovo jer se borio protiv vlastite domovine. Antigona, sestra Polinikova, usprkos zabrani, pokopala je svoga brata. Zato bude živa zakopana. Tu temu obradio je tragički pjesnik Sofoklo u svojoj drami »Antigona«.

Vježba 142.

1. ἀσεβείας κριθῆναι = biti osuđen zbog bezboštva. Uz glagole i pridjeve sudbenog postupka dolazi imenica koja označuje krivnju u genitiv (*genitivus criminis*).

2. Καπανεύς — Kapanej, jedan od sedam argejskih junaka koji su zajedno s Polinikom, sinom Edipovim, udarili na Tebu. Usporedi i vj. 141.

3. Νέρωνος — Neron, rimski car (54—68. n. e.), poznat zbog okrutnosti i krvološtva.

5. Τισσαφέρνους — Tisaferno, perzijski satrap u Joniji i Kariji.

διεβλήθη τῷ Ἀρταξέρξῃ — prevedi: bi oklevetan kod Artakserksa.

Vježba 143.

1. među Grke — prevedi: εἰς s akuz.

4. Zbog sudjelovanja u ratu na strani Spartanaca u bitki kod Koroneje (394) bio je Ksenofont osuđen na progonstvo te se nikada više nije vratio u Atenu.

10. Vidi vj. 122. bilj. 3.

Vježba 144.

3. (παιδευθήσονται)... φιλίαν... καρτερίαν — akuzativi obzira.

5. Glagolski pridjev na -τέος odgovara latinskom gerundivu te označuje radnju koja treba (valja ili mora) da se izvrši. Lice koje mora radnju izvršiti stoji u dativu (*dativus auctoris*). — Usporedi u latinskom jeziku perifrastičku konjugaciju pasivnu.

Bezlična konstrukcija stoji kad se naglašuje radnja; u tom slučaju je glagolski pridjev u srednjem rodu jednine (katkada množine). Npr. ποιητέον ἐστίν = treba raditi (*laborandum est*).

Vježba 145.

8. Glagolski pridjev na -τός pokazuje da je radnja glagolska ili izvršena ili izvršljiva (moguća). Npr. λυτός 3 = odriješen (*solutus* 3) i odrešljiv (mogućnost).

Vježba 147.

2. O Anaksagori vidi vj. 30. bilj. 10.
7. Izreka grčkog filozofa Epikteta.

Vježba 148.

5. Δράκων — Drakont, atenski zakonodavac, kojemu je god. 621. prije n. e. pod pritiskom demosa bilo povjereno da napiše zakone. Ti su zakoni bili neobično strogi, tako da se govorilo da su krvlju napisani. Kasnije su njegove zakone navodili kao primjer okrutnosti (drakonske mjere). Iako su zakoni bili napisani, položaj demosa ipak se nije popravio.

Vježba 149.

2. Αἰνείας — Eneja, trojanski junak, sin Anhizov i Venerin, nakon propasti Troje dolazi s Trojancima u Lacij. On se, prema priči, smatra praocem Rimljana. Njegova lutanja i borbe u Laciju prikazao je rimski pjesnik Vergilije u svom epu »Eneida«.
5. Izreka matematičara Euklida. Vidi vj. 57. bilj. 11.

Vježba 150.

2. smatraj — prevedi glagolom τίθημι.
3. određuje — prevedi glagolom προτίθημι.
8. Spartanci su držali da se od tjelesno slabog djeteta ne može razviti dobar vojnik pa su zato slabu djecu izlagali na gori Tajgetu, a na životu su ostavljali samo snažnu i zdravu djecu.
9. Usporedi vj. 133. bilj. 2.

Vježba 151.

9. Τὰ σώματα τὰ εὖ ἔχοντα = tjelesa koja se nalaze u dobru stanju, snažna tjelesa.
10. Πύρρος — Pir, epirski kralj, pobijedio je Rimljane kod Herakleje (g. 280. pr. n. e.) i kod Auskula (g. 279), ali je pretrpio toliko gubitaka da je podlegao u trećoj bitki kod Beneventa (g. 275). »Pirova pobjeda«: preskupo plaćen uspjeh.

Vježba 154.

6. Λαομέδων — Laomedont, po priči trojanski kralj, sin Ilov, a otac Prijamov. Po Zeusovoj zapovijedi gradili su Laomedontu bogovi Posejdon i Apolon zidine trojanske tvrđave godinu dana za plaću. Budući da im on nije dao ugovorenu plaću, pustošili su kugom njegovu zemlju.

Vježba 155.

5. Ἀναξίμανδρος — Anaksimandar, grčki filozof iz Mileta (6. stolj. prije n. e.), prvi je napisao filozofski spis »O prirodi« (Περὶ φύσεως). Njemu se pripisuje konstruiranje sunčane ure (gnomon). On je prvi sastavio geografsku kartu i globus. Prema njegovu učenju, zemlja slobodno lebdi u zraku i ima oblik valjka On je prvi postavio pitanje o podrijetlu organskih vrsta i istakao misao o postepenom razvoju živih bića.

Vježba 158.

Ἀρχίδαμος — Arhidam, spartanski kralj (468—427. prije n. e.). Istakao se u Peloponeskom ratu te se prvi dio toga rata i naziva po njemu »Arhidamov rat« (431—421. prije n. e.).

Vježba 159.

7. Θησεύς — Tezej, mitski narodni atenski junak. Htio je dostići slavu Heraklovu pa je izvršio mnogo junačkih djela: ubijao je razbojnike, zločince i opasna čudovišta (Minotaur na Kreti). Tezeju se pripisuje i ujedinjenje atičkih fila pod vlašću Atene i stvaranje atenske države.

8. παιδαγωγούς — pedagog je nadstojnik, rob pratilac koji je pazio na dječaka do 16. godine. On je pratio dječaka svuda i uzgajao ga, ali ga nije učio pojedine predmete; to je radio učitelj.

Vježba 160.

2. Κλεινὸν τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους — Arhimed, slavni matematičar, fizičar i mehaničar iz Sirakuze (187—212. prije n. e.). U II punskom ratu, kao starac od preko 70 godina, branio je dvije godine Sirakuzu od rimskih napadaja pomoću strojeva koje je sam izumio. (Pomoću velikog zrcala spalio je rimsko brodovlje). God. 212. prije n. e., prigodom zauzeća Sirakuze, izgubio je život. Mnoga svoja otkrića obradio je Arhimed u brojnim spisima.

5. U Peloponeskom ratu doživjela je Atena najteži poraz kod Sirakuze na Siciliji god. 413. pr. n. e. Tu je bila potpuno uništena čitava atenska vojska (od 40 000 ljudi vratilo se kući manje od stotine, ostali padoše u borbi ili dopadoše ropstva).

6. Τάνταλος — Tantal, kralj u Maloj Aziji, po priči, ubio je svoga sina Pelopa i priredio ga kao jelo bogovima, želeći iskušati da li su sveznajući. Bogovi su nesretnog Pelopa ponovo oživjeli, a Tantala kaznili strašnim mukama u podzemnom svijetu. Stajao je u jezeru do brade, a nad njim su visjeli divni plodovi. Kad bi gladan posegnuo za plodovima, oni su uzmicali; kad se žedan htio napiti, voda se spuštala. (Tantalove muke).

Vježba 161.

6. Izreka grčkog komediografa Menandra.
Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 163.

Κικέρων — Marko Tulije Ciceron (106—43. prije n. e.), najveći rimski govornik. U njegovim je djelima latinska umjetna proza dostigla najviši vrhunac. Kao konzul (god. 63) ugušio je Katilininu urotu. U građanskom ratu između Pompeja i Cezara pristao je, nakon kolebanja, uz Pompeja, ali ga je Cezar nakon svršetka rata ipak pomilovao.

Poslije Cezarove smrti, kao ogorčeni protivnik diktature i pristaša senata, koji je tada zastupao interese republike, žestoko je napadao u svojim govorima (Filipike) Marka Antonija koji ga kao trijumvir (43. prije n. e.) dade ubiti.

Vježba 164.

1. Ovaj heksametar je iz najstarije podrugljive pjesme Μαργίτης, koja se pripisuje Homeru. U toj pjesmi pripovijedale su se kojekakve zgode o glavnom junaku koji je bio budala. Od tog djela sačuvano je nekoliko fragmenata. Taj najstariji komički ep držao je Aristotel zametkom komedije.

7. Da se pokojnikovo tijelo što duže očuva, Egipćani su ga balzamirali. Tako su bili vješti u balzamiranju da su njihove mumije do danas dobro sačuvane.

8. Πάντων χρημάτων... πριαίμην ἄν = kupio bih za sav novac...

Uz glagole: kupovati, prodavati, cijeniti dolazi imenica koja pokazuje cijenu u genitiv (*genitivus pretii*).

Vježba 166.

2. Οἱ ῥαψῳδοί — rapsodi, recitatori Homerovih pjesama.
6. κούκ = καὶ οὐκ.

Vježba 167.

5. ... i — prevedi: κἄν.

Vježba 168.

τά τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὄπισθεν — dodaj: τραύματα.
τὰ ἐναντία (τραύματα) — prevedi: rane sprijeda, na prsima.
εἰ δὲ τὰ ὀπίσθια — dodaj: τραύματα.

Vježba 169.

μεθ' ἡμέραν = po danu.

Vježba 170.

6. Izreka grčkog filozofa Heraklita. Vidi o njemu vj. 46. bilj. 4.

7. Ἅμα τῷ ἡλίῳ καταδύντι — prevedi: sa zalaskom sunca.

Vježba 171.

8. Po Heraklitu, element je kretanja bila vatra iz koje sve proizlazi i u koju se sve vraća.

11. Izreka grčkog komediografa Menandra. — Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 173.

Ἀρίστιππος—Aristip iz Kirene (435—360. prije n. e.), grčki filozof, Sokratov učenik i osnivač Kirenske filozofske škole.

Vježba 175.

6. Ὑπὸ Ἰάσωνος — Jazon, mitski junak iz Jolka u Tesaliji. Ujak Pelija poslao ga je na opasan put u Kolhidu da donese odande zlatno runo. Uz pomoć čarobnice Medeje uspio je svladati sve poteškoće. U teškoj borbi pobijedio je bikove mjedenih nogu koji su rigali vatru, oklopljene vojnike koji su izrasli iz zasijanih zuba zmaja i vratio se u domovinu. Lađa na kojoj je putovao u Kolhidu i natrag zvala se Argo pa se po njoj Jazon i njegovi drugovi (među njima Heraklo i Orfej) prozvaše Argonauti.

Historijska jezgra cijele te priče je kolonizacija Grka po obalama Crnog mora.

12. Μανδάνη — Mandana, majka Kira Starijega, perzijskog kralja.

13. Citat iz Euripida, grčkog tragičkog pjesnika.

Vježba 176.

3. Vesta, božica ognjišta. U njezinu hramu u Rimu gorjela je vječna vatra koju su čuvale svećenice vestalke.

7. Sadržaj rečenice odnosi se na prizor iz prve knjige Homerove Ilijade (stih 352. i dalje).

Vježba 177.

ἀθρόας — prevedi: sve zajedno.
κατὰ μίαν — prevedi: jedan po jedan.

Vježba 178.

καπηλεῖον = krčma; zalaziti u nju i potrošiti što u njoj bila je u staro vrijeme sramota za slobodne ljude.

Nepravilni glagoli

1.

παράπλους χιλίων σταδίων — *genitivus qualitatis.*

Ἰάποδες — Japodi, pleme koje je živjelo od Istre i južne Kranjske do Krke i Une. Njihov glavni grad bio je Metulum (jedni smatraju da je taj grad bio u blizini Otočca, a drugi da je to mjestance Šmihel kod Postojne). Pokorili su ih Rimljani pod vodstvom Oktavijana.

τὸ Ἄλβιον ὄρος — Plješivica (planina).

τῇ μὲν...τῇ δὲ... — s jedne... s druge strane.

Λιβυρνικὸς παράπλους — nazvano po ilirskom plemenu Liburni koji su živjeli između Raše do Krke i Velebita sa središtem u Skardoni (Skradin). Bili su poznati kao gusari i vrlo vješti pomorci. Njihove su lađe radi brzine preuzeli Rimljani (*Liburnae naves*).

Ἀψυρτίδες (νῆσοι): sc. εἰσίν — otoci Cres i Lošinj. Ime se sačuvalo u lat. Apsorus, hrv. Osor.

τετταράκοντα τὸν ἀριθμόν — *accusativus limitationis* (akuz. obzira) — prevedi: četrdeset na broju (s obzirom na broj).

Μήδεια — Medeja; pobjegavši s Jazonom, vođom Argonauta (vidi vj. 175, bilj. 6), raskomadala je tijelo svoga brata Apsirta i tako prisilila oca koji ju je progonio da se zadrži, skupljajući komade tijela svoga sina.

παρ' ὅλην δ'...παραλίαν — poredaj παρ' ὅλην δὲ παραλίαν, ἣν...

Δαλματέων παραλία: — Dalmati, ilirsko pleme koje je živjelo između Neretve i Krke sa središtem u Delmiju, danas Borčani nad Duvanjskim poljem. Pristanište je bilo u Saloni. Pleme je dobilo ime po njihovu glavnom gradu. Od imena Delminium potječe današnja riječ Duvno, Duvanjsko polje.

ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἔθνος τῶν πολεμησάντων = to je pleme jedno između onih koja su zavojštila na Rimljane.

ἧς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος — prevedi: po kojemu je dobio ime narod.

Ἀρδιαῖοι — Ardijejci, ilirsko pleme između rijeke Vojuše i donje Neretve, kasnije sa sjedištem u Skadru (Σκόδρα).

εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει = εὐλίμενός ἐστιν prevedi: ima dobra pristaništa.

ὑπεναντίως...ὄντι — prevedi: dok italska obala na suprotnoj strani nema pristaništa.

3.

τὸν Φαρνάκην — Farnak, sin pontskog kralja Mitridata. Cezar ga je pobijedio god. 47. prije n. e. takvom brzinom da je tu pobjedu javio u Rim samo sa tri riječi. (Usp. lat. *Veni, vidi, vici.*)

5.

Φωκίων — Fokion, atenski vojskovođa i državnik u 4. stoljeću prije n. e. Državničku djelatnost započeo je nakon bitke kod Heroneje (338). Svojim ugledom i spretnošću spasio je Atenu. God. 318. prije n. e. bio je smaknut kao protivnik atenske demokracije.

6.

εἰ μὲν πλούσιος — dodaj: ἐστίν.

7.

τῶν Ἀκραγαντίνων (nom. Ἀκραγαντῖνοι) — Akragančani, stanovnici grada Akraganta na Siciliji.

κόσμων ὄντων ἀπείρων — genitiv apsolutni.

ἀχθέντων — dodaj: αὐτῶν (genitiv apsolutni).

πλείονα δ' ἂν...εἴπομεν, εἰ...εἴχομεν — pogodbena irealna rečenica.

9.

βραχύ — prevedi: nešto ukratko.

θέρους ὥρᾳ — ljeti.

ἑκάτερος αὐτῶν = i jedan i drugi (gospodar i unajmljivač).

ἀπῄει — prevedi: htio je otići (Demosten).

πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ = završiti govor.

εἶθ' = εἶτα: dakle.

λέγοντος — dodaj: ἐμοῦ.

10.

κατὰ τῶν Περσῶν — prevedi: nad Perzijancima.

ἀργῶς = lijeno, bez koristi, uzalud.

ὑπὲρ...ἡττηθῆναι = zato da ne bude svladan.

θατέρῳ = τῷ ἑτέρῳ; ἕτερος 3 u krazi sa članom ἄτερος ἀτέρα θάτερον.

11.

Στησίχορος — Stezihor, grčki lirski pjesnik iz Himere na Siciliji (640—555. prije n. e.). Ovom pričom nastojao je odvratiti svoje sugrađane od tiranina Falarisa. Pjesnik je kasnije morao bježati iz rodnog grada i umro je u Katani, a Himerani su mu podigli kip.

Vidi vj. 49. bilj. 2.

ἀντὶ τοῦ τιμωρήσαθαι — prevedi: umjesto da se osvetio.

μὴ ταὐτὰ πάθητε τῷ ἵππῳ — prevedi: da vam se ne dogodi isto što i konju.

12.

καὶ θνῃσκούσῃ οὐ μέλει μοι — prevedi: i nije mi stalo što ginem.

13.

ἀναδενδράς (ἀνά, δένδρον) — loza koja se uzgaja tako da se protezala s drveta na drvo.

ἐπί τινος ἀναδενδράδος — prevedi: na visokoj lozi.

14.

ἀφομοιωθεὶς ἀνθρώπῳ — prevedi: u ljudskom liku.

πόσου (ἐστίν) (*genitivus pretii*) = pošto je, koliko stoji.

τῆς Ἥρας (misli se: ἄγαλμα).

ἔτι μείζονος (*genitivus pretii*) — prevedi: još skuplji.

τούτους prevedi: ova dva (Zeusa i Heru).

προσθήκην δώσω = dat ću kao dodatak.

15.

Spoji γραῦς i κύων = stara kuja.

16.

πλείονας ὧν εἶχεν = πλείονας τούτων, οὓς εἶχεν (atrakcija).

17.

ἐν ἑνὶ πταίσματι κειμένους — prevedi: koji se nalaze u istoj pogrešci, koji imaju istu manu.

19.

1. Smisao poslovice: Bez rada nema blagostanja.
3. Usporedi našu poslovicu: Bez muke nema nauke.
5. Ova izreka pripisuje se Epikuru. Prevedi: Provedi život nezapažen.
7. Stih uzet iz Sofoklove Antigone.
9. Nadgrobni natpis pjesniku klevetniku. Taj natpis pripisuje se pjesniku Simonidu.
10. Darej je, prema Herodotu, zapovijedio da ga svakoga dana sjete bitke na Maratonu ovim riječima.
12. Poznata izreka matematičara i fizičara Arhimeda.
13. Usporedi Ovidijev stih: *Donec eris sospes, multos numerabis amicos.*

χρήμαθ' ἕξομεν = χρήματα ἕξομεν.

GRČKO-HRVATSKI ili SRPSKI RJEČNIK

A

ἀγαθός 3 dobar, valjan; τὸ ἀγαθόν dobro, korist, probitak
ἀγάλλομαι dičim se
ἄγαλμα, -τος, τό ures, ponos; kip (božji)
ἀγαλματοποιός, -οῦ, ὁ kipar
ἄγαμαι divim se
ἄγαν odviše, previše
ἀγανακτέω srdim se, ljutim se
ἄγγελος, -ου, ὁ glasnik, vjesnik
ἀγγέλλω javljam
ἀγέλη, -ης, ἡ stado
Ἀγησίλαος, -ου, ὁ Agezilaj, spartanski kralj
ἄγκιστρον, -ου, τό udica
Ἄγκος Μάρκιος, -ου, ὁ Anko Marcije, rimski kralj
ἀγορά, -ᾶς, ἡ trg
ἀγοράζω kupujem (na trgu)
ἀγορεύω govorim
ἀγρεύω lovim
ἄγριος 3 divlji (*agrestis*)
ἀγρός, -οῦ, ὁ njiva, polje (*ager*)
ἀγυιά, -ᾶς, ἡ ulica
ἄγω vodim, provodim (*ago*); ἄγομαι γυναῖκα uzimam za ženu, ženim se
ἀγών, -ῶνος, ὁ borba, natjecanje, igra (agonija)
ἀγωνίζομαι borim se
ἄδακρυς 2 (gen. -υος) bez suza, ne plačući
ἀδελφή, -ῆς, ἡ sestra
ἀδελφός, -οῦ, ὁ brat
ἀδιάλεπτος 2 neprestan, neprekinut
ἀδικέω (s ak.) činim krivo komu
ἀδικία, -ας, ἡ nepravda
ἄδικος 2 (δίκη) nepravedan
Ἀδρίας, -ου, ὁ Jadransko more
Ἀδριατικός 3 jadranski; Ἀδριατικὴ θάλαττα Jadransko more
ἀδύνατος 2 nemoguć, nemoćan; ἀδύνατός εἰμι ne mogu
ᾄδω pjevam
ἀεί uvijek
ἀετός, -οῦ, ὁ orao
ἀηδών, -όνος, ἡ i ὁ slavuj
ἀήρ, ἀέρος, ὁ zrak (*aer*)
ἀθανασία, -ας, ἡ besmrtnost
ἀθάνατος 2 besmrtan, vječan
Ἀθηνᾶ, -ᾶς, ἡ Atena (božica)
Ἀθήναζε u Atenu
Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ Atena (grad)
Ἀθηναῖος, -ου, ὁ Atenjanin
Ἀθήνησι(ν) u Ateni

ἀθλητής, -οῦ, ὁ borac u javnim igrama, atleta

ἄθλιος 3 bijedan, nesretan, slab, kukavan

ἆθλον, -ου, τό nagrada; natjecanje

ἄθλος, -ου, ὁ borba, napor, težak posao

ἀθροίζω skupljam

ἀθρόος 3 i 2 u jednu hrpu skupljen, zajedno

Αἰακός, -οῦ, ὁ Eak, grčki kralj u Egini

αἰγοβοσκός, -οῦ, ὁ kozar

Αἰγύπτιος, -ου, ὁ Egipćanin

Αἴγυπτος, -ου, ἡ Egipat

αἰδέομαι stidim se

αἰδήμων 2 stidljiv, čedan

Ἅιδης, -ου, ὁ Had, bog podzemlja (Pluto)

αἰδώς, -οῦς, ἡ čednost

αἰθήρ, -έρος, ὁ zrak (eter)

Αἰθίοψ, -οπος, ὁ Etiopljanin

αἷμα, -τος, τό krv (anemija)

Αἰνείας, -ου, ὁ Eneja, trojanski junak

αἴνιγμα, -τος, τό zagonetka (enigma)

αἴξ, αἰγός, ἡ koza

αἰπόλος, -ου, ὁ kozar

αἱρέω uzimam; med. biram, izabiram

αἴρω dižem

αἰσθάνομαι osjećam, opažam, razumijem, vidim, doznajem s akuz. s. inf. (anestezija, estetika)

Αἰσχίνης, -ου, ὁ Eshin, grčki govornik

αἰσχρός 3 sramotan, ružan, oduran

αἰσχύνη, -ης, ἡ sramota

Αἴσωπος, -ου, ὁ Ezop, pisac basana

αἰτέω tražim, molim

αἰτία, -ας, ἡ uzrok, krivnja, αἰτίαν ἔχω kriv sam

αἰτιάομαι okrivljujem

αἴτιος 3 (s gen.) kriv čemu, za što

Αἴτνη, ης, ἡ Etna

αἴφνης iznenada, smjesta

αἰχμάλωτος, -ου, ὁ zarobljenik

ἄκαιρος 2 neumjestan, nezgodan

ἀκίνητος 2 nepomičan

ἀκμάζω cvjetam

ἀκμή, -ῆς, ἡ šiljak; cvijet, zrelost, vrijeme cvata

ἀκόντιον, -ου, τό koplje

ἀκούω čujem, slušam koga (gen.), što: ak. ili gen. (akustika)

Ἀκραγαντῖνος, -ου, ὁ Akragancanin

ἄκρατος 2 (κεράννῡμι) nemiješan

ἀκριβής 2 točan, brižljiv (akribija)

ἀκρόαμα, -τος, τό čuveno, predmet (užitak) slušanja

ἀκροάομαι (s gen.) slušam

ἀκρόπολις, -εως, ἡ tvrđava, akropola

ἄκρος 3 visok, strm

ἀκτίς, -ῖνος, ἡ zraka

ἄκων, ἄκουσα, ἄκον (ἀ-έκων) gen. ἄκοντος preko volje, nerado (*invitus*)

ἀλαζονεύομαι razmećem se, šepirim se, oholim se

Ἄλβιον ὄρος, gen. Ἀλβίου ὄρους, τό Plješivica

ἀλεκτρυών, -όνος, ὁ pijetao

Ἀλέξανδρος, -ου, ὁ Aleksandar, makedonski kralj

ἀλήθεια, -ας, ἡ istina

ἀληθεύω govorim istinu

ἀληθής 2 istinit

ἀληθινός 3 istinit, iskren, pravi

ἁλιεύς, -έως, ὁ (ἅλς) ribar

ἀλίμενος 2 (λιμήν) bez luke

ἁλίσκομαι bivam uhvaćen, osvojen, zatečen

Ἀλκιβιάδης, -ου, ὁ Alkibijad, atenski državnik i vojskovođa

ἄλκιμος 2 i 3 jak, hrabar

ἀλλά ali, nego (*sed*)

ἀλλάττω mijenjam

ἀλλήλων, -οις, -αις, jedan drugoga, među sobom (paralela)

ἄλλος, -η, -ο drugi (*alius*); οἱ ἄλλοι ostali; τὰ ἄλλα (τἄλλα) ostalo, uostalom

ἀλλότριος 3 tuđ (*alienus*)

ἄλλως drugačije

ἄλογος 2 nerazborit

ἅλς, ἁλός, ὁ sol; more (*sal*)

ἅλσος, -ους, τό gaj, lug

ἀλώπηξ, -εκος, ἡ lisica

ἅμα ujedno, zajedno (*simul*); ἅμα τῇ ἕῳ zorom

ἀμαθής 2 neuk, neobrazovan

ἀμαθία, -ας, ἡ neukost, neobrazovanost

ἄμαξα, -ης, ἡ kola

ἁμαρτάνω griješim

ἁμάρτημα, -τος, τό pogreška

ἀμέλεια, -ας, ἡ nemar

ἀμελέω zanemarujem

ἄμετρος 2 neumjeren

Ἄμμων, -ωνος, ὁ Amon, egipatski bog

ἄμπελος, -ου, ἡ loza, trs, vinograd

ἀμύνω odbijam, branim

ἀμφί (prijedl. s akuz.) oko, okolo (amfiteatar)

ἀμφιέννῡμι odijevam (*vestio*)

ἀμφότερος 3 jedan i drugi, obojica

ἀνά (prijedl. s akuz.) uz, po

ἀναβαίνω uzlazim, penjem se; ἐφ' ἵππον uzjašim

ἀναβοάω vičem, podižem viku

ἀναγιγνώσκω prepoznajem, čitam

ἀναγκάζω silim, obvezujem

ἀναγκαῖος 3 potrebit, nuždan; τὰ πρὸς βίον ἀναγκαῖα životne potrepštine

ἀνάγκη, -ης, ἡ nevolja, nužda, potreba; ἀνάγκη (ἐστίν) potrebno je, mora se (s akuz. i inf.)

ἀναγράφω pišem na

ἀναδενδράς, -άδος, ἡ loza uzgojena na drveću

ἀναιρέω uništavam

ἀνακράζω uzvikujem, zakukuričem

ἀναισθητέω neosjetljiv sam, ništa ne osjećam

ἀνακαίω palim

Ἀνακρέων, -οντος, ὁ Anakreont, grčki lirski pjesnik

ἀναλύω razrješujem; med. raspadam se (analiza)

ἀνανήφω opet se otrežnjujem

Ἀναξαγόρας, -ου, ὁ Anaksagora, grčki filozof

Ἀνάξαρχος, -ου, ὁ Anaksarh, grčki filozof

Ἀναξίμανδρος, -ου, ὁ Anaksimandar, grčki filozof

ἀνάξιος, 2 nedostojan, nevrijedan

ἀναπηδάω skačem, penjem se

ἀναρρίπτω bacam uvis

ἀναρχία, -ας, ἡ bezvlađe, anarhija

ἀνατείνω pružam uvis

ἀνατέλλω izlazim, izvirem

ἀνατίθημι postavljam, posvećujem

ἀναχωρέω (χώρα) uzmičem, vraćam se

Ἀνδήτριον, -ου, τό Andetrij, danas Muć u Dalmaciji

ἀνδράποδον -ου, τό rob

ἀνδρεία, -ας, ἡ (ἀνήρ) muževnost, junaštvo, hrabrost

ἀνδρεῖος 3 muževan, hrabar, junačan

ἀνδρείως muževno, hrabro

ἀνδριάς, -άντος, ὁ (ἀνήρ) kip (čovjeka)

ἀνδρίζω (ἀνήρ) činim mužem, jačam, čeličim

ἀνέλπιστος 2 neočekivan, nenadan

ἄνεμος, -ου, ὁ vjetar (*animus*)

ἄνευ (prijedl. s gen.) bez

ἀνέχομαι (s akuz. i gen.) podnosim, držim se

ἀνήκεστος 2 neizlječiv, poguban

ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ muž, čovjek (*vir*)

ἄνθος, -ους, τό cvijet (antologija, krizantema)

ἄνθραξ, -κος, ὁ ugljen (antracit)

ἀνθρώπινος, 3 ljudski, čovječji
ἄνθρωπος, -ου, ὁ čovjek (antropologija)
ἀνίατος 2 (ἰάομαι) neizlječiv
ἀνίημι puštam, podižem, navodim
ἀνίκητος 2 (νίκη) nepobijeđen
ἀνίστημι uzdižem, postavljam, podižem; medij: ustajem
ἀνόητος 2 (νοῦς) bezuman, nerazuman, lud (*amens*)
ἀνόμοιος 2 nejednak, različan
ἄνους 2 bezuman, neraborit, lud
ἀντί (prijedl. s gen.) protiv; mjesto, za; ispred
Ἀντιγόνη, -ης, ἡ Antigona, Edipova kći
ἀντιδείκνῡμι pokazujem
ἀντιδίδωμι dajem u zamjenu, zamjenjujem
ἀντίδοσις, -εως, ἡ uzvrat
ἀντίκειμαι nasuprot ležim
ἄντρον, -ου, τό spilja, pećina, (*antrum*)
ἀνύτω (ἀνύω) izvršujem
ἄνω gore (anoda)
ἄνωθεν odozgo
ἀξία, -ας, ἡ vrijednost; κατ' ἀξίαν po zasluzi
ἀξιόλογος 2 vrijedan spomena
ἄξιος 3 (s gen.) vrijedan, dostojan; ἄξιος λόγου vrijedan spomena
ἀξιόω držim za vrijedno, dostojnim koga čega, zahtijevam
ἄξων -ονος, ὁ osovina, ploča (*axis*)
ἀοίκητος 2 nenaseljen, nenastavan
ἀπαγγέλλω javljam
ἀπάγω odvodim, odnosim
ἀπαίδευτος 2 neobrazovan, neodgojen
ἀπαιτέω tražim
ἀπαλλάττω udaljujem, izbavljam
ἅπαξ jedanput
ἅπας, ἅπασα, ἅπαν sav, svaki
ἄπειμι (εἰμί) s dat. biti odsutan (*absum*)
ἄπειμι (εἶμι) odlazim
ἀπειρία, -ας, ἡ neizmjernost
ἄπειρος 2 neizmjeran
Ἀπελλῆς, -οῦ, ὁ Apel, glasovit slikar
ἀπέρχομαι odlazim
ἀπέχω (s gen.) daleko sam od; med. uzdržavam se od čega
Ἄπις, -ιδος, i -ιος, ὁ Apis, sveti bik u Egiptu
ἄπλετος 2 neizmjeran, nebrojen
ἁπλοῦς 3 jednostruk, jednostavan, prirodan, iskren
ἀπό (prijedl. s gen.) od (*ab*)
ἀποβάλλω odbacujem, skidam
ἀποδείκνῡμι pokazujem, dokazujem (apodiktičan)
ἀποδημέω u tuđini sam, putujem
ἀποδιδράσκω (s akuz.) utečem komu, bježim od koga
ἀποδίδωμι vraćam; med. prodajem
ἀποθνῄσκω (θάνατος) umirem
ἀποικία, -ας, ἡ naseobina, kolonija; ἀπ. ἐκπέμπω osnivam naseobinu
ἀποκόπτω odsijecam
ἀποκρεμάννῡμι vješam
ἀποκρίνομαι odgovaram
ἀποκρύπτω sakrivam (apokrifi)
ἀποκτείνω ubijam
ἀπολείπω ostavljam, puštam
ἀπόλλῡμι upropašćujem, uništavam; med. pogibam, propadam
Ἀπόλλων, -ωνος, ὁ Apolon, grčki bog
ἀπονέμω dijelim, iskazujem
ἀπόπειρα, -ας, ἡ pokus
ἀποπλέω plovim natrag
ἀποπνίγομαι gušim se, topim se
ἀπορέω nemam sredstava, siromašan sam; u neprilici sam
ἀποσβέννῡμι gasim
ἀποστέλλω odašiljem
ἀποτείνω pružam; intranz. protežem se, sežem
ἀποτίθημι mećem, stavljam, odlažem

ἀποτρέπω (s gen.) odvraćam od čega
ἀποφαίνω iznosim na vidjelo, pokazujem, dokazujem, izjavljujem
ἀποφεύγω bježim, izbjegavam
ἀπόφημι odričem
ἀπόφθεγμα, -τος, το izjava, duhovita rečenica
ἀπροσδόκητος 2 neočekivan; koji ne očekuje, ne sluteći
ἄπτερος 2 bez krila, bez perja
ἅπτομαι (s gen.) laćam se čega, dotičem se čega
ἄρα baš, upravo, odmah; dakle
ἆρα zar (*num*); ἆρ' οὐ ne li, zar ne (*nonne*)
Ἄραψ, -βος, ὁ Arapin
Ἀργεῖος, -ου, ὁ Argejac
ἀργέω ne radim, lijen sam
ἀργία, -ας, ἡ nerad, lijenost; odmor
ἀργός 3 i 2 neradin, lijen
Ἄργος, -ους, τό Arg, grad u Grčkoj
ἄργυρος, -ου, ὁ srebro (*argentum*)
ἀργυροῦς 3 srebrn
ἄρδην do temelja, potpuno
Ἀρδιαῖοι, -ων, οἱ Ardijejci, ilirsko pleme
ἄρδω natapam
ἀρέσκω svidam se
ἀρετή, -ῆς, ἡ vrlina, hrabrost
Ἄρης, -εως, i -εος, ὁ Ares, grčki bog
ἀριθμός, -οῦ, ὁ broj (aritmetika)
ἀριστάω ručam
Ἀριστείδης, -ου, ὁ Aristid, atenski državnik
ἀριστερός 3 lijevi; τὰ ἀριστερά lijeva strana
ἀριστεύω (ἄριστος) odlikujem se
Ἀρίστιππος, -ου, ὁ Aristip, grčki filozof
Ἀριστοτέλης, -ους, ὁ Aristotel, grčki filozof
Ἀρίων, -ονος, ὁ Arion, grčki pjesnik i glazbenik
Ἀρκαδία, -ας, ἡ Arkadija, pokrajina u južnoj Grčkoj
ἄρκτος, -ου, ὁ i ἡ medvjed
ἅρμα, -τος, τό kola; ἅρματα δρεπανηφόρα srponosna kola (borna kola)
ἁρπαγή, -ῆς, ἡ grabež, otimačina
ἁρπάζω grabim, otimam, (*rapio*)
ἅρπαξ, -γος grabežljiv (*rapax*)
Ἀρταξέρξης, -ου, ὁ Artakserkso, perzijski kralj
Ἀρταπάτης, -ου, ὁ Artapat, perzijski satrap
Ἄρτεμις, -ιδος, ἡ Artemida, božica lova
ἀρχαῖος 3 star (arhaizam)
ἀρχή, -ῆς, početak, vlada, vlast; oblast, pokrajina; κατ' ἀρχήν u početku
ἀρχηγός, -οῦ, ὁ praotac, osnivač
Ἀρχίδαμος, -ου, ὁ Arhidam, spartanski kralj
Ἀρχιμήδης, -ους, ὁ Arhimed, grčki matematičar
ἀρχιτέκτων, -ονος, ὁ graditelj
ἄρχω prvi sam; vladam kim (s gen.); započinjem; med. počinjem što (gen.) od koga ἐκ (ὑπό), od čega ἀπό τινος; pas. pokoravam se, slušam
ἄρχων, -οντος, ὁ vladalac, poglavar, arhont; zapovjednik
ἀσαφής 2 nejasan, nerazumljiv
ἀσέβεια, -ας, ἡ (σέβομαι) bezbožnost
ἀσθένεια, -ας, ἡ nemoć, slabost (neurastenija)
Ἀσία, -ας, ἡ Azija; ἡ ἄνω Ἀσία Gornja Azija
ἄσκησις, -εως, ἡ vježbanje
ἀσκός, -οῦ, ὁ mješina
ἀσπίς, -ίδος, ἡ štit
Ἀσσύριος, -ου, ὁ Asirac
ἄστυ, -εως, τό grad

ἀσφάλεια, -ας, ἡ sigurnost
ἀσφαλής 2 (σφάλλω) pouzdan, stalan
ἄταφος 2 nepokopan
ἀτερπής 2 neugodan, nemio
ἄτιμος 2 nečastan, bez časti
Ἀττική, -ῆς, ἡ (tj. γῆ) Atika
ἀτυχέω nesretan sam
ἀτυχής 2 nesretan
ἀτυχία, -ας, ἡ (τύχη) nesreća
αὖ opet
αὐθαίρετος 2 po svom izboru, svojom krivnjom, svojom voljom izabran
αὐλέω sviram
αὐλίζομαι noćim, taborujem
αὐξάνω povećavam, množim
αὔξησις, -εως, ἡ povećavanje, umnožavanje; napredak, poduzimanje
αὔριον sutra
αὐτάρκης, αὔταρκες koji je sam sebi dovoljan, zadovoljan (autarkija)
αὐτίκα odmah
αὐτόθι na istom mjestu
αὐτοκράτωρ, -ορος, ὁ samovladar
αὐτός 3 sam (automat); ὁ αὐτός isti
ἀφαιρέω oduzimam, otimam
ἀφανής 2 (φαίνομαι) nevidljiv, neugledan
ἀφανίζω činim nevidljivim; uništavam, razaram
ἄφθονος 2 (φθόνος) nezavidljiv; obilan
ἀφίημι puštam, otpuštam, bacam; med. uzdržavam se od čega (gen.); τῆς ἐλπίδος ἀφίεμαι gubim nadu
ἀφικνέομαι dolazim
ἀφίστημι odvraćam, udaljujem; med. odustajem od čega (gen.); odmećem se
ἀφομοιόω činim sličnim
ἄφρων 2 nerazuman, lud
ἀφύλακτος 2 (φυλάττω) nečuvan, nezaštićen, bez straže
Ἀχαιός, -οῦ, ὁ Ahejac
ἄχαρις, -ι, (gen. -τος) nezahvalan
ἄχθομαι srdim se
Ἀχιλλεύς, -έως, ὁ Ahilej, najveći grčki junak pod Trojom
ἄχρηστος 2 nekoristan, nevaljao
Ἀψυρτίδες (tj. νῆσοι) Cres i Lošinj
Ἄψυρτος, -ου, ὁ Apsirt, brat Medejin

B

Βαβυλών, -ῶνος, ἡ Babilon, glavni grad Babilonije
βαδίζω idem, hodam
βαίνω idem
βάλανος, -ου, ἡ žirka, množ. žir
βάλλω bacam, pogađam
βάρβαρος, -ου, ὁ barbarin
βάρος, -ους, τό težina
βασανίζω kušam
βασιλεία, -ας, ἡ kraljevska vlast, kraljevstvo
βασιλεύς, -έως, ὁ kralj
βασιλεύω kraljujem, vladam
βασιλικός 3 kraljevski
βασκανία, -ας, ἡ ogovaranje
βάτραχος, -ου, ὁ žaba
βεβαιόω utvrđujem, učvršćujem
βέλος, -ους, τό strijela
βῆμα, -τος, τό korak; govornica
βία, -ας, ἡ sila, nasilje
βιάζω silim
Βίας, -αντος, ὁ Bijant, grčki mudrac
βιβλίον, -ου, τό, knjižica, knjiga
βίβλος, -ου, ἡ knjiga
βίος, -ου, ὁ život (biologija, biografija)
βιοτεύω živim
βιόω živim
βλάβη, -ης, ἡ šteta
βλάπτω (s akuz.) škodim, vrijeđam, oštećujem
βλάσφημος 2 onaj koji grdi, kleveće; τὰ βλάσφημα pogrdne riječi, pogrde (blasfemija)

βλέπω gledam, motrim, vidim
βοάω vičem
βόειος 3 goveđi, od goveđe kože
Βοιωτία, -ας, ἡ Beotija
Βοιωτός, -οῦ, ὁ Beoćanin
βορά, -ᾶς, ἡ hrana
βότρυς, -υος, ὁ grozd
βουκόλος, -ου, ὁ pastir
βούλευμα, -τος, τό savjet
βουλεύω svjetujem; med. razmišljam, smišljam se; vijećam
βουλή, -ῆς, ἡ savjet, vijeće
βούλομαι hoću, želim, rad sam, nastojim
βοῦς, βοός, ὁ i ἡ govedo, vol, krava
βραδύς 3 spor
βραχύς 3 kratak (brahilogija)
βρέχω kvasim; smočim se
βροτός 3 smrtan
βρῶσις, -εως, ἡ hrana, jelo
βωμός, -οῦ, ὁ žrtvenik

Γ

Γαλάτης, -ου, ὁ Galaćanin
γαλῆ, -ῆς, ἡ mačka
Γαλιλήϊος, -ου, ὁ Galileo Galilei
γαμέω ženim se
γάμος, -ου, ὁ ženidba
γάρ (postpoz. veznik) jer (*enim*)
γαστήρ, γαστρός, ἡ trbuh, želudac
γαυρόομαι hvalim se, dičim se
γέ (enkl. prilog) bar; upravo (često se ne prevodi)
γείτων, -ονος, ὁ susjed
γελαστός 3 podsmijevanja vrijedan, smiješan
γελάω smijem se
γελοῖος 3 smiješan
γενεά, -ᾶς, ἡ rod; pokoljenje, vijek
γενναῖος 3 plemenit, valjan
γεννάω radam
γένος, -ους, τό rod, pleme (*genus*); vrst (genealogija)
γεραιός 3 star
γέρων, -οντος, ὁ starac (geronti u Sparti)
γεωμετρικός 3 geometrijski, zemljopisni; ὁ γεωμετρικὸς πίναξ zemljopisna karta
γεωργέω obrađujem zemlju, bavim se ratarstvom
γεωργία, -ας, ἡ zemljoradnja, ratarstvo
γεωργός, -οῦ, ὁ zemljoradnik, ratar
γῆ, γῆς, ἡ zemlja (geografija, geometar)
γῆρας, -ως, τό starost
γηράσκω starim
γίγας, -αντος, ὁ gigant
γίγνομαι postajem, rađam se, događam se
γιγνώσκω poznajem, vidim, znam, rasuđujem
γλαύξ ili γλαῦξ, γλαυκός, ἡ sova
γλυκύς 3 sladak, ugodan, mio
γλυκύτης, -ητος, ἡ slatkoća
γλῶττα, -ης, ἡ jezik (poliglot)
γνώμη, -ης, ἡ pamet, misao, mišljenje, ćud, sud; poslovica
γνωρίζω spoznajem, poznajem
γνώριμος 3 poznat, glasovit
γονεύς, -έως, ὁ roditelj (*genitor*)
γόνυ, γόνατος, τό koljeno (*genu*)
Γοργώ, -οῦς, ἡ Gorga, žena Leonidina
γράμμα, -τος, τό slovo (gramatika); slika, pismo
γραμματική, -ῆς, ἡ (τέχνη) gramatika
γραμμή, -ῆς, ἡ crta
γραῦς, γραός, ἡ starica
γραφική, -ῆς, ἡ (τέχνη) slikarska umjetnost, slikarstvo (grafika)
γράφω pišem (grafolog); slikam
Γρύλλος, -ου, ὁ Gril, sin Ksenofontov

γυμνάζω vježbam
γυμναστής, -οῦ, ὁ učitelj tjelesnog vježbanja
γυμναστική, -ῆς, ἡ (τέχνη) tjelesno vježbanje, gimnastika
γυμνήτης, -ου, ὁ laki oružanik
γυμνός 3 gol
γυνή, γυναικός, ἡ žena (ginekologija)
γύψ, γυπός, ὁ jastreb

Δ

Δαίδαλος, -ου, ὁ Dedal, mitski umjetnik
δάκνω ujedam, grizem
δάκρυον, -ου, τό suza
δακρύω plačem, oplakujem
Δαλματεύς, -έως, ὁ Dalmatinac
Δαρεῖος, -ου, ὁ Darej, perzijski kralj
δάφνη, -ης, ἡ lovor
δέ a (autem), dakle; često naznačuje samo prijelaz k drugomu pa se i ne prevodi; μέν... δέ doduše... ali
δεῖ potrebno je, treba (*oportet*) s inf. i akuz. s inf.
δείδω (s akuz.) bojim se
δείκνῡμι pokazujem, očitujem
δειλία, -ας, ἡ plašljivost, kukavština
δειλός 3 strašljiv, kukavan
δεινός 3 strašan, ljut; silan, sposoban, vješt; τὸ δεινόν, -οῦ zlo, opasnost, nesreća
δεινότης, -ητος, ἡ vrsnoća, sila (u govoru), govornička vještina
δειπνέω ručam
δεῖπνον, -ου, τό ručak
δεκαπλάσιος 3 deseterostruk
Δέλμιον, -ου, τό Delmij, danas gradina Borčani nad Duvanjskim poljem
δένδρον, -ου, τό drvo
δεξιόομαι pružam desnicu; primam, dočekujem
δεξιός 3 desni (*dexter*); ἡ δεξιά (χείρ) desnica; ἐπὶ τὰ δεξιά nadesno
δέομαι (s gen.) molim koga što, trebam
δέος, -ους, τό strah, bojazan
δέρμα, -τος, τό koža (dermatolog)
δέσμη, -ης, ἡ svežanj
δεσμόω vežem
δεσμωτήριον, -ου, τό zatvor, tamnica
δεσπότης, -ου, ὁ (vok. ὦ δέσποτα) gospodar
δέχομαι primam
δέω vežem
δή (postpoz.) upravo, baš, dakle, doista; uz imper. deder
Δῆλος, -ου, ἡ Del, otok u Egejskom moru
δηλόω očitujem, pokazujem
Δημάρατος, -ου, ὁ Demarat, spartanski kralj
Δημήτηρ, gen. Δήμητρος, ἡ Demetra, grčka božica
δημιούργημα, -τος, τό posao, rukotvorina
δημοκρατία, -ας, ἡ narodna vlada, demokracija
Δημόκριτος, -ου, ὁ Demokrit, grčki filozof
δῆμος, -ου, ὁ narod
Δημοσθένης, -ους, ὁ Demosten, grčki govornik
δημόσιος 3 narodni, državni, javni; δημοσίᾳ u ime države, javno, na državni trošak
δημώδης 2 narodni, običan, opće poznat
δῃόω pustošim
διά (prijedl. s gen.) kroz, po; (s akuz.) poradi, zbog
διαβάλλω klevećem
διαβολή, -ῆς, ἡ kleveta
διαγιγνώσκω raspoznajem, razlikujem, prosuđujem (dijagnoza)

διάγω provodim, živim
διαιρέω rastavljam, dijelim
διακρίνω rastavljam, dijelim; pas. odlučen sam
διαλέγομαι (s dat.) razgovaram se (dijalektika)
διάλογος, -ου, ὁ razgovor
διαλύω razrješujem, raskidam
διαμένω ostajem, boravim
διανέμω dijelim, dajem
διανοέομαι promišljam, razmišljam prosuđujem, mislim
διάνοια, -ας, ἡ mišljenje, misao
διαπράττω izrađujem, izvršujem, postizavam
διάπυρος 2 užaren
διαρρήγνῡμι raskidam
διασκεδάννῡμι razasipam, raspršujem
διασπαράττω razdirem
διασπείρω rasijavam, raznosim (dijaspora)
διασῴζω spasavam
διαταράττω uznemirujem
διατελέω ustrajem; s part. neprestano
διὰ τί zašto, zbog čega
διατρίβω satirem; provodim (vrijeme, život)
διαφερόντως osobito
διαφέρω (s dat.) odlikujem se; διαφέρει (bezl.) razlika je, razlikuje se
διαφεύγω izbjegavam, izmičem
διαφθείρω kvarim, upropašćujem, uništavam, ubijam, podmićujem
διαφορά, -ᾶς, ἡ (διαφέρω) razdor, nesloga
διαφυλάττω čuvam
διδάσκαλος, -ου, ὁ učitelj
διδάσκω učim koga (*doceo*)
δίδυμος 3 dvostruk; δίδυμοι ἀδελφοί blizanci
δίδωμι dajem; δίκην δίδωμι bivam kažnjem
διείργω rastavljam, dijelim
διηγέομαι razlažem, pripovijedam, kazujem
διίστημι rastavljam; nadimljem (se)
δίκαιος 3 pravedan
δικαιοσύνη, -ης, ἡ pravednost
δικαστής, -οῦ, ὁ sudac
δίκη, -ης, ἡ pravda, pravednost; (pravedna) kazna; δίκην (s gen.) poput
δίκτυον, -ου, τό mreža, zamka
διό zato, stoga
διόλλῡμι upropašćujem; med. propadam
Διονύσιος, -ου, ὁ Dionizije, sirakuški tiranin
Διόνυσος, -ου, ὁ Dioniz, grčki bog
Διόσκουροι, -ων, οἱ Dioskuri (Kastor i Polideuk), sinovi Zeusovi
διότι (= διὰ τοῦτο, ὅτι) zato; jer
διπλοῦς 3 dvostruk (*duplex*)
δίπους, δίποδος (akuz. δίπουν) dvonožan
Δίπυλον, -ου, τό Dipil, ime vrata na sjeverozapadu Atene
δίς dva puta (*bis*)
διψάω žeđam
διώκω (s akuz.) gonim, progonim; težim za
δμώς, δμωός, ὁ (gen. pl. δμώων) rob, sluga
δοκέω mislim; činim se; čini se da ja (*videor*); δοκεῖ μοι čini mi se, mislim, odlučujem; τὰ δόξαντα, -ων odluke
δολιεύομαι lukavo radim
δόξα, -ης, ἡ misao, mišljenje; dobar glas, slava
δορά, -ᾶς, ἡ koža
δόρυ, δόρατος, τό koplje
δόσις, -εως, ἡ davanje, poklon, dar
δουλεύω robujem, služim
δοῦλος, -ου, ὁ rob
δουλοσύνη, -ης, ἡ ropstvo

δουλόω zarobljujem, pokoravam
Δράκων, -οντος, ὁ Drakont, atenski zakonodavac
δρᾶμα, -τος, τό čin; drama
δραχμή, -ῆς, ἡ drahma, grčki novac
δρεπανηφόρος 2 srponosan; ἅρματα δρεπανηφόρα srponosna kola, borna kola
δρέπανον, -ου τό srp
Δρίλων, -ωνος, ὁ Drim
Δρύας, -αντος, ὁ Drijant, sin Likurgov
δρυοτόμος -ου, ὁ drvosječa
δρῦς, δρυός, ἡ hrast, drvo
δύναμαι mogu
δύναμις, -εως, ἡ moć, snaga; vojska (dinamit, dinamičan)
δυνατός 3 moćan, moguć, silan; δυνατός εἰμι mogu
δύο dva, dvije (*duo*)
Δυρράχιον, -ου, τό Drač
δυσγένεια, -ας, ἡ neplemenito podrijetlo
δυστυχέω nesretan sam
δυστύχημα, -τος, τό nesreća, nevolja
δυσχεραίνω zlovoljan sam, srdit sam
δῶρον, -ου, τό dar

E

ἐάν (= εἰ ἄν; pogod. veznik) ako
ἔαρ, ἔαρος, τό proljeće (*ver*)
ἑαυτοῦ, -ῆς, sebe samoga (on)
ἐάω puštam, dopuštam, dajem
ἐγγράφω upisujem, urezujem
ἐγγύς blizu
ἐγείρω budim, potičem
ἐγκαλύπτω umatam, zastirem u što
ἐγκράτεια, -ας, ἡ (κράτος) uzdržavanje od čega (gen.)
ἐγκρύπτω sakrivam u čemu, zatvaram
ἐγχειρίζω uručujem, pružam
ἐγώ ja
ἐθελοντής, -οῦ, ὁ dobrovoljac
ἐθέλω hoću
ἐθίζω privikavam; pf. εἴωθα navikao sam, vičan sam, običavam
ἔθνος, -ους, τό narod, pleme (etnologija)
ἔθος, -ους, τό običaj
εἰ ako, da; εἰ δὲ μή inače; u neupr. pitanju: da li, ne bi li
εἴθε 1. o da bi (s optat.)
2. kamo sreće da (*utinam*) s indik. inf. ili aor.
εἰκάζω (εἰκών, ἔοικα s dat.) poredim, uspoređujem s čim
εἰκῇ nepromišljeno
εἰκότως s pravom
εἴκω uzmičem, popuštam
εἰκών, -όνος, ἡ slika (ikona), lik, kip
Εἵλωτες, -ων, οἱ heloti
εἶμι (*ire*) idem (ići ću)
εἰμί (*esse*) jesam
εἴργω sprečavam
εἰρήνη, -ης, ἡ mir
εἰρηνικός 3 koji se mira tiče, miran, miroljubiv
εἰς (prijedl. s akuz.) u, na, do, za (in s akuz.)
εἰσάγω uvodim, med. primam
εἰσβάλλω provaljujem (neprijateljski)
εἰσδύομαι ulazim
εἴσειμι (εἶμι) ulazim
εἴσοδος, -ου, ἡ ulaz, pristup
εἰσπηδάω skačem u
εἰσφέρω unosim
εἶτα zatim; dakle
ἐκ i ἐξ (e, ex) prijedl. s gen. iz, od, između
ἕκαστος 3 svaki (pojedini)
ἑκάτερος 3 svaki (od dvojice), i jedan i drugi (*uterque*)
ἐκβαίνω izlazim
ἐκβάλλω izbacujem, istjerujem
ἐκδέρω derem, gulim kožu
ἐκδίδωμι izdajem
ἐκεῖ ondje

ἐκεῖνος 3 onaj
ἐκεῖσε onamo
ἐκκαλύπτω otkrivam
ἐκκλησία, -ας, ἡ skupština
ἐκλέγω izabirem, odabirem
ἑκούσιος 3 i 2 dobrovoljan
ἐκπέμτω odašiljam, šaljem
ἐκπλήττω plašim; uzbuđujem
ἐκπολιορκέω podsjedani grad osvajam; svladavam
ἐκρίπτω izbacujem
ἐκστρατεύω izlazim (s vojskom)
ἐκτός izvan
ἐκτρέφω othranjujem, hranim
Ἕκτωρ, -ορος, ὁ Hektor, trojanski junak
ἐκφοιτάω izlazim, prošrujem se
ἑκών, -οῦσα, -όν drage volje, rado
ἔλαιον, -ου, τό ulje
ἐλαύνω gonim; idem (s vojskom) na, navaljujem
ἔλαφος, -ου, ὁ i ἡ jelen
ἐλαφρός 3 brz, hitar
ἔλεγχος, -ου, ὁ dokaz
ἐλέγχω prekoravam, grdim, pobijam
ἐλεέω (s akuz.) žalim, smilujem se na koga
ἐλευθερία, -ας, ἡ sloboda
ἐλευθέριος 3 dostojan slobodna čovjeka
ἐλεύθερος 2 i 3 slobodan
ἐλευθερόω oslobađam
ἐλεφάντινος 3 od slonove kosti
ἐλέφας, -αντος, ὁ slon, slonova kost
ἕλκω vučem
Ἑλλάς, -άδος, ἡ Helada, Grčka
Ἕλλην -ηνος, ὁ Helen, Grk
Ἑλληνικός 3 helenski, grčki
ἑλληνιστί (prilog) grčki
Ἑλλήσποντος, -ου, ὁ Helespont (Dardaneli)
ἐλπίζω nadam se
ἐλπίς, -ίδος, ἡ nada
ἐμαυτοῦ, -ῆς, sebe (ja)
ἐμβαίνω (s dat.) ulazim; stupam, koračam
ἐμβάλλω ubacujem, usađujem, stavljam u
ἐμβατήριον, -ου, τό (ἐμβαίνω) koračnica
ἐμός 3 moj
Ἐμπεδοκλῆς, -έους, ὁ Empedoklo, grčki filozof
ἐμπειρία, ας, ἡ iskustvo
ἐμπίμπλημι ispunjavam čim (gen.)
ἐμπίμπρημι upaljujem, zapaljujem
ἐμπίπτω padam, upadam
ἔμπορος, -ου, ὁ trgovac
ἔμπροσθεν sprijeda
ἐν (prijedl. s dat.) u, na, među, kod (in s abl.)
ἐναντιόομαι protivim se, odolijevam
ἐναντίος 3 protivan; ὁ ἐναντίος protivnik; ἐναντία μάχομαι (dativ) borim se protiv koga
ἐνδίδωμι dajem, ulijevam
ἔνδον unutra
ἔνδοξος 2 glasovit, slavan
ἐνδύω odijevam, oblačim
ἐνεδρεύω zasjedam, vrebam; mećem zamke komu
ἕνεκα (postpoz. prijedl. s gen.) radi, zbog (*causa*)
ἔνθα ovdje, tu; gdje, tada, onda
ἐνιαυτός, -οῦ, ὁ godina (*annus*); κατ' ἐνιαυτόν svake godine
ἔνιοι 3 nekoji
ἐνίοτε kadikad
ἐνταῦθα ondje, ovdje
ἐντίθημι umećem, mećem u; dajem (s dat.)
ἔντιμος 2 častan
ἐντυγχάνω (s dat.) namjeravam se na
ἐξάγω izvodim
ἐξαιρέω izbiram; odstranjujem, udaljujem

ἔξειμι (εἶμι) izlazim
ἐξέρχομαι izlazim
ἔξεστι(ν) slobodno je, moguće je (*licet*)
ἐξετάζω ispitujem, istražujem, pregledavam
ἐξέχω stršim
ἕξῆς zatim, nato, redom
ἐξίημι ispuštam, izlazim, utječem
ἐξοπλίζω naoružavam
ἐξουσία, -ας, ἡ mogućnost, pravo na što
ἔξωθεν izvan
ἑορτή, -ῆς, ἡ svečanost, svetkovina
ἐπαγγέλλω obećajem, javljam
ἐπαινέω hvalim, odobravam
ἔπαινος, -ου, ὁ pohvala
ἐπακολουθέω (s dat.) idem za kim, slijedim koga
Ἐπαμεινώνδας, -ου, ὁ Epaminonda, tebanski vojskovođa
ἐπάνειμι idem natrag, vraćam se
ἐπανορθόω uspostavljam, opet popravljam
ἐπεί kad; jer
ἐπειδή pošto, kad; jer
ἔπειμι (s dat.) idem na, napadam
ἔπειτα zatim, onda
ἐπέρχομαι napadam
ἐπερωτάω pitam
ἐπέχω ustavljam
ἐπί (prijedl.) s genit.; na, u, za; s dat.: na, kod, poradi; s akuz. na, po, prema, protiv, k
ἐπιβουλεύω (s dat.) zasjedam, vrebam na koga, radim komu o glavi
ἐπιγιγνώσκω raspoznajem
ἐπιγράφω pišem na
Ἐπίδαμνος, -ου, ἡ Epidamno, primorski grad u grč. Iliriji, današnji Drač
ἐπιδείκνῡμι pokazujem
ἐπιδέχομαι primam, k tomu primam
ἐπιδίδωμι pružam, dajem
ἐπιθυμέω želim
ἐπιθυμία, -ας, ἡ požuda, želja
ἐπικαλέω nazivam
ἐπικερδής 2 koji pribavlja dobitak
ἐπιμέλεια, -ας, ἡ briga
ἐπιμελέομαι (s gen.) brinem se za što
ἐπιμέλομαι (s gen.) brinem se za što
ἐπιμελῶς brižljivo, marljivo, točno
ἐπίνειον, -ου, τό pristanište
ἐπιπέτομαι dolijećem
ἐπιπίπτω (s dat.) napadam
ἐπίπονος 2 mučan, naporan
ἐπιρρώννῡμι jačam, krijepim, hrabrim
ἐπισημαίνω označujem; dajem znak, pljeskam
ἐπίσημος 2 glasovit, znamenit
ἐπίσταμαι (ἐπιστήμη) umijem, znam
ἐπιστέλλω šaljem, poručujem, nalažem
ἐπιστήμη, -ης, ἡ znanje, znanost, nauka
ἐπιστήμων 2 znajući, učen, vješt, pametan
ἐπιστολή, -ῆς, ἡ pismo (*epistula*)
ἐπιστρέφω okrećem
ἐπίσχω zadržavam, zaustavljam
ἐπιτάττω nalažem, zapovijedam
ἐπιτελέω vršim
ἐπιτηδεύω (s akuz.) vršim, bavim se čim
ἐπιτίθημι nalažem, postavljam na što, zadajem, dosudujem (epitet); δίκην ἐπιτίθημι (s dat.) kažnjavam, φόβον ἐπ. (s dat.) tjeram koga u strah; med. mećem na sebe; navaljujem na koga
ἐπιτρέπω navraćam, povjeravam; dopuštam
ἐπιτρέχω pritrčavam
ἐπιφαίνομαι pokazujem se, pojavljujem se (osobito iznenada)
ἐπιφέρω donosim
ἕπομαι slijedim koga (s dat.), idem za kim, pratim koga (s dat.) — (*sequor*)

ἔπος, -ους, τό riječ, govor; ep
ἐπωνυμία, -ας, ἡ (ὄνομα) prezime, ime, nadimak; ἐπωνυμίαν ἔχω ἀπό τινος zovem se po čemu
ἐπώνυμος 2 nazvan; s gen.: po komu ili po čemu prozvan
ἐράω ljubim, volim, milujem
ἐργάζομαι (ἔργον) obrađujem, radim
ἐργασία -ας, ἡ rad, posao, poslovanje
ἐργαστήριον, -ου, τό radionica
ἐργάτης, -ου, ὁ radnik
ἔργον, -ου, τό djelo, posao, čin (energija)
ἔρδω činim, radim
ἐρευνάω uhodim, tražim
ἐρέω reći ću; pitam
ἐρημία, -ας, ἡ pustinja
ἔρημος, 3 i 2 pust, ostavljen
ἐρίζω (s dat.) svađam se, natječem se s kim
'Ερινύς, -ύος, ἡ Erinija, božica osvete
ἔρις, -ιδος, ἡ svađa, prepiranje
ἑρμηνεύς, -έως, ὁ tumač (hermeneutika)
'Ερμῆς, -οῦ, ὁ Hermo, grčki bog
'Ερμαῖ, -ῶν, οἱ Hermova poprsja
ἐρυθρός 3 crven (*ruber*)
ἔρχομαι idem, polazim
ἐρωτάω pitam
ἐρώτημα, -τος, τό pitanje
ἐσθής, -ῆτος, ἡ odijelo, odjeća, haljina (*vestis*)
ἐσθίω jedem, žderem (*edo*)
ἐσθλός 3 plemenit, valjan, dobar
ἑσπέρα, -ας, ἡ večer (*vesper*)
ἐστί(ν) (enkl.) je, jest (*est*)
ἔσχατος 3 krajnji, posljednji
ἑταιρεία, -ας, ἡ društvo
ἑταῖρος, -ου, ὁ drug
ἕτερος 3 jedan od dvojice (*alter*)
ἑτερόφθαλμος 2 jednooki
ἔτι još, osim toga
ἔτος, -ους, τό godina
εὖ dobro
Εὔβοια, -ας, ἡ Eubeja, otok u Egejskom moru
εὐγενής 2 plemenit (po rodu ili po značaju)
εὐδαιμονέω sretan sam
εὐδαιμονία, -ας, ἡ blagostanje, sreća
εὐδαίμων 2 sretan, blažen, bogat, plodan
εὐδία, -ας, ἡ dobro, vedro vrijeme
εὔελπις, -ι (gen. -ιδος) pun nade
εὐεξία, -ας, ἡ stasitost
εὐεργεσία, -ας, ἡ dobročinstvo
εὐεργετέω (s akuz.) činim dobro
εὐεργέτης, -ου, ὁ dobrotvor, dobročinitelj
εὐήθης 2 naivan, glup, budalast
εὐθύς odmah, smjesta
εὔκαρπος 2 plodan
εὐκλεής 2 slavan
εὔκλεια, -ας, ἡ dobar glas, slava
Εὐκλείδης, -ου, ὁ Euklid, aleksandrijski matematičar
εὐκόλως lako, bez muke
εὐλάβεια, -ας, ἡ opreznost, razboritost
εὐλαβέομαι (s akuz.) čuvam se koga
εὐλίμενος 2 s krasnom lukom
εὐμορφία, -ας, ἡ ljepota
εὔνοια, -ας, ἡ sklonost
εὐπραγία, -ας, ἡ sreća u radu, sreća
εὑρετής -οῦ, ὁ pronalazač, izumitelj
εὕρημα, -τος, τό (εὑρίσκω) nalazak, pronalazak
Εὐριπίδης, -ου, ὁ Euripid, grčki pjesnik tragedija
εὑρίσκω nalazim, pronalazim
Εὐρώπη, -ης, ἡ Europa
εὐτέλεια, -ας, ἡ jednostavnost, štedljivost
εὐτελής 2 s malim zadovoljan, jednostavan, skroman

εὐτράπελος 2 okretan, dosjetljiv
εὐτυχέω sretan sam
εὐτυχής 2 sretan
εὐφορία, -ας, ἡ (φέρω) plodnost
εὐφραίνω razveseljujem; (med.) radujem se
Εὐφράτης, -ου, ὁ Eufrat, rijeka u Mezopotamiji
εὐφρονέω dobro mislim, razborit sam
εὐφυία, -ας, ἡ ljepota, nadarenost
Ἐφέσιος, -ου, ὁ Efežanin
Ἔφεσος, -ου, ἡ Efez
Ἐφιάλτης, -ου, ὁ Efijalt
ἐφίημι šaljem; ἐφίεμαι (s gen.) težim za čim, želim nešto
ἐφικνέομαι sežem, dostižem
ἐφίστημι postavljam na što, kraj čega ili do čega; zaustavljam; pristupam, prilazim
ἔφοροι, -ων, οἱ efori (spartansko poglavarstvo)
ἔχθρα, -ας, ἡ mržnja, neprijateljstvo
ἐχθρός 3 omražen, neprijateljski; ὁ ἐχθρός neprijatelj (*inimicus*)
ἔχω imam, držim; neprelazno: jesam; πῶς ἔχεις; kako ti je
ἕψω kuham, varim
ἕως, ἕω, ἡ zora; ἅμα τῇ ἕῳ zorom
ἕως dok (ne)

Z

ζάω živim
ζεύγνῡμι spajam, vežem
Ζεύς, Διός, ὁ Zeus, grčki bog
ζέω kipim, vrem
ζηλόω (s akuz.) živo težim za čim; povodim se za kim; divim se komu; zavidim komu
ζημία, -ας, ἡ kazna, globa
ζημιόω (s akuz.) škodim komu; kažnjavam
ζητέω tražim
ζωγραφέω slikam
ζωγραφία, -ας, ἡ slikarstvo
ζωγράφος, -ου, ὁ slikar
ζωμός, -οῦ, ὁ juha, čorba
ζῷον, -ου, τό živo biće; životinja

H

ἤ (veznik) 1. ili (*vel* i *aut*); ἤ...ἤ ili...ili; 2. nego (iza komparativa; lat. *quam*)
ἡγεμονία, -ας, ἡ vodstvo, hegemonija
ἡγεμών, -όνος, ὁ provodič; vojvoda, vojskovođa
ἡγέομαι 1. vodim koga (na putu s dat.); 2. vodim (vojsku s gen.); 3. mislim, držim koga čim: (s dva akuz., i inf.)
ἤδη već
ἥδομαι radujem se; veselim se
ἡδονή, -ῆς, ἡ veselje, radost, naslada
ἡδύς 3 ugodan, sladak
ἥκω došao sam, ovdje sam
ἡλίκος 3 kako star, koje dobi, kako velik
ἡλικιώτης, -ου, ὁ vršnjak
ἥλιξ, -κος, ὁ vršnjak
ἡλιόομαι sunčam se
ἥλιος, -ου, ὁ sunce (helij)
Ἡλύσιον πεδίον τό Elizijska poljana
ἡμεῖς mi
ἡμέρα, -ας, ἡ dan; μεθ' ἡμέραν po danu; μεσούσης τῆς ἡμέρας u podne
ἡμέτερος 3 naš
ἥμισυς, ἡμίσεια, ἥμισυ polovičan, pol (hemisfera)
ἤν = ἐάν
ἡνία, -ας, ἡ remen (na uzdi); množ. uzde
ἡνίκα kad
ἧπαρ, ἥπατος, τό jetra
Ἥρα, -ας, ἡ Hera, grčka božica
Ἡράκλειτος, -ου, ὁ Heraklit, grčki filozof

Ἡρακλῆς, -έους, ὁ Heraklo, mitski junak
ἠρίον, -ου, τό humak, grob
Ἡρόδοτος, -ου, ὁ Herodot, grčki historičar
ἥρως, -ωος, ὁ junak, heroj
ἥττα, -ης, ἡ poraz
ἡττάομαι (ἥττα) bivam pobijeđen, svladan sam
ἧττον manje (*minus*); οὐχ ἧττον ἤ ne manje nego, upravo kao
Ἥφαιστος, -ου, ὁ Hefest, grčki bog
ἠχώ, ἠχοῦς, ἡ jeka

Θ

θάλαττα, -ης, ἡ more
Θαλῆς, -οῦ, ὁ Tal, grčki filozof
θάλλω cvjetam
θάνατος, -ου, ὁ smrt
θάπτω pokapam, sahranjujem
θαρρέω ne bojim se, hrabar sam; θάρρει ne boj se
θαυμάζω (s akuz.) čudim se, divim se komu ili čemu; ἐπί (s dat.) zbog če ga
θαυμαστός 3 čudan, divan
θεά, -ᾶς, ἡ božica
θεάομαι motrim, gledam
θέλω hoću
Θεμιστοκλῆς, -έους, ὁ Temistoklo, atenski državnik i vojskovođa
θεός, -οῦ, ὁ bog
θεραπεύω njegujem, štujem, liječim; (terapija)
Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ Termopile, klanac između Tesalije i Fokide
θέρος, -ους, τό ljeto
Θέτις, -ιδος, ἡ Tetida, morska nimfa
θεωρέω promatram, gledam (teorija)
Θῆβαι, -ῶν, αἱ Teba, grad u Beotiji
Θηβαῖος, -ου, ὁ Tebanac
θήρ, θηρός, ὁ životinja
θήρα, -ας, ἡ lov
θηρευτής, -οῦ, ὁ lovac
θηρεύω lovim
θηρίον, -ου, τό zvijer, životinja
θησαυρός, -οῦ, ὁ riznica, blago
Θησεῖον, -ου, τό Tezejon, hram Tezejev u Ateni
Θησεύς, -έως, ὁ Tezej, atenski heroj
θνήσκω umirem
θόρυβος, -ου, ὁ buka, vika
Θουκυδίδης, -ου, ὁ Tukidid, grčki historičar
Θρᾷξ, -κός, ὁ Tračanin
θρασύς 3 hrabar, junačan, drzak
θρηνέω jaučem, jadikujem, naričem
θρῆνος, -ου, ὁ (često u množ.) plač, jauk, naricanje, tužaljka
θρίξ, τριχός, ἡ dlaka, vlas; (množ.) kosa
θρόνος, -ου, ὁ prijestolje
θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ kći
θύελλα, -ης, ἡ vihor, oluja
θυμίαμα, -τος, τό kad, mirodija
θυμόομαι (s dat.) ili εἰς (s akuz.) srdim se na koga
θυμός, -οῦ, ὁ srce, duša, junaštvo, srdžba
θύρα, -ας, ἡ vrata; αἱ θύραι dvor
θύω žrtvujem
θωπεύω laskam, ulagujem se
θώραξ, -κος, ὁ oklop (pneumotoraks)

I

ἰάομαι liječim
Ἰάποδες, -ων, οἱ Japodi, ilirsko pleme
Ἰαποδικὸς παράπλους, -ου, ὁ japodska obala
Ἰάσων, -ονος, ὁ Jazon, vođa Argonauta
ἰατρός, -οῦ, ὁ liječnik (psihijatrija)
Ἴδη, -ης, ἡ Ida, brdo u Frigiji
ἴδιος 3 svoj, vlastit

ἰδίως naposebe, osobito
ἰδού gle, evo
ἱδρύω posađujem, smještam; (pas.) nastanjujem se
ἱερεύς, -έως, ὁ svećenik
Ἱεροκλῆς -έους, ὁ Hijeroklo
ἱερόν, -οῦ, τό svetište, hram
ἱερός 3 (s gen.) posvećen komu; svet
ἵημι šaljem, bacam; med. hitim
Ἰθάκη, -ης, ἡ Itaka, grčki otok
ἱκανός 3 sposoban, dovoljan; ἱκανός εἰμι mogu
ἱκετεύω pribjegar sam, molim (ponizno, od srca)
ἱλαρός 3 vedar, veseo (*hilaris*)
Ἴλιον, -ου, τό Ilij, Troja,
Ἰλισσός, -οῦ, ὁ Ilis, rječica u Atici
Ἰλλυρικός 3 ilirski
Ἰλλυριοί, -ῶν, οἱ Iliri
ἱμάτιον, -ου, τό odijelo
Ἱμεραῖος, -ου, ὁ Himeranin
ἵνα (namjerni veznik) da
Ἰνδική, -ῆς, ἡ (sa ἡ bez χώρα) Indija
Ἰνδός, -οῦ, ὁ Indijac
ἰός, -οῦ, ὁ otrov
Ἵππαρχος, -ου, ὁ Hiparh, sin Pizistratov
ἱππεύς, -έως, ὁ konjanik
Ἱππίας, -ου, ὁ Hipija, sofist
ἵππος, -ου, ὁ i ἡ konj, kobila
ἴσος 3 jednak, ravan
ἰσότης, -ητος, ἡ jednakost
Ἴσσα, -ης, ἡ Vis
ἵστημι stavljam, postavljam (*sisto*)
ἱστορία, ας, ἡ povijest
Ἴστρος, -ου, ὁ Dunav (donji tok)
ἰσχυρός 3 jak, moćan, silan, čvrst, strog
ἰσχυρῶς jako, oštro, strogo
ἰσχύς, -ύος, ἡ snaga
ἰσχύω jak sam
Ἰταλικός 3 italski
Ἰταλοί, -ῶν, οἱ Italci
ἰχθῦς, -ύος, ὁ riba
ἴχνος, -ους, τό trag
Ἰωνική, -ῆς, ἡ Jonjanka
Ἰωνικός 3 jonski

K

καθαίρω čistim
καθάπερ kao, kao što
καθεύδω spavam
καθήκω pružam se, dopirem
κάθημαι sjedim
καθίστημι postavljam; uređujem, postajem
καί i, te, pa, također
καίπερ premda, iako (obično s part.)
καιρός, -οῦ, ὁ vrijeme (pravo); zgodna prilika
Καῖσαρ, -ος, ὁ Cezar, rimski državnik i vojskovođa
καίω (κάω) palim, spaljujem
κακία, -ας, ἡ zloća, pokvarenost
κακολογία, -ας, ἡ potvora, grdnja, zao govor
κακοπαθέω trpim
κακοπραγέω nesretan sam
κακός 3 zao, opak; τὸ κακόν zlo; τὰ κακά nevolje
κακοῦργος, -ου, ὁ zločinac
κακόω činim zlo, škodim
κάλαμος, -ου, ὁ trska; (množ.) slama; pisaljka
καλέω zovem, nazivam, pozivam
κάλλος, -ους, τό ljepota
καλλύνω poljepšavam
καλός 3 lijep, dobar, čestit (kalodont)
Καλυψώ, -οῦς, ἡ Kalipsa, nimfa
κάματος, -ου, ὁ (κάμνω) umor, muka
κάμνω utrućujem se
Κάνναι, -ῶν, αἱ Kana, mjesto u Italiji
Καπανεύς, -έως, ὁ Kapanej, jedan od sedmorice junaka pod Tebom
καπηλεῖον, -ου, τό krčma

κάπηλος -ου ὁ krčmar
Καπιτώλιον -ου τό Kapitol
Καππαδοκία -ας ἡ Kapadokija, pokrajina u Maloj Aziji
καρόομαι onesvješćujem se
καρπός -οῦ ὁ plod (*carpere*)
καρποφόρος 2 plodonosan
καρτερία -ας ἡ ustrajnost, izdržljivost
καρτερός 3 (κράτος) jak, snažan, hrabar
Καρχηδόνιος -ου ὁ Kartažanin
κατά (prijedl. s gen.): niz, sa, pod: protiv; (s akuz.): po, na, pokraj, za (vrijeme)
καταβαίνω silazim
κατάγνῡμι lomim
κατάδηλος 2 vidljiv, očevidan
καταδουλόω potkopavam, podjarmljujem
καταδύω potapam; zapadam, zalazim
κατακαίνω ubijam
κατακαίριος 3 u pravo vrijeme, prikladan, zgodan
κατακαίω spaljujem
κατακλίνομαι ležim (kod stola)
κατακλίνω prigibam; (med. i pas.) posađujem se, liježem na počinak, u postelju
κατακλύζω poplavljujem
κατακλυσμός, -οῦ, ὁ poplava
κατακόπτω tučem, siječem, ubijam
κατακτάομαι stječem
καταλαμβάνω spopadam, postizavam, grabim, nailazim na
καταλείπω ostavljam
καταλύω odrješujem; razaram, uništavam; βίον završujem život, rastajem se sa životom
καταπέμπω šaljem
καταπηδάω skačem (dolje)
καταπίπτω padam
κατασβέννῡμι gasim
κατασκευάζω priređujem, pravim, gradim
κατασκοπή, -ῆς, ἡ izviđanje, uhađanje
καταστρέφω okrećem; (med.) pokoravam
καταστροφή, -ῆς, ἡ obrat; svršetak, smrt (katastrofa)
κατασφάττω koljem
κατατίθημι polažem, ostavljam
καταφεύγω bježim
καταφθείρω kvarim, uništavam
καταφλέγω spaljujem
καταφρονέω prezirem
καταψηφίζομαι osuđujem
κατέχω držim; gospodar sam, imam u svojoj vlasti
κατηγορέω tužim
κατοικία, -ας, ἡ naselje
κάτω dolje (katoda)
Κάτων, -ωνος, ὁ Katon, rimski državnik i pisac
Καύκασος, -ου, ὁ Kavkaz, planina
κεῖμαι ležim; jesam, postojim
Κεῖος, -ου, ὁ Kejanin, stanovnik otoka Keja
κείρω šišam, strižem
κελεύω zapovijedam; pozivam, molim: (s akuz. i inf. kao *iubeo*)
κενός 3 prazan (kenotaf)
Κένταυροι, -ων, οἱ kentauri (mitski divovi)
κεραμίς, -ίδος, ἡ crijep, opeka
κεράννῡμι miješam
κέρας, -ως i ατος, τό rog (*cornu*); krilo (vojske)
κερατίζω (κέρας) udaram rogovima
κεραυνός, -οῦ, ὁ strijela, munja
κερδαίνω dobivam, imam korist
κέρδος, -ους, τό probitak, dobitak, korist
κεφαλή, -ῆς, ἡ glava
κῆπος, -ου, ὁ vrt
κηπουρός, -οῦ, ὁ vrtlar

κῆρυξ, -κος, ὁ glasnik, vjesnik

κηρύττω glasnik sam, oglašujem, zapovijedam

Κικέρων, -ωνος, ὁ Ciceron, rimski državnik i govornik

κινδυνεύω u pogibli sam, srtam u opasnost

κίνδυνος, -ου, ὁ opasnost, pogibao

κινέω mičem, krećem (kinematograf)

κλαίω (κλάω) plačem, oplakujem

κλαῦμα, -τος, τό plač

κλεινός 3 i 2 poznat, glasovit, slavan

κλείω zatvaram, zaključavam (*claudo*)

Κλεόβουλος, -ου, ὁ Kleobul, jedan od 7 grčkih mudraca

κλέπτης, -ου, ὁ kradljivac, tat

κλέπτω kradem (kleptoman)

κλῆρος, -ου, ὁ ždrijeb, kocka

κλίνη, -ης, ἡ (κλίνω) postelja, počivaljka, klupa (klinika)

κλίνω nagibam, pregibam; (pasiv) padam (klinika, enklitika, deklinacija)

κλοπεύς, -έως, ὁ kradljivac

κνημίς, -ῖδος, ἡ dokoljenica

κοιμάω uspavljujem; (med. i pas.) spavam, drijemam

κοινός 3 zajednički (*communis*); τὸ κοινόν općina, država

κοινωνία, -ας, ἡ društvo

κοιτάζω imam ležaj (brlog)

κοίτη -ης ἡ ležaj, brlog

κολάζω korim, kažnjavam

κόλαξ -κος ὁ udvorica, laskavac

κόλπος -ου, ὁ njedra; zaliv

κομάζω gizdam se, dičim se

κομίζω nosim, donosim

Κόνων, -ωνος, ὁ Konon, atenski vojskovođa

κόπος, -ου, ὁ umor; κόπος ἔχει με isprebijan sam od umora

κόπτω udaram; kujem; dodijavam

κόραξ, -κος, ὁ gavran (*corvus*)

κόρη, -ης, ἡ djevojka

Κορίνθιος, -ου, ὁ Korinćanin

κόρυς, -θος, ἡ kaciga

κοσμέω resim, kitim, uređujem (kozmetika)

κόσμος, -ου, ὁ red, nakit, ures; svemir (makrokozam, mikrokozam, kozmopolit)

κοτύλη, -ης, ἡ čaša, vrč

Κούναξα, -ων, τά Kunaksa, mjesto u blizini Babilona

κουρεύς, -έως, ὁ brijač

κοῦρος, -ου, ὁ dječak, momak

κοῦφος 3 lagan

κράζω vičem

κρατέω jak sam; (s gen.) vladam; (s akuz.) svladavam, obaram (autokrat)

κρατήρ, -ῆρος, ὁ krater

κράτος, -ους, τό jakost, snaga, sila (demokracija)

κραυγάζω vičem

κρέας, κρέως τό meso (*caro*)

κρεμάννῡμι vješam

Κρέων, -οντος, ὁ Kreont, tebanski kralj

Κρής, Κρητός, ὁ Krećanin

Κρήτη, -ης, ἡ Kreta, otok u Sredozemnom moru

κρίνω razlučujem, prosuđujem, sudim

κρίσις, -εως, ἡ prepirka; odluka, presuda (kriza)

κριτής, -οῦ, ὁ (κρίνω) sudac

Κριτίας, -ου, ὁ Kritija, jedan od 30 tirana

Κροῖσος, -ου, ὁ Krez, lidijski kralj

Κρόνος, -ου, ὁ Kron, grčki bog

κρύπτω sakrivam, tajim (kripta, apokrif)

κρύφα potajno, tajom

κτάομαι (κτῆμα) stječem, dobivam

κτῆμα, -τος, τό tečevina, imovina, blago

κτίζω osnivam

κυβερνήτης, -ου, ὁ kormilar (*gubernator*)
κύβος, -ου, ὁ kocka (kubik)
Κυκλάδες, -ων, αἱ Kikladi, otoci u Egejskom moru
κύκλος, -ου, ὁ krug (*cyclus*)
Κύκλωψ, -ωπος, ὁ Kiklop
κυλινδέω valjam, koturam
κυνηγός, -οῦ, ὁ lovac
Κυρικτική, -ῆς, ἡ (νῆσος) Krk
κύριος, -ου, ὁ gospodar
Κῦρος, -ου, ὁ Kir, perzijski kralj
κύων, κυνός, ὁ i ἡ pas (*canis*)
κώδων, -ωνος, ὁ i ἡ praporac, zvonce
κωλύω priječim
κώμη, -ης, ἡ selo

Λ

Λαβύρινθος, -ου, ὁ labirint
λαγχάνω postizavam, dobivam
λαγώς, -ώ, ὁ zec
λάθρᾳ (λανθάνω) potajno, kriomice, podmuklo
Λάϊος -ου, ὁ Laj, tebanski kralj
Λάκαινα, -ης, ἡ Lakonka
Λακεδαιμόνιος, -ου, ὁ Lakedemonjanin; Λακεδαιμονία, -ας, ἡ Lakonka
Λάκων, -ωνος, ὁ Lakonac, Spartanac
Λακωνική, -ῆς, ἡ Lakonija
λακωνικός 3 lakonski, spartanski
λαλέω brbljam, čavrljam, govorim
λαμβάνω uzimam; hvatam; dobivam
λαμπρός 3 sjajan, krasan, divan
λάμπω svijetlim, sjam
λανθάνω sakrit sam
Λαομέδων, -οντος, ὁ Laomedont, trojanski kralj (otac Prijamov)
λαός -οῦ, ὁ narod
λέαινα, -ης, ἡ lavica
λέγω sakupljam (*lego, colligo*); kažem, govorim, spominjem; pripovijedam; zovem; λέγω πρός (s akuz.) govorim komu
λεία, -ας, ἡ plijen
λειμών, -ῶνος, ὁ livada
λείπω ostavljam
λέξις,-εως, ἡ riječ
λεοντῆ, -ῆς, ἡ (λέων) lavlja koža
λευκός 3 bijel (leukocit)
Λεῦκτρα, -ων, τά Leuktra, grad u Beotiji
λέων, -οντος, ὁ lav (*leo*)
Λεωνίδας, -ου, ὁ Leonida, spartanski kralj
λήγω prestajem
Λῆμνος, -ου, ἡ Lemno, grč. otok
λῃστής, -οῦ, ὁ razbojnik, lopov, tat
Λητώ, -οῦς, ἡ Leta, grčka božica
Λιβύη, -ης, ἡ Libija
Λιβυρνίδες (tj. νῆσοι) -ων, αἱ liburnski otoci
Λιβυρνικός 3 liburnski
λίθος, -ου, ὁ kamen (litografija)
λιμήν, -ένος, ὁ luka
λίμνη, -ης, ἡ jezero
λιμός, -οῦ, ὁ glad
λιμώττω gladujem, gladan sam
λινοῦς 3 lanen
Λίσσος, -ου, ἡ Lješ
λοβός, -οῦ, ὁ krilo na jetri
λογίζομαι razmišljam
λόγος, -ου, ὁ (λέγω) riječ, govor, glas, vijest, pripovijest
λόγχη, -ης, ἡ koplje
λοιμός, -οῦ, ὁ kuga
λοιπός 3 (λείπω) ostali; τοῦ λοιποῦ (χρόνου) u ostalom vremenu, ubuduće
Λουσιτανοί, -ῶν, οἱ Luzitanci
λούω perem, kupam
λόφος, -ου, ὁ brežuljak
Λυδία, -ας, ἡ Lidija
Λυδός, -οῦ, ὁ Lidanin
Λύκειον, -ου, τό Licej, škola, gdje je poučavao Aristotel
λύκος, -ου, ὁ vuk
Λυκοῦργος, -ου, ὁ 1. Likurg, spar-

tanski zakonodavac; 2. Drijantov sin, kralj Edonaca u Trakiji

λῡμαίνομαι zlostavljam, oštećujem, škodim, upropašćujem

λῡπέω žalostim, vrijeđam, uznemirujem

λύπη, -ης, ἡ žalost, bol

λῡπηρός 3 žalostan, tužan, kukavan

λύρα, -ας, ἡ lira (glazbalo)

λυσιτελής 2 koristan

λύχνος, -ου, ὁ svjetiljka, luč, (*lux*)

λῡ́ω odrješujem, rješavam oslobađam (analiza, elektroliza)

M

μά čestica za uvjeravanje (s akuz.); μὰ (τὸν) Δία tako mi Zeusa; zaista

μάθημα, -τος, τό (μανθάνω) nauka, znanost

μάθησις, -εως, ἡ učenje; nauka, znanost

μαθητής, -οῦ, ὁ učenik

μαίνομαι (μανία) bjesnim, mahnitam

μακαρίζω nazivam, smatram sretnim

Μακεδονία, -ας, ἡ Makedonija

Μακεδονικός 3 makedonski

Μακεδών, -όνος, ὁ Makedonac

μακρός 3 dug, velik

μάλα vrlo, veoma

μαλακός 3 slab, mlitav

μάλιστα najviše, osobito, prije svega, najradije

μᾶλλον više, radije, prije; μᾶλλον... ἤ više... nego

Μανδάνη, -ης, ἡ Mandana, perzijska kraljica

μανθάνω učim (se) (*disco*); doznajem; čujem, razumijem

μαντεύομαι gatam, proričem; pitam proročište

μάντις, -εως, ὁ vrač, prorok

Μαραθών, -ῶνος, ὁ Maraton, selo u Atici

μαραίνω gasim, uništavam; (pas.) ginem, venem

Μαρδόνιος, -ου, ὁ Mardonije, perzijski vojskovođa

Μαρσύας, -ου, ὁ Marsija, satir iz Frigije

μάρτυς, μάρτυρος, ὁ svjedok

μαστιγόω bičujem

μάταιος 3 uzaludan; ὁ μάταιος luđak, budala

μάτην uzalud

μάχαιρα, -ας, ἡ mač; nož

μάχη, -ης, ἡ bitka, boj

μάχιμος 3 bojovan, junački

μάχομαι borim se s kim (dat.)

μεγαλόφρων 2 hrabar, ponosit, ohol

Μέγαρα, -ων, τά Megara, grad u Grčkoj; Μέγαράδε u Megaru

μέγας, μεγάλη, μέγα velik (megafon); μέγα εἰπεῖν oholo ili preuzetno reći

μέγεθος -ους, τό veličina

μέθη, -ης, ἡ pijanstvo

μεθίστημι premještam, naslanjam; uklanjam se, odstupam

μεθύσκομαι opijam se, pijan sam

μέθυσος, -ου, ὁ pijanac

μείγνῡμι miješam (*misceo*)

μέλας, μέλαινα, μέλαν, (gen.) μέλανος crn; τὸ μέλαν crnilo

μέλει μοι stalo mi je

μελετάω (s akuz.) brinem se, bavim se, vježbam

μελέτη, -ης, ἡ vježba

μέλιττα, -ης, ἡ pčela

μέλλω namjeravam, hoću; moram, trebam, oklijevam

Μέμφις, -ιδος, ἡ Memfis, grad u Egiptu

μέμφομαι korim, grdim

μέν (postpoz. veznik) doduše (rijetko se prevodi); μέν... δέ (ἀλλά) doduše... no (ali)

Μενέλεως, -ω, ὁ (ili Μενέλαος) Menelaj, grčki junak

μέντοι dakako, doista, ali, ipak

μένω ostajem, čekam (*maneo*)

Μένων, -ωνος, ὁ Menon

μέρος, -ους, τό dio

μέσος 3 srednji (*medius*); τὸ μέσον sredina, središte; κατὰ τὸ μέσον u sredini

μεσόω u sredini sam; μεσοῦσα ἡ ἡμέρα podne

Μεσσήνη, -ης, ἡ Mesenija, pokrajina u Grčkoj

μεστός 3 pun

μετά (prijedl. s gen.) sa, uz; (s dat.) među; (s akuz.) poslije

μεταβαίνω prelazim, preseljujem se

μεταβάλλω mijenjam za, za što (s gen.)

μετάγω vodim, upravljam

μεταδίδωμι dajem komu što (s gen.); dijelim s kim što

μεταμέλει μοι kajem se

μετάνοια, -ας, ἡ kajanje

μεταπέμπω (i med.) šaljem po koga, dozivam, pozivam

μέτειμι (s gen.) sudjelujem, prisustvujem

μετέχω (s gen.) sudjelujem

μέτριος 3 i 2 umjeren (simetrija)

μέτρον, -ου, τό mjera (metar)

μέτωπον, -ου, τό čelo

μέχρις 1. (prijedl. s gen.) do; 2. (veznik) dok, dok ne

μή 1. (negacija uz imperativ) ne; 2. (veznik) da ne

Μήδεια, ας, -ἡ Medeja, kći kolhidskog kralja Eeta

μηδείς, μηδεμία, μηδέν nitko; μηδέν ništa (*nihil*)

μηδίζω pristajem uz Međane

Μῆδος, -ου, ὁ Medijanac (Perzijanac)

μῆκος, -ους, τό duljina, daljina

μῆλον, -ου, τό jabuka (*malum*)

μήν, μηνός, ὁ mjesec (*mensis*)

μηνύω pokazujem, odajem

μήποτε nikada

μήτε... μήτε niti... niti

μήτηρ, μητρός, ἡ majka (*mater*)

μήτρως, -ωος, ὁ ujak

μιαίνω kaljam

μικρός 3 malen, kratak (mikrofon, mikroskop)

Μιλήσιος, -ου, ὁ Milećanin

Μιλτιάδης, -ου, ὁ Miltijad, grčki vojskovođa

μιμέομαι (s akuz.) oponašam, povodim se za čim (mimika)

μιμνήσκομαι sjećam se (*memini*)

Μίνως, -ωος i -ω, ὁ Minos, kralj na Kreti

Μινώταυρος, -ου, ὁ Minotaur

μισέω mrzim (mizantrop)

μισθός, -οῦ, ὁ plaća, nagrada

μισθόω dajem u najam; (med.) uzimam u najam

μνᾶ, μνᾶς, ἡ mina, grčki novac

μνῆμα, -τος, τό spomenik, grob

μνημεῖον, -ου, τό spomenik

μνήμη, -ης, ἡ uspomena, spomen (mnemotehnika; amnestija)

μνημονεύω (s gen.) sjećam se koga; sjećam, podsjećam, pominjem

Μνημοσύνη, -ης, ἡ Mnemozina, mati Muza

Μοῖραι, -ῶν, αἱ božice sudbine (Suđenice)

μόλις jedva, teško

μόνος 3 sam, jedini (monolog, monolitan); (*solus*) μόνον samo; οὐ μόνον... ἀλλὰ καί ne samo... nego i

μόριον, -ου, τό (dem. od μέρος) dio

Μοῦσα, -ης, ἡ Muza, zaštitnica umjetnosti

μουσική, -ῆς, ἡ (τέχνη) glazba, muzika

μουσικός 3 glazben, umjetnički

μοχθηρία, -ας, ἡ zloća, pokvarenost

μοχθηρός 3 opak, divlji, zao, loš
μύδρος, -ου, ὁ masa, gromada
μῦθος, -ου, ὁ riječ; basna, priča (mitologija)
μυῖα, -ας, ἡ muha (*musca*)
Μυκῆναι, -ῶν, αἱ Mikena, grad u Argolidi
μυκτήρ, -ῆρος, ὁ rilo
Μύνδιοι, -ων, οἱ Minđani
Μύνδος, -ου, ἡ Mind, grad u Karijī
μῦριάς, -άδος, ἡ mirijada = 10 000
μῦρίος 3 nebrojen, golem; μύριοι 3 deset tisuća
μύρμηξ, -ηκος, ὁ mrav
μῦς, μυός, ὁ miš (*mus*)
μωμάομαι korim, grdim
Μῶμος, -ου, ὁ Pokuda, Momo
μῶρος 3, lud, budalast

N

ναίω stanujem
νάρθηξ, -ηκος, ἡ trska
Νάρων, -ωνος, ὁ Neretva
ναῦλον, -ου, τό brodarina, vozarina
ναυμαχέω borim se na moru
ναῦς, νεώς, ἡ lađa (*navis*)
ναύτης, -ου, ὁ mornar, brodar (*nauta*)
νεανίας, -ου, ὁ mladić
νεανίσκος, -ου, ὁ mladić
Νεῖλος, -ου, ὁ Nil, rijeka
νεκρός, -οῦ, ὁ mrtvo tijelo, mrtvac (nekrolog)
νέμω dijelim, pasem; (med.) žderem, kljujem
νέος 3 i 2 mlad; nov (*novus*); ὁ νέος mlad čovjek, mladić (neologizam)
νεότης, -ητος, ἡ mladost, mladež
Νέρων, -ωνος, ὁ Neron, rimski car
Νέστωρ, -ορος, ὁ Nestor, kralj u Pilu
νέω plivam
νεώς, -ώ, ὁ hram
Νηλεύς, -έως, ὁ Nelej, Posejdonov sin
Νηρεύς, -έως, ὁ Nerej, morski bog
νῆσος, -ου, ἡ otok (Peloponez, Dodekanez)
νήχομαι plivam
νικάω pobjeđujem
νίκη, -ης, ἡ pobjeda; ἡ Νίκη Nika (božica pobjede)
Νινία, -ας, ἡ Nin
νίπτω perem
νοητός 3 koji se duhom može spoznati; τὰ νοητά duhovni proizvodi
νομεύω pasem, čuvam
νομίζω (νόμος) smatram, mislim, vjerujem
νόμιμος 3 i 2 običajan, zakonit
νόμισμα, -τος, τό novac (*nummus*)
νόμος, -ου, ὁ običaj, zakon (autonomija)
νοσέω bolujem
νόσος, -ου, ἡ bolest
Νουμᾶς, -ᾶ, ὁ Numa, rimski kralj
νοῦς, νοῦ, ὁ (nema množ.) razum, pamet, misao, ćud
νύκτωρ noću
νῦν sada (*nunc*)
νύξ, νυκτός, ἡ noć (*nox*)

Ξ

ξενηλασία, -ας, ἡ gonjenje stranaca; ξενηλασίας ποιέομαι gonim strance
ξενία, -ας, ἡ gostoprimstvo
ξένος 3 tuđ, tuđinski; ὁ ξένος, -ου stranac; plaćenik (vojnik); gost
Ξενοφῶν, -ῶντος, ὁ Ksenofont, grčki povjesničar
ξίφος, -ους, τό mač
ξύλον, -ου, τό drvo (ksilofon)

O

ὁ, ἡ, τό član; ὁ μέν... ὁ δέ jedan... drugi; ὁ δέ a on
ὀβολός, -οῦ, ὁ obol, grčki novac

ὅδε, ἥδε, τόδε ovaj
ὁδός, -οῦ, ἡ hod, put (metoda, period)
ὀδούς, -όντος, ὁ zub (*dens*)
ὀδύρομαι jadikujem, plačem
Ὀδυσσεύς, -έως, ὁ Odisej, grčki junak pod Trojom
ὄζω mirišem, zaudaram, vonjam
οἶδα znam, umijem
Οἰδίπους, -ποδος, ὁ Edip, tebanski kralj
οἴημα, -τος, τό mišljenje, umišljenost, nadutost
οἴκαδε kući (*domum*)
οἰκεῖος 3 kućni, domaći, bližnji; οἱ οἰκεῖοι rođaci i prijatelji
οἰκέτης, -ου, ὁ domar, ukućanin; sluga, rob
οἰκέω nastavam, stanujem
οἴκησις, -εως, ἡ stan, naselje
οἰκία, -ας, ἡ kuća
οἰκιστής, -οῦ, ὁ osnivač (naseobina, kolonija)
οἰκονόμος, -ου, ὁ upravitelj (ekonom)
οἶκος, -ου, ὁ kuća
οἰκτείρω (οἰκτίρω) žalim
οἴμοι (uzv.) iao (meni)
οἰμώζω jadikujem, kukam
οἶνος, -ου, ὁ vino (*vinum*)
οἴομαι (οἶμαι) mislim
οἷος 3 kakav; οἷός τε εἰμί mogu
οἷς, οἰός, ὁ i ἡ ovan, ovca (*ovis*)
ὄλεθρος, -ου, ὁ (ὄλλῡμι), propast
ὀλιγαρχία, -ας, ἡ oligarhija
ὀλίγος 3 malo (čega), malen, kratak, neznatan
ὄλλῡμι upropašćujem; (med.) propadam
ὅλος 3 cijel, čitav
Ὀλυμπία, -ας, ἡ Olimpija, grad na Peloponezu
Ὀλυμπιάς, -άδος, ἡ olimpijada, vrijeme od 4 godine
ὄμβρος, -ου, ὁ kiša (*imber*)
Ὅμηρος, -ου, ὁ Homer, grčki pjesnik
ὁμιλέω (s dat.) drugujem, družim se s kim
ὁμιλία, -ας, ἡ društvo, drugovanje
ὄμνῡμι kunem se
ὅμοιος 3 ili ὁμοῖος 3 jednak, sličan (homonim)
ὁμοιότης, -ητος, ἡ sličnost, potpuna jednakost
ὁμοιόω (s dat.) uspoređujem
ὁμολογέω slažem se, pristajem, priznajem (homologan)
ὁμόνοια, -ας, ἡ sloga
ὁμονόως složno, jednodušno
ὅμορος 2 susjedni
ὁμοῦ zajedno
ὁμοφροσύνη, -ης, ἡ sloga
ὄμφαξ, -ακος, ἡ nezreo, kiseo grozd
ὀνειδίζω (s dat.) grdim, prigovaram, predbacujem
ὄνειδος, -ους, τό prijekor, grdnja, sramota
ὀνηλάτης, -ου, ὁ gonič
ὀνίνημι (s akuz.) koristim komu
ὄνομα, -τος, τό ime (*nomen*)
ὀνομάζω imenujem, nazivam, zovem
ὀνομαστός 3 znamenit, glasovit
ὄνος, -ου, ὁ magarac
ὄνυξ, -υχος, ὁ nokat, pandža (*unguis*)
ὀξύς 3 oštar; gorak; brz; žestok (oksitona)
ὀξύτης, -ητος, ἡ oštrina, žestina, brzina
ὄπισθεν straga
ὀπίσθιος 3 stražnji; onaj koji je straga
ὁπλίτης, -ου, ὁ hoplit, teški oružanik
ὅπλον, -ου, τό (obično množ.) oružje (hoplit)
ὁποῖος 3 kakav
ὁπόσος 3 kolik
ὁπόταν = ὁπότε ἄν
ὁπότε kad
ὅπου gdje
ὅπως (namjerni veznik) da

ὁράω gledam, vidim
ὄργανον, -ου, τό oruđe, sprava, stroj, organ
ὀργή, -ῆς, ἡ srdžba, gnjev
ὀργίζομαι (s dat.) srdim se na koga
ὀρέγω pružam (*rego, porrigo*); pas. pružam se; težim za čim (s gen.)
ὀρθός 3 i 2 uspravan, ravan, pravi (ortografija, ortopedija)
ὁρίζω određujem, tumačim, definiram
ὄρνεον, -ου, τό ptica
ὀρνίθιον, -ου, τό (ὄρνις) ptičica (ornitolog)
ὄρνις, -ιθος, ὁ i ἡ ptica
ὄρος, -ους, τό gora (orografija)
ὅρος, -ου, ὁ granica, međa
ὀρύττω kopam
ὀρχέομαι plešem, igram
ὅς, ἥ, ὅ koji
ὅσος 3 kolik
ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ koji (upravo)
ὅστις, ἥτις, ὅ τι koji, tko, što, koji god
ὀστοῦν, -οῦ, τό kost (*os*)
ὅταν = ὅτε ἄν
ὅτε kad
ὅτι 1. jer; 2. da; pred superlat. (lat. *quam*) npr. ὅτι κάλλιστα (*quam pulcherrime*)
οὐ, οὐκ, οὐχ, jače οὐχί na kraju rečenice οὐ ne (*non*)
οὗ gdje
οὐδαμῶς nikako, nipošto
οὐδέ niti, ni
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν (= οὐδὲ εἷς) nijedan
οὐδέτερος 3 (ἕτερος) ni jedan ni drugi (*neuter*)
οὐκέτι ne više, ne i, ne također
οὐκοῦν dakle (*ergo, igitur*)
οὖν (postpoz. prilog) dakle (*igitur*); a, evo
οὔποτε nikad(a)
οὐρανός, -οῦ, ὁ nebo
οὖς, ὠτός, τό uho
οὐσία, -ας, ἡ imutak, imanje, imovina
οὔτε... οὔτε niti... niti, ni... ni
οὕτοι zaista ne, dakako ne
οὗτος, αὕτη, τοῦτο taj
οὕτως pred sugl. obično οὕτω tako, toliko
ὀφείλω dugujem; ὤφελον o da (*utinam*)
ὀφθαλμός, -οῦ, ὁ oko (oftalmologija)
ὄφις, -εως, ὁ zmija
ὄχλος, -ου, ὁ svjetina (ohlokracija)

Π

πάγκαλος 2 vrlo lijep
πάθος, -ους, τό (πάσχω) patnja, bol, strast (*passio*; simpatija, antipatija, patologija)
παιάν, -ᾶνος, ὁ pean, ratna pjesma
παιδαγωγός, -οῦ, ὁ odgojitelj (pedagog)
παιδεύω (παῖς) odgajam, obrazujem
παιδίον, -ου, τό (dem. od παῖς) dječarac
παιδοτρίβης, -ου, ὁ (παῖς) učitelj gimnastike
παίζω (παῖς) igram se, šalim se
παῖς, παιδός, ὁ i ἡ dječak, djevojčica (pedagogija); ἐκ παίδων od djetinjstva
παίω udaram
πάλαι negda, odavno; οἱ πάλαι ljudi iz davnine, stari
παλαιός 3 star (*vetus*; *paleologija*)
παλαίστρα, -ας, ἡ rvalište
πάλη, -ης, ἡ rvanje
πάλιν natrag, opet (*rursus*)
Παννόνιοι, -ων, οἱ Panonci
πανουργία, -ας, ἡ zloba, lukavstvo, spletka

πανταχόθεν odasvud, sa svih strana
πανταχοῦ posvuda, svagdje
παντελῶς posve, potpuno
παντοδαπός 3 raznovrstan, svakojak, različit
παντοῖος 3 svakojak, raznovrstan, različit
πάντως svakako, uopće
πάνυ posve, sasvim
πάππος, -ου, ὁ djed
πάπυρος, -ου, ὁ i ἡ papirna stabljika, papir
παρά (prijedl. s gen.) od; (s dat.) kod; (s akuz.) k; pokraj; uz; protiv
παραβαίνω prestupam
παραβάλλω mećem pred koga (s dat.); uspoređujem jedno s drugim (πρός s akuz.) (parabola)
παραγγέλλω javljam
παράγω zavodim, varam
παράδειγμα, -τος, τό (δείκνῡμι) primjer, uzor (paradigma)
παραδίδωμι predajem
παρακαλέω dozivam, pozivam
παρακελεύομαι zapovijedam, svjetujem, nagovaram, preporučujem
παραλαμβάνω preuzimam
παραλία, -ας, ἡ (ἅλς) obala
παραμένω ostajem, ustrajem
παράπλους, -ου, ὁ (πλοῦς) obala
παράσιτος, -ου, ὁ (σῖτος) parazit
παρασκευάζω pripravljam, priređujem
παρατηρέω dobro pazim, motrim
παρατίθημι stavljam pred (s dat.); propuštam
παραχρῆμα odmah, smjesta
πάρειμι (εἶμι) dolazim
πάρειμι (εἰμί; s dat.) biti nazočan (*adsum*)
παρέχω dajem, zadajem, pružam, donosim
Παρθενών, -ῶνος, ὁ Partenon, glasoviti hram božice Atene na Akropoli
παρίημι puštam, propuštam, zanemarujem, otupljujem
Πάρις, -ιδος, ὁ Paris, trojanski junak
παρίστημι postavljam uza što; pristupam, pomažem
παροικίζομαι naseljujem se do koga
παροιμία, -ας, ἡ poslovica
Παρύσατις, -ιδος, ἡ Parisatida, perzijska kraljica
πᾶς, πᾶσα, πᾶν sav, cijel, čitav, svaki
πάσχω patim, trpim (*patior*), doživljavam; događa mi se (dobro, zlo)
πατάσσω udaram
πατήρ, πατρός, ὁ otac (*pater*)
πατρίς, -ίδος, ἡ domovina (*patria*)
πάτριος 3 i 2 otački, očinski (*patrius*)
Πάτροκλος, -ου, ὁ Patroklo, grčki junak
πατρῷος 3 otački, očinski
πάτρως -ωος, ὁ stric
Παυσανίας, -ου, ὁ Pauzanija, spartanski kralj
παύω zaustavljam; (med. s gen.) prestajem, ostavljam se čega (pauza)
πεδίον, -ου, τό ravnica
πεζός 3 koji ide pješke; ὁ πεζός pješak (*pedes*)
πειθαρχία, -ας, ἡ poslušnost
πείθω nagovaram, uvjeravam; πέποιθα uzdam se u što (s dat.); πείθομαι dajem se nagovoriti, vjerujem; pokoravam se, slušam koga (s. dat.); pf. pas. uvjeren sam
πειθώ, -οῦς, ἡ uvjeravanje
πεινάω gladujem
πειράομαι kušam, nastojim, iskušavam
Πεισίστρατος, -ου ὁ Pizistrat, atenski tiranin
πέλας blizu; ὁ πέλας susjed, bližnji, prijatelj
πέλεκυς, -εως, ὁ sjekira

Πελοπίδας, -ου, ὁ Pelopida, ugledni Tebanac
Πελοποννησιακός 3 peloponeski
Πελοποννήσιος, -ου, ὁ Peloponežanin
Πελοπόννησος, -ου, ἡ Peloponez
πελταστής, -οῦ, ὁ lak oružanik
πέλτη, -ης, ἡ štit
πέμπω šaljem
πένης, -ητος siromašan; ὁ πένης siromah
πένθος, -ους, τό (πάσχω) žalost, tuga
bol
πέρας, -τος, τό konac, svršetak
Πέργαμον, -ου, τό Pergam, trojanska tvrđava
πέρδιξ, -κος, ὁ i ἡ jarebica
περί (prijedl. s gen.) o, oko, za; (s dat) oko; (s akuz.) oko, što se tiče
περιαιρέω skidam
Περίανδρος, -ου, ὁ Perijandar, jedan od 7 grčkih mudraca
περιβάλλω opasujem, opkoljujem; (med.) sebi prebacujem, oblačim
περιγίγνομαι (s gen.) pobjeđujem koga, svladavam; dočepam se
περίειμι (εἶμι) idem okolo, obilazim
περιίστημι okolo, naokolo postavljam; (med.) okolo stojim
περιμένω čekam, očekujem
περίοικος 2 okolni; οἱ περίοικοι perijeci, slobodni Lakedemonjani bez građanskog prava
περιποιέω pribavljam; (med.) sebi pribavljam
περιπόρφυρος 2 grimizom optočen
περισσῶς osobito
περιστέλλω sakrivam
περιστερά, -ᾶς, ἡ golub
περιτέμνω oduzimam, odvlačim
περιχαρής 2 (χαίρω) preradostan, preveseo
Περσεφόνη, -ης, ἡ Perzefona, božica podzemnoga svijeta
Πέρσης, -ου, ὁ Perzijanac
Περσικός 3 perzijski
πέτομαι letim
πέτρα, -ας, ἡ stijena, pećina, hrid
πῇ gdje, kamo
πηγή, -ῆς, ἡ izvor
πήγνῡμι utvrđujem (*pango, pepegi*); pas. smrzavam se
πηδάω skačem
πήδημα, -τος, τό skok
Πηλεύς, -έως, ὁ Pelej, mirmidonski kralj
πῆμα, -τος, τό nesreća, nevolja, bijeda
πήρα, -ας, ἡ torba (putnička)
πῆχυς, -εως, ὁ lakat
πικρός 3 gorak
πίμπλημι punim
πίναξ, -κος, ὁ pločica (pinakoteka); πίναξ γεγραμμένος slika; πίναξ γεωμετρικός zemljopisna karta, zemljovid
πίνω pijem
πίπτω padam
πιστεύω vjerujem, uzdam se
πίστις, -εως, ἡ vjera, povjerenje
πιστός 3 vjeran, pouzdan
πιστότης, -ητος, ἡ vjernost
Πιττακός, -οῦ, ὁ Pitak, jedan od 7 grčkih mudraca
πλάγιος 3 kos, poprijek; εἰς πλάγιον poprijeko
Πλαταιαί, -ῶν, αἱ Plateja, grad u Beotiji
πλάττω tvorim, izrađujem, oblikujem (plastika)
Πλάτων, -ωνος, ὁ Platon, grčki filozof
Πλειστῶναξ ili Πλειστώναξ, -κτος, ὁ Plejstonakt, spartanski kralj
πλεονέκτης 2 lakom
πλεονεξία, -ας, ἡ lakomost
πλέω plovim
πλέως 3 pun (*plenus*)

πλῆθος, -ους, τό mnoštvo
πλήν osim
πλησιάζω približavam se, blizu sam
πλήττω udaram
πλοῖον, -ου, τό (πλέω) splav, brod
πλοῦς, πλοῦ, ὁ (πλέω) plovidba
πλούσιος 3 bogat; ὁ πλούσιος bogataš
πλουτέω bogat sam, obogaćujem se
πλουτίζω bogatim, obogaćujem
πλοῦτος -ου, ὁ bogatstvo (plutokracija)
Πλούτων, -ωνος, ὁ Pluton, bog podzemnog svijeta
πνεῦμα, -τος, τό (πνέω) dah, život; vjetar, zrak
πνέω pušem
Πνύξ, Πυκνός, ὁ Pniks, mjesto gdje su se Atenjani skupljali, na zapadu od Akropole
πόθεν odakle
ποῖ kamo (*quo*)
ποιέω činim, radim, izrađujem; ποιέομαι ὑφ' ἑαυτοῦ ili ἑαυτῷ pokoravam koga; (περὶ) πολλοῦ, πλείστου ποιέομαι (s akuz.) držim mnogo, najviše do čega, uvelike cijenim
ποίημα, -τος, τό djelo, pjesničko djelo, pjesma (poema)
ποίησις, -εως, ἡ (ποιέω) pjesništvo (poezija)
ποιητής, -οῦ, ὁ (ποιέω) pjesnik (*poeta*)
ποιητική, -ῆς, ἡ (tj. τέχνη) pjesništvo
ποικίλος 3 šaren
ποιμήν, -ένος, ὁ pastir
ποίμνη, -ης, ἡ stoka, stado (ovaca)
ποίμνιον, -ου, τό stoka, stado (osobito krdo ovaca)
ποῖος 3 kakav
πολεμέω (s dat.) ratujem, vojujem s kim
πολεμικός 3 ratni (polemika); πολεμικὰ πράττω bavim se vojničkim poslovima
πολέμιος 3 (πόλεμος) neprijateljski ὁ πολέμιος neprijatelj (u ratu) (*hostis*)
πόλεμος, -ου, ὁ rat
πολεμόω zavadim; (med.) činim sebi neprijateljem
πολιορκέω podsjedam (grad)
πολιορκία, -ας, ἡ podsjedanje (grada)
πόλις, -εως, ἡ grad; država
πολιτεία, -ας, ἡ građansko pravo; državna uprava, država, ustav
πολιτεύω građanin sam; πολιτεύομαι vršim državne poslove, vladam, upravljam državom
πολίτης, -ου, ὁ građanin
πολιτικός 3 građanski, državni; ζῷον πολιτικόν biće određeno za život u državnoj zajednici; τὰ πολιτικά državni poslovi
πολλάκις često
πολλαχοῦ često, na mnogo mjesta
πολυκαρπία, -ας, ἡ bogata žetva
πολυμαθής 2 mnogoznali, učen
πολυμαθία, -ας, ἡ učenost
Πολυνείκης, -ου, ὁ Polinik, sin Edipov
πολύς, πολλή, πολύ mnogi, velik, silan (poliglot, politeizam)
πολυτελής 2 skup, skupocjen
Πομπήϊος, -ου, ὁ Pompej, rimski vojskovođa
Πομπίλιος, -ου, ὁ Pompilije (Numa)
πονέω (πόνος) mučim se, trudim se, radim
πονηρία, -ας, ἡ zloća, opačina
πονηρός 3 zao, opak
πονηρῶς zlo, rđavo
πόνος, -ου, ὁ (πονέω) trud, muka, nevolja
πόντος, -ου, ὁ more
πορεία, -ας, ἡ putovanje, put
πορεύομαι idem, putujem
πορθέω pustošim, razaram

πορίζω pribavljam, pružam, dajem
πόρρωθεν izdaleka, podalje
Ποσειδῶν, -ῶνος, ὁ Posejdon, grčki bog (Neptun)
πόσις, -εως, ἡ (πίνω) piće
πόσος 3 kolik
ποταμός, -οῦ, ὁ rijeka (Mezopotamija)
ποτέ (enkl., prilog) negda, jednom
πότε kada
πότερος 3 (uter) koji (od dvojice)
ποτός 3 (πίνω) pitak; τὸ ποτόν (i množ.) piće
πότος, -ου, ὁ (πίνω) piće, pijenje
ποῦ gdje
πού (enkl., prilog) negdje, jamačno
πούς, ποδός, ὁ noga (*pes*)
πρᾶγμα, -τος, τό (πράττω) djelo, posao
πρᾶξις, -εως, ἡ (πράττω) djelo, posao (praksa, praktičan)
πράττω radim, činim, εὖ (καλῶς) πράττω dobro mi je; κακῶς πράττω zlo mi je
πρέπει (bezl.) pristoji se, dolikuje
πρεσβευτής, -οῦ, ὁ poslanik; (množ.) οἱ πρέσβεις poslanici
πρέσβυς, ὁ star, starac; (množ.) οἱ πρέσβεις poslanici; (komp.) πρεσβύτερος 3 stariji
πρίασθαι kupiti
πρίν (prilog) prije; (veznik) prije nego, dok ne
πρό (prijedl. s gen.) pred; prije; za
προάγω vodim naprijed; (neprel.) idem naprijed, krećem
προβαίνω idem naprijed, napredujem
προβάλλω bacam naprijed; τὰ ὅπλα προβάλλεσθαι naperiti koplja
πρόβατον, -ου, τό ovca
πρόγονοι, -ων, οἱ pređi (maiores)
πρόδηλος 2 posve jasan, očevidan
προδίδωμι predajem, izdajem (prodo)
προδότης, -ου, ὁ izdajica, izdajnik (*proditor*)
προθύμως drage volje, spremno
προΐημι šaljem naprijed; (med.) ostavljam, napuštam, zanemarujem, žrtvujem; povjeravam
προΐστημι stavljam naprijed, stavljam na čelo
Προμηθεύς, -έως, ὁ Prometej
πρόνοια, -ας, ἡ predviđanje, razboritost, promišljenost
προπετῶς nepromišljeno, lakoumno
Προπύλαια, -ων, τά predvorje; prilaz na atensku Akropolu (Propileje)
πρός (prijedl. s gen.) od; (s dat.) kod, k, osim; (s akuz.) k, na, za, prema, protiv
προσάγω dovodim, prinosim
προσβολή, -ῆς, ἡ (βάλλω) napadaj, navala
προσδοκάω primam, očekujem, čekam
προσέρχομαι pristupam, dolazim
προσηλόω prikivam na (s dat.)
προσθήκη, -ης, ἡ (τίθημι) dodatak
προσίημι pripuštam, puštam ka komu (πρός s akuz.); (med.) pripuštam k sebi
προσκαλέω dozivam, pozivam
προσκυνέω klanjam se, padam ničice
προσμένω čekam
προσποιέομαι sebi prisvajam; pretvaram se, gradim se
προσπυνθάνομαι još k tomu pitam
προσρίπτω dobacujem, bacam
προστάττω naređujem
προστίθημι dodajem; (med.) pridružujem se, pristajem
προστρέπω navraćam, potičem
προστρέχω trčim do
προσφέρω prinosim, primičem
πρόσωπον, -ου, τό lice
πρότερον prije
προτίθημι mećem naprijed, pretpostavljam; izlažem, zadajem, dajem; cijenim

προτρέπω navraćam; (med.) potičem
προτρέχω trčim naprijed, pretječem
πρυτανεῖον, -ου, τό pritanej
πρῴην onomadne, nedavno; prije
πρωί (πρῳ) rano ujutro, zorom
Πρωταγόρας, -ου, ὁ Protagora, grčki filozof
πρωτεύω prvi sam
πρῶτος 3 prvi; τὸ πρῶτον najprije, prvi put
πταῖσμα, -τος, τό posrtanje, pogreška, mana
Πτολεμαῖος, -ου, ὁ Ptolemej, egipatski kralj
πτωχός, -οῦ, ὁ prosjak
Πυθαγορικοί, -ῶν, οἱ Pitagorovci
πύλη, -ης, ἡ (obično množ.) πύλαι, αἱ vrata (gradska)
Πύλος, -ου, ὁ i ἡ Pil, grad u Meseniji
πυνθάνομαι (s gen.) pitam za što, ispitujem; doznajem što
πῦρ, πυρός, τό (množ. πυρά, dat. πυροῖς) vatra (pirotehnika)
πυραμίς, -ίδος, ἡ piramida
πυρέττω imam vrućinu
Πύρρος, -ου, ὁ Pir, epirski kralj
πώ (enkl., prilog) još
πῶς kako; πώς (enkl.) nekako

P

ῥάβδος, -ου, ἡ prut, šiba, palica
Ῥαδάμανθυς, -υος, ὁ Radamant, sin Zeusov, brat Minosov
ῥᾴδιος 3 lak
ῥᾳδιουργία, -ας, ἡ lakomislenost; nemar, lijenost
ῥᾳθυμία, -ας, ἡ bezbrižnost, lijenost
ῥᾴθῡμος 2 lakomislen
ῥαψῳδός, -οῦ, ὁ rapsod
ῥέω tečem
ῥήγνῡμι kidam, trgam
ῥήτωρ, -ορος, ὁ govornik (*orator*)
ῥιγόω zebem
ῥίζα, -ης, ἡ korijen (*radix*)
Ῥιζονικὸς κόλπος, -ου, ὁ Risanski zaliv (u Boki Kotorskoj)
Ῥίζων, -ωνος, ὁ Risan, gradić u Risanskom zalivu
ῥίπτω bacam
Ῥόδιος, -ου, ὁ Rođanin
ῥόδον, -ου, τό ruža
Ῥόδος, -ου, ἡ Rod, otok u Egejskom moru
ῥόπαλον, -ου, τό toljaga, batina
Ῥωμαῖος, -ου, ὁ Rimljanin
ῥώμη, -ης, ἡ snaga (*robur*)
Ῥώμη, -ης, ἡ Rim
Ῥωμύλος, -ου, ὁ Romul, osnivač grada Rima
ῥώννῡμι krijepim; (pas.) jak sam, krepak sam; (imp.) ἔρρωσο (*vale*) kod oproštaja: zdravo!

Σ

Σαλαμίς, -ῖνος, ἡ Salamina, otok kod Atike
σαλπιγκτής, -οῦ, ὁ trubač
σάλπιγξ, -γγος, ἡ truba
Σάλων, -ωνος, ὁ Solin (*Salona*)
Σαπφώ, -οῦς, ἡ Sapfa, grčka pjesnikinja
Σάρδεις, -εων, αἱ Sard, grad u Maloj Aziji
σάρξ, σαρκός, ἡ meso (sarkofag)
σατράπης, -ου, ὁ satrap
σαφηνίζω razjašnjujem, označujem
σαφής 2 jasan, bistar, pouzdan
σβέννῡμι gasim, utišavam (azbest)
σεαυτοῦ, -ῆς, -οῦ sebe samoga (ti)
σέβομαι poštujem
σεισμός, -οῦ, ὁ potres
σείω tresem (seizmograf)
σελήνη, -ης, ἡ mjesec (*luna*)

Σεμίραμις, -ιδος, ἡ Semiramida, asirska kraljica
σεμνός 3 uzvišen, častan, ugledan, veličanstven
σεμνύνομαι (σεμνός) ohol sam, dičim se, hvalim se
Σέρβιος Τύλλιος, -ου, ὁ Servije Tulije, rimski kralj
Σεύθης, -ου, ὁ Seut, trački kralj
σημαίνω dajem znak, pokazujem, javljam, zapovijedam
σημεῖον, -ου, τό znak
σιγάω šutim
σιγή, -ῆς, ἡ šutnja
σίδηρος, -ου, ὁ željezo (siderit)
σιδηροῦς 3 od željeza, željezan
Σικανία, -ας, ἡ Sikanija
Σικελία, -ας, ἡ Sicilija
Σιμωνίδης, -ου, ὁ Simonid, grčki lirski pjesnik
Σινώτιον, -ου, τό Sinotij, južno od Drniša (danas Bulina glavica)
σιτέομαι (σῖτος) ručam, hranim se, jedem
σῖτος, -ου, ὁ (množ. τὰ σῖτα) pšenica, uopće žito; hrana (parazit)
σιωπάω šutim
Σκάρδων, -ωνος, ὁ Skradin
σκεδάννῡμι razasipam
σκέπτομαι vidim
σκῆπτρον, -ου, τό štap, žezlo
σκιά, -ᾶς, ἡ sjena
σκληρός 3 usahnuo, tvrd; mučan, strog (skleroza)
Σκυθικός 3 skitski
σκύτινος 3 kožnat
Σόλων, -ωνος, ὁ Solon, grčki mudrac
σός 3 tvoj
σοφία, -ας, ἡ mudrost, vještina
σοφίζομαι izmišljam
Σοφοκλῆς, -έους, ὁ Sofoklo, grčki pjesnik tragedija
σοφός 3 mudar, razborit; ὁ σοφός mudrac
Σπάρτακος, -ου, ὁ Spartak, vođa robova
Σπάρτη, -ης, ἡ Sparta, glavni grad Lakonije
Σπαρτιάτης, -ου, ὁ Spartanac
Σπαρτιάτις, -ιδος, ἡ Spartanka
σπείρω zasijavam, sijem (sporadički)
σπένδω izlijevam žrtvu; sklapam ugovor
σπεύδω žurim se
σπήλαιον, -ου, τό spilja (*spelunca*)
σπονδή, -ῆς, ἡ (σπένδω) žrtva ljevanica; (u množ.) ugovor; primirje
σπόρος, -ου, ὁ (σπείρω) sijanje; usjev
σπουδάζω žurim se; marljiv sam, ozbiljno radim; περί (s gen.) ozbiljno se bavim čim (*studeo*)
σπουδαῖος 3 dobar, prikladan, vrijedan; marljiv, ozbiljan
σπουδή, -ῆς, ἡ žurba; marljivost, revnost
στάδιον, -ου, τό (množ. οἱ στάδιοι) stadij; trkalište
σταθμός, -οῦ, ὁ staja (*stabulum*); noćište, dvor
στάσις, -εως, ἡ buna, razmirica
στενάζω stenjem, jadikujem
στέργω ljubim
στέφανος, -ου, ὁ vijenac
στεφανόω ovjenčavam
στῆθος, -ους, τό prsa, grudi
Στησίχορος, -ου, ὁ Stezihor, grčki lirski pjesnik
στοά, -ᾶς, ἡ trijem (stoik)
στόμα, -τος, τό usta (stomatolog)
στοχάζομαι nagađam, prosuđujem
στράτευμα, -τος, τό vojska
στρατεύω (i medij) vojujem, ratujem
στρατηγικός 3 vojskovođin, zapovjednički
στρατηγός, -οῦ, ὁ (στρατός, ἄγω) vojskovođa, vođa, zapovjednik
στρατιά, -ᾶς, ἡ vojska
στρατιώτης, -ου, ὁ vojnik

στρατόπεδον, -ου, τό tabor
στρατός, -οῦ, ὁ vojska
στρέφω okrećem (strofa)
σύ ti
συγγράφω opisujem
συγκαλέω sazivam
συγκεράννῡμι miješam, združujem
συγκρούω udaram jedno o drugo; συγκρούω τοὺς ὀδόντας cvokoćem zubima
συζεύγνῡμι spajam
συλλαμβάνω hvatam, lovim
συλλέγω skupljam, sabirem (*colligo*)
συμβαίνει događa se
σύμβολον, -ου, τό znak (simbol)
συμβουλεύω savjetujem
σύμμαχος, -ου, ὁ savez nik
συμπίνω zajedno pijem, pijančujem, kod pijanske sam
συμπίπτω (s dat.) sukobljujem se, udaram na koga, bijem se
συμπόσιον, -ου, τό gozba
συμπράττω zajedno radim
συμφέρει koristi
συμφεύγω bježim s kim; bježim kamo, tražim utočište
συμφιλέω ljubim
συμφορά, -ᾶς, ἡ nevolja, nesreća
συμφωνέω slažem se, u skladu sam (simfonija)
σύν (prijedl. s dat.) s, zajedno s (*cum*)
συνάγω skupljam
συναντάω (s dat.) susrećem se s kim
συναρμόττω spajam; slažem se
σύνειμι (εἰμί, s dat.) zajedno sam, družim se
σύνειμι (εἶμι) idem zajedno
συνεργός, -οῦ, ὁ suradnik, pomoćnik
συνέρχομαι idem zajedno
συνεχής 2 neprestan, neprekidan, stalan, postojan
συνέχθω mrzim
συνέχω zaustavljam, zadržajem; (med). pritisnut sam, trpim
συνήθης, -ους, ὁ prijatelj, znanac
σύνθημα, -τος, τό (συντίθημι) ugovoreni znak, lozinka
συνίημι sastavljam; razumijem
συνίστημι sastavljam; sastajem; sastojim se (sistem)
συνομολογέω slažem se, pristajem
συντάττω svrstavam; uređujem (sintaksa)
Συρακόσιοι, -ων, οἱ Sirakužani
σῦς, συός, ὁ i ἡ svinja (*sus*)
συσσιτία, -ας, ἡ zajedničko blagovanje
συστρατεύω (i med.) zajedno ratujem
συχνός 3 gust; mnogi
σφάζω koljem
σφαῖρα, -ας, ἡ kugla, lopta (sfera, stratosfera, hemisfera)
σφάλλω obaram, varam, unesrećujem; (med. i pas.) kolebam se, teturam, varam se
σφάττω (σφάζω) koljem, ubijam
σφενδόνη, -ης, ἡ praća
σφήξ, σφηκός, ὁ osa; stršen (*vespa*)
Σφίγξ, -γγός, ἡ Sfinga
σφόδρα žestoko, silno, veoma
σφοδρός 3 žestok, silan, jak
σφοδρῶς snažno, mnogo
σχῆμα, -τος, τό (ἔχω) držanje; oblik
σχολαστικός, -ου, ὁ cjepidlaka, prostak, budala
σχολή, -ῆς, ἡ odmor, dokolica; škola (*schola*)
σῴζω spasavam
Σωκράτης, -ους, ὁ Sokrat, grčki filozof
σῶμα, -τος, τό tijelo (somatologija)
σωματικός 3 tjelesni
σωτήρ, -ῆρος, ὁ spasitelj
σωτηρία, ας, ἡ spas
σωφρονισμός, -οῦ, ὁ opamećivanje, opomena
σωφροσύνη, -ης, ἡ razboritost, čednost
σ'ώφρων 2 razborit, mudar, čedan

τάλαντον, -ου, τό talant, grčki novac
τάλας, τάλαινα, τάλαν (gen.) τάλανος bijedan
Τάνταλος, -ου, ὁ Tantal, kralj Frigije
τάξις, -εως, ἡ (τάττω) red; bojni red, vrsta, mjesto
ταράττω smućujem, uznemirujem; (pas.) uznemirujem se; zbunjujem se
ταραχή, -ῆς, ἡ smetnja, zabuna, nemir
ταριχεύω balzamiram
Ταρκύνιος Πρῖσκος, -ου, ὁ Tarkvinije Prisko, rimski kralj
Ταρκύνιος Ὑπερήφανος, -ου, ὁ Tarkvinije Oholi, rimski kralj
Τάρταρον, -ου, τό Tartar
τάττωređam, postavljam (taktika)
ταῦρος, -ου, ὁ bik
ταφή, -ῆς, ἡ grob, grobnica
τάφρος, -ου, ἡ jarak
τάχος, -ους, τό brzina
ταχύς 3 brz (tahimetar)
τέ (enkl. veznik, postpoz.) i (*-que*), τέ — καί i — i
τείνω napinjem, rastežem (*tendo*); protežem se (ton, hipotenuza)
τειχίζω utvrđujem
τεῖχος, -ους, τό zid, zidine
τέκνον, -ου, τό (τίκτω) dijete
Τελαμών, -ῶνος, ὁ Telamon, kralj na Salamini
τελευταῖος 3 posljednji, zadnji; τὸ τελευταῖον napokon, naposljetku
τελευτάω svršavam; umirem
τελευτή, -ῆς, ἡ svršetak; smrt
τελέω svršavam
τελέως svršeno, potpuno, posve
τέλος, -ους, τό svršetak; (τὸ) τέλος konačno, naposljetku, napokon
τέρπω veselim, razveseljujem
τέττιξ, -γος, ὁ cvrčak
τέχνη, -ης, ἡ umjetnost, vještina obrt (tehnika)
τεχνίτης, -ου, ὁ umjetnik
τηλικοῦτος 3 tolik
τήμερον danas
τίθημι mećem, polažem, postavljam; uzimam; smatram, držim, ubrajam, činim, određujem (teza, tema)
τίκτω rađam; τίκτειν ᾠά nesti jaja
τίλλω čupam
τιμάω častim, poštujem
τιμή, -ῆς, ἡ čast; cijena (robe)
τίμιος 3 i 2 cijenjen, štovan, dragocjen
Τιμόθεος, -ου, ὁ Timotej, atenski vojskovođa
Τιμοκρέων, -οντος, ὁ Timokreont, pjesnik s otoka Roda
τιμωρέω osvećujem koga (s dat.); med. osvećujem se komu (s akuz.)
τιμωρία, -ας, ἡ kazna, osveta
τίνω plaćam; δίκην τίνω (gen.) bivam kažnjen za što
τίς, τί (upit. zamj.) tko, što; koji, koje (*quis quid*); τί što, zašto (*quid*)
τίς, τί (enkl., neodređena zamj.) netko, nešto; neki (*quidam*)
Τισσαφέρνης, -ους, ὁ Tisaferno, perzijski vojskovođa
Τίτος, -ου, ὁ Tit, rimski car
τιτρώσκω ranjavam
τλήμων 2 bijedan, jadan
τοιόσδε 3 ovakav, ovaki
τοιοῦτος 3 takav
τόλμα, -ης, ἡ smionost, drskost
τολμάω usuđujem se
τοξεύω strijeljam
τόξον, -ου, τό luk
τόπος, -ου, ὁ mjesto (topografija)
τοσοῦτος 3 tolik; ἐπὶ τοσοῦτον tako daleko, tako jako
τότε tada, onda

τράγος, -ου, ὁ jarac
Τραγούριον, -ου, τό Trogir
τραγῳδία, -ας, ἡ tragedija
τραῦμα, -τος, τό rana (traumatološka bolnica)
τραχύς 3 hrapav; silovit, žestok
τρέπω obraćam, okrećem; (med.) obraćam se, okrećem se, dajem se na što, laćam se čega, (πρός s akuz.); τρέπομαι εἰς φυγήν dajem se u bijeg
τρέφω hranim, njegujem, odgajam (atrofija, hipertrofija)
τρέχω trčim
Τριάκοντα, οἱ tridesetorica tirana u Ateni
τριήρης, -ους, ἡ (tj. ναῦς) troveslarka, brza lađa
τρίζω škripim
τρίς tri puta (*ter*)
Τροία, -ας, ἡ Troja
τρόπαιον, -ου, τό pobjedni spomenik (trofej)
τρόπος, -ου, ὁ način, običaj; τοῦτον τὸν τρόπον na ovaj način
τροφή, -ῆς, ἡ (τρέφω) hrana, jelo
τροφός, -οῦ, ὁ i ἡ hranitelj; hraniteljica
τροχός, -οῦ, ὁ točak, kotač
τρυφάω živim raskošno
τρυφή, -ῆς, ἡ raskoš
Τρῳάς, -άδος, ἡ (tj. γῆ) Troada
Τρώς, Τρωός, ὁ Trojanac
τυγχάνω pogađam, dobivam, postizavam
Τύλλος Ὡστίλιος, -ου, ὁ Tul Hostilije, rimski kralj
τύπτω udaram, tučem (tipograf)
τυραννίς, -ίδος, ἡ tiranija
τύραννος, -ου, ὁ tiranin, silnik
Τύριοι, -ων, οἱ Tirani, stanovnici grada Tira u Fenikiji
Τύρος, -ου, ἡ Tir, grad u Fenikiji
Τυρταῖος, -ου, ὁ Tirtej, grčki lirski pjesnik
τύχη, -ης, ἡ (τυγχάνω) slučaj, sudbina, sreća; Τύχη, -ης, ἡ Sreća (personifikacija)

Υ

ὑβρίζω obijestan sam, drzak sam; (s akuz.) zlostavljam
ὕβρις, -εως, ἡ obijest, opačina
ὑβριστής, -οῦ, ὁ obijestan, opak čovjek; kao pridjev: obijestan (samo u komparativu i superl. -στότερος, -στότατος)
ὑγιαίνω zdrav sam
ὑγίεια, -ας, ἡ zdravlje (higijena)
ὑγιής, 2 zdrav
ὕδωρ, ὕδατος, τό voda (hidrant, hidroplan)
υἱός, -οῦ, ὁ sin
ὕλη, -ης, ἡ šuma (*silva*)
ὑμεῖς, -ῶν vi
ὑμέτερος 3 vaš
ὑπάρχω nalazim se, pripadam, jesam
ὑπεναντίος 3 suprotan, protivan
ὑπέρ (prijedl. s gen.) nad, za; (s akuz.) preko (*super*)
ὑπερβάλλω prebacujem; nadmašujem, nadvisujem (hiperbola); med. odgađam
ὑπερέχω nadvisujem koga (gen.)
ὑπερηφανία, -ας, ἡ oholost, obijest
ὑπήκοος 2 (ἀκούω) poslušan, podložan; ὁ ὑπήκοος podanik
ὑπηρετέω služim, pomažem, podupirem
ὕπνος, -ου, ὁ san (hipnoza)
ὑπό (prijedl. s gen.) od (kod pas.), pod (s instrum.); s akuz. pod (s akuz.)
ὑποδύομαι zaklanjam se, uvlačim se, zalazim pod

ὑπολαμβάνω pomišljam
ὑπομένω čekam; podnosim
ὑπομιμνήσκω podsjećam
ὑπόμνημα, -τος, τό uspomena, spomenik
ὑποτελής 2 dužan plaćati danak
ὑποτίθημι podmećem
ὕστερος 3 kasniji; ὕστερον kasnije, poslije
ὑφίημι spuštam; popuštam, odustajem
ὑφίστημι stavljam pod; (med.) pothvaćam se, poduzimam, obećajem
ὑψηλός 3 visok

Φ

φαίνω pokazujem; (med.) pokazujem se, pojavljujem se (faza; fenomen, fantazija)
φάλαγξ, -γγος, ἡ falanga
Φάλαρις, -ιδος, ὁ Falaris, akragantski tiranin
φανερόω očitujem, činim vidljivim
φαντάζομαι pojavljujem se; dičim se
φάρμακον, -ου, τό lijek; otrov (farmacija)
Φαρνάκης, -ου, ὁ Farnak, pontski kralj
Φάρος, -ου, ἡ Hvar
φάτνη, -ης, ἡ jasle
φαῦλος 2 i 3 zao, rđav, slab
Φειδίας, -ου, ὁ Fidija, grčki kipar
φέρω nosim, podnosim, donosim; (*fero*); εὖ φέρομαι uspijevam, napredujem
φεύγω (s akuz.) bježim, izbjegavam (*fugio*)
φημί govorim, kažem (*fari, fama*)
φθάνω pretječem
φθέγξις, -εως, ἡ zvuk glasa
φθείρω uništavam, kvarim
φθινόπωρον, -ου, τό jesen
φθονερός, -οῦ, ὁ zavidnik
φθονέω zavidim komu radi čega (gen.)
φθόνος, -ου, ὁ zavist
φιλεργία, -ας, ἡ ljubav prema radu, radinost, marljivost
φιλέω ljubim
φιλία, -ας, ἡ ljubav, prijateljstvo
φιλικός 3 prijateljski, prijazan
Φίλιππος, -ου, ὁ Filip, makedonski kralj (filipika)
φιλοπονία, -ας, ἡ radinost, marljivost
φιλόπονος 2 radin
φίλος 3 mio, drag; prijateljski; ὁ φίλος prijatelj
φιλόσοφος 3 koji ljubi mudrost; ὁ φιλόσοφος mudrac, filozof
φιλοτιμία, -ας, ἡ častohleplje
φλέγω palim
φλυαρέω brbljam
φλύαρος 3 brbljav
φοβερός 3 strašan; užasan
φοβέω plašim; (med.) bojim se, plašim se (s akuz.)
φόβος, -ου, ὁ strah
φοῖνιξ, -κος, ὁ i ἡ palma
Φοῖνιξ, -κος, ὁ Feničanin
φοιτάω idem, dolazim
φονεύς, -έως, ὁ ubojica
φονεύω ubijam
φορέω (φέρω) nosim
φόρμιγξ, -γγος, ἡ forminga, lira
φρήν, φρενός, ἡ mišljenje, srce, duša
φρονέω (s gen.) mislim na što; μέγα φρόνεω oholim se, ohol sam; εὖ φρονέω razborit sam
φρόνημα, -τος, τό mišljenje, razboritost; samosvijest, ponos; namjera; smjelost
φρόνησις, -εως, ἡ razum, pamet
φρόνιμος 2 pametan, razborit
φροντίζω mislim na što, brinem se za koga ili što (gen.)
Φρυγία, -ας, ἡ Frigija

φυγαδεύω tjeram, izgonim (iz zemlje)
φυγή, -ῆς, ἡ bijeg (*fuga*)
φυλακή, -ῆς, ἡ čuvanje, straža
φύλαξ, -κος, ὁ čuvar, stražar
φυλάττω čuvam (profilaksa)
φύλλον, -ου, τό list; (pl.) lišće (*folium*)
φύσις, -εως, ἡ priroda, narav, ćud (fizika)
φυτεύω sadim
φυτόν, -οῦ, τό biljka
φύω (φύσις) rađam; (med.) rastem, postajem, pf. jesam
Φωκίων, -ωνος, ὁ Fokion, atenski državnik i vojskovođa
φωνέω podižem glas, vičem
φωνή, -ῆς, ἡ glas (fonetika)
φώρ, φωρός, ὁ kradljivac, tat (*fur*)
φωράω potajno tražim; (pas.) zatečen sam, otkrit sam
φῶς, φωτός, τό svjetlo (fotografija, fosfor)

X

Χαιρώνεια, -ας, ἡ Heroneja, grad u Beotiji
χαίρω (s dat.) radujem se, veselim se
χαλάω popuštam, mlitav sam
χαλεπός 3 težak
χαλινός, -οῦ, ὁ uzda
χαλκόπους, -ποδος s mjedenim nogama
χαλκός, -οῦ, ὁ mjed
χαλκοῦς 3 od mjedi, mjeden
χαρακτήρ, -ῆρος, ὁ značaj, karakter
χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν (gen.) χαρίεντος ugodan, drag, mio; dražestan
χάρις, -τος, ἡ ljubav, hvala; dražest, ljupkost; χάριν ἔχω zahvaljujem; πρὸς χάριν po volji
Χάριτες, -ων, αἱ Harite (Gracije), božice dražesti
Χάρων, -ωνος, ὁ Haron
χειμών, -ῶνος, ὁ zima (*hiems*), nevrijeme, oluja
χείρ, χειρός, ἡ ruka (kirurg)
χειρόομαι (χείρ) pokoravam, pobjeđujem, svladavam
χελιδών, -όνος, ἡ lastavica
χήν, χηνός, ὁ i ἡ guska
χῆρος 3 prazan, pust
χίλιοι 3 hiljada
Χίλων, -ωνος, ὁ Hilon, jedan od 7 grčkih mudraca
χιτών, -ῶνος, ὁ haljina bez rukava, hiton
χορεύω (χορός) plešem, igram kolo
χορός, -οῦ, ὁ ples, kolo; zbor (*chorus*)
χόρτος, -ου, ὁ sijeno
χράομαι (s dat.) služim se čim, upotrebljavam što (usp. lat. *utor* 3)
χρεία, -ας, ἡ potreba; χρείαν ἔχω trebam što (s gen.)
χρή treba (*oportet*)
χρῆμα, -τος, τό stvar; množ. novac
χρήσιμος 3 i 2 koristan
χρηστός 3 koristan, čestit, pošten, valjan (hrestomatija)
χρίω mažem, pomazujem
χρόα, -ας, ἡ boja, boja kože, put
χρόνος, -ου, ὁ vrijeme (kronika, kronologija, kronometar, anahronizam)
χρυσός, -οῦ, ὁ zlato
χρυσοῦς 3 od zlata, zlatan
χρῶμα, -τος, τό mast, boja kože
χύτρα, -ας, ἡ lonac, vrč
χώρα, -ας, ἡ zemlja, kraj
χωρίον, -ου, τό mjesto, kraj
χῶρος, -οὺ, ὁ prostor, kraj, mjesto, boravište

Ψ

ψέγω korim
ψευδής 2 lažan, lažljiv (pseudonim)
ψεῦδος, -ους, τό laž
ψεύδω varam; (med.) lažem
ψεύστης, -ου, ὁ lažac

ψηφίζομαι glasam, zaključujem, odlučujem
ψῆφος, -ου, ἡ kamenčić; glas
ψιλός 3 ćelav, gol; nenaoružan; lak, οἱ ψιλοί lako oružani vojnici
ψιττακός, -οῦ, ὁ papiga
ψόγος, -ου, ὁ ukor, prijekor
ψυχή, -ῆς, ἡ dah, srce, duša (psiha, psihologija)
ψῦχος, -ους, τό studen, hladnoća, zima
ψυχρός 3 hladan, leden

Ω

ὦ usklik (osobito pred vokat.) o!
ὧδε ovako
ᾠδή, -ῆς, ἡ (ᾄδω) pjesma (oda)
ὠδίνω imam bolove, trudove
ὦμος, -ου, ὁ rame (*umerus*)
ὠμός 3 okrutan, surov, divlji
ὠνέομαι kupujem
ὥρα, -ας, ἡ sat, ura; vrijeme, godišnje doba (*hora*)
ὡς I. (prilog) kao, kao što; II. (veznik) 1. kako, kad, jer; 2. da ὅτι; 3. zato da = ἵνα; III. (prijedl. s akuz.) k
ὥσπερ upravo kao (što)
ὥστε (veznik) tako da, te (s indik. ili inf.)
ὠφέλεια, -ας, ἡ korist
ὠφελέω (s akuz.) koristim komu
ὠφέλημα, -τος, τό korist
ὠφέλιμος 3 i 2 koristan
ὠχριάω blijedim
ὠχρός 3 žut, blijed

HRVATSKO ili SRPSKO-GRČKI RJEČNIK

A

a δέ, καί
Agamemnon, mikenski kralj Ἀγαμέμνων, -ονος, ὁ
Agezilaj, spartanski kralj, Ἀγησίλαος, -ου, ὁ
Ahilej, grčki junak Ἀχιλλεύς, έως, ὁ
Ajant, grčki junak Αἴας, -αντος, ὁ
Akademija Ἀκαδήμεια, -ας, ἡ
ako εἰ, ἐάν (s konj.); ako i καίπερ (s part.)
Akragančanin Ἀκραγαντῖνος, -ου, ὁ
akropola ἀκρόπολις, -εως, ἡ
Aleksandar, makedonski kralj Ἀλέξανδρος, -ου, ὁ
Aleksandrija, grad u Egiptu, Ἀλεξάνδρεια, -ας, ἡ
ali δέ (*autem*); ἀλλά (*sed*)
Alkibijad, atenski vojskovođa Ἀλκιβιάδης, -ου, ὁ
Alpe Ἄλπεις, -εων, αἱ
Apolon, grčki bog Ἀπόλλων, -ωνος, ὁ
Ares, grčki bog Ἄρης, -εως i εος, ὁ
Arg, mitsko lice Ἄργος, -ου, ὁ
arhont, ἄρχων, -οντος, ὁ
Aristid, atenski državnik Ἀριστείδης, -ου, ὁ
Aristogiton, ubilac Hiparhov Ἀριστογείτων, -ονος, ὁ
Aristonik, vođa ustanka protiv Rimljana u Pergamu Ἀριστόνικος, -ου, ὁ
Aristotel, grčki filozof Ἀριστοτέλης, -ους, ὁ
Artakserkso, perzijski kralj Ἀρταξέρξης, -ου, ὁ
Artemida, grčka božica Ἄρτεμις, -ιδος, ἡ
Asklepije, bog liječništva Ἀσκληπιός, -οῦ, ὁ
Atena, grčka božica Ἀθηνᾶ, -ᾶς, ἡ
Atena (grad) Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ
Atenjanin Ἀθηναῖος, -ου, ὁ
Azija Ἀσία, -ας, ἡ

B

bacam βάλλω; ἐμβάλλω; ῥίπτω
baklja δᾴς, δᾳδός, ἡ (stegnuto od δαΐς, δαΐδος)
bara λίμνη, -ης, ἡ
barbarin βάρβαρος, -ου, ὁ
berem λέγω
besmrtan ἀθάνατος 2
bez ἄνευ (s gen.)
bezboštvo ἀσέβεια, -ας, ἡ
bezvlađe ἀναρχία, -ας, ἡ
bičujem μαστιγόω
Bijant, grčki mudrac Βίας, -αντος, ὁ
bijeg φυγή, -ῆς, ἡ
biram ἐκλέγω, ἀναγορεύω

bitka μάχη, -ης, ἡ; pomorska bitka ναυμαχία, -ας ἡ
bježim φεύγω (s akuz.)
blagajna (državna) κοινόν -οῦ, τό
blago θεσαυρός, -οῦ, ὁ; κτῆμα, -ατος, τό
blagostanje εὐδαιμοίνα, -ας, ἡ
bog θεός, -οῦ, ὁ
bogat πλούσιος 3
bogatstvo πλουσία, -ας, ἡ; πλοῦτος, -ου, ὁ (plutokracija)
boj μάχη, -ης, ἡ; ἀγών, -ῶνος, ὁ; bojni red τάξις, -εως, ἡ; napuštam bojni red λείπω τὴν τάξιν
bojim se φοβέομαι
bolesnik κάμνων, -οντος, ὁ
bolest νόσος, -ου, ἡ
borba μάχη, -ης, ἡ; ἀγών, -ῶνος, ὁ
borim se μάχομαι (s kim: dat.); ἀγωνίζομαι
božica θεά, -ᾶς, ἡ
branim ἀμύνω; κωλύω
brat ἀδελφός, -οῦ, ὁ
brz ἐλαφρός 3; ταχύς 3; ὀξύς 3
budim ἐγείρω; budan sam, bdijem ἐγρήγορα
buna στάσις, -εως, ἡ
bunim se στασιάζω
bura χειμών, -ῶνος, ὁ

C

Cezar Καῖσαρ, -αρος, ὁ
cijel πᾶς, πᾶσα, πᾶν; ὅλος 3
cijenim σέβομαι; τιμάω
crn μέλας, μέλαινα, μέλαν
cvjetam ἀκμάζω; θάλλω; ἀνθέω

Č

čast τιμή, -ῆς, ἡ
častim τιμάω
čestit ἐσθλός 3; χρηστός 3
često πολλάκις
činim ποιέω; πράττω; činim pravo τὰ δίκαια πράττω; činim komu dobro ὠφελέω i εὐεργετέω (s akuz.); činim nepravdu (krivo) ἀδικέω
čitam ἀναγιγνώσκω
čitav ὅλος 3; πᾶς 3
čovjek ἄνθρωπος, -ου, ὁ; ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ
čujem ἀκούω (koga ili od koga: gen., što: akuz.)
čuvam φυλάττω
čuvar φύλαξ, -κος, ὁ

Ć

ćud ἦθος, -ους, τό; φύσις, -εως, ἡ, γνώμη, -ης, ἡ

D

da 1. u izričnoj rečenici ὅτι, ὡς; 2. u namjernoj rečenici ἵνα, ὡς, ὅπως (negativno ἵνα μή, ὡς μή, ὅπως μή ili samo μή); 3. u pogodbenoj rečenici εἰ
dajem παρέχω; δίδωμι; παραδίδωμι
daleko sam ἄπειμι (εἰμί); ἀπέχω (s gen.)
dan ἡμέρα, -ας, ἡ; danju ἡμέρας
danas τήμερον
dar δῶρον, -ου, τό
Darej, perzijski kralj Δαρεῖος, -ου, ὁ
davno (τὸ) πάλαι; u davnini = davno
Dekeleja, grad u Atici Δεκέλεια, -ας, ἡ
Demosten, grčki govornik Δημοσθένης, -ους, ὁ
desni δεξιός 3 (*dexter*); desna strana τὰ δεξιά
dijete τέκνον, -ου, τό; παῖς παιδός, ὁ i ἡ
dio μέρος, -ους, τό
Diogen, grčki filozof Διογένης, -ους, ὁ
divim se θαυμάζω (s akuz.); ἄγαμαι (s akuz.)

dižem αἴρω; dižem ustanak στασιάζω
dječak παῖς, παιδός, ὁ
djelo ἔργον, -ου, τό; πρᾶγμα, -τος τό; ἄθλος, -ου, ὁ
dobar ἀγαθός 3; ἐσθλός 3; γενναῖος 3; dobro τὸ ἀγαθόν
dobivam λαμβάνω
dobro εὖ, καλῶς
dobročinitelj εὐεργέτης, -ου, ὁ
dobrohotan εὔνους 2
dobrohotnost εὔνοια, -ας, ἡ
doista (ὡς) ἀληθῶς; za pojačanje μήν ili δή (postpoz.)
dolazim ἀφικνέομαι; ἔρχομαι; ἥκω (došao sam, tu sam); dolazim u pomoć βοηθέω
dolikuje πρέπει; προσήκει
domovina πατρίς, -ίδος, ἡ
donosim φέρω; κομίζω
dostojan ἄξιος 3; dostojno κατ' ἀξίαν
drag φίλος 3
drama δρᾶμα, -τος, τό
drug ἑταῖρος, -ου, ὁ
drugi ἄλλος, -η, -ο (*alius*); ἕτερος 3 (*alter*); δεύτερος 3 (*secundus*)
društvo ἑταιρεία, -ας, ἡ; ὁμιλία, -ας, ἡ; συνουσία, -ας, ἡ
družim se s kim ὁμιλέω (s dat.); σύνειμι (εἰμί, s dat.)
drven ξύλινος 3
drvo δένδρον, -ου, τό
država πόλις, -εως, ἡ
držim ἔχω; držim koga nečim (dva akuz.) νομίζω, ἡγέομαι, κρίνω; držim koga sretnim μακαρίζω, ζηλόω; držim da νομίζω (s akuz. i inf.)
dubina βάθος, -ους, τό
dubok βαθύς 3
dug μακρός 3; (do peta) ποδήρης 2; dugo (vrijeme) πολὺν χρόνον
dugotrajan μακρός 3
dugujem ὀφείλω
dužan ἀναγκαῖος 3
dužnost καθῆκον, -οντος, τό
dvaput δίς

E

Efijalt Ἐφιάλτης, -ου, ὁ
Egipat Αἴγυπτος, -ου, ἡ
Egist, ubojica Agamemnonov Αἴγισθος, -ου, ὁ
Empedoklo, grčki filozof Ἐμπεδοκλῆς, -έους, ὁ
ep ἔπος, -ους, τό
Epikur, grčki filozof Ἐπίκουρος, -ου, ὁ
Erinija, božica osvete Ἐρινύς, -ύος, ἡ
Etiopljanin Αἰθίοψ, -οπος, ὁ
Etna Αἴτνη, -ης, ἡ
Euripid, grčki pjesnik tragedija Εὐριπίδης, -ου, ὁ

F

Falaris, akragantski tiranin Φάλαρις, -ιδος, ὁ
Feničanin Φοῖνιξ, -κος, ὁ
Filip, makedonski kralj Φίλιππος, -ου, ὁ
filozof φιλόσοφος, -ου, ὁ
Fočanin Φωκεύς, -έως, ὁ

G

Gali Γάλλοι, -ων, οἱ
gasim σβέννῡμι, ἀποσβέννῡμι
gigant γίγας, -αντος, ὁ
glasovit εὐκλεής 2; ὀνομαστός 3
glava κεφαλή, -ῆς, ἡ
gledam βλέπω; ὁράω; θεάομαι
godina ἐνιαυτός, -οῦ, ὁ; ἔτος, -ους, τό; svake godine ἑκάστου ἔτους; κατ' ἐνιαυτόν
gorak πικρός 3
gospodar δεσπότης, -ου, ὁ
govedo βοῦς, βοός, ὁ i ἡ (*bos*)
govor λόγος, -ου, ὁ

govorim λέγω, φημί; govorim istinu ἀληθεύω
govornik ῥήτωρ, -ορος, ὁ (*orator*)
grabežljiv ἅρπαξ, -γος (*rapax*)
grad πόλις, -εως, ἡ; ἄστυ, ἄστεως, τό
građanin πολίτης, -ου, ὁ
Grčka Ἑλλάς, -άδος, ἡ
grčki Ἑλληνικός 3
grdim ἀτιμάζω
griješim ἁμαρτάνω
Grk Ἕλλην, -ηνος, ὁ
grob τάφος, -ου, ὁ (θάπτω, kenotaf); σῆμα, -τος, τό

H

Had Ἅιδης, -ου, ὁ
haljina ἱμάτιον, -ου, τό; ἐσθής -ῆτος, ἡ (*vestis*)
Harmodije, ubilac Hiparhov Ἁρμόδιος, -ου, ὁ
Helada Ἑλλάς, -άδος, ἡ
Helen Ἕλλην, -ηνος, ὁ
helenski Ἑλληνικός 3
Helespont Ἑλλήσποντος, -ου, ὁ
Heraklit, grčki filozof Ἡράκλειτος, -ου, ὁ
heroj ἥρως, -ωος, ὁ
Heroneja, grad u Beotiji Χαιρώνεια, -ας, ἡ
Hiparh, sin Pizistratov Ἵππαρχος, -ου, ὁ
Hiron, kentaur Χείρων, -ονος, ὁ
hoću ἐθέλω; θέλω; βούλομαι; μέλλω
Homer, grčki pjesnik Ὅμηρος, -ου, ὁ
hoplit ὁπλίτης, -ου, ὁ
hrabar ἀνδρεῖος 3
hrabrost ἀνδρεία, -ας, ἡ; ἀρετή, -ῆς, ἡ
hram ἱερόν, -οῦ, τό; νεώς, -ώ, ὁ
hrana τροφή, -ῆς, ἡ; σῖτος, -ου, ὁ plur. τὰ σῖτα
hranim τρέφω
Hriz, Apolonov svećenik Χρύσης, -ου, ὁ
hvalim ἐπαινέω
Hvar Φάρος, -ου, ἡ

I

i καί; τέ, enkl. (*-que*); i — i τέ — καί
idem ἔρχομαι, (εἶμι = ἰέναι), βαδίζω; ide u redu κατ' ὀρθὸν πλεῖ; idem za kim ἕπομαι (s dat.)
igra (bojna) ἀγών, -ῶνος, ὁ
Ija, mitsko lice Ἰώ, Ἰοῦς, ἡ
Ilijada Ἰλιάς, -άδος, ἡ
imam ἔχω
ime ὄνομα, -τος, τό (*nomen*)
imutak χρήματα, -ων, τά; κτῆμα, -τος, τό; κτῆσις, -εως, ἡ
Indija Ἰνδική, -ῆς, ἡ
iskazujem ἀπονέμω
iskustvo ἐμπειρία, -ας, ἡ; πεῖρα, -ας, ἡ
isti ὁ αὐτός
istina ἀλήθεια, -ας, ἡ; govorim istinu ἀληθεύω
istinit ἀληθινός 3; ἀληθής 2
iz ἐκ (ἐξ, s gen.)
izbijam ἀνατέλλω
izbjegavam φεύγω (s akuz.)
izdajem προδίδωμι
izdajica προδότης, -ου, ὁ (*proditor*)
izlažem ἐκτίθημι
izvor πηγή, -ῆς, ἡ
izvršujem ἐπιτελέω; διαπεραίνω (i med.)

J

ja ἐγώ
jačam βεβαιόω, ῥώννῡμι
Jadransko more Ἀδρίας, -ου, ὁ
jak ἰσχυρός 3, δεινός 3; jak sam ῥώννῡμι (perf. pas.)
javljam ἀγγέλλω
jedan εἷς, μία, ἕν; jedan — drugi ὁ μέν — ὁ δέ; jedan drugoga ἀλλήλων
jednakost ἰσότης, -ητος, ἡ
jeka ἠχώ, -οῦς, ἡ; Jeka (personifikacija) Ἠχώ, -οῦς, ἡ
jelen ἔλαφος, -ου, ἡ i ὁ
jer γάρ (postpoz.); ὅτι

jesam εἰμί
još ἔτι; još i sada καὶ νῦν ἔτι; još ne οὔπω; još nikad(a) οὔποτε, οὐδέποτε
junak ἥρως, -ωος, ὁ
junaštvo ἀνδρεία, -ας, ἡ; ἀρετή, -ῆς, ἡ; θάρρος, -ους, τό

K

k πρός (s akuz.); παρά (s akuz.)
kaciga κόρυς, -θος, ἡ; κράνος, -ους, τό
kad(a) (veznik) ὅτε, ὁπότε, ἐπεί
kakav ποῖος 3 (upit.); οἷος 3, ὁποῖος 3 (relat.)
kako ὅπως; kao prilog πῶς u upravnom i neupravnom pitanju
Kamilo, rimski vojskovođa Κάμιλλος, -ου, ὁ
kamo sreće da εἴθε (s indik. impf. za sadašnjost ili aor. za prošlost) ili ὤφελον, -ες, -εν itd. (s infinit. prez. ili aor.)
Kana, mjesto u Italiji Κάνναι, -ῶν, αἱ
kao (što) ὡς, ὥσπερ; kao što — tako ὥσπερ — οὕτως
Karanin Κάρ, Καρός, ὁ (množ.) οἱ Κᾶρες
Kartažanin Καρχηδόνιος, -ου, ὁ
kazalište θέατρον, -ου, τό
kazna ζημία, -ας, ἡ; τιμωρία, -ας, ἡ; δίκη, -ης, ἡ
kažem λέγω, φημί
kažnjavam ζημιόω, κολάζω
kći θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ
Kerber, pas u podzemnom svijetu Κέρβερος, -ου, ὁ
Kipar, otok u Sredozemnom moru Κύπρος, -ου, ἡ
Kir (Mlađi), perzijski kraljević Κῦρος, -ου, ὁ (ὁ νεώτερος)
klevećem διαβάλλω
kleveta διαβολή, -ῆς, ἡ
klonim se ἀφίσταμαι (s gen.)
knjiga βίβλος, -ου, ἡ, βιβλίον -ου, τό
kod παρά, πρός (s dat.)
Kodro, atenski kralj Κόδρος, -ου, ὁ
koji ὅς 3 (relat.), ὅστις
kolik πόσος 3 (upit.), ὅσος 3, ὁπόσος 3 (relat.)
kolonija ἀποικία, -ας, ἡ; osnivam koloniju ἀποικίαν ἄγω i ἐκπέμπω
konzul ὕπατος, -ου, ὁ
konj ἵππος, -ου, ὁ
kopno ἤπειρος, -ου, ἡ; i na kopnu i na moru καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν
korijen ῥίζα, -ης, ἡ
korim ψέγω, μέμφομαι
Korint, grad u Grčkoj Κόρινθος, -ου, ἡ i ὁ
koristan χρήσιμος 3 i 2, ὠφέλιμος 3 i 2
koristim ὠφελέω i ὀνίνημι (s akuz.)
kost ὀστοῦν, -οῦ, τό
koza αἴξ, αἰγός, ἡ
kralj βασιλεύς, -έως, ὁ
kraljujem βασιλεύω
krasan καλός 3
kratak βραχύς 3
krater κρατήρ, -ῆρος, ὁ
Krećanin Κρής, Κρητός, ὁ (plur. οἱ Κρῆτες)
Kreta Κρήτη, -ης, ἡ
Krez, lidijski kralj Κροῖσος, -ου, ὁ
krijem κρύπτω
krilo (u vojsci) κέρας, κέρατος i κέρως, τό
Kritija, jedan od tridesetorice tirana Κριτίας, -ου, ὁ
krivac αἴτιος, -ου, ὁ
Kron, grčki bog Κρόνος, -ου, ὁ
kroz διά (s gen.)
Ksenofont, grčki historičar Ξενοφῶν, -ῶντος, ὁ
Kserkso, perzijski kralj Ξέρξης, -ου, ὁ
kuća οἰκία, -ας, ἡ; οἶκος, -ου, ὁ
kujem (novac) κόπτω
kvarim διαφθείρω

L

lađa ναῦς, νεώς, ἡ (*navis*)
lak κοῦφος 3 (*levis*); ῥᾴδιος 3 (*facilis*)
Lakedemonjanin Λακεδαιμόνιος, -ου, ὁ
lako ῥᾳδίως
laskavac κόλαξ, -κος, ὁ
lav λέων, -οντος, ὁ
laž ψεῦδος, -ους, τό
lažan ψευδής 2
Leonida, spartanski kralj Λεωνίδας, -ου, ὁ
ležim κεῖμαι
li (u indirektnim pit.) εἰ, ne... ἆρ' οὐ; (*nonne*)
Libija Λιβύη, -ης, ἡ
liječim θεραπεύω, ἰάομαι
liječnik ἰατρός, -οῦ, ὁ
lijen ἀργός 3
lijep καλός 3
ljeto θέρος, -ους, τό; ljeti θέρους
ljubim στέργω, φιλέω, ἐράω
Likurg, spartanski zakonodavac Λυκοῦργος, -ου, ὁ
loš κακός 3, πονηρός 3
lovim θηρεύω
loza ἄμπελος, -ου, ἡ
lud μῶρος 3
luka λιμήν, -ένος, ὁ
lutanje πλάνη, -ης, ἡ (planet)

M

mač μάχαιρα, -ας, ἡ; ξίφος, -ους, τό
mahnitam μαίνομαι
majka μήτηρ, μητρός, ἡ
Makedonac Μακεδών, -όνος, ὁ
Makedonija Μακεδονία, -ας, ἡ
malen μικρός 3
malo (čega) ὀλίγος 3
mana ἁμάρτημα, -τος, τό (ἁμαρτάνω)
Maraton Μαραθών, -ῶνος, ὁ
marljiv σπουδαῖος 3, φιλομαθής 2
marljivo σπουδαίως
marljivost φιλεργία, -ας, ἡ
među (s akuz.) εἰς (s akuz.)
među sobom ἀλλήλων 3 (paralela, paralelogram)
Megara, grad u Grčkoj Μέγαρα, -ων, τά
Melet Μέλητος, -ου, ὁ
Menandar, grčki pjesnik komedija Μένανδρος, -ου, ὁ
meso κρέας, κρέως, τό (*caro*)
mi ἡμεῖς
mijenjam μεταβάλλω; μετατίθημι; μεθίστημι
Mikena, grad u Argolidi Μυκῆναι, -ῶν, αἱ
Milet, grad u Joniji Μίλητος, -ου, ἡ
Minos, kretski kralj Μίνως, Μίνω, ὁ
mio φίλος 3
mir εἰρήνη, -ης, ἡ
miran ἥσυχος 2
mirno ἡσυχῇ; πρᾴως
misao νοῦς, νοῦ, ὁ; γνώμη, -ης, ἡ
mišljenje γνώμη, -ης, ἡ
mjesec σελήνη, -ης, ἡ (*luna*); μήν μηνός, ὁ (*mensis*)
mlad νέος 3
mladić νεᾱνίας, -ου, ὁ; νέος, -ου, ὁ
mlijeko γάλα, γάλακτος, τό (*lac*)
mnogi πολύς 3, συχνός 3
mnoštvo πλῆθος, -ους, τό; veliko mnoštvo ἀφθονία, -ας, ἡ
moćan δυνατός 3
mogu δύναμαι
moj ἐμός 3
molim se εὔχομαι (s dat.)
more θάλαττα, -ης, ἡ
mornar ναύτης, -ου, ὁ (*nauta*)
most γέφυρα, -ας, ἡ
možda ἴσως
mrav μύρμηξ, -ηκος, ὁ
mrtvac νεκρός, -οῦ, ὁ (nekrolog)
mrzim μισέω
mudrac σοφός, -οῦ, ὁ
muž ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ (*vir*)

N

na ἐπί (s gen.); ἐπί (s akuz.); εἰς (s akuz.); παρά i πρός (s akuz.)
nada ἐλπίς, -ίδος, ἡ
nadam se ἐλπίζω
nadvisujem što ὑπερέχω (s gen.), περίειμι (εἰμί, s gen.)
nagrada ἆθλον, -ου, τό
najprije πρῶτον
najviše μάλιστα
naoružavam καθοπλίζω; naoružavam se ἐξοπλίζομαι
napor πόνος, -ου, ὁ
naporan ἐπίπονος 2
napuštam λείπω, ἀφίημι; napuštam bojni red λείπω τὴν τάξιν
narav φύσις, -εως, ἡ
narod δῆμος, -ου, ὁ; ἔθνος, -ους, τό
naseobina ἀποικία, -ας, ἡ
nasljedujem μιμέομαι (mimika)
nastojim πειράομαι
naš ἡμέτερος 3
nauka ἐπιστήμη, -ης, ἡ; μάθησις, -εως, ἡ
navaljujem na koga προσβάλλω(s dat); ἐφορμάομαι (s dat.); ἐπιτίθεμαι, ἐφίεμαι (s dat.)
nazivam λέγω, καλέω, ὀνομάζω; nazivam sretnim μακαρίζω
ne οὐ (οὐκ, οὐχ); uz imperativ μή
nečastan ἄτιμος 2
nedaleko οὐ πόρρω
nego ἀλλά (*sed*); ἤ (*quam*)
neki ἔνιοι 3; neodr. zamj. τίς, τί
ne li ἆρ' οὐ
nemam οὐκ ἔχω; nema (= nije) οὐκ ἔστιν
nemarnost ἀμέλεια, -ας, ἡ
nepokopan ἄθαπτος 2
nepravda ἀδικία, -ας, ἡ
nepravedan ἄδικος 2
neprijatelj ἐχθρός, -οῦ, ὁ (*inimicus*); πολέμιος, -ου, ὁ (*hostis*)
neprijateljski πολέμιος 3, πολεμικός 3
nerad ἀργία, -ας, ἡ
ne samo οὐ μόνον; ne samo — nego i οὐ μόνον — ἀλλὰ καί
nesloga διαφορά, -ᾶς, ἡ; διχοστασία, -ας, ἡ; διαφωνία, -ας, ἡ; građanska nesloga στάσις ἐμφύλιος
nesreća συμφορά, -ᾶς, ἡ; ἀτυχία, -ας, ἡ
nesretan ἀτυχής 2, δυστυχής 2, ἄθλιος 3 i 2
nestalan ἀβέβαιος 2
netko (neki) τὶς, τὶ (ἐnkl.)
nevin ἀναίτιος 2
nevolja ἀτυχία, -ας, ἡ; συμφορά, -ᾶς, ἡ; ἀπορία, -ας, ἡ; κακόν, -οῦ, τό
neznanje ἀμαθία, -ας, ἡ
nikad(a) οὔποτε (μήποτε); οὐδέποτε (μηδέποτε)
niti — niti οὔτε — οὔτε (μήτε — μήτε)
nitko οὐδείς, 3, μηδείς 3
noć νύξ, νυκτός, ἡ; noću (po noći) νυκτός
nosim φέρω
nov καινός 3, νέος 3
novac ἀργύριον, -ου, τό; νόμισμα, -τος, τό, χρήματα, -ων, τά

O

o (prijedl. s lokat.) περί (s gen.)
oblačim περιβάλλομαι
obnavljam ἐπανορθόω, ἀνακαινόω, ἐπανίστημι
obrazovanost, παιδεία, -ας, ἡ
očitujem ἀποφαίνομαι
od ἀπό (s gen.); παρά i πρός (s gen.); ὑπό (s gen., kod pasiva)
o da εἴθε, εἰ γάρ, ὡς (s opt.)
odakle πόθεν, ὁπόθεν
odbijam ἀμύνομαι
odgajam (ἐκ-, ἀνα-) τρέφω; παιδεύω
odgoj παιδεία, -ας, ἡ
Odisej, grčki junak Ὀδυσσεύς, -έως ὁ
Odiseja, grčki ep Ὀδύσσεια, -ας, ἡ

odlažem κατατίθημι (med.)
odmah αὐτίκα, εὐθύς
određujem ψηφίζομαι, προτίθημι
odsijecam ἀποκόπτω
odupirem se ἀντέχω, ἐναντιόομαι
odvažan θρασύς 3
odvraćam ἀφίστημι
odvratan αἰσχρός 3
oko ὀφθαλμός, -οῦ, ὁ
okov δεσμός, -οῦ, ὁ (množ. δεσμοί i δεσμά)
okrutan ὠμός 3
okrutnost ὠμότης, -ητος, ἡ
olimpijske igre Ὀλύμπια, -ων, τά
onaj ἐκεῖνος 3
opasnost κίνδυνος, -ου, ὁ
opasujem περιβάλλω (τεῖχος τῇ πόλει)
opisujem συγγράφω
opsjedam πολιορκέω
opsjedanje πολιορκία, -ας, ἡ
optužujem αἰτιάομαι; εὐθύνω (s gen.)
orao ἀετός, -οῦ, ὁ
orem ἀρόω
oružje ὅπλα, -ων, τά
oslobađam λύω, ἐλευθερόω, ἀφίημι
osnivač ἀρχηγός, -οῦ, ὁ
osnivam κτίζω; osnivam koloniju ἀποικίαν ἄγω i ἐκπέμπω
osobito διαφερόντως, μάλιστα, σφόδρα
ostajem μένω
ostavljam λείπω, ἀπολείπω, καταλείπω
osvajam ἐκπολιορκέω; bivam osvojen ἁλίσκομαι
osvećujem τιμωρέω (s dat.)
osvjetljujem καταλάμπω
oštar ὀξύς 3
otac πατήρ, πατρός, ὁ
othranjujem ἐκτρέφω
otok νῆσος, -ου, ἡ
otplovim ἀποπλέω
otvaram ἀναπετάννῡμι
ovaj ὅδε, ἥδε, τόδε
ovca οἶς, οἰός, ἡ (*ovis*); πρόβατον, -ου, τό

P

palestra παλαίστρα -ας, ἡ
pametan σοφός 3, σώφρων 2
pas κύων, κυνός, ὁ i ἡ
pastir ποιμήν, -ένος, ὁ; νομεύς, -έως, ὁ
patnja πάθος, -ους, τό
paun ταώς, ταώ, ὁ
Peonjani, narod u Makedoniji Παίονες, -ων, οἱ
Periklo, atenski državnik Περικλῆς, -έους, ὁ
Perzijanac Πέρσης, -ου, ὁ
pisac συγγραφεύς -έως, ὁ
pismo ἐπιστολή, -ῆς, ἡ; γράμμα, -τος, τό; γράμματα, -ων, τά (pismo, alfabet)
pišem γράφω, καταγράφω
Pitagora, grčki filozof Πυθαγόρας, -ου, ὁ
pitam ἐρωτάω
pjesma ᾠδή, -ῆς, ἡ (oda)
pjesnik ποιητής, -οῦ, ὁ
plašim se δείδω, φοβέομαι (s akuz.)
Plateja, grad u grčkoj Πλαταιαί, -ῶν, αἱ
Platon, grčki filozof Πλάτων, -ωνος, ὁ
plemenit γενναῖος 3
ploča πίναξ, -κος, ὁ; ἄξων, -ονος, ὁ
plod καρπός, -οῦ, ὁ
plodnost εὐκαρπία, -ας, ἡ; εὐφορία, -ας, ἡ
plovidba πλοῦς, πλοῦ, ὁ; duga plovidba ναυτιλία, -ας, ἡ
pljačkam ἁρπάζω, δῃόω
po ἀνά (uz); κατά (niz, s akuz.)
pobjeda νίκη, -ης, ἡ
pobjeđujem νικάω
početak ἀρχή, -ῆς, ἡ
početak ἡσυχία, -ας, ἡ
podižem ἀνίστημι
podjarmljujem δουλόομαι
podložan ὑπήκοος 2 (s gen. i dat.)

podnosim φέρω, ἀνέχομαι, ὑφίσταμαι (s dat.)
podsjedam πολιορκέω
pogibam ἀποθνήσκω, τελευτάω
pogreška ἁμάρτημα, -τος, τό
pokapam θάπτω
pokazujem φαίνω, δείκνῡμι
pokoravam δουλόομαι
pokoravam se πείθομαι
polazim πορεύομαι; polazim na τρέπομαι εἰς, ἐπί, πρός (s akuz.)
polovičan, po ἥμισυς 3
polje ἀγρός, -οῦ, ὁ (*ager*)
pomažem παρίσταμαι; šaljem u pomoć βοηθὸν πέμπω
Pompej, rimski vojskovođa Πομπήιος, -ου, ὁ
ponajviše μάλιστα
popuštam komu ὑφίεμαι (s dat.)
poraz ἧττα, -ης, ἡ
poredim εἰκάζω, ὁμοιόω
posao ἔργον, -ου, τό; πρᾶγμα, -τος, τό
poslanik πρεσβευτής, -οῦ, ὁ (množ.) πρέσβεις, -εων, οἱ
poslije μετά (s akuz.)
poslovica παροιμία, -ας, ἡ
postavljam τίθημι, προτίθημι, καθίστημι, ἐπιδείκνῡμι
postizavam λαμβάνω
posve ἄρδην
posvećen ἱερός 3 (s gen.)
poštujem θεραπεύω, σέβομαι, τιμάω
potičem προτρέπω, κελεύω
potreban ἀναγκαῖος 3
povećavam αὐξάνω (*augeo*)
poznajem γιγνώσκω, οἶδα
poznat γνώριμος 2 i 3
pravda δικαιοσύνη, -ης, ἡ
pravedan δίκαιος 3; pravedno δικαίως
pravo (s pravom) εἰκότως
predajem παραδίδωμι
pređi πρόγονοι, -ων, οἱ (*maiores*)
prelazim διαβαίνω
prema κατά, πρός (s akuz.)
preporučujem παρακελεύομαι
pretpostavljam προϋπτάομαι
prezirem καταφρονέω (s gen.)
priča μῦθος, -ου, ὁ (mitologija)
prijatelj φίλος, -ου, ὁ
prijateljstvo φιλία -ας, ἡ
primam δέχομαι, λαμβάνω
primjer παράδειγμα, -τος, τό
priroda φύσις, -εως, ἡ
prirodni φυσικός 3; prirodna nauka ὁ φυσικὸς λόγος
privikavam ἐθίζω
priznanje ὁμολογία, -ας, ἡ
probitak κέρδος, -ους, τό
prodajem πωλέω, ἀποδίδομαι
progonim διώκω, φυγαδεύω (u progonstvo)
Prometej, poznati Titan Προμηθεύς, -έως, ὁ
propadam φθίνω, ἀπόλλῡμαι
propuštam μεθίημι
prosuđujem κρίνω
protiv πρός (s akuz.)
protivim se ἐναντιόομαι, ἀνθίσταμαι
prvak sam πρωτεύω
prvi πρῶτος 3
pun μεστός, 3 πλήρης 2
pustošim διαφθείρω, δῃόω, ἐρημόω πορθέω
puštam ἐάω, ἀφίημι
put ὁδός, -οῦ, ἡ

R

rad ἐργασία, -ας, ἡ; ἔργον, -ου, τό
radi ἕνεκα (s gen. postpoz.); ἐπί (s dat.); διά (s akuz.)
radim πράττω, ἐργάζομαι, πονέω
radin σπουδαῖος 3
radnik ἐργάτης, -ου, ὁ
rado (drage volje) ἑκών, -οῦσα, -όν; προθύμως; ἡδέως
radam τίκτω
raspoznajem διαγιγνώσκω

rat πόλεμος, -ου, ὁ; građanski rat ὁ ἐμφύλιος πόλεμος
ratoboran μάχιμος 3 i 2; πολεμικός 3
razaram πορθέω, καταλύω
razasipam διασπείρω, διασκεδάννῡμι
razborit σώφρων 2
razboritost σωφροσύνη, -ης, ἡ; φρόνησις, -εως, ἡ; σύνεσις, -εως, ἡ
razum νοῦς, νοῦ, ὁ; φρόνησις, -εως, ἡ
red (bojni) τάξις, -εως, ἡ; napuštam bojni red λείπω τὴν τάξιν
Rem Ῥῆμος, -ου, ὁ
riba ἰχθῦς, -ύος, ὁ
riječ λόγος, -ου, ὁ
rijeka ποταμός, -οῦ, ὁ
Rim Ῥώμη, -ης, ἡ
Rimljanin Ῥωμαῖος, -ου, ὁ
rob δοῦλος, -ου, ὁ
robujem δουλεύω
roditelj γονεύς, -έως, ὁ; tokeús, -έως, ὁ
Romul Ῥωμύλος, -ου, ὁ
Rubikon, rječica u Italiji Ῥουβίκων, -ωνος, ὁ
rugam se σκώπτω
ruka χείρ, χειρός, ἡ (kirurg)
rušim καταλύω
ružim καταβάλλω
ružan αἰσχρός 3

S

s σύν (s dat.); μετά (s gen.); κατά (s gen.)
sada νῦν; još i sada καὶ νῦν ἔτι
sakrivam κρύπτω
Salamina, otok kod Atike Σαλαμίς, -ῖνος, ἡ
sam αὐτός 3 (*ipse*); μόνος 3 (*solus*)
samo μόνον; μόνος 3; ne samo — nego i οὐ μόνον — ἀλλὰ καὶ
san ὕπνος, -ου ὁ (hipnoza); ἐνύπνιον, -ου, τό (*somnium* = sanja); ὄνειρος, -ου, ὁ; ὄναρ, ὀνείρατος, τό
Sapfa, grčka pjesnikinja Σαπφώ, -οῦς, ἡ
sav, svaki πᾶς 3
savjet βουλή, -ῆς, ἡ
savjetujem συμβουλεύω
selo κώμη, -ης, ἡ
seljak γεωργός, -οῦ, ὁ
shvaćam συνίημι
siguran ἀσφαλής 2
sijem σπείρω
sin υἱός -οῦ, ὁ
siromašan πένης, -ητος
sjajan λαμπρός 3
sjećam se μνήμων εἰμί (*memor sum*); μνημονεύω
sjedim κάθημαι (katedra)
sjekira πέλεκυς, -εως, ὁ
sjena σκιά, -ᾶς, ἡ
slab (tjelesno) ἀσθενής 2 (neurastenija)
sladak γλυκύς 3, ἡδύς 3
slava δόξα, -ης, ἡ
slavan ἔνδοξος, 2, εὐκλεής 2
slavim ἐπαινέω, ἐγκωμιάζω
sličan ὅμοιος 3, παραπλήσιος 3
slika κάτοπτρον, -ου, τό; εἰκών, -όνος, ἡ (ἔοικα, ikona)
sloboda ἐλευθερία, -ας, ἡ
slijedim ἕπομαι (s dat.)
slobodan ἐλεύθερος 3
sloga ὁμόνοια, -ας, ἡ; ὁμοφροσύνη, -ης, ἡ
slon ἐλέφας, -αντος, ὁ
složan sam ὁμονοέω
slušam ἀκούω (s gen.); ἀκροάομαι; πείθομαι (s dat.)
služim se χράομαι (s dat.)
smatram νομίζω; τίθημι
smiješan γελοῖος 3
smjesta παραχρῆμα; παραυτίκα
smrt θάνατος, -ου, ὁ; τελευτή, -ῆς, ἡ
snaga ῥώμη, -ης, ἡ
snažan sam ῥώννῡμι

Sofoklo, grčki pjesnik tragedija Σοφοκλῆς, -έους, ὁ
Sokrat, grčki filozof Σωκράτης, -ους ὁ
Solon, atenski zakonodavac Σόλων, -ωνος, ὁ
spajam ζεύγνῡμι
spaljujem πυρεύω, κατακαίω, πίμπρημι
Sparta Σπάρτη, -ης, ἡ
Spartak, vođa robova Σπάρτακος, -ου, ὁ
Spartanac Σπαρτιάτης, -ου, ὁ
spas σωτηρία, -ας, ἡ
spasavam σῴζω
spasitelj σωτήρ, -ῆρος, ὁ (vok. sing. ῶ σῶτερ)
spavam καθεύδω
spilja σπήλαιον, -ου, τό; ἄντρον, -ου, τό (*antrum*)
spis σύγγραμμα, -τος, τό
spomenik μνῆμα, -τος, τό; ἀνδριάς, -άντος, ὁ
spor βραδύς 3
sposoban δεινός 3
spreman ἕτοιμος 3
spremno προθύμως
sramotan αἰσχρός 3
sreća εὐδαιμονία, -ας, ἡ; τύχη, -ης, ἡ
sretan εὐτυχής 2; εὐδαίμων 2
stado ἀγέλη, -ης, ἡ
stadij στάδιον, -ου, τό (plur.) οἱ στάδιοι (164 m)
stalo mi je μέλει μοι (s gen.)
stanujem ναίω, οἰκέω
star παλαιός 3 (*vetus*); γεραιός 3 (*senex*); ἀρχαῖος 3 (*antiquus*); stariji πρεσβύτερος 3
stječem κτάομαι
stojim ἕστηκα; stojim na čelu προέστηκα
strašan φοβερός 3
strogo ἰσχυρῶς
stvar πρᾶγμα, -τος, τό
sudac δικαστής, -οῦ, ὁ; κριτής, -οῦ, ὁ
sudim δικάζω, κρίνω
sunce ἥλιος, -ου, ὁ
sutra αὔριον
svađa ἔρις, -ιδος, ἡ
svaki πᾶς, ἅπας, ἕκαστος 3, ἑκάτερος 3
svećenik ἱερεύς, -έως, ὁ; ἀρητήρ -ῆρος, ὁ
svjetiljka λαμπάς, -άδος, ἡ

Š

šaljem πέμπω, στέλλω, ἵημι; šaljem u pomoć βοηθὸν πέμπω
širim ἀναπετάννῡμι
škodim βλάπτω
škola σχολή, -ῆς, ἡ (*schola*); διδασκαλεῖον, -ου, τό (zgrada)
štetan βλαβερός 3
što τί
štujem θεραπεύω, σέβομαι, τιμάω
šuma ὕλη, -ης, ἡ
šutim σιγάω, σιωπάω
šutnja σιγή, -ῆς, ἡ

T

taj οὗτος, αὕτη, τοῦτο
Tajget, gora u Lakoniji Ταΰγετον, -ου, τό
takav τοιοῦτος 3
tako ὧδε, οὕτως; tako (te ili da) ὥστε
Teba Θῆβαι, -ῶν, αἱ
Temistoklo, atenski državnik Θεμιστοκλῆς, -έους, ὁ
Termopile, klanac između Tesalije i Fokide Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ
Tetida, grčka božica Θέτις, -ιδος, ἡ
težak βαρύς 3 (*gravis*); χαλεπός 3 (*difficilis*)
ti σύ
tijelo σῶμα, -τος, τό (somatologija)
tiranin τύραννος, -ου, ὁ
Titan Τιτάν, -ᾶνος, ὁ (množ. οἱ Τιτᾶνες)

tko? τίς; — netko τὶς (enkl.); relat. ὅς, 3, ὅστις 3
točan ἀκριβής 2
tragedija τραγῳδία, -ας, ἡ
tražim αἰτέω, ἀξιόω
trčim τρέχω
treba δεῖ, χρή (s akuz. i inf.)
tridesetorica οἱ Τριάκοντα
trijem στοά, -ᾶς, ἡ
Troja Τροία, -ας, ἡ
troveslarka τριήρης, -ους, ἡ (ναῦς)
trud πόνος, -ου, ὁ
tuđ ἀλλότριος 3 (*alienus*)
tumač ἑρμηνεύς, -έως, ὁ; προφήτης, -ου, ὁ
tvoj σός 3

U

u ἐν (s dat.); εἰς (s akuz.)
ubijam φονεύω, ἀποκτείνω, κατακτείνω
učenost πολυμαθία, -ας, ἡ
učenik μαθητής, -οῦ, ὁ
učim διδάσκω (*doceo*); učim (se) μανθάνω (*disco*)
učitelj διδάσκαλος, -ου, ὁ
udaljen sam ἀπέχω (s gen.)
udvorica κόλαξ, -κος, ὁ
ugađam χαρίζομαι
ulažem ἀποτίθημι
um νοῦς, νοῦ, ὁ
umirem ἀποθνῄσκω, τελευτάω
umjetnik τεχνίτης, -ου, ὁ
umjetnost τέχνη, -ης, ἡ
umnožavam πολλαπλασιόω
umor κόπος, -ου, ὁ
uništavam διαφθείρω, κενόω, καταλύω
upoznajem γιγνώσκω
upropašćujem διαφθείρω, ἐρημόω
uspoređujem s čim εἰκάζω, ὁμοιόω (s dat.)
ustajem pred kim ὑπανίσταμαι (s dat.)
ustanak στάσις, -εως, ἡ; dižem ustanak στασιάζω
utvrđujem τειχίζω, πήγνῡμι
uvijek ἀεί; zauvijek εἰς ἀεί
uvjeravanje πειθώ, -οῦς, ἡ
uzrok αἰτία, -ας, ἡ

V

valjan ἀγαθός 3; χρηστός 3
vaš ὑμέτερος 3
vatra πῦρ, πυρός, τό (plur. τὰ πυρά)
velik μέγας 3; μακρός 3
Vesta, rimska božica Ἑστία, -ας, ἡ
vežem δέω
vi ὑμεῖς, -ῶν
vidim βλέπω, ὁράω
vijenac στέφανος, -ου, ὁ
vika βοή, -ῆς, ἡ; kraugή, -ῆς, ἡ podizati viku κραυγὴν ποιεῖν ili κραυγῇ χρῆσθαι
vino οἶνος, -ου, ὁ (*vinum*)
Vis Ἴσσα, -ης, ἡ
visok ὑψηλός 3
više μᾶλλον; više — nego μᾶλλον — ἤ
vjeran πιστός 3
vjerujem πιστεύω
vještina τέχνη, -ης, ἡ; ratna vještina ἡ πρὸς τὸν πόλεμον τέχνη
vježbam γυμνάζω
vladam ἄρχω (s gen.); βασιλεύω
vlast ἀρχή, -ῆς, ἡ
vlastit ἴδιος 3
voda ὕδωρ, ὕδατος, τό
vodim ἄγω
vođa ἡγεμών, -όνος, ὁ; στρατηγός, -οῦ, ὁ
vojna στρατεία, -ας, ἡ
vojnik στρατιώτης, -ου, ὁ
vojska στρατιά, -ᾶς, ἡ
vojskovođa ἡγεμών, -όνος, ὁ; στρατηγός, -οῦ, ὁ
volim φιλέω; μᾶλλον βούλομαι
vraćam se κομίζομαι
vrata θύρα, -ας, ἡ

vrijedim ἰσχύω
vrijeme χρόνος, -ου, ὁ
vrlina ἀρετή, -ῆς, ἡ
vrlo μάλα
vuk λύκος, -ου, ὁ
vuna ἔριον, -ου, τό

Z

za ἀντί (s gen.); ὑπέρ (s gen.); πρός i εἰς (s akuz.)
zadajem παρέχω
zahvalnost χάρις, -τος, ἡ
zajednički κοινός 3; zajednička imovina τὰ κοινά, -ῶν
zakon νόμος, -ου, ὁ; dajem zakon νόμον τίθημι
zakonodavac νομοθέτης, -ου, ὁ
zalazim καταδύομαι
zao κακός 3; πονηρός 3
započinjem ἄρχομαι (s gen.)
zapovijedam κελεύω
zapovjednik στρατηγός, -οῦ, ὁ
zar ἄρα; zar ne ἆρ' (= ἄρα) οὐ; (*nonne*)
zarobljen αἰχμάλωτος 2
zarobljenik αἰχμάλωτος, -ου, ὁ
zarobljujem δουλόω
zatim εἶτα, ἔπειτα
zato διότι
zavojštim στρατεύομαι
zbog ἐπί (s dat.); διά (s akuz.)
zdrav ὑγιής 2
zec λαγώς, -ώ, ὁ
zemlja χώρα, -ας, ἡ; γῆ, γῆς, ἡ
Zeus, grčki bog Ζεύς, Διός, ὁ
zid τεῖχος, -ους, τό; zidine (*moenia*) τὰ τείχη
zlatan χρυσοῦς 3
zlikovac κακοῦργος, -ου, ὁ
zlo κακόν, -οῦ, τό
zlo činim κακὸν ili κακὰ ποιέω, κακουργέω
zločinac κακοῦργος, -ου, ὁ
značaj τρόπος, -ου, ὁ (i plur.)
znak σημεῖον, -ου, τό; dajem znak σημαίνω
znam ἐπίσταμαι; οἶδα
znanost ἐπιστήμη, -ης, ἡ
znanje ἐπιστήμη, -ης, ἡ
zora ἕως, ἕω, ἡ; u zoru ἅμα τῇ ἕῳ ili ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
zovem λέγω, καλέω, ὀνομάζω

Ž

žalost λύπη, -ης, ἡ
želim βούλομαι, ἐπιθυμέω (s gen.) ὀρέγομαι (s gen.)
želudac γαστήρ, γαστρός, ἡ
želja ἐπιθυμία, -ας ἡ
žena γυνή, γυναικός, ἡ
živim ζάω, βιόω; živim teško βίον χαλεπὸν ἄγω
život βίος, -ου ὁ (biologija)
životinja ζῷον, -ου, τό (zoologija); θηρίον, -ου, τό (*fera*)
žrtvenik βωμός, -οῦ, ὁ
žrtvujem θύω

SADRŽAJ

Strana

UVOD 3
1. Grčko pismo 3
2. Vježbe u čitanju i pisanju 4

DEKLINACIJA

A-deklinacija

Vježba 1. — Feminina na ἀ purum 6
Vježba 2. — Feminina na η 6
Vježba 3. — Feminina na ᾰ purum i impurum 6
Vježba 4. 7
Vježba 5. — Masculina na -ας i -ης 7
Vježba 6. 7

Stegnuta A-deklinacija. 7
Vježba 7. 7
Vježba 8. — Ἀθῆναι, Σπάρτη, Θῆβαι 7

O-deklinacija

Vježba 9. — Masculina i feminina 8
Vježba 10. — Neutra 8
Vježba 11. 8
Vježba 12. — Γεωργὸς καὶ ἵππος 8
Vježba 13. 9

Pridjevi A i O deklinacije 9
Vježba 14. — Τὰ τῶν Ἀθηνῶν μνημεῖα 9
Vježba 15. — Περὶ τῆς Αἰγύπτου 9
Vježba 16. 10

Stegnuta O-deklinacija 10
Vježba 17. 10

Atička deklinacija

Vježba 18. 10
Vježba 19. Περὶ τῶν κακῶν(Μῦθος Αἰσώπου τοῦ ποιητοῦ) . 10
Vježba 20. — Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀμπέλῳ θησαυροῦ 10

Konsonantska deklinacija

Vježba 21. — Guturalne i labijalne osnove 11
Vježba 22. — Dentalne osnove 11
Vježba 23. — Osnove na ν i ντ 11
Vježba 24. 12
Vježba 25. — Pridjevi 12
Vježba 26. — Οἱ τῶν Ἑλλήνων πεζοί 12
Vježba 27. — Likvidne osnove 13
Vježba 28. — Nastavak 13
Vježba 29. 13

Vokalske osnove 14
Vježba 30. — Osnove na ι 14
Vježba 31. — Osnove na υ 14
Vježba 32. — Pridjevi na υ 14
Vježba 33. 14
Vježba 34. — Osnove na ευ, ου, αυ 15
Vježba 35. — Osnove na ω i ο 15
Vježba 36. 15
Vježba 37. — Περὶ Ἀλεξάνδρου 16

Osnove s elizijom 16
Vježba 38. 16
Vježba 39. — Nastavak 16
Vježba 40. 16
Vježba 41. 17
Vježba 42. 17

Nepravilnosti u deklinaciji 17
Vježba 43. — Nepravilne imenice 17
Vježba 44. 17
Vježba 45. — Nepravilni pridjevi i πᾶς 18
Vježba 46. 18
Vježba 47. — Pravilna komparacija pridjeva 18
Vježba 48. — Nastavak 19
Vježba 49. 19
Vježba 50. — Nepravilna komparacija pridjeva 19
Vježba 51. 20

PRILOZI

Vježba 52. 20
Vježba 53. 20

ZAMJENICE

Vježba 54. — Lične i posvojne zamjenice za 1. i 2. lice 20
Vježba 55. 21
Vježba 56. — Περὶ Σωκράτους 21
Vježba 57. — Povratne zamjenice, αὐτός i recipročna zamjenica . 21
Vježba 58. 22
Vježba 59. — Ταῦρος καὶ αἶγες 22
Vježba 60. — Pokazne zamjenice 22
Vježba 61. — Relativne i korelativne zamjenice 22
Vježba 62. — Upitne i neodređene zamjenice i korelativni prilozi 23
Vježba 63. 23

BROJEVI

Vježba 64. — Glavni brojevi 24
Vježba 65. — Redni i priložni brojevi 24
Vježba 66. 25
Vježba 67. — Παῖς ψεύστης 25
Vježba 68. — Γνῶμαι καὶ παροιμίαι 25

GLAGOLI

Pomoćni glagol εἰμί i njegove složenice 27
Vježba 69. 27
Vježba 70. 27
Vježba 71. — Γνῶμαι καὶ παροιμίαι 27

PRVA GLAVNA KONJUGACIJA

Glagoli na ω 28
Vježba 72. — Prezent aktivni 28
Vježba 73. — Prezent medijalni i pasivni 28
Vježba 74. 28
Vježba 75. — Ἀποφθέγματα τῶν ἑπτὰ σοφῶν 29
Vježba 76. — Imperfekt aktivni. Augment 29
Vježba 77. — Imperfekt medijalni i pasivni. 29
Vježba 78. 30
Vježba 79. — Περὶ Σπαρτιατῶν 30
Vježba 80. — Οἱ Ἑλλήνων μεγάλοι θεοί 30

Verba contracta 31
Glagoli na -άω 31
Vježba 81. — Prezent i imperfekt aktivni 31
Vježba 82. — Prezent i imperfekt medijalni i pasivni 31
Vježba 83. 32
Vježba 84. — Ἀποφθέγματα 32

Glagoli na -έω 32
Vježba 85. — Prezent i imperfekt aktivni 32
Vježba 86. — Prezent i imperfekt medijalni i pasivni 33
Vježba 87. 33
Vježba 88. — Οἱ Ἑρμαῖ 33
Vježba 89. — Περὶ τῆς γεωργίας 33

Glagoli na -όω 34
Vježba 90. — Prezent i imperfekt aktivni 34
Vježba 91. — Prezent i imperfekt medijalni i pasivni 34
Vježba 92. 34
Vježba 93. — Τέττιξ καὶ μύρμηκες 35
Vježba 94. — Λέαινα καὶ ἀλώπηξ 35
Vježba 95. — Γνῶμαι καὶ παροιμίαι 35

Jaki aorist 36
Vježba 96. — Aktiv 36
Vježba 97. — Medij 36
Vježba 98. 36
Vježba 99. — Περὶ Δαιδάλου 37
Vježba 100. — Γνῶμαι καὶ παροιμίαι 37

Futur aktivni i medijalni 37
Vježba 101. — Verba vocalia 37
Vježba 102. — Verba muta 37
Vježba 103. 38
Vježba 104. — Verba liquida 38
Vježba 105. 38
Vježba 106. — Πόνος 39

Slabi aorist aktivni i medijalni 39
Vježba 107. — Verba vocalia. Aktiv 39
Vježba 108. — Medij 39
Vježba 109. 40
Vježba 110. — Ἀποφθέγματα 40
Vježba 111. — Περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἡγεμόνων. 40
Vježba 112. — Verba muta. Guturalne i labijalne osnove . . . 41
Vježba 113. — Dentalne osnove 41

Vježba 114. — Likvidne osnove 41
Vježba 115. 42
Vježba 116. — Φύσις ὑπ' ἀνθρώπου νικᾶται 42
Vježba 117. — Ποιητὴς καὶ Βοιωτοί 42
Γελοῖοι λόγοι 42
Perfekt i pluskvamperfekt 43
Vježba 118. 43
Jaki perfekt i pluskvamperfekt aktivni 43
Vježba 119. 43
Vježba 120. — Στρατηγικὸς λόγος 44

Slabi perfekt i pluskvamperfekt aktivni 44
Vježba 121. Verba vocalia 44
Vježba 122. 44
Vježba 123. — Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα . . . 44
Vježba 124. — Ἀποφθέγματα 45
Vježba 125. — Verba muta i liquida 45
Vježba 126. 45

Perfekt i pluskvamperfekt medijalni i pasivni 46
Vježba 127. — Verba vocalia 46
Vježba 128. — Verba muta 46
Vježba 129. — Λακωνικὰ ἀποφθέγματα. 46
Vježba 130. — Verba liquida 47
Vježba 131. 47

Jaki aorist pasivni 47
Vježba 132. 47
Vježba 133. 48
Vježba 134. — Περὶ τῆς Κύρου τοῦ νεωτέρου τελευτῆς . 48
Vježba 135. — Βόες καὶ ἄξονες 48

Slabi aorist pasivni 49
Vježba 136. — Verba vocalia 49
Vježba 137. — Περὶ Προμηθέως 49
Vježba 138. — Περὶ τοῦ δειλοῦ σαλπιγκτοῦ 49
Vježba 139. — Verba muta 49
Vježba 140. — Πάριδος κρίσις 50
Vježba 141. — Ἀντιγόνη ἔθαψε τὸ Πολυνείκους σῶμα . 50
Vježba 142. — Verba liquida 50
Vježba 143. 51

Futur i futur egzaktni pasivni. Glagolski pridjevi . . . 51
Vježba 144. — Verba vocalia 51
Vježba 145. — Verba muta 51
Vježba 146. 52

Glagoli na -μι 53
Prvi razred glagola na -μι 53
Vježba 147. — Prezent i imperfekt aktivni od τίθημι 53
Vježba 148. — Futur, aorist i perfekt aktivni od τίθημι . . . 53
Vježba 149. — Medij i pasiv od τίθημι 54
Vježba 150. 54
Vježba 151. — Aktiv od ἵημι 54
Vježba 152. — Medij i pasiv od ἵημι 54
Vježba 153. 55
Vježba 154. — Prezent i imperfekt aktivni od δίδωμι 55
Vježba 155. — Futur, aorist i perfekt aktivni od δίδωμι . . . 55
Vježba 156. — Medij i pasiv od δίδωμι 56
Vježba 157. 56
Vježba 158. — Λακωνικὰ ἀποφθέγματα. 56
Vježba 159. — Prezent i imperfekt aktivni od ἵστημι 57
Vježba 160. — Futur, aorist i perfekt aktivni od ἵστημι . . . 57
Vježba 161. — Medij i pasiv od ἵστημι 57
Vježba 162. 58
Vježba 163. — Περὶ Κικέρωνος 58
Περὶ Διογένους 58

Drugi glagoli prvog razreda na -μι 58

Vježba 164. — Glagoli s osnovom na α 58
Vježba 165. — Λόγος γελοῖος 59
Vježba 166. — Ostali glagoli na -μι. 59

εἶμι, φημί, κεῖμαι i κάθημαι 59

Vježba 167. 59
Vježba 168. — Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες 60
Vježba 169. — Ἀποφθέγματα 60

Bestematski aorist 60

Vježba 170. 60

Mješoviti perfekt. 61

Vježba 171. 61
Vježba 172. 61
Vježba 173. — Ἀποφθέγματα 61

Drugi razred glagola na -μι 62
Vježba 174. — Prezent i imperfekt. Aktiv i medij 62
Vježba 175. — Ostali oblici 62
Vježba 176. 62
Vježba 177. — Γέρων καὶ υἱοί 63
Vježba 178. — Λόγοι γελοῖοι 63
Vježba 179. — Ἀποφθέγματα 63

ŠTIVA

Nepravilni glagoli

1. Ἀνὰ τὴν Ἀδριατικὴν παραλίαν 64
2. Γελοῖοι λόγοι 65
3. Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα 65
4. Λακωνικὰ ἀποφθέγματα 65
5. Σπεῦδε βραδέως 65
6. Περὶ Διογένους 66
7. Ἀποφθέγματα 66
8. Κυνηγὸς καὶ δρυοτόμος 66
9. Περὶ τῆς τοῦ ὄνου σκιᾶς 67
10. Περὶ τοῦ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνος 67
11. Ἵππος καὶ ἔλαφος 67
12. Μυῖα 68
13. Ἀλώπηξ καὶ βότρυς 68
14. Ἑρμῆς καὶ ἀγαλματοποιός. 68
15. Κύων 68
16. Αἰγοβοσκὸς καὶ αἶγες 69
17. Λύκος καὶ λέων 69
18. Ὄνος καὶ λεοντῆ 69
19. Γνῶμαι καὶ παροιμίαι 69

KOMENTAR

Uvod 71

Riječi i komentar . . . . . 75—117

Grčko-hrvatski ili srpski rječnik 118
Hrvatsko ili srpsko-grčki rječnik 154

GRČKI ALFABET

Velika slova	Mala slova	Grčki naziv	Hrvatskosrpski naziv	Izgovor
Α	α	ἄλφα	alfa	ă ā[1]
Β	β	βῆτα	beta	b
Γ	γ	γάμμα	gama	g
Δ	δ	δέλτα	delta	d
Ε	ε	ἒ ψιλόν	epsilon	ĕ
Ζ	ζ	ζῆτα	zeta	z
Η	η	ἦτα	eta	ē
Θ	ϑ	ϑῆτα	theta	th
Ι	ι	ἰῶτα	jota	I i
Κ	κ	κάππα	kapa	k
Λ	λ	λάμβδα	lambda	l
Μ	μ	μῦ	mi	m
Ν	ν	νῦ	ni	n
Ξ	ξ	ξῖ	ksi	ks
Ο	ο	ὀ μικρόν	omikron	ŏ
Π	π	πῖ	pi	p
Ρ	ρ	ῥῶ	ro	r
Σ	σ ς	σῖγμα	sigma	s
Τ	τ	ταῦ	tau	t
Υ	υ	ὗ ψιλόν	ipsilon	ŭ ŭ
Φ	φ	φῖ	fi	f
Χ	χ	χῖ	hi	h
Ψ	ψ	ψῖ	psi	ps
Ω	ω	ὦ μέγα	omega	ō

[1] Znakom ⌣ bilježimo kratak samoglasnik, a znakom — dug.